

ΤΟΜΟΣ
ΙΒ'

ΕΚΛΟΓΗ

ΤΕΥΧΟΣ
129

ΙΟΥΔΙΟΣ

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Ἡ Ρωσία προηγείται στὰ ἀτομικὰ ὅπλα;	Lin Root	17
Δύο πρωτοπόροι Ἑλληνίδες ζωγράφοι	Κ. Ἀσημακόπουλος	24
Ἡ ἐπιστήμη ἐρευνᾷ τὴν ἱπποβασία	B. Mavor	30
Ὁ μεγάλος ἔρωτας τοῦ Ἑντγκαρ Πόε	Jean Barangy	33
Ποιά εἶναι ἡ ὀραιότερη γυναῖκα τοῦ κόσμου	S. Dali	40
Τὸ ρομάντσο τοῦ ἀτόμου	Pierre Devaux	43
... Ἀπὸ ἓνα δέντρο, ἓνα βράχο, ἓνα σύννεφο (διήγ.)	C. Mc Cullers	48
Τί γινόταν στὸν κόσμο πρὶν ἀπὸ χίλια χρόνια	Ph. Wolff	53
Ὁ σκελετός: βάσις τῆς ζωῆς	J. D. Ratcliff	60
Ἕνας παρθένος τόπος: Ἡ Β. Αὐστραλία	James Michener	65
Ζαφρά (διήγημα)	Renée Chevalier	73
Περισσότερο νερὸ γιὰ τὸ δέρμα σας	Jean Grandpierre	76
Ἡ γυναῖκα πού πλούτισε ἀπ' τὸ ἐγκλημα	Ed. Dillon	81
Ἐποδρύχιες συναυλίες	Luc Hainot	84
Πῶς τρώτε, πῶς κοιμάστε, πῶς στέκεστε, πῶς μιλάτε;		88
Τὸ Δακτυλίδι (ἀστυνομικὸ διήγημα)	Gordon Nicoll	90
Ἡ ἐπιστήμη στὴν ὑπηρεσία τοῦ ἀνθρώπου		95
Ταξιδεύοντας: Ἡ Ἀγία Πόλις	Σ. Λοβέρδος	97
Τὰ δακτυλίδια στὴν ἱστορία, στοὺς θρύλους, στὴν ποίησι		102

Σταυρόλεξο σελ. 13, «Ποιὸς θὰ βρῇ τὰ περισσότερα;» σελ. 72, «Τὶ ἐννοεῖτε ὅταν λέτε;» σελ. 83, Σκάκι σελ. 106.

ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΩΝ

«Ἡ ἀπόκρουση ζωῆ τοῦ Οὐώλτερ Μίττυ»
(συνέχεια) τοῦ James Thurber

«Ὅταν λάλησε ὁ κοῦκκος»
τοῦ Γιόχαν Μπότεργ

«Καλησπέρα, χρυσή μου»
τοῦ André Maurois

Τὸ ἐξώφυλλό μας:

«Χαρά στὸν ἥλιο» Φωτογραφία τοῦ Camera Press

Ἀπαγορεύεται ἡ ἀναδημοσίευσις ἄρθρων καὶ εἰκόνων τῆς «Ἐκλογῆς»
χωρὶς τὴν ἔδεια τῶν συγγραφέων καὶ τῶν ἐκδοτῶν.

"Ἐκλογὴ"

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ: ΕΛΕΝΗ Γ. ΒΛΑΧΟΥ, Μουρούζη 1

Δ' ντῆς Τυπογραφείου: Κ. Ι. ΖΑΓΟΡΙΑΝΙΤΗΣ, Ἀλδου Μανουτίου 18

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ 57, ΑΘΗΝΑΙ. ΤΗΛ. 57.081

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:

Ἐσωτ. Ἐτησ. 72

Ἐξωτ. Ἐτησ. \$ 4.40

Ἐσωτ. Ἐξάμ. 38

Ἐξωτ. Ἐτησ. £ 1.16.0

ΑΘΗΝΑΪΚΑ

ΘΕΑΤΡΑ

ΕΘΝΙΚΗ
ΛΥΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ

Α. 'Αλεξάδρας

«Φρειδερίκη»

Όπερέττα του ΛΕΧΑΡ

Μετάφρασις: Βέτας Πεζοπούλου.

Σκηνοθεσία: Πέλου Κατσέλη.

Μουσική διασκευή: Βάλτερ Πφέφ-φερ.

Σκηνογρ. Κουστούμια: Γ. Βακαλό.

Χορογραφίαι: 'Αγγ. Γριμάνη.

Συμμετέχουν: 'Ανθή Ζαχαράτου, Μ. Μουτσού, Α. Ποδηματά, Τ. Γεωργίου, Σ. Γκρέτσι, 'Ελ. Κιουφή, Μ. Χελιώτης, Π. 'Επιτροπάκης, Μ. Καζαντζής, Σ.π. Καλογεράς, Ν. Παπαχρήστος, 'Α. Παπαζηνάκος, 'Η χορωδία υπό τὸν Μ. Βούρτσι, τὸ μπαλέτο καὶ ἡ ὀρχήστρα τῆς Λυρικής. —

ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ

Γ' Σεπτεμβρίου 102

Τηλ. 811.462

«Ἡ ῥθα καὶ θὰ μείνω»

Σκηνοθεσία: Κατερίνας.

Σκηνογραφίαι: 'Αιεμογιάννη.

Παίζουν: Κατερίνα, Τζόλυ Γαρμπή, 'Αγνή Βλάχου, Μαρὰ Γιαννοπούλου, Χρ. Τσαγιάνης, Σιαματίου 'Ηλίας, Δάνης καὶ ὁ Γιώργος Φούντας.

ΕΛΛΗΝΙΚΟ
ΛΑΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ

'Άλσος Πεζίου 'Αρεως

«'Ο Χριστὸς
ξανασταυρώνεται»

Ν. Καζαντζάκη

Σκηνοθεσία: Τάκη Μουζενίδη.

Σκηνογραφίαι — Κουστούμια: Σπύρου Βασιλείου.

Μουσική 'Επιμέλεια: Φοῖβου 'Αντωνιαννάκη.

Συμπράξει τοῦ μπαλέτου λαϊκῶν χορῶν Ντόρας Σπράτου.

Παίζουν: Σμαρούλα Γιούλη, Δάφνη Σκούρα, Νανά Παπαδοπούλου, Μ. Κατράκης, Λυκούργος Καλέργης, Θ. Μορίδης, Τίτος Βαϊδής, Γιάννης 'Αργύρης, 'Α. Ζησιμάτος.

ΓΚΛΟΡΙΑ

Πλατεία 'Αμερικής

«Πικ - Νικ»

τοῦ Ουίλλιαμ 'Ιντζ

Μετάφρασις — Σκηνοθεσία: Μ. Πλωρίτη.

Σκηνογραφία: Γιάννη Στεφανέλλη.

Παίζουν: 'Αννα Κυριακοῦ, 'Αννα Πατάκη, 'Αλίκη Γεωργούλη, 'Αλέκος 'Αλεξανδράκης, Διονύσιος Μήλας.

ΔΕΔ

Εἶναι ἡ πλέον διαδεδομένη ἐξω-
λέμβιος ἐν Ἑλλάδι. Εἰσάγεται ἀπὸ
25 ἐτίας καὶ δὲν ὑπάρχει παραλία
στὴν ὁποίαν νὰ μὴ συναντήσετε του-
λάχιστον μία μηχανὴ
Johnson

Johnson
Sea-horse

Mile-Master
FUEL
SYSTEM

Γενικοὶ Ἀντιπρόσωποι

Κ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ & Α. ΚΑΒΑΦΑΚΗΣ

ΛΕΣΧΑΡΟΥΣ 26
ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ
ΤΗΛ. 43.386

ΠΑΤΗΣΙΩΝ 29
ΑΘΗΝΑΙ
ΤΗΛ. 53.831

ΛΕΩΝ. ΣΟΦΟΥ 15
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
ΤΗΛ. 27.17

ΘΕΑΤΡΟΝ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΗΠΟΥ

«'Ονειρο θερινής νύχτας»
Ούλλιαμ Σαίξπηρ

Σκηνοθεσία: Ν. Γιαννοπούλου.

Σκηνογραφίες: Γ. 'Ανεμογιάννη.

Διδασκαλία χοροδράματος: Ρ. Μά-
νου.

Χορογραφίες: 'Αγ. Εὐαγγελίδη.

Παίζουν: 'Ελ. Χατζηαργύρη, Τ. Νι-
κηφοράκη, Ν. Χατζίσκος, Μ. Φωτόπου-
λος, Χρ. Εύθυμιου, Κ. Στολίγκας, Φι-
λιππίδης και το 'Ελληνικό Χορό-
δραμα Παλλοῦς Μάνου.

ΚΟΤΟΠΟΥΛΗ

Πανεπιστημίου 48

Τηλ. 614.592

Ο θίασος του θεάτρου Κοτοπούλη
θα περιοδεύση τον 'Ιούλιον στα μεγά-
λα ἐπαρχιακά θέατρα.

Κατά τὸ διάστημα τῆς ἀπουσίας τοῦ
θιάσου Κοτοπούλη, στὸ θέατρο θὰ παί-
ξη Κυπριακὸς θίασος.

ΡΑΜΠΑ

Λ. 'Αλεξάνδρας — 'Ιπποκράτους

«'Ηρωὸς μετὰ τὸ ζῶρι»

Θ. Τέμπο

Σκηνοθεσία: Κλέαρχου Καραγεώργη.

Σκηνογραφία: Εὐαγγέλου 'Ολυμπίου

Παίζουν: 'Αννα Πολυτίμου, 'Αση Μι-
χαηλίδου, 'Απόστολος 'Αβδῆς, Κλέαρ-
χος Καραγεώργης.

ΑΚΡΟΠΟΛ

'Ιπποκράτους 9

Τηλ. 614.530

«'Αστέρια τῆς 'Αθήνας»

'Επιθεώρησις τῶν 'Ασημακοπούλου
Στυροπούλου — Παπαδοῦκα

Σκηνογραφίες: 'Ανεμογιάννη.

Χορογραφίες: Καστρινοῦ.

Παίζουν: 'Αννα καὶ Μαρία Καλουτᾶ,
Σπεράντζα Βρανᾶ, Γ. Βασιλειάδου,
Μπελίντα, Ν. Ρίζου, Βασίλης Αἰλωνί-
της, 'Ορέστης Μακρῆς, Ν. Ρίζος, Μάξ,
Ζώκα—Καστρινός.

ΠΕΡΟΚΕ

'Οδυσσεὺς 2

Τηλ. 593.730

'Εντὸς τοῦ μηνὸς

«Χωρὶς παράσιτα»

'Επιθεώρησις τῶν

Θισίου — Πρετεντέρη — Γιαλαμά
Μουσική: Λυκιαρδοπούλου — 'Ανδρια-
νοῦ.

Παίζουν: Κ. Ντιριντάου, Μ. Νέξερ,
Λ. 'Ορφανοῦ, Φ. Ντάβου, Ν. Σταυρί-
δης, Κ. Δούκας, 'Ιατρίδης, Μανιατάκης,
Χριστοφορίδης, Ντοῦο 'Αρμπαρέξ, Κα-
μπανέλλης.

ΣΑΜΑΡΤΖΗ

Καρδίου 1

Τηλ. 54.755

«Χτυποκάρδια»

τοῦ Στ. Φωτιάδη

Σκηνοθεσία: Γεωργ. Θεοδοσιάδη.

Παίζουν: Μ. Κρεββατᾶ, Γ. Μαυρο-
πούλου, Σ. Κατελάρη, Δ. Νικολαΐδου,
Λ. Κωνσταντάρης, Γ. Γαβριηλίδης, Δ.
Παπαγιαννόπουλος.

BRITISH SEAGULL

Αἱ καλύτεραι
ἐξωλέμβιοι
μηχαναὶ δαλαβῆς
τοῦ κόσμου

ΑΔΕΛΦΟΙ ΠΑΤΤΑ
9 'Ιωδοκράτους
Λτοᾶ 'Ακροπόλ-τηλ. 614.425

ΒΕΜΠΟ

Καρόλου 18

Τηλ. 53.453

«Ο Ρωμηός»

Επιθεώρησης Τραϊφόρου — Βασιλειάδη
Μουσική: Μ. Θεοφανίδης.

Σκηνοθεσία: Στέλιος Δόξα.

Χορογραφίες: Φλερύ — Άλίκη Βέμπο

Συμπράττουν Μηλιάδης, Χατζηχρή-
στος, Μαυρέας, Ρ. Βλαχοπούλου, Ά.
Λίκη Βέμπο, Βερόνη, Μπ. Μοσχονά.

Χορευταί: Λίττα Άλμα — Γ. Φλερύ
με το μπαλέτο τους.

ΘΕΑΤΡΟΝ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ

Εκδρομές οργανωμένες από την Πε-
ριγητική Λέσχη γιά την παρακολού-
θησι των παραστάσεων του Έθνικού
Θεάτρου στο θέατρο της Επιδαύρου.

ΚΥΡΙΑΚΗ 1)7

6. ΜΥΚΗΝΕΣ — ΚΕΦΑΛΑΡΙ — Ε-
ΠΙΔΑΥΡΟΣ. Άναχ. 7.30 π.μ. με λεω-
φορεία γιά τις Μυκήνες με ένδιάμεσο
στάσι. Επίσκεψις αρχαιοτήτων και ά-
ναχ. γιά Κεφαλάρι. Φαγητό. Άναχ.
4 μ.μ. γιά την Έπίδαυρο. Παρακολού-
θησις της παραστάσεως. Μετά την λή-
ξι άναχ. γιά την Άθήνα με ένδιά-
μεση στάσι. Έξοδα 100—110 δραχ.

7. ΠΑΛ. ΚΟΡΙΝΘΟΣ — ΤΟΛΟ — Ε-
ΠΙΔΑΥΡΟΣ. Άναχ. 7.30 μ.μ. γιά Π.
Κόρινθο με ένδιάμεση στάσι. Επί-
σκεψις αρχαιοτήτων και Μουσείου. Ά-
ναχώρησις 12 γιά Τολό. Παραμο.ή —
μπάνιο — φαγητό. Άναχ. 5 μ.μ. γιά
την Έπίδαυρο. Παρακολούθησις της
παραστάσεως και άμέσως κατόπιν ά-
ναχώρησις γιά την Άθήνα με ένδιά-
μεση στάσι. Έξοδα 90—95 δραχ.

8. ΠΑΡΑΛΙΑ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ — ΕΠΙ-
ΔΑΥΡΟΣ. Άναχ. 10.30 π.μ. με ά)π
από Πειραιά γιά την παραλία της Π.
Έπίδαυρου. Παραμο.ή γιά μπάνιο και
φαγητό. Άναχ. 2.30 μ.μ. με λεωφο-
ρεία γιά την Έπίδαυρο. Επίσκεψις άρ-
χαιοτήτων και Μουσείου. Παρακολούθη-
σις της παραστάσεως. Μετά την λήξιν
άναχ. με λεωφορεία γιά την παραλία
και έν συνεχεία με ά)π γιά Πειραιά.
Έξοδα 90—95 δραχ.

9. ΠΑΡΑΛΙΑ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ — ΕΠΙ-
ΔΑΥΡΟΣ. Άναχ. 3.30 μ.μ. με ά)π
από Πειραιά γιά την παραλία Π. Έπι-
δαύρου και έν συνεχεία με λεωφ. γιά

την Έπίδαυρο. Παρακολούθησις της
παραστάσεως. Μετά την λήξι άναχ. με
λεωφ. γιά την παραλία και έν συνεχεία
με ά)π γιά Πειραιά. Έξοδα 90—95
δραχμές.

ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ 7-8)7)56

1. ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ — ΝΑΥΠΛΙΟ —
ΝΕΜΕΑ — ΔΕΡΒΕΝΑΚΙΑ — ΑΓΙΟΣ
ΣΩΣΤΗΣ. Σάββατο άναχ. 1 μ.μ.
με λεωφορεία γιά την Έπίδαυρο. Πα-
ρακολούθησις της παραστάσεως. Μετά
την λήξιν άναχ. γιά Ναύπλιο. Διανυ-
κτέρευσις.

Κυριακή, πρωί, προαιρετική επίσκε-
ψις στο Παλαμήδι. Άναχ. 10.30 π.μ.
γιά την Νεμέα. Επίσκεψις Μουσείου
— φαγητό Άναχ. 4 μ.μ. γιά Άγιο
Σώστη, σύντομη επίσκεψις και έν συ-
νεχεία γιά την Άθήνα με στάσι 1.30
στούς Άγίους Θεόδωρους. Έξοδα
110—118 δραχ.

2. ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ — ΠΑΡΑΛΙΑ ΕΠΙ-
ΔΑΥΡΟΥ — ΝΑΥΠΛΙΟ — ΤΙΡΥΝΘΑ
— ΜΥΚΗΝΕΣ. Σάββατον, άναχ. 1
μ.μ. με λεωφορεία γιά την Έπίδαυρο.
Παρακολούθησις της παραστάσεως και
παραμο.ή γιά φαγητό στο τουριστικό
περίπτερο. Άναχ. 11 μ.μ. γιά την πα-
ραλία Έπιδαύρου. Διανυκτέρευσις σέ
οπίτια.

Κυριακή παραμο.ή το πρωί γιά μπά-
νιο. Άναχ. 10.30 γιά Ναύπλιο. Πα-
ραμο.ή — φαγητό και επίσκεψις πό-
λεως. Άναχ. 4.30 μ.μ. γιά Τίρυνθα
— σύντομη επίσκεψις και έν συνεχεία
γιά Μυκήνες. Παραμο.ή 1 ώρα και ά-
ναχώρησις γιά την Άθήνα με στάσι
1.30 στο Μ. Πεύκο. Έξοδα 120—130
δραχμές.

3. ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ — ΑΡΓΟΣ — ΤΡΙ-
ΠΟΛΙΣ — ΒΥΤΙΝΑ — ΑΝΩΝΙΣΤΑΙ-
ΝΑ. Σάββατο, άναχ. 1 μ.μ. με λεω-
φορεία γιά την Έπίδαυρο. Παρακολού-
θησις της παραστάσεως. Μετά την λή-
ξι άναχώρησις γιά το Άργος. Διανύ-
κτέρευσις.

Κυριακή, άναχώρ. 8 π.μ. γιά Τρί-
πολι, παραμο.ή ½ ώραν και έν συνε-
χεία γιά Λεβίδι — Βυτίνα. Φαγητό.
Άναχ. 4 μ.μ. γιά Άλωνίσταινα — Τρί-
πολι Άθήνα με ένδιαμέσουσ στάσεις
στούς Μύλους και στο Μεγ. Πεύκο.
Έξοδα 140—150 δραχ.

ΣΑΒΒΑΤΟ 7)7

4. ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ. (Με λεωφορεία
Πούλμαν). Άναχ. 1 μ.μ. γιά την Έπι-
δαυρο. Παρακολούθησις της παραστά-
σεως. Μετά την λήξιν άναχ. γιά την
Άθήνα με έ διάμεση στάσι. Έξοδα
100—110 δραχμές.

5. ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ. Άναχ. 1 μ.μ. με
λεωφορεία γιά την Έπίδαυρο. Παρα-
κολούθησις της παραστάσεως. Μετά

ΑΛΕΚΤΩΡ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ Α.Ε

πὴν λήξιν ἀναχ. γιὰ τὴν Ἀθήνα με ἐνδιάμεση στάσι. Ἔξοδα 95—100 δραχ.

6. ΠΑΡΑΛΙΑ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ — ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ. Ἀναχ. 3.30 μ.μ. με ἀπὸ τὸν Πειραιᾶ γιὰ τὴν παραλία τῆς Ἐπιδαύρου καὶ ἐν συνεχείᾳ με λεωφορεῖα γιὰ τὴν Ἐπίδαυρο. Παρακολούθησις τῆς παραστάσεως. Μετὰ τὴν λήξιν ἀναχώρησις γιὰ τὴν παραλία Ἐπιδαύρου καὶ ἐν συνεχείᾳ με ἀπὸ γιὰ τὸν Πειραιᾶ. Ἔξοδα 90—95 δραχμές.

ΚΥΡΙΑΚΗ 8)7

7. ΠΑΛ. ΚΟΡΙΝΘΟΣ — ΤΟΛΟ — ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ. (Με λεωφορεῖα Πούλμαν). Ἀναχ. 7 π.μ. γιὰ Παλ. Κόρινθο. Ἐπίσκεψις ἀρχαιοτήτων καὶ Μουσείου. Ἀναχ. 11 π.μ. γιὰ Ναύπλιο — Τολό. Παραμονὴ γιὰ μπάνιο καὶ φαγητό. Ἀναχ. 5 μ.μ. γιὰ τὴν Ἐπίδαυρο. Παρακολούθησις τῆς παραστάσεως καὶ ἀμέσως κατόπιν ἀναχώρησις γιὰ τὴν Ἀθήνα με στάσι στὴν Κόρινθο. Ἔξοδα 100—110 δραχ.

8. ΜΥΚΗΝΕΣ — ΝΑΥΠΛΙΟ — ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ. (Με λεωφορεῖα Πούλμαν). Ἀναχ. 7.30 π.μ. γιὰ τὴν Μυκῆ. Ἐπίσκεψις ἀρχαιοτήτων. Παραμονὴ — φαγητό. Ἀναχ. 3 μ.μ. γιὰ Ναύπλιο. Παραμονὴ 1 ὥρα καὶ ἐν συνεχείᾳ γιὰ τὴν Ἐπίδαυρο. Παρακολούθησις τῆς παραστάσεως. Μετὰ τὴν λήξιν ἀναχ. γιὰ τὴν Ἀθήνα με ἐνδιάμεση στάσι. Ἔξοδα 100—110 δραχμές.

9. ΑΓ. ΣΩΣΤΗΣ (Δερβενάκια) — ΚΕΦΑΛΑΡΙ — ΝΑΥΠΛΙΟ — ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ. Ἀναχώρησις 7 π.μ. με λεωφορεῖα γιὰ Ἅγιο Σώστη. Ἐπίσκεψις τῆς Μονῆς καὶ τοῦ ἀγάλματος τοῦ Κολοκοτρώνη. Ἀναχ. 12 μεσημέρι. γιὰ Κεφάλαι. Σύντομη ἐπίσκεψις καὶ ἐν συνεχείᾳ γιὰ Ναύπλιο — παραμονή. Ἀναχ. 4 μ.μ. γιὰ τὴν Ἐπίδαυρο. Ἐπίσκεψις ἀρχαιοτήτων καὶ Μουσείου. Παρακολούθησις

τῆς παραστάσεως καὶ ἀναχ. ἀμέσως γιὰ τὴν Ἀθήνα με ἐνδιάμεση στάσι. Ἔξοδα 95—100 δραχμές.

10. ΠΑΡΑΛΙΑ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ — ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ. Ἀναχ. 10.30 π.μ. με ἀπὸ Πειραιᾶ γιὰ τὴν παραλία τῆς Ἐπιδαύρου. Παραμονὴ γιὰ μπάνιο καὶ φαγητό. Ἀναχ. 2.30 μ.μ. γιὰ τὴν Ἐπίδαυρο — ἐπίσκεψις ἀρχαιοτήτων καὶ Μουσείου. Παρακολούθησις τῆς παραστάσεως. Μετὰ τὴν παράστασι ἀναχ. γιὰ τὴν παραλία καὶ ἐν συνεχείᾳ με ἀπὸ γιὰ Πειραιᾶ. Ἔξοδα 90—95 δραχμές.

11. ΠΑΡΑΛΙΑ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ — ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ. Ἀναχ. 3.30 μ.μ. με ἀπὸ Πειραιᾶ γιὰ τὴν παραλία Ἐπιδαύρου καὶ ἐν συνεχείᾳ με λεωφορεῖα γιὰ τὴν Ἐπίδαυρο. Παρακολούθησις τῆς παραστάσεως. Μετὰ τὴν παράστασι ἀναχώρησις γιὰ τὴν παραλία καὶ ἐν συνεχείᾳ με ἀπὸ γιὰ Πειραιᾶ. Ἔξοδα 90—95 δραχμές.

ΕΚΔΡΩΜΕΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ

ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ

- 1) 7)56 Κορυφή Αἰγίνης. Πορεία 4 ὡρῶν.
4—18) 7)56 Ἅγιον Ὄρος.
(19—30) 7)56 Κίτσατος (Πανελλήνιος ὀρειβάτικη συγκέντρωσις).
20) 7)56 με συνέχεια πρὸς Ὀλυμπόν — Πιέριαν.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΕΡΙΗΓΗΤΙΚΗ ΛΕΣΧΗ

Λεωφ. Ἀμαλίας 28

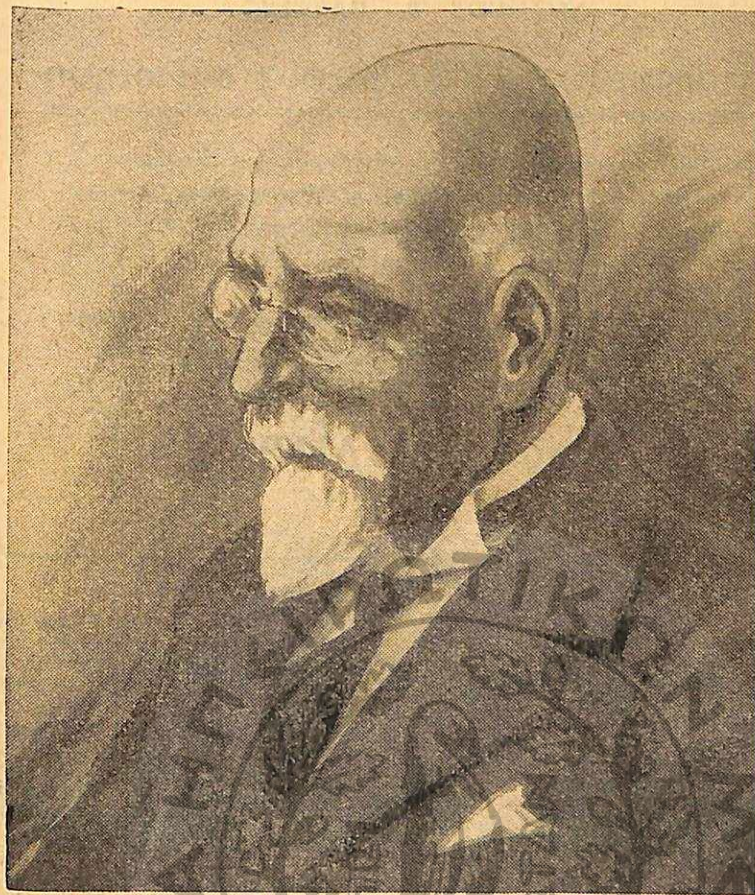
Σαββατοκύριακο 7—8)7: 1) Ναύπακτος — Μεσολόγγι, με λεωφ. Πούλμαν. Ὁμιλητὴς ἡ Δις Μ. Θεοχάρη. 2) Σπέτσες, με ἀπὸ τῆς γραμμῆς. Ὁμιλητὴς ἡ Δις Γ. Κουλικούρη. 3) Πόρος. 4) Μύκονος — Δῆλος.

Κυριακὴ 8)7)56: 1) Δελφοί, με λεωφ. Πούλμαν. Ὁμιλητὴς ἡ Ἐφορος ἀρχαιοτήτων. Δις Ι. Κωνσταντίνου. 2) Ὅσιος Λουκάς — Ἀσπρά Σπίτια. 3) Λουτράκι — Λίμνη Βουλιαγμένης Ἡραίου. 4) Ἅγ. Μαρίνα Αἰγίνης. 5) Κάλαμος — Ἅγ. Απόστολοι. 6) Δήλεσι. 7) Ὑδρα. 8) Πόρτο Γερμενό. 9) Μαρμάρι. 10) Σχοινιάς (ἐκδρομὴ μόνο γιὰ νέους). 11) Κάλαμος — Ἅγ. Απόστολοι (ἐκδρομὴ χωρὶς δηλώσεις). 12) Πόρτο Γερμενό (χωρὶς δηλώσεις). 13) Λούτσα (πρωινή). 14) Λίμνη Μαρθῶνος (ἐκδρομὴ μόνο γιὰ παιδιὰ).

Τετάρτη 11)7)56: 1) Ὑμηττός (ἀπογευματινὴ). 2) Λομπάρδα (ἀπογευματινὴ). 3) Μεγ. Πεύκο (ἀπογευματινὴ).

Σάββατο ἀπόγευμα 14)7: 1) Πεντέλη. Ἐπίσκεψις τοῦ Ἀστεροσκοπείου Πεντέλης.

Σαββατοκύριακο 14—15)7: 1) Μύκονος — Δῆλος, ὁμιλητὴς ὁ κ. Ζ. Πα-

ΓΝΩΜΑΙ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΜΠΥΡΑ

Ἡ μπύρα εἶναι ἕνας ἰδανικός ζωμός βιταμινῶν Β, ὥστε ὁ τελειότερος καὶ πληρέστερος πού ἔχει παραχθῇ μέχρι σήμερα. Πίνεται εὐκόλα καὶ εὐχάριστα καὶ γι' αὐτὸ ὠφελεῖ περισσότερο.

ΔΡ. INT

Ἐπίτιμος Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Λονδίνου μέλος τῆς Βασιλικῆς Ἱστορικῆς Ἀκαδημίας τοῦ Βελγίου.

BE TALLER

Increase Height 2 to 6 inches with our brand New Course. Suitable for both sexes. Results guaranteed or fee refunded in full. Please remit 4.25 U.S.A. dollars by Bank Draft, made payable in India or America or by Traveller's Cheque.

Address — Activities (D 36)

Kingsway, Delhi - 9, India.

Ἐκυκλοφόρησε

ΚΛΕΩΝΟΣ Β. ΠΑΡΑΣΧΟΥ

Εὐρωπαϊκὴ Πεζογραφία & Ποίηση

Μπάϊρον — Οὐγκώ — Μαλλαρμέ — Βαλερύ —
 Ρίλκε — Μπρούκ — Μιλὸς — Σταντὰλ — Μπραν-
 τές — Σεστῶφ — Συναρές — Ζίντ — Προῦστ —
 Μάνν — Ντυαμὲλ καὶ ἄλλοι

Εἴκοσι μελέτες γιὰ εἴκοσι κορυφαίους ξένους πεζογράφους
 καὶ ποιητὲς τῶν τελευταίων 150 χρόνων.

Ἐκδόσεις "ΔΙΦΡΟΣ"

Σόλωνος 114

παλαζάρου. 2) Λειβαδιά — Ἀσπρα Σπίτια — Ὅσιος Λουκάς, με πολυτελὴ λεωφ. Πούλμαν. Ὁμιλητὴς ἡ ἀρχαιο-
 λόγος Δις Μ. Θεοχάρη. 3) Χαλκίδα — Ἀχμέτ Ἀγᾶ — Παραλία Κιμάσι. 4) Κάρυστος.

Κυριακὴ 15)7: 1) Ἀμφιάρειο — Ἀγ. Ἀπόστολοι, ὁμιλητὴς ἡ Δις Τοῦ-
 λοι Καρυώτη. 2) Τρίκαλα Κορινθίας —
 Εὐλόκαστρο. 3) Νυμποριό. 4) Δελφοί,
 με λεωφορεῖα Πούλμαν. 5) Λουτράκι.
 6) Σικάλα Ὠρωποῦ. 7) Δασκαλειό. 8)
 Λούτσα. 9) Σχοινιάς. 10) Τρίκαλα
 Κορινθίας — Εὐλόκαστρο (χωρὶς δη-
 λῶσεις). 11) Λουτράκι (χωρὶς δηλῶ-
 σεις). 12) Λαμπρινὸ Σαλαμίνος
 (ἐκδρομὴ μόνον γιὰ νέους). 13) Βάρ-
 κιζα (πρωϊνὴ). 14) Μάτι (ἀπογευμα-
 τινὴ).

Τετάρτη ἀπόγευμα 18)7)56: (Πανσέ-
 ληνος): 1) Σούνιο, με λεωφορεῖα
 Πούλμαν. Ὁμιλητὴς ὁ καθηγητὴς κ.
 Ι. Χαρίτος. 2) Λίμνη Μαραθῶνος. 3)
 Μάτι. 4) Ἀγία Μαρίνα. 5) Ζούμπερι
 (μόνον γιὰ νέους).

Σαββατοκύριακο 21—22)7)56: 1)
 Χαλκίδα — Δάφνη — Πολιτικά — Λου-
 κήσια, με λεωφ. Πούλμαν.

Κυριακὴ 22)7)56: 1) Λουτράκι —

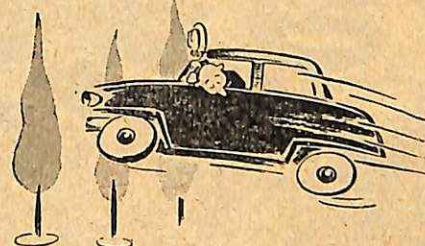
Λ. Βουλιαγμένης Ἡραίου. Ὁμιλητὴς
 ὁ ὑδρολόγος ἱατρός κ. Γ. Ἀθανασού-
 λας. 2) Ἐλευσίνα — Μεγ. Πεδκό, ὁμι-
 λητὴς ἡ Κα Ντενίς Βασδέκη. 3) Κανά-
 κια. 4) Κινέττα. 5) Εὐλόκαστρο, με
 λεωφορεῖα Πούλμαν. 6) Ἀνάβυσσος.
 7) Πόρος. 8) Πάρνηθα. 9) Σχοινιάς.
 10) Πόρτο Ράφτη. 11) Κινέττα (χω-
 ρὶς δηλῶσεις). 12) Πάρνηθα (χωρὶς
 δηλῶσεις). 13) Λούτσα (ἐκδρομὴ μόνον
 γιὰ νέους). 14) Ραφίνα (πρωϊνὴ).
 15) Μάτι (ἀπογευματινὴ).

Τετάρτη ἀπόγευμα 25)7)56: 1) Ὑ-
 μητός. 2) Ἀνάβυσσος (ἀπὸ τὸ, νέο
 παρλιαστικὸ δρόμο).

Σαββατοκύριακο 28—29)7)56: 1)
 Πάρος — Ἀντίπαρος. Ὁμιλητὴς ὁ σπη-
 λαιολόγος κ. Ι. Πετρόχειλος. 2) Τήνος.
 3) Κύμη.

Κυριακὴ 29)7)56: 1) Ἀφαία — Ἀ-
 γία Μαρίνα Αιγίνης, ὁμιλητὴς ἡ Κα
 Ντενίς Βασδέκη. 2) Σικάλα Ὠρωποῦ
 — Ἐρέτρια, ὁμιλητὴς ἡ Δις Τοῦλα
 Καρυώτη. 3) Δελφοί, με λεωφορεῖα
 Πούλμαν. 4) Χαλκίδα — Μπουρτζι, με
 λεωφορεῖα Πούλμαν. 5) Σούνιο. 6)
 Ἀγ. Μαρκοῦριος. 7) Νυμποριό. 8) Κα-
 τσιέγλα. 9) Ὑδρα. 10) Τύμβος Μα-
 ραθῶς — Ἀγ. Παναγολέων. 11)

Χρησιμοποιεῖ
 BENZINE BP με BP 08!

Ἡ βενζίνη BP με BP 08 συνδυαζομένη
 με τὸ καταπληκτικὸ ὀρυκτέλαιο

BP ENERGOL VISCO-STATIC

- δίνει φτερά στὸ αὐτοκίνητό σας
- περιορίζει σημαντικὰ τὴν κατανάλωση καυσίμων
- μειώνει τὴν φθορὰ τοῦ κινητήρος κατὰ 80%

B1/43

Ο ΗΛΙΟΣ

ΕΙΝΑΙ ΕΝΑΣ ΦΙΛΟΣ
ΜΗΝ ΤΟΝ ΚΑΝΕΤΕ ΕΧΘΡΟ

Η Ύγινη, ή Αισθητική και ή Μόδα επιβάλλουν να χρησιμοποιήσετε πριν από το μπάνιο και την ηλιοθεραπεία σας:

*ΚΡΕΜΑ ΛΑΝΟΛΙΝΗ "ΜΕΛΠΙΑΝ", - Για την προφύλαξη του προσώπου από την αποξηραντική επίδραση του ήλιου, του αέρος και της θαλασσινης αλμύρας.

*ΛΑΔΙ ΗΛΙΟΥ "ΜΕΛΠΙΑΝ", - Για την προστασία του σώματος από τα εγκαύματα και για ένα μοντέρνο γρήγορο μαύρισμα.

Για την Σύγχρονη Όμορφη χρειάζονται Συγχρονισμένα Προϊόντα

-ΜΕΛΠΙΑΝ

"ΑΛΕΚΤΩΡ"

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ:

1. Όνομα και επώνυμον γνωστού Γάλλου ήθοποιου του κινηματογράφου, πρώην συζύγου της Ντανιέλ Ντελόρμ.
2. Πόλις της Κρήτης. — 'Ο πληθυντικός της σημαίνει στενή διάβασιν μεταξύ δύο όρέων.
3. Ποικιλία φασολιών.
4. Χρωματισμός πούδρας (ξεν.). — Οι μεγάλοι χορτολειμώνες, οι έκτεινόμενοι πέρα της ζώνης των τροπικών δασών.
5. Παρ' αυτόν κείται ή Λιέγη. — Αυτό λείπει συχνά από την σημερινή νεολαίαν.
6. Θεός των Φοινίκων. — Τα αρχικά ενός γνωστού τα γυμνάσια συμπεριλαμβάνοντος οργανισμού. — Τόσα χρόνια διήρκεσεν ο Β' Μεσσηνιακός Πόλεμος.
7. Ένας κύριος... γερμανιστί. — Ένα τέτοιο ποτόν δέν είναι το ρετσίνολαδο (καθαρό).
8. Νήστις (αίτ.). — Υπνώνει και τον σύζυγον (αίτ. δημ.).
9. Μουσικός φθόγγος. — Άγγλικό τέλος...
10. 'Η επιστημονική ονομασία της σαρανταποδαρούσας. — Μεταφορικώς, διάθεσις, ροπή.
11. Μετοχή ουδετέρου γένους. — Μέρος του προσώπου. — Άρθρον.
12. Άπαραίτητοι στις κατασκευές δρόμων.

ΚΑΘΕΤΩΣ:

1. Δημόσιος υπάλληλος, επιστήμων (αίτ. δημ.).
2. «Τόν... στο γάμο από κάτω απ' τον πάγκο» (παροιμ.).
3. «'Από κακό χρεωφειλέτη κ' ένα σακκί...», λέγει μία παροιμία μας ότι από τον κακοπληρωτήν και το ελάχιστον αν λάβη τις κέρδος είναι. — Έλληνικόν ακρωτήριο (γεν.).

4. Θεά της Σκανδιναβικής μυθολογίας (άντιστρ.). — 'Ο πληθυντικός του είναι... κοντά παντελονάκια. — 'Η γενέτειρα του Άλφρέδου ντε Βινύ.
5. Τα εις αυτά λήγοντα επίθετα έχουν το ίωτα βραχύ. — Διάσημος Γάλλος φιλόσοφος, ιδρυτής του θετικισμού, ενάρθως (1798—1857).

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												

6. Μοιρογράφος.
7. Θεός των Φοινίκων και Χαναανίων (άντιστρ.). — 'Επίδοκιμάζουν. — 'Υγρον σύμφωνον.
8. Άρθρον. — Συνοδεύει τον Νεχρού... στο δνομα.
9. Είναι ή 'Ιτέα... της 'Αμφίσσης. — Κόρος, αηδία, ανορεξία (άρχαϊστί).
10. Τα Πευκάκια θα τα βρήτε... εις τους πρόποδας του.
11. 'Αειθαλές δένδρον. — 'Ορθά... κατά το ήμισυ. — 'Αρχαϊκόν εμπρός.
12. 'Ορωτικόν (άρχ.). — Γνωστή κώμη της Καππαδοκίας (τα 5 πρώτα είναι όνομα ενός εθνικού ειεργέτου μας).

Ι. Χ.

(Λύσις στη σελίδα 111)

Δελφοί, με λεωφορεία Πούλμαν (χωρίς δηλώσεις) 13) Πόρτο Ράφτη (μόνο για νέους). 14) Ασπρόπυργος (πρωινή). 15) Πάρνηθα (μόνο για παιδιά).

Σάββατο — Κυριακή — Δευτέρα 28 — 29 — 30(7)56: 1) Μυτιλήνη — Σύριο — Πετρωμένο Δάσος.

ΑΘΛΗΤΙΚΑ

ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ

Ο μήνας Ιούλιος έχει να παρουσιάσει ζωηρά, αγωνιστική κίνηση. Μεταξύ των διαφόρων αγώνων που έχουν προαναγγελθεί μέχρι τοῦδε, κυριώτεροι παρουσιάζονται οι τελευταίοι αγώνες πρωταθλήματος, οι οποίοι θα διεξαχθούν την Κυριακή 1)7 μεταξύ των ομάδων Παναθηναϊκού — Ολυμπιακού στο γήπεδο του Π.Α.Ο., Απόλλων — Έθνικός στο γήπεδο του Απόλλωνος και Α.Ρ.Σ. — Π.Α.Ο.Κ. στην Θεσσαλονίκη.

ΠΟΔΗΛΑΤΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ

Τριήμεροι ποδηλατικοί αγώνες από 29 Ιουνίου έως 1 Ιουλίου 1956 εις μνήμην του Στρατηγού Νικολάου Πλαστήρα. Υπό την επίτιμον προεδρίαν των κ.κ. Δημάρχων Αθηναίων, Λαμιέων, Λαρίσης και Καρδίτσας.

Η άκκλήσις θα δοθή την 5η, π. μ. ακριβώς της 129ης Ιουνίου εκ της άφελτης της 8550 Καβάλας με τερματισμόν του αγώνος εις Λαμία.

ΑΓΩΝΕΣ ΣΤΙΒΟΥ

30)6 — 9)7: Διεθνείς αγώνες εις το Βελιγράδι με συμμετοχή 5 Ελλήνων Πρωταθλητών.

30)6 — 1)7: 5 μ.μ. Γυμναστήριον Έθνικού Πανελληνίου αγώνες γυναικῶν.

7 και 8 Ιουλίου στην Γιουγκοσλαβία αγώνες στίβου μεταξύ των εθνικῶν ομάδων Ελλάδος και Γιουγκοσλαβίας.

ΚΑΛΑΘΟΣΦΑΙΡΑ

Ημιτελικές συναντήσεις πρωταθλή-

ματος καλαθοσφαίρας παιδῶν 1956.

Α' ὁμίλος — γήπεδον Π.Ο.Κ. «Έσπερος» (Καλλιθέα).

ΚΥΡΙΑΚΗ 1)7)56. Ώρα 6 μ.μ. Α.Ο.Ν.Σ. — Πειραικός. Ώρα 7 μ.μ. Έσπερος — Ολυμπιακός.

Β' ὁμίλος — γήπεδον Α.Ο. Τρίτων ΤΕΤΑΡΤΗ 9)7)56. Ώρα 6 μ.μ. Α.Ο.Ν.Σ. — Ολυμπιακός.

Ώρα 7 μ.μ. Έσπερος — Πειραικός.

ΚΥΡΙΑΚΗ 1)7)56. Ώρα 6 μ.μ. Ν. Ήστ — Αμύντας. Ώρα 7 μ.μ. Ίωνικός — Τρίτων.

ΤΕΤΑΡΤΗ 4)7)56. Ώρα 6 μ.μ. Ίωνικός — Αμύντας. Ώρα 7 μ.μ. Τρίτων — Ν. Ήστ.

11)7)56. Το ἔραδον στο Παναθηναϊκό Στάδιο ὑπὸ τὸ φῶς τῶν προβολέων ἡ ἐπίδειξις τῆς διεθνoῦς φήμης ὁμάδος μπάσκετ — μπάλλ «Χάρλεμ».

ΑΘΛΗΤΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΒΕΛΙΓΡΑΔΙΟΥ

20 — 21 — 22)7)56. Πρόκειται να διεξαχθῶν στο Βελιγράδι Βαλκανικοί Αθλητικοί Αγῶνες — πρώτοι μεταπολεμικῶς — μεταξύ τῶν ἐθνικῶν ὁμάδων Γιουγκοσλαβίας, Ρουμανίας, Βουλγαρίας, Τουρκίας και Ελλάδος.

ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΝ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ ΒΕΡΟΛΙΝΟΥ

Διεθνῆς πρωτάθλημα στίβου τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων, θα διεξαχθῇ στο Ὀλυμπιακὸν Στάδιον τοῦ Βερολίνου ἀπὸ τῆς 27 Ιουλίου μέχρι 4 Αὐγούστου.

Στοὺς αγῶνας θα συμμετάσχουν οἱ ἐξαιρετικοὶ στρατεύσιμοι Ἕλληνες πρωταθληταὶ Παπαθασσιλείου — Δεπάστας — Σίλλης — Κωνσταντινίδης — Καμπαδέλης — Γεωργόπουλος — Ρουμπάης και ἄλλοι. Θὰ λάβουν μέρος Ἀμερικανοί, Γερμανοί, Γάλλοι, Βέλγοι, Ἴταλοι, Αἰγύπτιοι, Ὀλλανδοί, Τούρκοι, Κορεάται, Ἰνδοί, Πακιστινοὶ και Λουξεμβούργοι ἀθληταί.

ΙΣΤΙΟΠΛΟΪΑ

Ἐντὸς τοῦ μηνὸς Ιουλίου θὰ γίνουν ἱστιοπλοϊκοὶ αγῶνες στὸν Φαληρικὸν ὄρμον.

ΚΟΛΥΜΒΗΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Κάθε Τετάρτην 4)7, 11)7, 18)7, 25)7, ὥρα 7,30 μ.μ. κολυμβητικῆς ἡμερίδος.

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ 1956

ΤΡΑΓΩΔΙΑΙ

ΜΗΔΕΙΑ — ΟΙΔΙΠΟΥΣ — ΑΝΤΙΓΟΝΗ

ΕΞ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ

ΕΙΣ ΤΟ ΑΡΧΑΙΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ

23 ΙΟΥΝΙΟΥ — 8 ΙΟΥΛΙΟΥ 1956

ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ :

ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΗΓΗΤΙΚΗΣ ΛΕΣΧΗΣ

ΤΙΜΑΙ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ: 100 — 60 — 40 — 20 — 10

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ — ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ — ΕΚΔΡΟΜΑΙ

- 1) ΒΑΣΙΛΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ (Εισιτήρια θεάτρου) ὁδὸς Ἀγίου Κωνσταντίνου, τηλέφ. 53.242 καὶ εἰς τὰ εἰδικὰ περίπτερα τῶν Πλατειῶν Ὀμονοίας, Συντάγματος, Κλαυθμώνος.
- 2) ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Ε.Ο.Τ., ὁδὸς Βενιζέλου 8 (Εισιτήρια θεάτρου — Πληροφορίαι).
- 3) ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΕΡΙΗΓΗΤΙΚΗ ΛΕΣΧΗ Λεωφ. Ἀμαλίας 28, τηλέφ. 22.494 (Εισιτήρια θεάτρου — Πληροφορίαι — Συμμετοχὴ εἰς ἐκδρομὰς Ἐπιδαύρου).
- 4) ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ (Εἰσιτήρια θεάτρου. Ἐκδρομαὶ εἰς Ἐπίδαυρον).

ΓΙΑΝΝΗ ΚΟΥΧΤΣΟΓΛΟΥ

Η ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΑΓΓΛΙΑ

Ένα βιβλίο πρωτότυπο
ἐνημερωμένο — επίκαιρο

Λυντρίμια

"Αχ, ναί, σὲ μάντεψε ἡ ψυχὴ προτοῦ τὰ μάτια
σὲ χαιρετήσουν, ἀσημένιο φῶς,
ὄνειρο τοῦ βραδυοῦ, χλωμὸ φεγγάρι!
Πῶς εἶχες ξεμακρύνει, πῶς ξεστράτισες
σιὰ ἐρημικὰ τοῦ Ἀπείρου μονοπάτια;
Καὶ τῶρα πῶς ξαναθυμῆθηκαν
τὴ Μάνα πὺν ἄφησες νὰ πᾶς σιὰ ξένα;
Μέσ' σιτὴν ψυχὴ μου ροβολᾷς, ξανθὸ φεγγάρι μου!

Μέσ' σιτὴν ψυχὴ τῆς Γῆς, πὺν ξαφρισμένη
σιὰ γαληνὰ σου ὡς λούζεται μαγνάδια,
λὲς κι' ἀφουγκράζεται
πάντορχαιους ἀναστεναγμούς, σθησμένα λόγια,
παλιὰ ἀπολιθωμένα ὄνειρα
τροχάμενα νερά, φύλλα κι' ἀηδόνια.
Μὰ πῶς μοῦ φαίνεσαι μεγάλο ἀπόψε!
"Ὅλο καὶ πὺν μεγάλο, ὅλο καὶ πὺν
κονιά,
πελώριο λάμπεις ξάφνου μέσ' σιὰ οὐράνια!

Ἀπὸ τὴν ραψωδίαν «Γῆ», 1947.

Ἀπὸ τὰ καλύτερα δημοσιεύματα τοῦ κόσμου

Η ΡΩΣΙΑ ΠΡΟΗΓΕΙΤΑΙ ΣΤΑ ΑΤΟΜΙΚΑ ΟΠΛΑ;

Μία επίσκεψι στὴ Σοβιετικὴ Ἑνῶσι ἀποκαλύπτει
καταπληκτικὰς προόδους.

Τοῦ
LIN ROOT

Τὸν περασμένο Νοέμβριο οἱ βελόνες τῶν σειсмоγράφων σὲ ὅλο τὸν κόσμο ταραχτήκαν ἀπὸ ἰσχυρὰ κύματα καὶ ἡ βροχὴ τοῦ ἐπεφτε στὴν Ἰαπωνία περιεῖχε πολὺ μεγαλύτερη ραδιενέργεια ἀπὸ τὴν συνήθη. Ἡ αἰτία τοῦ φαινομένου αὐτοῦ ἔγινε γρήγορα γνωστή. Εἶχε ἐκραγῇ τὸ δεύτερο ὕδρογονικὸ ὄπλο τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως. "Ὅταν συγκεντρώθηκαν οἱ σχετικὲς ἐνδείξεις, τὰ ἐπιστημονικὰ ἐργαστήρια τοῦ δυτικοῦ κόσμου ἄρχισαν νὰ ὑπολογίζουν θιαστικὰ τὴν πυρηνικὴ δυνάμικότητα τῆς Ρωσίας.

Οἱ βρετανικοὶ ὑπολογισμοὶ τοποθέτησαν τὸ σοβιετικὸ ὄπλο στὴν τάξι τῶν 15 μεγατόνων περίπου, δηλαδὴ τὸ ἔκριναν ἐξ ἴσου καταστροφικὸ μὲ τὴν βόμβα ὕδρογόνου, πὺν εἶχε ἐκραγῇ στὸ Μπικίνι τὸ 1954. "Ὅχι μόνον ἦταν τὸ ἰσχυρότερο ἀτομικὸ ὄπλο πὺν εἶχαν δοκιμάσει ὡς τότε οἱ Ρῶσοι, ἀλλὰ φαίνεται πῶς εἶχε φθάσει

σὲ ὕψος δεκάδων χιλιάδων ποδῶν. Μερικοὶ ἐπιστήμονες πιστεύουν ὅτι ἐπρόκειτο γιὰ τὴν ἔκρηξι ἑνὸς βλήματος μὲ ἐκρηκτικὴ κεφαλὴ τορπίλλης. Ἐὰν τοῦτο ἀληθεύη, θὰ πρόκειται γιὰ τὸ πρῶτο βλήμα αὐτοῦ τοῦ εἶδους. Ὡς τῶρα οὔτε οἱ Ἡνωμένες Πολιτεῖες οὔτε ἡ Μ. Βρεταννία ἔχουν προσαρμόσει θερμοπυρηνικὴ (ὕδρογονική) κεφαλὴ σὲ βλήμα. Ἄλλοι νομίζουν πῶς τὸ ὄπλο ἐρρίφθη ἀπὸ ἀεροπλάνο. Καὶ σ' αὐτὴ τὴν περίπτωση θὰ εἶναι τὸ πρῶτο, γιὰτι οἱ Δυτικοὶ δὲν διαθέτουν ἀεροπλάνο πὺν νὰ μπορῇ νὰ φθάσῃ σὲ τέτοια ὕψη μὲ θερμοπυρηνικὸ φορτίο. Στις Ἡνωμένες Πολιτεῖες τὰ ὕδρογονικὰ ὄπλα τοποθετοῦνται γιὰ τίς δοκιμὲς ἐπὰν σὲ ἐιδικούς χαλύβδινους πύργους, ἀπὸ ὅπου καὶ ἐξαπολύονται.

Ἡ παρουσία τοῦ σοβιετικοῦ αὐτοῦ ὄπλου ἐπιβάλλει μιὰ ἀναθεώρησι τῶν δυτικῶν ἀπόψεων. Σὲ

πολλούς κύκλους είναι διαδεδομένη ή ιδέα ότι η Σοβιετική Ένωση δεν διαθέτει τις γνώσεις και τα μέσα για να συναγωνισθεί την Δύση στον τομέα αυτό. Τώρα όμως παρουσιάζεται η επείγουσα ανάγκη να κατανοηθούν καλύτερα όσα συμβαίνουν στα όπισθεν του Σιδηρού Παραπετάσματος εργαστήρια.

Πολύτιμες πληροφορίες για το θέμα αυτό μας δίνει ο δρ Άρν Λούντμπυ, διευθυντής του Τμήματος Αντιδραστών του Ίνστιτούτου Ατομικής Ένεργειας της Νορβηγίας. Ο δρ Λούντμπυ είχε την ευκαιρία να κάνει μία περίοδεία δυο εβδομάδων στις ατομικές εγκαταστάσεις της Ρωσίας, να παρακολουθήσει επιστημονικά συνέδρια και να μιλήσει ελεύθερα με Σοβιετικούς επιστήμονες. Ο Νορβηγός επιστήμων έχει εργαστή σε ατομικά εργαστήρια της Μεγ. Βρετανίας, των Ήνωμένων Πολιτειών και της Νορβηγίας και γνωρίζει καλά τις προόδους των Δυτικών σ' αυτό τον τομέα. Οι παρατηρήσεις του συμπληρώθηκαν από έκθέσεις Σοβιετικών επιστημόνων στην Ατομική Διάσκεψη της Γενεύης, πέρσι.

Ο δρ Λούντμπυ λέει τα εξής: «Δεν υπάρχει πιά καμμία αμφιβολία πως η Σοβιετική Ένωση κατέχει μία από τις πρώτες θέσεις στην ανάπτυξη της ατομικής ενέργειας. Όλο τον καιρό που βρίσκουμεν στη Ρωσία είχα το συναίσθημα ότι γνώριζα κάτι που δεν πίστευα πως ήταν αληθινό. Συζητούσα με τους Ρώσους επιστήμονες για προχωρημένα πειράματα, που ποτέ δεν φανταζόμασταν ότι μπορούσαν να επιτεθούν. Και εξέταξα τεράστιους πυρηνικούς αντιδραστήρες και εγκαταστάσεις, για τις οποίες δεν είχα ακούσει ποτέ ούτε λέξη».

Πώς μπόρεσε η Ρωσία να προχωρήσει τόσο στον αγώνα της

πυρηνικής φυσικής, αφού είχε ξεκινήσει τόσο αργά; Φαίνεται πως οι Ρώσοι ηγέτες κατάλαβαν γρήγορα πως η κατάκτηση του ατόμου θα έδινε στην Σοβιετική Ένωση τα μέσα να κλείσει με ένα άλμα το χάσμα ανάμεσα στο γεωργικό παρελθόν και στο τεχνολογικό μέλλον. Έτσι το Κρεμλίνο ώθησε τα καλύτερα επιστημονικά μυαλά της χώρας σ' αυτόν τον τομέα, διέθεσε τα χρήματα και τα εφόδια και είχε αποτελέσματα.

Ο δρ. Λούντμπυ επισκέφθηκε το Ίνστιτούτο Πυρηνικών Προβλημάτων, 83 μίλλια βορείως της Μόσχας. Ός την επίσκεψη του Νορβηγού φυσικού οι δυτικοί επιστήμονες αγνοούσαν ακόμη και την ύπαρξη του υπερμοντέρνου αυτού ιδρύματος που είναι αποκλειστικά αφιερωμένο στην μελέτη του έσωτερικού του ατομικού πυρήνος. Μεταξύ άλλων στο Ίνστιτούτο αυτό στεγάζεται το μεγαλύτερο συγχρο-κυκλοτρόνιο του κόσμου.

Το γιγαντιαίο Ρωσικό μηχανήμα θαορίζεται σε μία μετατροπή της γενικής αρχής του επιταχυντήρος που κατασκεύασε το 1930 στο πανεπιστήμιο της Καλιφόρνιας ο δρ. Έρνεστ Λώρενς. Ο πρώτος τύπος του επιταχυντήρος Λώρενς έπετάχυνε τα πρωτόνια κατά 20—30 Mev (έκατομμύρια ηλεκτρονικών βόλτ). Το συγχρο-κυκλοτρόνιο των Ρώσων επιτυγχάνει 680 Mev.

Ο Δρ. Λούντμπυ ενδιαφέρθηκε ιδιαίτερα για το τεράστιο αυτό μηχανήμα γιατί είχε εργαστή στο Σικάγο με ένα μικρότερο. «Όταν ήμουν εκεί, οι Ρώσοι είχαν ετοιμα πάνω από 10 πειράματα για την μελέτη των πρωτονίων, υδδετερονίων, μεσονίων υψηλής ενέργειας κ. ά. και χρησιμοποιούσαν τα πιο συγχρονισμένα εφόδια», είπε.

Ο Δρ. Λούντμπυ είχε πολλές συνομιλίες με τον Δρα Μπρούνο Ποντεκόρβο, τον ανώτερο πυρηνικό επιστήμονα της Βρετανίας στα εργαστήρια του Χάρουελ, που έφυγε στο Σιδηρούν Παραπέτασμα το 1950. (Παλαιοί συνάδελφοί του λένε ότι ο Ποντεκόρβο προτίμησε τη Ρωσία γιατί του πρόσφερε καλύτερες συνθήκες εργασίας και ζωής, άλλος, πως ήταν δοσμένος στην επιστήμη του και δεν είχε εθνικούς δεσμούς).

Στο Ίνστιτούτο αυτό ο Ποντεκόρβο, μέλος τώρα του ανώτερου επιστημονικού σώματος της Ρωσίας, της Ακαδημίας Επιστημών, εργάζεται σε ένα δωμάτιο που βρίσκεται μέσα από μία ασπίδα, δίπλα στο συγχρο-κυκλοτρόνιο. Μελετά τα πι-μεσόνια, θραχύβια μόρια που δημιουργούνται σε μία όρμη ένεργειας όταν ένα πρωτόνιο με μεγάλη ταχύτητα συντρίβει μέσα σε έναν ατομικό πυρήνα. Πιστεύεται πως τα μόρια αυτά συκρατούν τον πυρήνα συνενωμένο.

«Στο κοσμοτρόνιο της Επιτροπής Ατομικής Ένεργειας των Ήνωμένων Πολιτειών στο Έθνικό εργαστήριο του Μπρούκχαβεν» λέει ο Δρ. Λούντμπυ, «γίνεται δουλειά με μεσόνια μεγαλύτερας ένεργειας, αλλά η ακρίβεια της δουλειάς του Ποντεκόρβο είναι μεγαλύτερη γιατί έχει περισσότερα μεσόνια στη διάθεσί του. Άλλωστε τα μεσόνια μεταφέρονται κατευθείαν στο δωμάτιό του όπου εργάζεται με περισσότερη άνεση και συγκέντρωση. Η πειραματική του δεξιοτεχνία είναι μεγάλη και τα πειράματά του σχετίζονται άμεσα με ένα από τα θεμελιώδη προβλήματα της φυσικής, δηλαδή το πως είναι διαρθρωμένα τα μικρότερα οίκοδομικά υλικά

της φύσεως, οι ατομικοί πυρήνες».

Οι Ρώσοι φτιάχνουν επίσης το μεγαλύτερο πρωτο-συγχροτρόνιο του κόσμου, έναν άλλο τύπο επιταχυντού που επιταχύνει τα πρωτόνια σε κλίμακα Bev (δισεκατομμυρίων ηλεκτρονικών βόλτ). Σήμερα υπάρχουν τρία τέτοια μηχανήματα εν λειτουργία στον κόσμο. Το μεγαλύτερο, το Μπεκατρόν στο Πανεπιστήμιο της Καλιφορνίας αποδίδει μέχρι έξη Bev. Το Ρωσικό μοντέλο, που γίνεται τώρα, σχεδιάζεται για να πετύχει δέκα Bev και θα άρχισι να λειτουργή φέτος. Στις Ήνωμένες Πολιτείες και στην Εύρώπη γίνονται σχέδια για μηχανήματα μεγαλύτερας ένεργειας αλλά η πραγματοποίησί τους θα χρειαστή 3—5 χρόνια.

Ο Δρ. Λούντμπυ επισκέφθηκε πολλούς ατομικούς αντιδραστήρες. Η Σοβιετική Ένωση έφτιαξε τον πρώτο σταθμό ηλεκτρισμού του κόσμου που κινείται με ατομική ένεργεια στον ποταμό Όκα, 67 μίλλια Ν. Δ. της Μόσχας. Από τον Ιούνιο του 1954 ο σταθμός αυτός παρέχει ηλεκτρισμό σε μία πόλι 10.000 κατοίκων. Η γεννήτρια αυτή των 5.000 κιλοβάτ έχει ίσως μεγαλύτερη σημασία ως όπλο προπαγάνδας παρά ως γεννήτρια γιατί αποτελεί ένα μικρό σχέδιο πειραμάτων και δεν είναι οικονομική. Όστόσο ο Δρ. Λούντμπυ τονίζει πως οι Ρώσοι κατανοούν τις έλλείψεις της και έχουν το πλεονέκτημα της πείρας πολυετούς λειτουργίας.

Τώρα οι Ρώσοι ετοιμάζουν ένα πρόγραμμα παραγωγής 100.000 κιλοβάτ και ως το 1960 υπολογίζουν ότι θα λειτουργούν πυρηνικοί σταθμοί δυναμικότητας 2.000.000 κιλοβάτ και πλέον. Στις Ήνωμένες Πολιτείες

δέν λειτουργεί κανονικά κανέναν τέτοιο σταθμό και τα σχέδια που θα εκτελεστούν ως το 1960 προβλέπουν παραγωγή 689.000 κιλοβάτ.

Μεγαλύτερη σημασία όμως είχαν για τον Λούντμπυ οι αντιδραστήρες έρευνών που είδε στη Ρωσία και οι ευρείες μελέτες για τις μεταβολές που υφίστανται μέσα στους αντιδραστήρες το ούράνιο, ο γραφίτης, ο χάλυψ, τα μονωτικά υλικά, οι ψυκτικές ύλες κλπ.

Μεταξύ των πειραματικών αντιδραστήρων των Ρώσων είναι και ένας ελαφρός τύπος παρόμοιος με τον Αμερικανικό. Στη Ρωσία λειτουργεί από το 1949 και ένας αντιδραστήρ βαρέος υδατος. Ο Δρ. Λούντμπυ που εργάστηκε επί τρία χρόνια σε ένα τέτοιο αντιδραστήρα βαρέος υδατος λέει πως οι Ρώσοι κάνουν τώρα μεταβολές στο μοντέλο τους ώστε η σημερινή του ισχύς των 500 κιλοβάτ να αυξηθεί στα 10.000 κιλοβάτ. Ο αντιδραστήρ αυτός θα είναι 8-μοιος με τον πιο τελειοποιημένο τύπο των Ήνωμένων Πολιτειών, «την Στήλη Σικάγου - 5».

Ένας αντιδραστήρ γραφίτου που έγινε για έρευνητικούς σκοπούς, αποτελεί μοναδικό Ρωσικό σχέδιο. Ψύχεται με διυλισμένο νερό και κινείται με έμπλουτισμένο ούράνιο.

Ο άλλος παράγων που εξηγεί την πρόοδο της Ρωσίας στον αγώνα του ατόμου είναι το ανθρώπινο υλικό. Οι Σοβιετικοί έπιστήμονες πολύ γρήγορα θα είναι περισσότεροι σε αριθμό από τους Αμερικανούς συναδέλφους τους. Έπειτα οι φοιτητά των φυσικών έπιστημών αυξάνονται στη Ρωσία ενώ ελαττώνονται στις Ήνωμένες Πολιτείες. Η αύξηση αυτή αποδίδεται σε μια απόφαση που πήρε

το Κρεμλίνο πριν από 25 χρόνια: να καταστήσει την ανάπτυξη των νέων έπιστημόνων και μηχανικών «κλειδί έθνικής πολιτικής».

Η έπιτυχία της 25ετούς αυτής προπαγάνδας και εκπαιδευτικής έκστρατείας ήταν πραγματικά αξιόλογη.

Στην Ρωσία οι έπιστήμονες είναι σάν εἰδωλα. «Στην ύποτιθέμενη άταξική Ρωσική κοινωνία, λέει ο Δρ. Λούντμπυ, οι έπιστήμονες είναι οι ευνοούμενοι όλων. Οι άρχαριοι πληρώνονται δέκα φορές περισσότερο από τους ειδικευμένους εργάτες. Έχουν αυτοκίνητα, διαμερίσματα στην πόλη, έξοχικά σίτια, τηλεόρασι. Και το πιο σπουδαίο, που είναι και αντίθετο με την έντύπωση των Δυτικών, οι έρευνητάι διαλέγουν με άπόλυτη έλευθερία τη δουλειά τους».

Από άλλες πηγές μαθαίνουμε πως οι περισσότεροι Σοβιετικοί έπιστήμονες μπορούν να άγνοούν την πολιτική, φθάνει να εμφανίζονται σε όρισμένες δημόσιες συγκεντρώσεις και να μιλούν όπως ταιριάζει στην περίστασι. Αυτό δέν τους ένοχλεί. Άπλούστατα δέχονται το Κομμουνιστικό καθεστώς όπως δέχονται τον καιρό.

Παρακολουθούν τα έπιτεύγματα του έξω κόσμου διαβάζοντας ξένα περιοδικά και μελέτες. Γνωρίζουν τί γίνεται άλλου και σέβονται τη δουλειά των ξένων συναδέλφων τους.

Ένα έρώτημα που τίθεται συχνά είναι πιο ρόλο έπαιξε η κατασκοπεία στην πυρηνική πρόοδο της Ρωσίας. Με άλλα λόγια πόσο καιρό κέρδισαν οι Ρώσοι χάρις στα άτομικά μυστικά που τους άπεκάλυψε ο Δρ. Κλάους Φούκς και άλλου. Ο Δρ. Λούντμπυ εξέτασε το θέ-

μα την έποχή της έπισκέψέως του και κατέληξε στο έξης:

«Χωρίς άμφιβολία τα στοιχεία που έδωσαν στους Ρώσους οι κατάσκοποι συνετέλεσαν ώστε να κερδίσουν λίγο χρόνο. Άλλά από τη βασική δουλειά που έχουν κάνει, από τα άποτελέσματα που μου έδειξαν και από τις συσκευές που κατασκεύασαν, φαίνεται πως δέν κέρδισαν πολύ χρόνο· πάντως όχι χρόνια».

Μερικοί κατηγορούν τις άθελψίες της ασφάλειας που επέτρεψαν την διαρροή μυστικών και στηρίζονται στο γεγονός ότι η έκρηξη της Ρωσικής βόμβας υδρογόνου προηγήθηκε της Αμερικανικής. Όστόσο τα γεγονότα δείχνουν τα έξης:

Τέφρα από την έκρηξη της πρώτης Σοβιετικής βόμβας υδρογόνου έπεσε στην Ιαπωνία και η σχετική άνάλυσι έδειξε πως περιείχε λίθιο. Το στοιχείο αυτό ήταν το μυστικό της Σοβιετικής έπιτυχίας και όλες οι ένδειξεις πείθουν πως οι Ρώσοι ώδηγήθηκαν στην τεχνική αυτή μόνοι τους. Ός τότε οι περισσότεροι δυτικοί έρευνητάι πίστευαν πως το δαπανηρό τρίτιον —υδρογόνο τριπλού θά-ρους— ήταν άπαραίτητο για την βόμβα υδρογόνου και τότε χρειάζονταν 80 λίμπρες από το σπά-νιο τότε πλουτώνιο για να γίνει μια λίμπρα τρίτιου. Οι Ρώσοι ά-

πέδειξαν ότι ένα ειδικόν λίθιο μπορούσε να καταστήσει περιττό το τρίτιον. Ο Φούκς έπομένως και άλλοι δυτικοί έπιστήμονες δέν θα μπορούσαν να συμβάλλουν πολύ στην Σοβιετική άνακάλυψι του λιθίου ως βασικού στοιχείου της βόμβας υδρογόνου.

Όταν οι Ρώσοι έκαναν την έκρηξη της πρώτης άτομικής βόμβας υδρογόνου, οι Άμερικανοί βρίσκονταν και αυτοί στα ίχνη του λιθίου. Η Αμερικανική βόμβα υδρογόνου με βάση το λίθιο έξεργάγη τον Μάρτιο του 1954. Η έκρηξη εκείνη σημείωσε σταθμό στην καταστρεπτική δύναμι της βόμβας —20 μεγατόνων.— Από το σημείο αυτό και ύστερα φαίνεται πως δέν υπάρχει όριο στο μέγεθος και την ισχύ των όπλων που στηρίζονται στη διάσπασι. Δέν γνωρίζουμε άκόμη το μέγεθος της σκανδάλης της άτομικής βόμβας της Σοβιετικής Ένώσεως, αλλά γνωρίζουμε ότι αυτός είναι ο δρόμος που οδηγεί στην θερμοπυρηνική κεφαλή των κατευθυνομένων βλημάτων και άλλων φορητών θερμοπυρηνικών όπλων.

Αυτή είναι γενικά η κατάσταση της Σοβιετικής πυρηνικής έπιστήμης σήμερα. Άποτελεί βέβαια μια πρόκλησι για τις Ήνωμένες Πολιτείες που δέν μπορεί να άγνοηθ.

Χίλια δύο πράγματα είναι πολύ πιο σημαντικά από τα χρήματα. Ο μπέ-λας είναι πως χρειάζονται τα χρήματα για να άπολαύση κανείς αυτά τα χίλια δυο πιο σημαντικά.

ΕΔΩ ΚΙ' ΕΚΕΙ

Μιά άγριεμένη φωνή ακούγεται από τὸ μπάνιο.

—Τί συμβαίνει; ρωτάει ἡ νεό-
νυμφη σύζυγος.

—Τὸ ξυράφι μου! Ξεφωνίζει ὁ
σύζυγος, δὲν ἰκόβει καθόλου!

—Μὴ λὲς ἀνοησίες, λέει ἐκείνη.
Δὲν μπορεῖ τὰ γένεια σου νὰ εἶναι
σκληρότερα ἀπὸ τὸ μολύβι μου!

Up.

☆

Ενας νεόγαλτος γιατρός καυχί-
ταν στὸν Λούδ Τζώρτζ:

—Εἶμαι τελείως αὐτοδημιούργη-
τος.

—Αὐτό, ἀγαπητέ μου κύριε, ἀ-
παλλάσσει τὸν Μεγαλοδύναμο ἀπὸ
μιὰ τρομερὴ εὐθύνη! ἀπάντησε ὁ
Λούδ Τζώρτζ.

Constellation

☆

Πὼς μπορεῖς νὰ κάνης ἓνα Σκω-
τσέζο νὰ γελά στὰ γεράματά του;

—Νὰ τοῦ ἔχης διηγηθῇ ἀστείες
ἱστορίες, στὰ νιάτα του.

Pourquoi Pas?

☆

Οὐδραυλ.κός: Συγγνώμη, κύριε,
ἄργησα λιγάκι.

Ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ σπιτιοῦ: Δὲν
βαριέσαι. Περιμένοντάς σε, ἔμαθα
στὴ γυναῖκα μου κολύμπι.

A. M.

Ὁ γιατρός: Θέλω νὰ εἶμαι εἰλικρι-
νὴς μαζί σου καὶ γι' αὐτὸ θὰ σοῦ
ὁμολογήσω πὼς τέσσερις στοὺς
πέντε ἀσθενεῖς πεθαίνουν σ' αὐτὴ
τὴν ἐγχείρησι. Τί νομίζεις πὼς μπο-
ρῶ νὰ κάνω γιὰ σένα, προτοῦ ἀρ-
χίσω;

Ὁ ἀσθενής: Νὰ μοῦ φέρης τὰ
ροῦχα μου, γιατρέ μου, καὶ νὰ μὲ
βοηθήσης νὰ ντυθῶ.

Constellation

☆

Ὁ ὁδοντογιατρός στὸν πελάτη του:

—Πάψτε, ἐπὶ τέλους, νὰ κάνετε
ὅλες αὐτὲς τὶς γκριμάτσες καὶ νὰ
κουνάτε τὰ χέρια σας· δὲν ἔχω ἀκό-
μη ἀγγίξει τὸ δόντι σας.

Ὁ πελάτης:

—Τὸ ξέρω αὐτό, γιατρέ, ἀλλὰ
μοῦ πατάτε τὸν κῆλο μου!

Up.

Γιατρέ μου, θέλω ὅπωςδήποτε νὰ
κάνω ἓνα παιδάκι, παραπονεῖται ἡ
κυρία στὸν γιατρό της.

—Γδυθῆτε, κυρία μου, τῆς λέει
ὁ γιατρός.

—...Κομπιάζει ἡ κυρία. Ἐννοοῦ-
σα μὲ τὸν ἄνδρα μου, γιατρέ...

A. M.

☆

Μιά Κυριακὴ στὴν ἐκκλησίᾳ, ὁ
παπὰς ἐκάλεσε ὅλο τὸ ἐκκλησίασμα
νὰ προσφέρῃ τὸν ὀβολό του γιὰ ἓ-
να πολὺ σοβαρὸ σκοπὸ. Τρεῖς Σκω-
τσέζοι ποῦ ἔτυχαν ἐκεῖ, πολὺ σύγ-
χιστηκαν. Ὅσο ὁ δίσκος ἐπλησία-
ζε τόσο πιδὸ ἄσχημα αἰσθάνονταν.

Ὡσπου ὅταν ἔφθασε ἡ σειρὰ τους,
ὁ ἓνας ἔπεσε λιπόθυμος καὶ οἱ ἄλ-
λοι δυὸ τὸν πῆραν στὰ χέρια καὶ
βγῆκαν τρέχοντας ἔξω.

American Journal

Θάλεια Φλωρᾶ — Καραβία

Σοφία Λασκαρίδου

ΔΥΟ ΠΡΩΤΟΠΟΡΟΙ ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ ΖΩΓΡΑΦΟΙ

Τοῦ

Κ. ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Ὅποιος ἐπιχειρήσει νὰ μελετή-
σῃ τὴν ἱστορία τῆς νεώτερης
ζωγραφικῆς μας θὰ σταθῇ ὁ-
πωσδήποτε στὰ δνόματα δύο γυ-
ναικῶν: τῆς Θάλειας Φλωρᾶ-
Καραβία καὶ τῆς Σοφίας Λα-
σκαρίδου. Αὐτὲς οἱ δύο, μὲ τὸ
πλούσιο ταλέντο τους, μὲ τὶς
τολμηρὲς γιὰ τὴν ἐποχὴ τους
καλλιτεχνικὰ ἰδέες, ἀπῆφσαν,
σὲ χρόνια σκληρὰ γιὰ τὴν ἐλευ-
θερίᾳ τῆς γυναίκας, τοὺς αὐστη-
ροὺς κοινωνικοὺς περιορισμοὺς
καὶ ἄνοιξαν νέους δρόμους.

Ἡ Σοφία Λασκαρίδου καὶ ἡ
Θάλεια Φλωρᾶ-Καραβία δὲν εἶ-
ναι μονάχα δύο κορυφαῖες ζω-
γράφοι μας, ἀλλὰ καὶ δύο πρα-
γματικὰ ἐμπνευσμένες γυναῖκες
ποῦ σῆκωσαν ψηλά τὴ σημαία τῆς
γυναικειᾶς πρωτοπορίας στὰ
τέλη τοῦ περασμένου αἰῶνος καὶ
στὶς ἀρχὲς τοῦ δικοῦ μας. Σῆ-
μερα, σεβαστὲς πλέον καὶ οἱ
δύο δέσποινες, λευκὲς κί' εὐγε-

νικὲς, μὲ τὸν ἀέρα τῆς παλιᾶς
ἀρχοντιᾶς, ζοῦν ἥρεμα στὰ καλ-
λιτεχνικά τους ἐργαστήρια πλημ-
μυρισμένεζ ἀπὸ ἀναμνήσεις. Κί'
ἂν τώρα τοὺς λείπῃ ἡ δύναμι γιὰ
τοὺς ὠραίους ἀγῶνες, πιστεύουν,
ἴσως καὶ πιὸ ζεστὰ ἀπὸ ἄλλοτε,
στὶς αἰώνιες ὁμορφίες καὶ στὴν
ἐξευγένισι ποὺ φέρνει στὸν ἄν-
θρωπο ἡ Τέχνη.

Ὅποιος τὶς πλησιάζει θὰ κερ-
δίσῃ ἀπὸ τὴ συντροφιά τους, ὅσο
λιγόχρονη κί' ἂν εἶναι. Οἱ δύο
ἐξαίρετες αὐτὲς καλλιτέχνιδες
θὰ τοῦ μεταγγίσουν γρήγορα ἓ-
να μέρος ἀπὸ τὴν ἀμέτρητη πί-
στι ποὺ ἔχουν γιὰ καθενὴ ὠραῖο
καὶ θὰ τοῦ δείξουν τὸ εἶδωλο
τοῦ πραγματικὰ πολιτισμένου
κί' ὁλοκληρωμένου ἀνθρώπου.
Μιά ἐπίσκεψι στὰ ἐργαστήριά
τους εἶναι ἀσθητικὴ χαρὰ, ἀνά-
ταξι ψυχῆς, διδαγμα ζωῆς ὡ-
ραῖο. Οἱ πόρτες τους εἶναι πάν-
τα ἀνοιχτές...

ΘΑΛΕΙΑ ΦΛΩΡΑ — ΚΑΡΑΒΙΑ

Γιὰ νὰ μπορέσουμε νὰ δοῦμε
ὁλοκληρωμένη τὴν προσωπι-
κότητα τῆς κορυφαίας αὐτῆς
ζωγράφου μας, εἶναι ἀπαραί-
τητο νὰ γυρσοῦμε κάμποσες δε-

κάδες χρόνια πίσω καὶ νὰ θρε-
θοῦμε στὴν Ἑλληνικὴ Κωνσταν-
τινούπολι, ποὺ ἡ παλιὰ βυζαντι-
νὴ αἴγλη τῆς σκεπαζόταν τὴν
ἐποχὴ ἐκείνη ἀκόμη περισσότε-

ρο από το βαρύ ίσκιο της άσια-
τικής όπισθοδρομικότητας. Κύ-
ριο χαρακτηριστικό της Τουρ-
κικής ζωής είναι ό φερετζές και
τό φέσι. Και οι Έλληνες, που
ζούν εκεί, είναι άναγκασμένοι
νά κανονίζουν τον τρόπο της ζω-
ής τους σύμφωνα με τις συνθη-
κες που έπικρατούν. Μιά από
τις άρχές τους είναι πώς ή γυ-
ναίκα έχει τη θέση της μονάχα
μέσα στο σπίτι. Βέβαια θά πάη
στο Ζάππειο εκπαιδευτήριο, άν
υπάρχη ό τρόπος, θά λάβη την
έθνική άγωγή της, αλλά πάλι,
όταν τελειώση, θά γυρίση κοντά
στις Έστιάδες. Καμμιάν άλλη
έλευθερία δέν έπιτρέπει ό τόπος.

Πορτραίτο του Νίζου Καραβιά, έρ-
γο της Θάλειας Φλωρά — Καραβιά.

Ξαφνικά όμως, σ' αυτούς τους
δύσκολους καιρούς για τη γυ-
ναίκα, μα θαρραλέα κοπέλλα ά-
πό τη Σιάτιστα της Μακεδονί-
ας σηκώνει τό νεανικό της ανά-
στημα και τολμάει νά πη πώς
ό,τι έμαθε στο Ζάππειο δέν της
φτάνει. Σούσουρο, θόρυβος,
σκάνδαλο... Αυτό είναι ίσο με

κοινωνική επανάσταση. Άλλά ή
Μακεδονοπούλα, άδιαφορώντας
για όλ' αυτά, και παρά την άν-
τίθετη γνώμη των δικών της,
παίρνει τα πρώτα μαθήματα ζω-
γραφικής και σέ λίγον καιρό
φεύγει για τό Μόναχο, που εί-
ναι τότε με την Άκαδημία του
τό σπουδαιότερο καλλιτεχνικό
κέντρο.

Έτσι άρχίζει τη σταδιοδρο-
μία της ή Θάλεια Φλωρά-Κα-
ραβιά.

Γιά πρώτη φορά παρουσιάζει
έργα της στην αίθουσα του «Φι-
λολογικού Συλλόγου» της Κων-
σταντινουπόλεως. Μάλιστα, ένώ
τοποθετούσε τους πίνακές της
για την πρώτη καλλιτεχνική της
έμφάνισι μέσα στο ίδιο κτίριο,
αλλά σέ άλλη αίθουσα, μία άλ-
λη διακεκριμένη Έλληνίδα, ή
άξέχαστη μουσικολόγος Σοφία
Σπανούδη, έτοιμαζόταν κι' αυτή
για τό καλλιτεχνικό της ξεκί-
νημα. "Εκανε πρόβες για τό
πρώτο ρεσιτάλ πιάνου που θά
έδινε. "Ετσι, σέ λίγες ήμέρες, τά
έγκαίνια της έκθέσεως της Θά-
λειας Φλωρά γινόντουσαν με
μουσική υπόκρουσι έργων Λιστ
και Σοπέν, που έπαιζε στην κον-
τινή αίθουσα ή Σπανούδη, κι'
έκείνη πάλι έμφανιζόταν ως πια-
νίστρια μέσα σέ μία αίθουσα
που την είχε διακοσμήσει με
σχέδια ή άγαπημένη της φίλη
ζωγράφος.

Άτουχώς όμως ή πρωτοπορια-
κή εκείνη έκθεση της Θάλειας
Φλωρά-Καραβιά δέ σημείωσε
καθόλου άγοραστική κίνησι. "Ε-
νας πίνακάς της πουλήθηκε, άλ-
λά κι' αυτός της έπεστράφη ό-
ταν ό άγοραστής —ένας Τοῦρ-
κος αξιωματούχος— είδε πώς τό
θέμα είχε ζωγραφιστή... σέ χαρ-
τόνι!..

Τί έσήμαινε όμως; Ό δρόμος
είχε πιά άνοιχτή. Κι' από τότε
άρχίζει μία άτέλειωτη σειρά

θριαμβευτικών έκθέσεών της στο
Ιλντάπαλας του Μονάχου, στη
Βαϊμάρη, στη Λειψία, στην Κο-
λωνία, στην Φρανκφούρτη, στην
Άλθανία, στο Κάιρο, στην Ά-
λεξάνδρεια, στην Άθήνα, στη
Ρώμη, στο Παρίσι, στη Νέα Υ-
όρκη, στη Φιλαδέλφεια, στη
Βαλτιμόρη και σ' άλλες Άμερι-
κανικές κι' Εύρωπαϊκές πόλεις.

Τό 1907 όταν θρισκόταν στην
Άλεξάνδρεια γνωρίστηκε με τον
διακεκριμένο Ιθακήσιο δημο-
σιογράφο και διευθυντή της ή-
μερησίας «Έφημερίδος» κ. Νί-
κο Καραβιά, που ήταν για πολ-
λά χρόνια πρόεδρος των συνδι-
κάτων του Εύρωπαϊκού τύπου
της Αιγύπτου και που άνέπτυ-
ξε μεγάλη έθνική δράσι σ' όλη
τη Νότιο Άφρική, στο Σουδάν,
στην Παλαιστίνη και στις Ίν-
δίες άκόμα. Άποτέλεσμα αυτής
της γνωριμίας ήταν για τη ζω-
γράφο νά προστεθή στην καλ-
λιτεχνική της φίρμα και τ' όνο-
μα Καραβιά.

Τό 1912, όταν άνάβει ό μεγά-
λος Βαλκανικός πόλεμος, γεμά-
τη πίστι στα Έθνικά πεπρωμένα
φεύγει από την Άλεξάνδρεια
κι' έρχεται στην Έλλάδα ως ά-
πεσταλμένη της «Έφημερίδος»
για νά παρακολουθήση από κον-
τά τις έπιχειρήσεις. Φτάνει στη
Θεσσαλονίκη, παρουσιάζεται
στον βασιλιά Κωνσταντίνο, του
έξηγει τό σκοπό της κι' εκείνος
ένθουσιάζεται για τη λεβεντιά
της. Της δίνει την άδεια ν' άκο-
λουθή τό στρατό σ' όλες τις με-
τακινήσεις του κι' έτσι αξιώνεται
νά ζήση την έθνική μέθη των ά-
πελευθερωτικών άγώνων. Οι κα-
κουχίες των πορειών και οι διά-
φοροι κίνδυνοι δέν την φοβί-
ζουν. Μετά συνέργα της έκστρα-
τείας, σάν στρατιώτης κι' αυτή,
τρέχει όπου άκούγονται άρμά-
των κρότοι. Στέλνει ώραίες, πο-
λεμικές άνταποκρίσεις στην «Έ-

φημερίδα» που συγκινούν και
φέρνουν στον έξω Έλληνισμό έ-
θνική ύπερηφάνεια. Κι' άκόμη,
άπαθανατίζει με τον χρωστήρα
και με τό μολύδι κάθε σκηνή,
κάθε στιγμή της πολεμικής αυ-
τής ανατάσεως των Έλλήνων.
Ζωγραφίζει τό στρατηλάτη βα-
σιλιά, τό διάδοχο, τους πρίγκι-
πες, άνώτερους και κατώτερους
άξιωματικούς που ζούν τις άγω-
νίες των μαχών, τους γενναίους
στρατιώτες που πολεμούν, που
όδοιπορούν, που ξεκουράζονται,
που λαβαίνουν τό γράμμα του
σπιτιού... Πηγαίνει στους πρόχει-
ρους νοσοκομειακούς καταυλι-
σμούς, άπαλύνει με λόγια τρυ-
φερότητας τον ανθρώπινο πόνο,
φέρνει τό μήνυμα της άγάπης
και της έθνικής αναστάσεως στα
χωριά και στις πολιτείες που ά-
πελευθερώνονται, είναι τέλος ή
πρώτη Έλληνίδα που μπαίνει
μαζί με τό νικηφόρο στρατό μας
στα Γιάννενα.

Τις άναμνήσεις της από την
έκστρατεία αυτή τις συγκέντρω-
σε άργότερα και τις παρουσιάζει
σέ θιβόλιό με τον τίτλο «Πολεμι-
κές έντυπώσεις». Τά περισσότε-
ρα ώστόσο έργα της τά έμπνευ-
σμένα από τους άπελευθερωτι-
κούς άγώνες, μοιονότι είναι πρα-
γματικά έθνικές μαρτυρίες και
ιερά κειμήλια, μένουν στο έργα-
στήριό της. "Ισως κάποιος δη-
μόσιος οργανισμός ή κανένα Ί-
δρυμα ένδιαφερθή μία μέρα για
ν' άποκτήση όλόκληρη τη σειρά
των έργων αυτών.

Κάτι άλλο που θάπρεπε άκόμη
ν' αναφέρουμε είναι πώς τό 1942
της δόθηκε από την κατοχική
κυβέρνησι τιμητική σύνταξι και
την άρνήθηκε, γιατί ή έλληνική
της συνείδησι δέν της έπέτρεπε
ν' άμειβεται από έθνηρική δύναμι.

Ό βασιλιάς άναγνωρίζοντάς
την σά μία πραγματικά έθνική

μορφή, την παρασημοφόρησε πρόπερσι με τον Ταξιάρχη του Ίαγματος Ευδοίας και η 'Ακαδημία της απένειμε πριν από κάμποσα χρόνια το 'Αργυρούν Βραβείον. "Ο,τι όμως την συγκινεί αφάνταστα και το θεωρεί υπέρτατο ήθικo έπαθλο και διακίωσι αγώνων μιὰς ολόκληρης ζωής είναι οι έκδηλώσεις της αγάπης και της τιμής που της γίνονται από φίλους και αγνώστους. "Ανθρωποι κάθε ηλικίας, κάθε φύλου, φτωχοί και πλούσιοι, θρίσκονται πάντα μέσα στο φιλόξενο, το γεμάτο πίνακες και θαλπωρή εργαστήριό της.

—Έρχονται φίλοι να μάς φέρουν αγάπη, λέει με τη σιγανή φωνή της στο λευκό κι' ευγενικό σύντροφό της κάθε φορά που

ακούει το κουδούνι της πόρτας να χτυπά.

Μά' όσοι περνούν το κατώφλι της στην οδό Γ' Σεπτεμβρίου 139 πάνε κυρίως για να πάρουν κάτι από κεϊ μέσα, κι' όχι για να δώσουν. Πάνε να πάρουν δροσιά και μαγεία από τὰ έργα που θγαίνουν τραγουδιστά και σήμερα ακόμη από τ' ακούραστα χέρια της: πάνε να πάρουν πο.ησι από την τωρινή ζωή της που τόσο πολύ μοιάζει με βιβλική ιστορία, αφού στο πλευρό του άγαπημένου συντρόφου της κλείνει άρμονικά μισόν αιώνα: πάνε να πάρουν το βαθύ, το μεγάλο δίδαγμα πως ο άνθρωπος δέ γεννάει ποτέ όταν δέ χάνει τὰ ενδιαφέροντά του κι' όταν δέν παύει να πιστεύη σε κάθε τι ωραίο...

ΣΟΦΙΑ ΛΑΣΚΑΡΙΔΟΥ

Λίγο πιο κάτω από την πλατεία της Καλλιθέας, στην ήσυχη οδό Λασκαρίδου, θρίσκεται ένα παλιό διπλοτο άρχοντικό μ' ένα μεγάλο και ξεχασμένο κήπο. Συχνά, οι λιγοστοί διαβάτες που περνούν απ' έξω βλέπουν από κάποια ανοίγματα του φράχτη, που τόν σκεπάζουν πυκνές περικοκλάδες, κάποια κυρτωμένη δέσποινα να περιδιαβάει άργα με το μπαστούνάκι της στις χλοισμένες άλές ή να κάθεται σ' ένα σκεθρό παγκάκι και να διαδάζει κάποιο βιβλίο, κάποιο παλιό ίσως κιτρινωμένο γράμμα... Πιο σπάνια ακούν τὰ θράδρια νοσταλγικές μελωδίες πιάνου να χύνονται από τὰ κουφωτά παράθυρα...

Έκει, μέσα στην ευρύχωρη σάλλα του παλιού άρχοντικού, τη γεμάτη πίνακες σπουδαίων ζωγράφων κι' άκριβά έργα τέχνης, ή ηλικιωμένη κυρία ξανα-

γυρίζει τότε χρόνια πολλά πίσω και γίνεται πάλι μια γοητευτική κι' ωραία νέα. Κλείνει τὰ μάτια της και νοερά το παλιό άρχοντικό γεμίζει έκλεκτο κόσμο σὰ νάναι μια από κείνες τις άλλωτινες θραυδές που το σπίτι της ήταν το μόνο στην Καλλιθέα. Έξω στους σκοτεινούς θαμνότοπους ακούγονται αλεπούδες να σκούζουν: μά' εδώ μέσα στο σαλόνι όλα είναι ωραία, είναι φως, πνεύμα...

Η μητέρα της, ή έξαιρετική παιδαγωγός Αικατερίνη Λασκαρίδου, που για την πλούσια δράση της στον τομέα της πνευματικής καθοδηγήσεως της Έλληνίδας άνακηρύχθηκε έθνική ευεργέτις, περιποιείται μ' ευγένεια θυζαντινής άρχόντισσας τούς καλεσμένους. Πιο κεϊ, σ' άλλο δωμάτιο, ή αδελφή της Ειρήνη Λασκαρίδου, ή τωρινή αλτρούστρια προστάτις των τυ-

φλών, νεαρή κοπελλίτσα τότε, δείχνει με τις έμπνευσμένες όμιλίες της το δρόμο της ανθρώπινης άλληλεγγύης που πρόκειται ν' ακολουθήσει. Και τέλος αυτή, ή τρίτη γυναίκα του σπιτιού, περιτριγυρισμένη από λογίους και καλλιτέχνες της έποχής, είναι πραγματικά μια υπέροχη Μούσα. Ο Ξεόπουλος κρατάει στη μνήμη του κάποιες χαρακτηριστικές στιγμές της κι' έμπνέεται από αυτήν την περίφημη «Στέλλα Βιολάντη» του, ο Μαθιόπουλος κι' ο Γαλάνης της προτείνουν να τη ζωγραφίσουν, ο Παλαμάς φέρνει στίχους στα χείλια του, ο Περικλής Γιαννόπουλος σωπαίνει κι' έκστατικός την κυττά... "Ισως αύριο της γράψει ένα γράμμα για να της εξήγησει τη σιωπή του...

«Το νυχτέρι», έργο της Σοφίας Λασκαρίδου.

Και πραγματικά έτσι γίνεται: κάποιος φέρνει την έπομένη από το φάληρο ένα κλεισμένο φάκελλο στο σπίτι της Καλλιθέας. Μά' ή ωραία Σοφία Λασκαρίδου λείπει. Έχει φύγει ά-

πό τὰ ξημερώματα μόνη της, καθάλα σ' ένα άτίθασο άλογο για τις πλαγιές του Ύμηττου και τούς κάμπους της Άττικής παίρνοντας μαζί της το κουτί της ζωγραφικής κι' ένα μικρό ρεβόλβερ. Το άπόγευμα γυρίζει φέρνοντας ένα νέο πίνακα μαζί της. Άλλάζει ρούχα και φεύγει αφού άνοίγει θιαστικά το φάκελλο. Τώρα έχει κάτι πιο σπουδαίο να κάνει.

Ύστερα από θερμές παρακλήσεις έπεισε τη μητέρα της να κλείσει μια συνάντησι με τη βασίλισσα. Η ώρα λοιπόν για τη μεγάλη επίσκεψι στο παλάτι πλησιάζει. Φτάνει τη στιγμή που πρέπει και παρουσιάζεται στη βασίλισσα. Υποκλίνεται μπροστά της και μετά της μιλάει με τόλμη και πίστι για κάτι που θά άνοιγε νέους δρίζοντες στις Έλληνίδες. Εκείνη την ακούει μ' ενδιαφέρον κι' ευγενικά την παραπέμπει στον άνακτα... Μά' ή Σοφία Λασκαρίδου δέ χάνει το θάρρος της. Άντλει δύναμι από το μεγάλο της πόθο και κατορθώνει να πείσει το βασιλιά...

Έτσι σέ λίγες ήμέρες, ύστερα από βασιλικό διάταγμα, έκπορθεί υπερήφανα τις κλεισμένες στο ασθενές φύλο πύλες της Σχολής Καλών Τεχνών και γράφεται πρώτη σπουδάστρια. Όταν όμως παρουσιάζεται για να κάτσει στα θρανία, μόνη αυτή άνάμεσα σε τόσους άνδρες, ξεσπούν τὰ μεγάλα έπεισόδια. Οι φοιτητές άρνούνται να τη δεχτούν και ζητούν με συλλαλητήρια την άρσι του τολμηροδ αυτού νόμου που έπέτρεψε στις γυναίκες να εγγράφονται σε άνώτερα εκπαιδευτικά ιδρύματα. Η Λασκαρίδου όμως, όσο νέα κι' άν είναι, δέν έννοει ν' άφίση στη μέση τόν αγώνα. Κάνει νέα διαβήματα, βλέπει πρόσωπα, άνεβαίνει -κα-

τεβαίνει σκάλες ύπουργείων, αδιαφορεί για τους εύθυμους μύδρους των σατυρικών φύλλων, και τα υπονοούμενα των πουριτανών, έπιστολογραφεί στις έφημερίδες και τελικά κατορθώνει αυτό που γύρευε...

"Ετσι κοινωνική πρωτοπόρος ή Σοφία Λασκαρίδου που έπροκάλεσε το γενικό θαυμασμό ως αυτόδιδακτο «παιδί θαύμα» παίρνοντας θριαμβευτικά μέρος σε σπουδαίες εκθέσεις ζωγραφικής, άρχιζε πλέον να παρακολουθιέ-πίσημα και συστηματικά μαθήματα στη Σχολή Καλών Τεχνών με δασκάλους τον Νικηφόρο Λύτρα, τον Ίακωβίδη, το Βολονάκη, το Ροϊλό, το Βικάντο και άλλους. "Όταν τελειώνει τη Σχολή, διαγωνίζεται και φεύγει ως υπότροφος του Βοζίου κληροδοτήματος στο Μόναχο.

Από τότε άρχίζει μία σειρά θριαμβευτικών έπιτυχιών και ή μέθη μιās ώρας ζωής. Έκθέτει στη Βαυαρική πρωτεύουσα, στο Βερολίνο, στο «Σαλόν» του Παρισιού, σ' άλλες πόλεις της Γαλλίας και της Γερμανίας, στο Λονδίνο, στη Ρώμη, στη Βενετία, στην Αθήνα τέλος όπου έκανε και τη μεγάλη της εμφάνιση μαζί με τη Θάλεια Φλωρά-Καραβία στην ίδια αίθουσα. Κι' όπως κι' εκείνης έτσι κι' αυτής, ύστερα από μία τόσο πλούσια σταδιοδρομία, έργα της υπάρχουν σήμερα σε πολλές μεγάλες δημόσιες και ιδιωτικές πινακοθήκες του τόπου μας και του έξωτερικού. 'Η Ακαδημία πρότερου, μετά από έγκάρδια και τιμητικώτατη εισήγηση πα-

λιού συναδέλφου της για το έργο της, της άπένειμε το Άργυρούν Βραβείο.

Το έργο της Σοφίας Λασκαρίδου είναι πραγματικά μία από τις ευτυχέστερες σελίδες της νεοελληνικής τέχνης, ένας σπουδαίος σταθμός στην Ιστορία της ζωγραφικής μας. Οι πίνακές της που διακρίνονται για την ποικιλία των θεμάτων τους φέρνουν τη σφραγίδα του πιό γνήσιου, του πιό ποιητικού Ιμπρεσιονισμού.

Σήμερα ωστόσο, με τα χέρια ανήμπορα να υπακούσουν στη θέληση της ψυχής, ζή μέσα στο παλιό σπίτι της σά μια ταγμένη Ιέρεια που φυλάει ένα ναό άδαιο από πιστούς. Μονάχα το πρώτο Κυριακάτικο άπόγευμα κάθε μηνός σεβάσμιοι φίλοι και φίλες θυμούνται το άρχοντικό της Καλλιθέας και τότε το γερασμένο σαλόνι με τις ξεθωριασμένες κουρτίνες και τις ξεφτισμένες πολυθρόνες του έχει την ψευδαίσθηση πως ζή κάτι από την παλιά αίγλη του. "Υστερα, όταν το σκοτάδι έξω πέφτει πυκνό, δίνονται οι άθροϊ χαιρετιστήριοι άσπασμοι και πάλι ή ζωγράφος μένει μόνη για να στήση στο υποβλητικό ήμίφως τις μυστικές συνομιλίες της με τ' αγαπημένα της έργα που δε δέχτηκε να τ' άποχωριστή ούτε και στα σκληρά χρόνια της κατοχής όταν ή πείνα κι' ο θάνατος χτυπούσαν άνίλεα τις πόρτες... Κι' έτσι, σάν ήρωίδα παλιού ρωμαντικού μυθιστορήματος, έρχεται πάντα στη σκέψη όλων την γνώρισαν.

Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΕΡΕΤΝΑ ΤΗΝ

ΥΠΝΟΒΑΣΙΑ

Της

GERALDINE MAVOR

"Η ύπνοβασία είναι μία από τις πλέον μυστηριώδεις πράξεις του ανθρώπου. "Όλοι μας έχουμε άκούσει για ύπνοβάτες που καμιά φορά βρίσκονται στην ίδια την οικογένειά μας.

"Η ιδέα πως ένας άνθρωπος σηκώνεται από το κρεβάτι του θαθεία κοιμισμένος και ύστερα περπατά στο χείλος ενός τοίχου ή ανάμεσα από πυκνή κίνησι του δρόμου, είναι τρομακτική και αλόκοση.

Πώς γίνεται αυτό; Μήπως μπορείτε ξαφνικά να τ' πάθετε και σεις; Είναι επικίνδυνοι οι ύπνοβάτες; Μπορούν να θεραπευθούν; "Η έπιστήμη μπορεί να άπαντήσει σε μερικές βασικές για την ύπνοβασία ερωτήσεις. Άκούστε την.

"Η ύπνοβασία είναι συνηθισμένο φαινόμενο;

Παρ' όλο που εμφανίζεται αρκετά συχνά δεν είναι δυνατό να υπολογισή κανείς το ποσοστό των ύπνοβατών γιατί αυτοί σπάνια πηγαίνουν στον γιατρό ή τον ψυχίατρο για θεραπεία. Αυτό γίνεται γιατί υπάρχει ή λανθασμένη αντίληψη πως ή ύπνοβασία είναι ένα ασήμαντο φαινόμενο. Καμιά φορά όμως είναι σοβαρό και γι' αυτό οι ύπνοβάτες πρέπει για καλό και για κακό να συμβουλευώνται ένα γιατρό.

Ποιά είναι τα χαρακτηριστικά του ύπνοβάτου;

Οι έπιστημονικές μελέτες κατέληξαν στα εξής: Τα μάτια του μπορεί να είναι άνοικτά ή κλειστά αλλά δεν βλέπει, ή όσφρησί του δεν αντιδρά ακόμη και σε έντονες μυρωδιές όπως είναι ή άμμωνία. Το τσίμπημα μιās καρφίτσας δεν τον πειράζει και ή άκοή του υποχωρεί τόσο ώστε και μια πιστολιά κοντά του δεν τον έπηρεάζει. Άλλά ο συντονισμός των κινήσεών του είναι συνήθως καταπληκτικός. Μπορεί επίσης να «σκέπτεται» άφου υπάρχουν ύπνοβάτες που έχουν λύσει μα-

Το μίσος είναι άστατο σάν τη φίλια.

Βουβερνάγκ

θηματικά προβλήματα, έχουν γράψει γράμματα, έχουν ζωγραφίσει, έχουν ακόμη επιχειρήσει να αυτοκτονήσουν. Ένας Γερμανός γιατρός ανέφερε την περίπτωση μιας Μις Ράιτσελ που συνήθιζε να ύπνοβατη στους δρόμους της Βιέννης με τα μάτια της σφιχτοκλεισμένα και να κάνη όλα της τα ψώνια. Ποτέ δεν της συνέβη ατύχημα.

Είναι επικίνδυνοι οι ύπνοβάτες;

Οι πράξεις των περισσότερων ύπνοβατών είναι απλώς ακίνδυνες. Αν έχετε ύπνοβατη στην οικογένειά σας δεν πρέπει να ανησυχείτε γι' αυτό. Πολύ σπάνια έχουν γίνει θιαίες πράξεις σε ώρα ύπνοβασίας. Υπάρχουν όμως και μερικές τέτοιες περιπτώσεις. Ένας ύπνοβατης του Λονδίνου δολοφόνησε την γυναίκα του και την έκοψε μικρά κομματάκια. Ένας νέος πατέρας που ύπνοβατούσε καμμιά φορά, ένα θράδυ πέταξε τον μικρό του γιό στον τοίχο και τον σκότωσε.

Πώς προκαλείται ή πράξη αυτή άρρώστια;

Στην περίφημη εργασία του «Υπνοβασία και σεληνοβασία» ο Δρ. Σάτζερ από την Βιέννη, λέει πως η ύπνοβασία είναι μια εξόδοσ πραγματοποίησεως επιθυμιών που συγγενεύει με το όνειρο αλλά σ' αυτήν οι μύς του σώματος τίθενται σε ενέργεια. Μια επιθυμία που καταπιέζεται στην εγρήγορσι μπορεί να προβάλλη στον ύπνο. Ο "Αγγλος Δρ. Πιάϊ ανέκάλυψε πως όλοι σχεδόν οι ενήλικες ύπνοβάτες είχαν ύπνοβατήσει και στην παιδική τους ηλικία. Τα περισσότερα παιδιά που ύπνοβατούν αισθάνονται ξλλειψι ασφάλειας και ύπνοβατούν για να ικανοποιήσουν την επιθυμία τους να θρεθούν με το αν-

τικείμενο της πρώτης τους αγάπης, την μητέρα ή τον πατέρα τους.

Η ύπνοβασία είναι πιο συχνή την εποχή της εφηβικής ηλικίας όταν οι σεξουαλικές μεταβολές που συντελούνται στον οργανισμό του παιδιού εντείνουν τα όνειρα που προκαλούν την ύπνοβασία. Το παιδί ύπνοβατεί γιατί δεν μπορεί να κατανικήση το όνειρό του όπως ο μεγάλος, έπειδή δεν έχει ακόμη αναπτύξει «την ικανότητα να καταπιέξη τις παρωθήσεις» όπως λένε οι ψυχίατροι. Ένας φοιτητής λ.χ. του πανεπιστημίου του Γέηλ έδλεπε στον ύπνο του πως έκλεβε ένα γλυκό από το ντουλάπι της μητέρας του και έπειδή φοβήθηκε πως θα τον τσακώση, πήδηξε από το παράθυρο της κρεββατοκάμαράς του στο τρίτο πάτωμα. Κοιμισμένος σηκώθηκε από χάμω χωρίς να πάθη τίποτα και πήγε και έπεσε πάλι στο κρεβάτι του.

Είναι αλήθεια ότι οι ύπνοβάτες μπορούν να κάνουν υπεράνθρωπες πράξεις;

Ασφαλώς. Στην Εφημερίδα της Ιατρικής της Καλιφορνίας, ο Δρ. Ρίτσαρτσον ανέφερε την περίπτωση ενός αξιωματικού του στρατού που περπατούσε πάνω στις παλάμες του στην άκρη της στέγης και έσπαζε με τα χέρια του μεγάλα ξύλινα δοκάρια. Υπνοβάτες έχουν κάμει εκπληκτικά κατορθώματα μνήμης.

Ο Δρ. Ρόμπερτ Κόλλιερ, μιλεί για μια κοπέλλα που παρ' όλο που ήταν αγράμματη άπηγγελλε στην ύπνοβασία της όλανθαστα όλόκληρα κομμάτια από τον Όμηρο ελληνικά. Τελικά ο Δρ. Κόλλιερ έλυσε το μυστήριο όταν ανακάλυψε πως η κοπέλλα είχε κάποτε εργαστή στο σπίτι ενός καθηγητού που συνήθιζε να διαβάζη Όμηρο δυνατά. Οι έλ-

ληνικές λέξεις είχαν εισχωρήσει στο ύπνοσυνειδητό της. Η ύπνοβασία καμμιά φορά έπενεργεί σαν ένα είδος αποδοσεμύσεως της μνήμης του ύπνοσυνειδήτου.

Τί όνειρεύονται οι ύπνοβάτες;

Ο Δρ. Σάντλερ μελέτησε 22 ύπνοβάτες στρατιώτες ενός κέντρου και παρατήρησε πως σχεδόν όλοι τους είχαν εφιάλτες και όνειρεύονταν πως τους δάγκωναν φίδια, πως τους κυνηγούσαν άνθρωποι με μαχαίρια, πως ώρμουσαν επάνω τους λυσσασμένα σκυλιά. Καμμιά φορά στους εφιάλτες τους έδλεπαν πως παρυσιαζόταν ο πατέρας τους και τους έσωζε. Μερικοί έπεφταν στις ύπνοβασίες τους και χτυπούσαν, άλλοι έκαναν μεγάλες διαδρομές χωρίς να πάθουν τίποτα.

Τί είναι εκείνο που ξυπνά τον ύπνοβατη;

Αν φωνάξετε το όνομά του. Συνήθως όμως ξυπνά με δυσκολία και δεν θυμάται τίποτα από τις περιπέτειές του. Μερικοί είναι φρέσκοι όπως ύστερα από ένα βαθύ ύπνο, ενώ άλλοι είναι κατακουρασμένοι.

Δεν πρέπει να ξυπνούμε τους ύπνοβάτες παρ' όταν γυρίσουν στο κρεβάτι τους γιατί παθαίνουν σόκ όταν ξυπνούν ξαφνικά σε άλλο περιβάλλον και συχνά σ' άλλο περιβάλλον και συχνά φωνάζουν και κρύβουν το πρόσωπό τους με τα χέρια τους. Αν σε ένα ύπνοβατη πούμε να επιστρέψω στο κρεβάτι του ή τον οδηγήσουμε απαλά από το χέρι συνήθως ύπακούει.

Η ύπνοβασία είναι κληρονομική;

Όχι. Η ύπνοβασία είναι αποτέλεσμα άσυνειδήτων ψυχικών συγκρούσεων αλλά παρουσιάζεται σε οικογένειες που τα μέλη τους είναι νευρωτικά. Ο Δρ.

Σάντλερ παρατήρησε πως οι ύπνοβάτες δεν προέρχονται από διαλελυμένα σπιτικά. Οι ύπνοβάτες που μελέτησε φοβόνταν, σέβονταν ή λάτρευαν τον πατέρα τους. Από τους 22 στρατιώτες του Δρος Σάντλερ, οι περισσότεροι είχαν πολλά αδέρφια και οι ύπνοβάτες ήταν τα νεώτερα μέλη της οικογενείας. Σε πολλών τις οικογένειες υπήρχαν κρούσματα ψυχικών άσθενειών.

Παρ' όλο που πολλοί ειδικοί διαφωνούν, ο Δρ. Σάντλερ υποστηρίζει πως οι ύπνοβάτες συνήθως είναι απόγονοι αλκοολικών, έπιληπτικών, ύστερικών και σατιστών.

Ποιά είναι η προσωπικότητα του ύπνοβάτου;

Οι σύγχρονοι ψυχίατροι κάνουν την διάγνωσι πως ο ύπνοβατης έχει την προσωπικότητα του υπερπροστατευμένου ανώριμου ενήλικος. Πολλοί ύπνοβάτες ενώ την ημέρα έχουν προσωπικότητα μαλακή, κατά την ύπνοβασία τους γίνονται έριστικοί και έχθρικοί.

Θεραπεύεται η ύπνοβασία;

Παρ' όλο που είναι δύσκολο να θεραπευθούν, αρκετοί ύπνοβάτες βοηθήθηκαν πολύ από την ψυχιατρική. Ο Δρ. Πιάϊ παρατήρησε πως οι έφηβοι ύπνοβάτες που μελέτησε είχαν συγκινησιακή αστάθεια, είχαν άλλα σχολικά, οικονομικά ή οικογενειακά προβλήματα που αποτελούσαν την άμεση αίτια της ύπνοβασίας τους.

Ψυχική ανησυχία κάθε είδους προκαλεί συνήθως την ύπνοβασία. Ο ύπνωτισμός βοήθησε τον Δρα Πιάϊ να αποκαλύψη τις πηγές της ανησυχίας ατόμων που ύπνοβατούσαν.

Οι γονείς πρέπει να ξέρουν

πώς τὰ παιδιά πού ύπνοβατοῦν πρέπει νά ύποστοῦν ἀμέσως θεραπεία, γιατί ὅσο ἐνώριτερα ἐφαρμοσθῇ ἡ θεραπεία τόσο εὐκολώτερα πετυχαίνει. Ἐνα παιδί 12 ἐτῶν π.χ. ύπνοβατοῦσε, γιατί, ὅπως ἀπεδείχθη, ζοῦσε κάτω ἀπὸ συνεχῆ ἔνταση: πολλά μαθήματα σὸ σχολεῖο καὶ κακὴ ὑγεία τὸ κρατοῦσαν μακρυὰ ἀπὸ τὰ παιχνίδια τῶν ἄλλων παιδιῶν. Ὁ ψυχίατρος ἀποκατέστησε τὴ ζωὴ τοῦ παιδιοῦ αὐτοῦ δι-

ορθώνοντας τὴν ψυχικὴ του κατάσταση. Ἡ ύπνοβασία σταμάτησε. Πολλοὶ νέοι παύουν νά ύπνοβατοῦν ὅταν παντρευτοῦν καὶ ἀποκαταστήσουν κανονικὲς σεξουαλικὲς σχέσεις.

Παρ' ὅλο πού ἡ ύπνοβασία ἐξακολουθεῖ νά εἶναι μιὰ ἀπὸ τίς πιὸ μυστηριώδεις ἀσθένειες τοῦ ἀνθρώπου, ἔχει ἐπιτευχθῇ στὸν τομέα τῆς μεγάλης πρόοδος καὶ ἡ ἐπιστῆμη μπορεῖ νά βοηθήσῃ τὰ θύματά της.

ΡΩΤΑΤΕ ΚΑΙ ΜΑΘΑΙΝΕΤΕ

Τί εἶναι οἱ Μασορί;

Ποῦ καὶ πότε τὸ πεζικὸ αἰχμαλώτισε ἓνα στόλο;

Ποιὸς θεωρεῖται «πατέρας» τῆς ἀγγλικῆς ποιήσεως;

Ποιό ἦταν τὸ μικρὸ ὄνομα τοῦ ναυάρχου Νέλσωνος;

Μπορεῖτε νά μεταγράψετε μὲ ἀραβικὰ στοιχεῖα τὸν ἀριθμὸ MDCCCXLIV;

Πόσα αὐγὰ γεννάει ἡ θηλυκὴ ρέγγα;

Σὲ ποίῳ νησὶ ναυάγησε ὁ Ἅγιος Παῦλος;

Ποιὸς μεγάλος κυνηγὸς ἀναφέρεται στὴν Βίβλο;

Ποιὸς ἐφεῦρε τὸ βαρόμετρο;

Ὁ μέγας ἔρωτας

10ῶ "Ενγκαρ Πόε

Τοῦ

JEAN BARANGT

«Ὁ, τι ἀγαπῶ μαραίνεται καὶ χάνεται πρόωρα».

Η μικρὴ στεκόταν μπρὸς στὴν ὀλάνοιχτη πόρτα καὶ ἡ καρδιά της χτυποῦσε δυνατά.

—Μαμά, φώναξε, μαμά, τρέξε γρήγορα, ἦρθε ὁ ἐξαδελφός μου, ὁ "Ενγκαρ!...

Ἡ κυρία Γκλέμμ μέσα στὰ μαῦρα τῆς χήρας ὄγῃκε ἀπὸ τὴν κουζίνα μὲ ἓνα χαμόγελο ἀκόμη λυπημένο, σὸ ὁμορφο, κάπως κουρασμένο τῆς πρόσωπο. Ἡ Σίσση ἦταν εὐτυχισμένη. Μία ἀσυνήθιστη καὶ ἀπροσδόκητη εὐτυχία τὴν πλημύριζε. Ἦταν πάλι καὶ οἱ τρεῖς μαζί καὶ τώρα δὲν θὰ χωρίζαν πιά ποτέ.

—Ἐντυ, εἶπε γλυκά ἡ Μαρία Γκλέμμ, γιατί ξαναγύρισες στὴ Βαλτιμόρη;

—Ἐπρεπε νά φύγω ἀπὸ τὸ Ρίτμοντ, θεία μου. Δίχως ἐσᾶς τίς δυὸ ἡ ζωὴ εἶναι ἀβόσταχτη. Σταθῆτε μιὰ στιγμὴ, εἶπε χαμηλώνοντας τὰ μάτια σὰ νά μὴν τολμοῦσε νά τελειώσῃ τὴν σκέψι του, ἔφερα μαζί μου αὐτό.

Ἐβγαλε ἀπὸ τὴν τσέπη του ἓνα χαρτί καὶ τὸ ἔτεινε στὴν κυρία Γκλέμμ, μὰ ἡ Σίσση μὲ μιὰ γρήγορη ματιά μάντεψε ἀμέσως καὶ σωστά.

Ἦταν μιὰ ἄδεια γάμου σὸ ὄνομα τοῦ "Ενγκαρ "Αλλαν Πόε καὶ τῆς Βιργινίας Ε. Γκλέμμ, μὲ

χρονολογία τῆς ἴδιας ἡμέρας, 22 Σεπτεμβρίου 1835.

—Μὰ φοβοῦμαι πὼς δὲν τὸ σκέφθηκες ἀρκετά "Ενγκαρ! εἶπε ἡ Μαρία. Ἡ Βιργινία εἶναι ἀκόμη πολὺ μικρὴ γιὰ νά παντρευτῇ. Εἶναι μόλις 13 ἐτῶν.

Ἡ Σίσση εἶχε γίνει κατακόκκινη.

—Εἶμαι ἀρκετά μεγάλη γιὰ νά παντρευτῶ τὸν "Εντυ, εἶπε ζωηρά.

Ἡ Σίσση θυμόταν πάντα μὲ μιὰ θαθεῖα καὶ παραξενὴ συγκίνησι τὴν πρώτη φορὰ πὺ εἶδε τὸν "Ενγκαρ. Τέσσερα χρόνια πρίν. Ἦταν τότε ἑννέα χρόνων. Ἡ γιγιά Πόε ζοῦσε ἀκόμη. Τὸν ὠδήγησε σὸ σαλόνι.

—Βιρτζίνια, εἶχε πῆ, ἔλα νά δῆς τὸν ἐξαδελφὸ σου "Ενγκαρ Πόε. Ἐμεῖς τὴν φωνάζουμε Σίσση, εἶχε προσθέσει γυρίζοντας στὸν νέο πὺ ἦταν καθισμένος δίπλα της.

Φοροῦσε ἓνα μαῦρο μακρὺ στρατιωτικὸ μανδύα πὺ ἔκανε τὰ χαρακτηριστικά του νά δείχνουν ἀκόμη πιὸ ἐντονα καὶ τὰ γκριζὰ του μάτια παράξενα διαπεραστικά κάτω ἀπὸ μιὰ τούφα κατὰμαυρα σὰν πίσσα μαλλιά.

—Ἐμπρὸς Σίσση, πῆγαινε νά φιλήσῃς τὸν ἐξαδελφὸ σου.

Ἰθαγενὴς ἡ γυνὴ τῆς Νέας Ζηλανδίας. — Τὸ 1794 τὸ γαλλικὸ πεζικὸ περι-
λῶντας πᾶν ἀπὸ τοὺς πᾶρους, συνέλαθε τὸν ἀλλαντικὸν στόλον πὺ εἶχε
ἀπληροποίησε μὲσα στὴν πηλινὴν θάλασσαν, σὸ Τεχελ. — Ὁ Τζόφφρεϋ
Τσῶρε. — Ὁρᾶς. — 1844. — 20-25 χιλιάδες. — Στὴν Μάιντα
— Ὁ Νεπρό. — Ὁ Τορρικέλλι, μαθητὴς τοῦ Γαλιλαίου, σὸ 1644.

«Ο νέος έπιασε την μικρή γλυκά από τους ώμους και την κύταζε με μία παράξενη έξαρσι.

—Βιολέ, είπε· έχει μάτια βιολέ... Σίση, πές μου είσαι ένα κοριτσάκι, είσαι νεράιδα, ή ή ενσάρκωσι της γυναίκας;

«Η μ.κρή σαστισμένη και φοβισμένη από την παραξενιά που είχαν τα λόγια του, του έτεινε την κούκλα της.

—Τήν λένε "Ανναμπελ Λή, είπε. Σου την χαρίζω, αν θέλεις...

Χαμογέλασε σκεπτικός.

—"Ανναμπελ Λή... Θά το θυμάμαι. Είναι όμορφο όνομα για κούκλα. Και για γυναίκα, το ίδιο...

Τράβηξε την Σίση κοντά του. Άνέπνεε ένα άρωμα μεθυστικό που θύμιζε ταξίδι, ταμπάκο και περιπέτεια... Και άλκοόλ. Τήν είχε σφιξει δυνατά, πολύ δυνατά. Και για μία στιγμή το βλέμμα του έγινε πολύ λυπημένο.

—Σίση, είπε ψιθυριστά μέσα σ' έναν αναστεναγμό, σχεδόν για να τ' άκουση μόνος αυτός, Σίση, μη μ' αφήσης να σ' αγαπήσω. «Ό,τι αγαπώ μαραίνεται και χάνεται πρόωρα.

Θεός ξέρει αν ή μικρή κοπελίτσα τον άκουσε καν. Δεν ήταν άκομη 24 χρόνων και όμως ή δόξα ενός μυστηρίου και μιας μοίρας τραγικής στεφάνων τον άνθρωπο που ή μητέρα του, ή "Ελίζαμπεθ πόε, πέθανε όταν εκείνος ήταν μόνον 2 έτών και ή θετή του μητέρα ή κυρία "Αλλαν λίγο μετά.

—"Ό,τι αγαπώ μαραίνεται και χάνεται πρόωρα...

Αφού τελεωσε τις σπουδές του, για τέσσερα χρόνια εξαφανίστηκε στην Εύρώπη, στην Ασία, στις θάλασσες όλου του κόσμου όπου μια μέρα ξεφύτρωσε εβλίπας στη σχολή του Ουέστ Πόιντ.

Και να τώρα, προτού καλά -

καλά κλείση ένα χρόνο στη σχολή, σηκώθηκε και έφυγε για να ξεμπαρκάρη στη Βαλτιμόρη τυλιγμένος σ' ένα στρατιωτικό παλινό μανδύα.

—Δεν θέλω να γίνω αξιωματικός, εξήγησε ήρεμα στην γιαγιά Πόε. Θέλω να γίνω συγγραφέας.

«Ο "Εντγκαρ διωρίστηκε αρχισυντάκτης μιας έφημερίδας της Βαλτιμόρης αλλά στην νέα άκομη και ταραχώδη "Αμερική των αρχών του 19ου αιώνας, όπου οι λιγοστές έφημερίδες δεν έδιναν πολύ χώρο στην λογοτεχνία, ένας ποιητής ήταν ό τελευταίος που θα αίσθανόταν άνετα. Προπάντων ένας ποιητής τόσο παράξενος και τόσο πρωτοπόρος για την εποχή του όσο ό "Εντγκαρ Πόε, λεπτεπίλεπτο λουλούδι της σέρρας, που στις νομβέλες του ανέκαλυπτε 100 χρόνια πριν από τους άλλους το αστυνομικό μυθιστόρημα καθώς και το έπιστημονικό.

—Χρειαζόμαστε πρωτοπόρους, όχι όνειροπαρμένους, του είχε πεί ό διευθυντής της έφημερίδας όταν τουδειξε το χειρόγραφο της «Συμφοράς στο σπίτι του "Ασερ».

Αλλά εύτυχώς αυτός είχε την Σίση. "Ενας δεσμός σιωπηλός, μια μυστική αίσθηματική ένωση είχε δημιουργηθή ανάμεσα στην κοπελίτσα και το νεαρό συγγραφέα, παρ' όλη την διαφορά της ηλικίας τους.

—Πρό πάντων μη μ' αφήσης να σ' αγαπήσω, της είχε πεί ό "Εντγκαρ. Μα δεν της είχε πεί κι αυτός να μην τον αγαπήση. Κ' εκείνος δεν μπορούσε να μην νοιώθη μια ξέλι όλο και πιό μεγάλη γι' αυτήν που ήταν ή μόνη που θα τον ένιωθε όταν τον πρώτο καιρό, άπογοητευμένος γιατί δεν του πήραν ένα διήγημα ή έ-

να ποίημα, χανόνταν για ώρες στις ταβέρνες.

Πόσο λυπημένη ήταν όταν τον έβλεπε να γυρίζει τρικλίζοντας και να πηγαίνει κατευθείαν στο κρεβάτι του.

—Σου υπόσχομαι να μην ξαναπιώ ποτέ για να μην βλέπω να σκιάζονται αυτά τα όμορφα μάτια, της είπε μια μέρα.

Και ό "Εντγκαρ κράτησε το λόγο του.

Αλλά μια μοίρα δυστυχίας και θανάτου βασίλευε στην οικογένεια Πόε.

Πρώτα ήταν ό μεγαλύτερος άδελφός του Πόε, ό Χένρυ, που τον τσάκισε ή φυματίωση, και ύστερα το πιότο. "Υστερα ήρθε ή σειρά της γιαγιάς του.

Χρειάστηκε ό "Εντγκαρ να φύγει.

Στην Βαλτιμόρη οι πρωτοπόροι συγγραφείς γίνονταν όλο και πιό πολύ οι τελευταίοι των τελευταίων. Και έπρεπε να κερδίση χρήματα, γιατί το σπίτι της γιαγιάς Πόε είχε χαθή γι' αυτόν μαζί μ' εκείνη.

Τότε διάλεξε το Ρίτσμοντ. Μια φιλολογική επιθεώρησι έπρόκειτο να βγίη, ή πρώτη που θα κυκλοφορούσε στις "Ηνωμένες Πολιτείες, και εκείνη την εποχή τις κατοικούσαν κυρίως νεοφερμένοι άποικοι και κάου - μπους. «Ο διευθυντής της ζήτησε την συνεργασία του "Εντγκαρ.

—Διάβασε μια νομβέλλα μου, το «"Ενα χειρόγραφο σε μια μπουκάλα», είπε περήφανα στη Σίση. Μου προσφέρει 65 δολάρια το μήνα. Μόλις ταχτοποιήσω θά σάς γράψω νάρθετε και σεις εκεί.

Και ή Βιργινία βρέθηκε πάλι μονάχη, με τη μητέρα της και την κούκλα της. Τα γράμματα του "Εντγκαρ έρχονταν ταχτικά, γράμματα όλο και πιό έρωτευμένα και πιό παθητικά, ως την

ημέρα που ή κυρία Γκλέμμ του έγραψε πώς σκόπευε να έγκατασταθή στο σπίτι ενός πλουσιού εξαδέλφου, του Νήλσον Πόε, που ευχαρίστως τις ήθελε κοντά του.

Τό ύστερόγραφο της τελευταίας του έπιστολής, με ήμερομηνία 29 Αυγούστου 1835, συγκίνησε την Βιργινία. Τόλεγε και τό ξανάλεγε αδιάκοπα, σαν προσευχή: «"Ερωτά μου, γλυκειά μου Σίση, αγαπημένη μου γυναίκα, σκέψου καλά προτού ραγίσης την καρδιά του εξαδέλφου σου. "Εντγκαρ».

Και να που τώρα πριν περάσουν τρεις μήνες ό "Εντγκαρ ξαναφάνηκε στο σπίτι της Βαλτιμόρης για να ζητήσει το χέρι της Σίσης που ήταν δεν ήταν 13 έτών. «Ο γάμος του "Εντγκαρ Πόε και της Βιρτζίνια Γκλέμμ έγινε στις 16 Μαΐου 1835.

«Η Βιρτζίνια δεν είχε ακόμη κλείσει τα 14 και ένας συνάδελφος του "Εντγκαρ αναγκάστηκε να έγγυηθή πώς είχε κλείσει τα 21. «Ο "Εντγκαρ ήταν 27. Δεν είχε αρκετά χρήματα για να της αγοράση μια θέρα. Αλλά την παραμονή του γάμου τους της είχε διαβάσει τα τέσσερα πρώτα κεφάλαια από τις «Περιπέτειες του "Αρθουρ Γκόρντον Πήμ».

—Γιατί στενοχωριέσαι που δεν μπορείς να της πάρης μια θέρα αφού της δίνεις ένα όλόκληρο θησαυρό, του είχε πεί με ένα τρυφερό χαμόγελο ή Μαρία Γκλέμμ.

«Όταν γύρισαν το πρώτο θράδυ του γάμου τους στην κάμαρά τους, τό κοριτσάκι που ως τότε κοιμόταν με την κούκλα του κατάλαβε πώς είχε δίπλα της τον άνδρα που κοντά του θα περνούσε τις νύχτες της. «Όμως δεν ήταν φόβος αυτό που έδειχναν τα μάτια της. Ήταν ένα θεσπέσιο κράμα έμπιστοσύνης και αγάπης.

—"Εντ, του έλεγε. "Ημουν τό

πιό εύτυχισμένο κορίτσι γιατί έσύ ήσουν ο μεγάλος μου αδελφός, του έλεγε άγκαλιάζοντάς τον. Τώρα θα είμαι ή πιό εύτυχισμένη γυναίκα γιατί έσύ θα είσαι ο άνδρας μου.

Ήταν άκόμη Μάης, μά έκανε ζέστη. 'Ο "Εντγκαρ άνοιξε διάπλατα τó παράθυρο. 'Η μακριά αδύνατη σιλουέττα του, μέ τó ώραιό θασανισμένο πρόσωπο διαγραφόταν στό φόντο τής νύχτας. Κάτι μαύρο ήταν στό πεζούλι τού παραθύρου. 'Ο "Εντγκαρ έβγαλε μία φωνή.

— Ένα γεράκι!

Ξανάκλεισε μέ θιάση τó παράθυρο. Ήταν κάτωχρος. Τó γεράκι, αυτό τó θλιμμένο πουλί, τόν καταδίωκε ώς τά όνειρά του, σύμβολο θανάτου και άπελπίσας.

Παρά τó δυσάρεστο αυτό προοίονισμα, ο πρώτος χρόνος τού νεαρού ζεύγους ήταν ένας χρόνος εύτυχίας, ένας μήνας τού μέλιτος γεμάτος έρωτα, τρυφερότητα και ξεγνοισιά.

Τις μεγάλες νύχτες τού χειμώνα, όταν ο "Εντγκαρ δέν έγγραφε, άκουε τήν Βιρτζίνια πού τραγουδούσε παίζοντας άρπα ή πιάνο ενώ ή κυρία Γκλέμμ μάνταρε τις κάλτσες τού ποιητού ή έτοιμάζε τó φαγητό τους.

Όμως κάτω άπ' αυτόν τόν πέπλο τής εύτυχίας μία θλίψη, θλίψη σιωπηλή παραμόνευε διαρκώς τόν ποιητή, κρυμμένη στή σκιά σά μαύρο πουλί.

Ένα άπόγευμα ή Σίση έπαιζε άρπα μέ τή συντροφιά τής μητέρας της, όταν ήρθε νά τούς δη ή άδελφή τού "Εντγκαρ, ή Ροζαλί.

Όπως πάντα, κάθισε άπέναντι στή Σίση και τήν κυττούσε μέ τά μεγάλα της μισότρελλα μάτια, δίχως μιλιάρ.

— Διερωτώμαι πού νά βρίσκεται ο "Εντγκαρ, είπε κάποια

στιγμή ή Σίση στή μητέρα της. Είχε πή πώς θά γύριζε νωρίς. Άμέσως τó πρόσωπο τής Ροζαλί ζωντάνεψε σά νά ξανάβρε μία φλόγα σβυσμένη άπό καιρό.

— Θέλεις νά μάθης πού είναι ο "Εντγκαρ; είπε μ' ένα άόριστο χαμόγελο.

— Ξέρεις; ρώτησε ή Σίση.

— Νομίζω πώς μπορώ νά τó μαντέψω, είπε άργά ή Ροζαλί.

Οι δύο γυναίκες άνέβηκαν στό άμάξι τής Ροζαλί πού περίμενε στήν πόρτα. Χωρίς λέξι διασχίσανε δλόκληρη τήν πόλι τού Ρίτμοντ. 'Η Σίση, μέ τήν καρδιά σφιγμένη, δέν μπορούσε νά καταλάβη ποιά ύποπτη άποκάλυψη θά γινόταν, σέ ποιά άφάνταστη προδοσία θά βρισκόταν μπροστά. Όμως τί μπορούσε νά κάνη ο "Εντ, ο άγαπημένος της "Εντ, μακριά άπό κείνην;

'Η Ροζαλί σταμάτησε τó άμάξι έξω άπό ένα νεκροταφείο. Μπήκανε άπό τήν κεντρική είσοδο.

Ένας ώκεανός άπό κατάλευκους τάφους σέ τύφλωνε. Δέν ύπήρχε ψυχή έξω άπό δύο τρείς γρηές πού προσεύχονταν σιωπηλά. Καί στό βάθος, άνάμεσα στους τάφους, ή ψιλή αδύνατη σιλουέττα τού "Εντγκαρ μέ τά μαλλιά άνακατωμένα σάν "Αμλετ μέ ρεντενγκότα.

— Φοβούμαι, είπε ή Σίση, τραβώντας τήν Ροζαλί πού φαινόταν γοητευμένη άπό τó θέαμα τού άδελφού της.

Ο "Εντγκαρ στεκόταν πάντα άνάμεσα στους τάφους.

Όστε δέν ήταν άλλη γυναίκα, δέν ήταν τó πιστό αυτό μέ τó όποίο ο "Εντγκαρ άπατούσε τήν παιδούλα - γυναίκα του. Ήταν ο θάνατος και ή συντροφιά τού θανάτου.

Τήν άνοιξι τού 1841, ο "Εντγκαρ και ή Βιρτζίνια, μαζί μέ τήν κυρία Γκλέμμ πήγαν νά έγκα-

τασταθούν στή Φιλαδέλφεια. 'Η φήμη τού νεαρού συγγραφέα είχε πιά έδραιωθεί μετά τήν δημοσίευσι τού «"Αρθουρ Γκόντον Ιλήμ», πολυάριθμων ποιημάτων και Ιστοριών όπως «Τό διπλό έγκλημα τής οδοϋ Μόργκ» κ. ά.

Είχαν περάσει μόνον έξι μήνες άπό τήν έποχή πού έγκαταστάθηκαν στήν Φιλαδέλφεια, όταν ένα θράδυ, ενώ τραγουδούσε ή Βιρτζίνια και ο "Εντγκαρ τήν συνώδευε μέ τó φλάουτο, ξαφνικά λιποθύμησε και έπεσε καταγής. Σάν τρελλός ο "Εντγκαρ έτρεξε νά φέρη γιατρό. Καθώς τραγουδούσε ή Βιρτζίνια τής είχε σπάσει ένα άγγείο. 'Η ύγεια της, ήδη πολύ ντελικάτη, αλλάζει σημαντικά άπό δώ και έμπρός. Τόν περισσότερο καιρό τόν περνά στό κρεβάτι. Κι' αυτό πού τήν πονούσε περισσότερο άπ' όλα ήταν ή άπελπισία τού ανθρώπου πού άγαπούσε και θαύμαζε όσο τίποτε άλλο στόν κόσμο.

Όρες δλόκληρες στεκόταν και τήν κύτταζε έσπλωμένη, σκιρτώντας σέ κάθε της θήξιμο, τρέμοντας σέ κάθε της άναστεναγμό.

Καμιά φορά, ξυπνώντας, διεκρίνε σκυμμένο πάνω της τó όμορφο, γεμάτο άγναιο πρόσωπο τού ποιητή και τόν μάλλωνε.

— Δέν πρέπει νά σκέπτεσαι έμένα, "Εντ, τού έλεγε. Τή δουλειά σου πρό πάντων. Δέν θέλω νά είμαι ο χαμένος σου καιρός.

Πνευμονικές διαταραχές ήρθαν σέ λίγο νά χειροτερέψουν τήν κατάσταση της.

Έβλεπε τó δάχτυλο τού θανάτου νά τήν δείχνη, ενώ ή όμορφιά της δέν είχε άκόμη ώριμάσει γιά νά φύγη άπό τόν κόσμο» έγγραφε στά 1843 στό διήγημά του «Έλεονόρα» μέ μία συγκλονιστική μελαγχολία.

Ο πόνος πού έτρωγε τόν Πόε

δέν τόν άφηνε πιά νά δουλέψη, άκριβώς τήν ώρα πού ή φήμη του άνέβαινε.

«'Η Βιρτζίνια, διηγείται ή κυρία Γκόβ - Νίκολς, φίλη της, ήταν ξαπλωμένη σ' ένα άχυρένιο στρώμα, τυλιγμένη μέ τόν παληό μαύρο στρατιωτικό μανδύα τού άνδρός της, μέ μία μεγάλη κανελλιά γάτα στήν άγκαλιά της. "Εκανε πολύ κρύο και ο μανδύας και ή γάτα ήσαν τή σόμπα της, ενώ ο άνδρας της τής κρατούσε τά χέρια και ή μητέρα της τά πόδια».

Κατά τó τέλος τού 1844 ή Σίση καλυτέρεψε κάπως, αλλά ή καλυτέρεψη αυτή δέν έμελλε δυστυχώς νά τής θγή σέ καλό.

Γυναίκες τών γραμμάτων, ποιήτριες είχαν θαλή —μάτια βέβαια— νά κατακτήσουν τόν ποιητή.

Μιά άπ' αυτές ή κυρία "Ελ-λεττ, άποφασιστική και όρμητική, είπε νά έκδικηθί τήν άθώα γυναίκα του.

Ένα πρωινό τού Φλεβάρη τού 1845 ο "Εντγκαρ πήγε στό γραμματοκιώτιο νά πάρη τήν άλλοηλογραφία και έφερε στήν Σίση ένα γράμμα γι' αυτήν. Δέν τó είχε ανόψει καλά - καλά και έπεσε κάτωχρη στό μαξιλάρι της.

— Ω, όχι "Εντ, είπε μέ φωνή σβυσμένη... "Οχι "Εντ, αυτό δέν μπορεί νά είναι αλήθεια!

Τό γράμμα κατηγορούσε τόν "Εντγκαρ πώς τήν άπατούσε μέ τή γυναίκα ενός ζωγράφου. Ήταν άνώνυμο φυσικά. Όλο τó καλοκαίρι τού 1845 τά γράμματα δέν έσταμάτησαν νά τήν ποτίζουν στάλα - στάλα τó δηλητήριο τους.

Τόν Δεκέμβρη ο "Εντγκαρ έπρόκειτο νά δημοσιεύσθ τó πιό περίφημο ποιήμά του, «Τό Γεράκι» —τό γεράκι μέ τó κακό προμήνυμα— όταν ή Σίση είχε μία νέα και μοιραία προσβολή. Μέρα

νόχτα ὁ Ἐντγκαρ καὶ ἡ μητέρα
της δὲν ἔφευγαν ἀπὸ τὸ προσκέ-
φαλό της. Μὰ ὅλα ὅσα ἔκαναν
ἦταν πιά χωρὶς ἐλπίδα...

Ἀνήμερα τὰ Χριστούγεννα τοῦ
1845 ἡ Σίσση ἔνοιωσε πὼς θὰ
πέθαινε. Ἰσως ἐκείνη τὴ στιγμή
νὰ θυμήθηκε τὴν ἡμέρα ποὺ πρω-
τοσουντήθηκαν μὲ τὸν Ἐντ-
γκαρ.

—Σίσση, μὴ μ' ἀφήσης νὰ σ'
ἀγαπήσω. Ὅ,τι ἀγαπῶ μαραίνει-
ται καὶ χάνεται πρόωρα...

Ἐσθυσε γλυκά, ἥσυχα, ἀργὰ
τὴ νόχτα.

Καλὰ Χριστούγεννα Ἐντ-
γκαρ, καλὰ Χριστούγεννα, ψιθύ-
ρισε μὲ τὴν τελευταία της πνοή.

Δὲν ἦταν ἀκόμη 24 καὶ εἶχε
ζήσει γιὰ δέκα χρόνια τὸν πιό

ἀληθινὸ καὶ τὸν πιό τραγικὸ ἔ-
ρωτα, κάτι σὰν αὐτὰ ποὺ δια-
βάζουμε στὰ παραμύθια.

Ὁ Ἐντγκαρ Πόε, ὅπως ὁ Ρω-
μαῖος, ὅπως ὁ Τριστάνος, δὲν ἔ-
μελλε νὰ ζήσει πολὺ χωρὶς αὐ-
τήν. Ὑστερα ἀπὸ τέσσερα χρό-
νια τὴν ἀκολούθησε. Τὸ τελευ-
ταῖο του ποίημα ἦταν τὸ «Ἀν-
ναμπελ Λή». Ἰσως κι' αὐτός,
προτοῦ κλείσει τὰ μάτια, νὰ θυ-
μήθηκε τὴν ἡμέρα ποὺ πρωτο-
γνώρισε τὴ Σίσση:

—Εἶναι ἡ κούκλα μου, τοῦ εἴ-
χε πῆ. Τὴ λένε Ἀνναμπελ Λή.
Σοῦ τὴν χαρίζω ἂν τὴν θέλεις...

—Ἀνναμπελ Λή. Δὲν θὰ τὸ ξε-
χάσω ποτέ. Εἶναι ὁμορφο ὄνομα
γιὰ κούκλα, μὰ καὶ γιὰ γυ-
ναῖκα...

ΕΝΤΓΚΑΡ ΠΟΕ

Ἀνναμπελ Λή

Χρόνια καὶ χρόνια πίσω,
σ' ἓνα βασίλειο, στὴ θάλασσα σιμά,
ζοῦσε μιὰ κόρη, ποὺ τὸ μακρυνὸ ὄνομά της
ἦταν Ἀνναμπελ Λή.
Καὶ ἡ κόρη αὐτὴ δὲ ζοῦσε μ' ἄλλη σκέψη
παρὰ νὰ μ' ἀγαπᾷ, καὶ νὰ τὴν ἀγαπῶ.

Ἦμουν ἓνα παιδί, κι' αὐτὴ τὸ ἴδιο ἓνα παιδί,
σιὸ βασίλειο αὐτὸ σιμὰ στὴ θάλασσα,
μὰ κι' ἀγαπιόμαστε μὲ μιὰν ἀγάπη,
ποῦ ἦτανε παραπάνω κι' ἀπ' ἀγάπη,
ἐγὼ κ' ἡ γλυκειά μου Ἀνναμπελ Λή,
μὲ μιὰν ἀγάπη,
ποὺ καὶ τὰ φτερωτὰ Σεραφεῖμ σιὸν οὐρανὸ
μᾶς ζήλευσαν καὶ κίνησε κι' ἐμένα.

Κι' αὐτὴ ἴανε ἡ βαθεῖα ἀφορμή,
ποὺ χρόνια πίσω, σιὸ ἀκροθάλασσο βασίλειο,
ἀπῶνα σύννεφο φύσηξε ἐν' ἀγέρι
καὶ ξεπάγιασε τὴ γλυκειά μου Ἀνναμπελ Λή.
Κι' εἶτοι τ' ἀρχοντικὸ της σοῖ κατέβη
καὶ τὴ σήκωσε μακρυνὰ μου,
γιὰ νὰ τὴν ἀποθέσει σ' ἓνα μνημα,
σ' ἐκεῖνο τὸ βασίλειο τ' ἀκροθάλασσο.

Οἱ Ἀγγελοὶ ποὺ σιὸν οὐρανὸ
δὲν ἐχαιρόνταν οὔτε τὴ μισὴ δική μας εὐτυχία,
φθονήσανε κι' ἐκείνηνε κι' ἐμένα.

Ὡ ναί, γι' αὐτὸ
(καθὼς τὸ ξέρουν ὅλοι σι' ἀκροθάλασσο βασίλειο),
κάποιος ἄνεμος κατέβη ἀπῶνα νέφος, κάποια νύχτα,
καὶ τὴν ἐπάγωσε, καὶ πῆρε τὴ γλυκειά μου Ἀνναμπελ Λή.

Μὰ ὁ ἔρωτάς μας ἦτανε πολὺ πιὸ δυνατὸς
κι' ἀπ' τὴν ἀγάπη πιὸ παλιῶν σιὰ χρόνια
καὶ πιὸ δεμένονε σιὴ φρόνηση ἀπὸ μᾶς,
ποὺ μήτε οἱ Ἀγγελοὶ, ψηλά, τῶν οὐρανῶν,
μήτε τοῦ μπλάθου ὠκεανοῦ οἱ Δαιμόνιοι
θὰ μπορέσουνε νὰ ξεχωρίσουνε τὴν ψυχὴ μου ἀπ' τὴν ψυχὴ
τῆς ἀνείπωτα ὠραίας Ἀνναμπελ Λή.

Γιατὶ οὔτε μιὰ τοῦ φεγγαριοῦ δὲν πέφτει ἀχίδα
δίχως νὰ φέρονε μπροστά μου τὴ γλυκειά μου Ἀνναμπελ Λή.

Κι' ὥς θγαίνουνε τ' ἀστέρια ἀπὸ ψηλά
θαρρῶ ποὺ ἀστράφτουνε τὰ μάτια τῆς γλυκειάς μου Ἀνναμπελ Λή.

Κι' εἶτοι περνᾶω ἀτέλειωτες νυχτιές
σιτῆς πολυαγαπημένης μου τὸ πλάι,
σιτῆς πολυαγαπημένης μου, τῆς ζωῆς μου,
τῆς γλυκειάς μου γυναικας, ὅπου κεῖται
σ' ἓνα μνημα σιμὰ σι' ἀκροθαλάσσι,
σιτὴ στερνὴ της γωνιά, σιμὰ σιὸ κῆμα.

Ποιά είναι η ωραιότερη γυναίκα του κόσμου;

Από όσα συλλαμβάνουν οι άντρες

του Σαλβαντόρ Νταλί

Με τον έρωτα του 1820 ή σκαπάη ενός γεωργού της Μήλου χτύπησε σε κάτι σκληρό. Ήταν ένας λίθινος θόλος και από κάτω ένα άγαλμα. Ύστερα από πολλές περιπέτειες κλείστηκε στο Μουσείο του Λούβρου, από όπου μάταια η νοσταλγική φωνή του Παλαμά καλούσε την «Ξενητεμένη» να γυρίσει πίσω: Γύρισε πάλι, γύρισε στα μέρη τα δικά σου. Επίσης ένα σημείωμα με ολόκληρο το ποίημα του Δροσίνη για την Αφροδίτη και την υπογραφή «Με πόνο, Βεατρίκη Κώττα, έτών 12» δρέθηκε κάτω από το άγαλμα λίγο πριν από τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Τα λόγια της μικρής Έλληνίδας συγκίνησαν πολλούς τότε και το σημείωμα φυλάσσεται πάντα σε μία γυάλινη θήκη στα άρχεια του Λούβρου. Επί αιώνες η Αφροδίτη ήταν «η ωραιότερη γυναίκα του κόσμου».

Στην έρώτησή αυτή «Ποιά είναι η ωραιότερη γυναίκα του κόσμου», μπορούν να δοθούν πολλές απαντήσεις. Μπορεί κανείς να ψάξει να την βρή στις σελίδες της Ιστορίας ή ανάμεσα στις γυναίκες που ζούν στον σημερινό μας κόσμο. Ο περίφημος ζωγράφος Σαλβαντόρ Νταλί διαλέγει μία καλλονή από τον κόσμο της τέχνης.

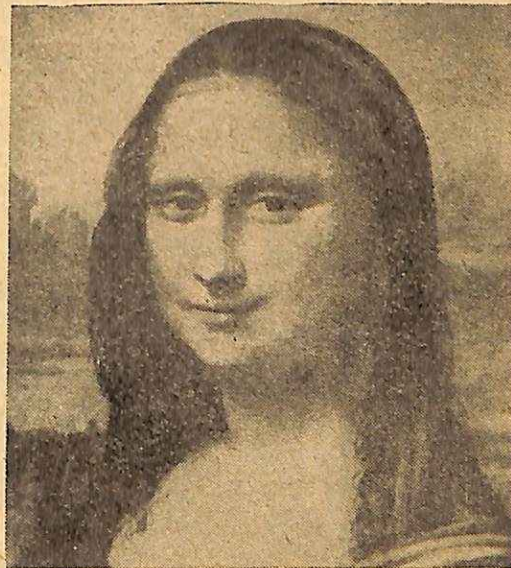
ΕΡΩΤΗΣΙΣ: 'Ο "Άλφρεντ Μπέντινερ, πασίγνωστος στην Φιλαδέλφεια, ως αρχιτέκτων, σκιτσογράφος και συγγραφέας, έγραψε το έξης γράμμα: «Αγαπητέ μου Σαλβαντόρ Νταλί. Θα ήθελα να σου κάνω μία έρώτησι: Ποιά είναι η ωραιότερη γυναίκα του κόσμου;»

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ: Μου είναι εύκολο να σε ίκανοποιήσω, γιατί μόλις βρήκα την απάντησι με το ραντάρ των μουστακιών μου.

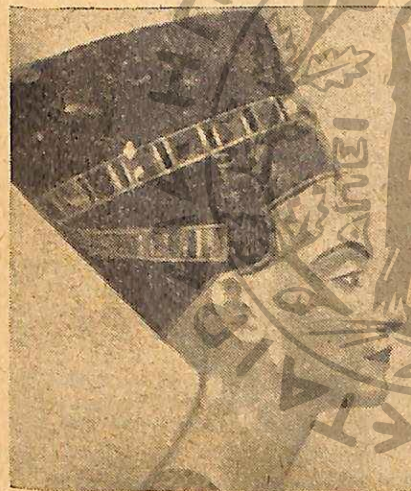
Τα ιδεώδη της όμορφιάς πάντα ποικίλλουν από τόπο σε τόπο και από εποχή σε εποχή. Άλλά, με τα γούστα του 20ού αιώνα, μόνο μία μπορώ να ονομάσω και καμία άλλη.

Στις νευρωτικές ημέρες του 1900, όταν αρχίζαμε να ξεπερνούμε πιά την κλασική εικόνα της Αφροδίτης της Μήλου, ο κόσμος θα μπορούσε να πη πως η ωραιότερη γυναίκα του κόσμου είναι η Μόνα Λίζα, η περίφημη Τζοκόντα του Λεονάρντο Ντα Βίντσι. Με το λεπτό, ανεξιχνίαστο χαμόγελό της, ήταν η σφίγγα που αντιπροσώπευε τους μυστηριώδεις και άπραγματοποίητους έρωτες.

Στην περίοδο που ακολούθησε τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο, θα διάλεγα την μεγάλη Αιγυπτία Βασίλισσα, την Νεφερτίτι. Σφίγγα κι' αυτή, συγκεντρώνει όλα τα ιδεώδη κομψότητας και φινετσάδας μέχρι έκφυλισμού. Σήμερα όμως είμαστε στο χείλος μίας καινούργιας περιόδου και έχουμε ένα καινούργιο ιδεώδες όμορφιάς. Για να το εκφράσω, διαλέγω την

Η εύνοουμένη του 1900, η Μόνα Λίζα, ήταν η ενσάρκωσι του «ιδανικού έρωτα».

Από την Αίγυπτο η Νεφερτίτι ταξίδεψε στο Βερολίνο και εγκαταστάθηκε στο Μουσείο του. Ξεκίνησε από την Αρμενία, βασίλοπούλα, για να παντρευτεί τον Αμέιφι τον Δ', τον αϊρετικό που έμεινε έρωτευμένος μαζί της ως το τέλος της ζωής του και που περιμένοντας την, την νόμασε Νεφερτίτι, δηλαδή «η ώραία που έρχεται». Ως τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο και λίγο αργότερα, έθεωρείτο το ιδεώδες της γυναικείας όμορφιάς.

Ἡ «Κυρία τοῦ Ἐλτσε» ἦταν ἡ σπουδαιότερη ἀπὸ διάφορες ἀρχαιότητες ποὺ βρέθηκαν στὸ Ἐλτσε τῆς Ἰσπανίας τὸ 1897. Ἑλληνοασιατίσσεια τὴν εἶπαν οἱ εἰδικοί καὶ πιστεύουν πὼς γεννήθηκε γύρω στὶς ἀρχὲς τοῦ Ε' αἰῶνος π.Χ. Σ' αὐτὴν, κατὰ τὸν Νταλί, ἀξίζει τὸ «μῆλον» τοῦ 20οῦ αἰῶνος.

«Ντάμα Ντέ Ἐλτσε», τῆς ὁποίας σχετικῶς ἀγνωστὴ προτομὴ εἶναι τὸ καμάρι τοῦ Μουσείου Πράντο, στὴν Μαδρίτη.

Κι' αὐτὴ εἶναι μυστηριώδης. Ξέρομε πὼς ἡ προτομὴ βρέθηκε σ' ἓνα χωράφι στὴν Ἰσπανία, τὸ 1897. Οἱ ἀρχαιολόγοι ὑπολογίζουν πὼς εἶναι περίπου 2300 ἐτῶν. Ὅλα τὰ ἄλλα παραμένουν ἀγνωστα.

Ποιά ἦταν ἡ φυλὴ τῆς ; Ἦταν Αἰγυπτία ; Ἑλληνίδα ; Ἑτρούσκα ; Τὴν ἔφεραν οἱ Φοίνικες ἢ οἱ Ἴβηρες; Δὲν ξέρομε. Ἀκριβῶς ὅμως γιὰ τὴν εἶναι ἓνα αἶνιγμα, εἶναι καὶ τὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς μας. Μᾶς φέρνει σὲ ἐπαφὴ μὲ παρθένους πολιτισμούς καὶ μὲ τὶς μακρινὲς πηγὲς τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Εἶναι σὰν μίγμα τῆς μεγαλύτερης διακοσμητικότητας, δίχως καθόλου ἐπιπολαιότητα. Ἐχει τὴν δόξα μιᾶς Βασίλισσας καὶ συγχρόνως κάτὶ τὸ σχεδὸν λαϊκὰ ἀνοιχτό. Ἐχει τὸ ὕψος ἀγγέλου, μὲ τὴν δύναμι Ἀμαζόνας.

Ἡ «Ντάμα Ντέ Ἐλτσε» εἶναι ἡ ωραιότερη γιὰ τὴν ἐποχὴ μας, ἐπειδὴ μπορεῖ νὰ γίνῃ τὸ σύμβολο μιᾶς νεολαίας, ποὺ πιστεύει στὴν ἀρετὴ καὶ κυττάζει μέσα ἀπὸ τοὺς κινδύνους καὶ τὶς ἀπογοητεύσεις τῆς ἐποχῆς μας, πρὸς ἓνα καινούργιο Χρυσοῦν Αἶωνα.

Μιὰ ἐποποιία ποὺ ἄρχισε κάπου 2.500 χρόνια πρὸ Χριστοῦ

ΤΟ ΡΟΜΑΝΤΣΟ ΤΟΥ ΑΤΟΜΟΥ

Τοῦ

PIERRE DEVAUX

Ἀν ἓνας ἄνθρωπος τοῦ 1900 ξαναγύριζε σήμερα στὴ ζωὴ ἡ μεγαλύτερη ἔκπληξις ποὺ θὰ ἐνοιοθεῖ ἀπὸ τὸν σύγχρονο κόσμο θὰ ἦταν κατὰ πρῶτον λόγον ἡ «ἀτομικὴ». Θὰ μάθαινε πὼς τὸ ἔδαφος καίγεται κάτω ἀπὸ τὰ πόδια μας καὶ πὼς τὸ ἀντι-πρωτόνιο κινδυνεύει νὰ τινάξῃ στὴν ἀέρα τὸν πλανήτη μας. Θὰ ἀκουγε πὼς ἡ δόμβα τῆς Χιροσίμα σκότωσε 200.000 ἀνθρώπους καὶ πὼς ἡ δόμβα Ὑδρογόνου θὰ μπορούσε νὰ σκοτώσῃ ἑπτὰ ἑκατομμύρια, δηλαδὴ ὅσους κατοικοῦν στὸ Παρίσι καὶ στὰ περίχωρά του. Αὐριο θὰ τοῦ ἔλεγαν, ἄν ἓνας σοφὸς κάνῃ μιὰ κίνησι «δυσαρέσκειας» θὰ μπορῇ νὰ μετατρέψῃ τὴ γῆ σὲ ἀστὲρ ὅπως ἔγινε στὸν ἀδελφὸ μας πλανήτη 28 ποὺ βρίσκεται πέρα ἀπὸ τὸν Ἀρη. Μήπως αὐτὸ δὲν συνέβη σὲ μικρογραφία στὸ Ἐνιβετόκ, ὅπου μιὰ δόμβα ὑδρογόνου ὑπερβολικὰ ἐνισχυμένη, καρπὸς συναγωνισμοῦ νέων ἐπιστημόνων, χτύπησε Γιαπωνέζους ψαράδες σὲ ἀπόστασι 250 χιλιομέτρων;

Ὁ πρόγονός μας αὐτὸς θὰ ἔδλεπε στὰ πανεπιστήμια καὶ στὰ ἐργαστήρια νέους νὰ μελετοῦν μὲ πάθος τὶς ἀπεριόριστες προόδους τῆς ἐπιστήμης, τοὺς πολιτικούς ἀνήσυχους, τὰ ἐπιτελεῖα ἀνήσυχας ἀπὸ τὴν ἰσχύ τῶν νέων ὄπλων. Γιὰ πρώτη φορὰ τὰ «διδάγματα τῆς ἱστορίας» δὲν ὠφελοῦν σὲ τίποτα.

—Πρέπει ὥστόσο νὰ ἀναγνωρίσουμε, λένε οἱ οἰκονομολόγοι, πὼς ἤδη ἀπὸ τῶρα τὸ Ἄτομο αὐξάνει καταπληκτικὰ τὴν ἀπόδοσι τῶν ἐργαστησίων, κινεῖ ὑποβρύχια, θερ-

μαίνει δωρεὰν τὶς πολιτείες...

Οἱ γιανοὶ ἐπιδοκιμάζουν: τὰ ἰσότοπα ποὺ ἐξάγονται ἀπὸ τὶς ἀτομικὲς στήλες ἀγωνίζονται ἐναντὶν τοῦ καρκίνου.

Χρυσοῦς αἶων ἡ τέλος τοῦ κόσμου: Φαίνεται πὼς ἡ ἐκλογὴ τῆς ἀπαντήσεως δὲν βρίσκεται στὰ χέρια μας.

«Ζὴν ἐπικινδύνως» ἔγραφε ὁ Νίτσε. Καὶ οἱ ἀτομικοὶ ἐπιστήμονες πραγματοποιοῦσαν τὸ ὄνειρο τοῦ Ζααρτούστρα.

Οἱ ΑΛΧΗΜΙΣΤΑΙ ΕΙΧΑΝ ΔΙΚΙΟΝ

Ἐνα τέτοιο κλίμα νευρικῆς ἐντάσεως, δημιουργικῆς θελήσεως καὶ ἐπίμονης ἐμπιστοσύνης στὶς δυνάμεις τῆς ζωῆς δὲν ἀντικατέστησε μέσα σὲ μιὰ μέρα τὴν γαλήνη τοῦ 1900. Εἶναι ἡ κατακλείδα ἐνὸς «ρομάντσου τοῦ ἀτόμου» ὅπου ἡ ἐπιστὴμη μπερδεύεται παράξενα μὲ δεισιδαιμονίες, μὲ περιπέτειες καὶ μὲ τρικυμίες τῆς καρδιάς.

—Ἡ ὕλη, ἔλεγαν ὁ Λεύκιππος καὶ ὁ Δημόκριτος, 400 χρόνια πρὶν ἀπὸ τὸν Χριστό, ἀποτελεῖται ἀπὸ μικρὰ μόρια, τὰ ἄτομα.

Ἀπὸ τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἡ λέξι εἶχε μιὰ ἀκριβὴ ἔννοια: ἄτομο», δηλ. αὐτὸ ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ κοπῇ (ἀπὸ τὸ τέμνω). Ὁ ποιητὴς-φιλόσοφος Λουκρήτιος μᾶς δίνει μὲ τὴν συνήθη του μεγαλοπρέπεια τὴν μεγάλη φωνὴ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων:

«Αὐτὸ τὸ ροῦχο ποὺ ἔβαλες νὰ στεγνώσῃ δὲν ἀφήνει νὰ φύγῃ οὔτε σταγόνα καὶ ὅμως τὸ νερὸ ἐξαφανίζεται. Θὰ πρέπει λοιπὸν τὸ νερὸ

νὰ ἔχη σκορπιστῇ σὲ μικρότατα ἀόρατα μόρια...»

Τὸ θέμα τὸ πῆραν, στὰ τέλη τοῦ Μεσαίωνα, οἱ ἀλχημισταί... Ὁ ὁρος αὐτὸς μᾶς θυμίζει σήμερα ἔρνα τοῦ Ἀλμπερτ Ντύρερ: Κάτω ἀπὸ ἓνα θόλο γεμάτο καπνοῦς ὅπου κρέμονται θαλασσωμένοι κροκόδειλοι, διάφοροι σοφοὶ φορώντας κάτι παράξενους σκούφους σκύβουν ἐπάνω σὲ φλεγόμενα κύπελλα ἀναζητώντας τὴν «φιλοσοφικὴ λίθο», τὴν μετατροπὴ τοῦ μολύβδου σὲ χρυσό.

Δὲν πρέπει νὰ κακολογοῦμε τοὺς ἀλχημιστάς. Ἦταν μεγάλα πνεύματα ποὺ εἶχαν «πολωθῇ» σὲ ὀρισμένες κατευθύνσεις καὶ εἶχαν μεγαλύτερη οἰκειότητα μὲ τὸν ἀναλογικὸ συλλογισμό παρὰ μὲ τὴν πειραματικὴ μέθοδο. Πίστευαν πῶς ἀπὸ τὴν σύνθεσι τῶν τεσσάρων στοιχείων τοῦ Ἑμπεδοκλή (πῦρ, ὕδωρ, ἀήρ, γῆ) σχηματίζονται ὅλα τὰ σώματα, ὅπως περίπου σήμερα νομίζουμε πῶς τὰ πρωτόνια καὶ τὰ οὐδετερόνια ἀρκοῦν γιὰ νὰ συγκροτήσουν τὸ σύμπαν.

Ἡ πέννα τῶν ἀλχημιστῶν ἐπαναλαμβάνει συχνὰ τὴ λέξι «ὕδράργυρος». Ἀπὸ «ἓνα ὕδράργυρο» σὲ ἔνωσι μὲ θειάφι ἐπρόκειτο νὰ σχηματισθῇ ἡ «Φιλοσοφικὴ Λίθος». Ὁταν λοιπὸν ὁ Ντέμπστερ ἀπὸ τὰ ἐργαστήρια Ἀργκντ κοντὰ στὸ Σικάγο ἀποφάσισε «νὰ φτιάξῃ χρυσάφι» σὲ ποιά οὐσία κατέφυγε γι' αὐτό; Στὸν ὕδράργυρο 196, ποὺ ὁ ἀτομικὸς του πυρῆνας δὲν διαφέρει ἀπὸ τὸν πυρῆνα τοῦ χρυσοῦ παρὰ κατὰ ἓνα οὐδετερόνιο. Ἡ σύμπτωση αὐτὴ ἀξίζει νὰ σημειωθῇ.

1811: Η ΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΟΥ «ΑΤΟΜΟΥ»

Ὁ Λαβουαζιέ, εὐγενὴς καὶ σοφὸς ἀξιόλογος, τελείωσε τὴ σύντομη ζωὴ του στὸ ἱκρίαμα. «Ἡ δημοκρατία δὲν ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ ἐπιστήμονες» τοῦ εἶπαν περιφρονητικά. Οἱ σημερινὲς δημοκρατίες ὅμως ἀλλάξαν γνώμη.

Ὁ Λαβουαζιέ εἶχε τὴν μεγαλοφυᾶ ἰδέαν νὰ εἰσαγάγῃ στὸ ἐργαστήριον τὸν «ζυγὸ» ποὺ τὸν χρησιμοποιοῦσαν στὰ μαγαζιά ἀπὸ τὸν και-

ρὸ τῆς ρωμαϊκῆς ἐποχῆς. Ἔκανε μιὰ σύνθεσι σιδήρου καὶ θείου, ὁξυγόνου καὶ ὑδρογόνου καὶ παρατήρησε πῶς τὸ βάρος τῶν στοιχείων αὐτῶν βρισκόταν ἀκέραιο στὶς συνθέσεις. Ἔτσι κατέληξε στὸ ἀθάνατο ἀξίωμα τοῦ ποὺ εἶναι γραμμένο μὲ χρυσὰ γράμματα στὴν μετόπη τῆς ἐπιστήμης:

«Τίποτα δὲν χάνεται, τίποτα δὲν δημιουργεῖται στὴ φύσι.»

Τὸ ἀξίωμα αὐτὸ παρέμεινε πραγματικὰ ἀθάνατο ὡς τὴν δόμβα τοῦ Λὸς Ἀλάμος —ἔξι μῆνες πρὶν ἀπὸ τὴν Χιροσίμα— ὅπου εἶδαν ἓνα ποσὸ οὐράνιον νὰ χάνεται γιὰ πάντα ἀπὸ τὸν κόσμον καὶ νὰ ἐξαφανίζεται ἀκέραιο ὑπὸ μορφὴν ἐνέργειας.

Ὁ Ἀγγλος Ντάλτον —ποὺ τὸ ὄνομά του συνδέθηκε μὲ τὸν «δαλτονισμό», δηλ. τὴν λανθασμένη ὁρασι τῶν χρωμάτων— προχώρησε μακρύτερα. Σκέφθηκε πῶς οἱ «καθαρισμένες ἀναλογίαι» τῶν συνθέσεων τοῦ Λαβουαζιέ ἐρμήνευαν τὸ γεγονός ὅτι χειριζόμαστε πάντα ἓνα ὀρισμένο ἀριθμὸ ἀτόμων. Καὶ νὰ ποὺ τὸ ἀρχαῖο ἄτομο ἀποκαθίσταται μὲ μιὰ θαυμαστὴ ἀκρίβεια. Ὁ Ἰταλὸς σοφὸς Ἀβογκάντρο ποὺ δὲν φοβόταν νὰ τὰ δάλῃ μὲ τοὺς ἀριθμοὺς ὑπολόγισε πῶς μιὰ σταγόνα νεροῦ περιέχει δύο χιλιάδες δισεκατομμύρια δισεκατομμυρίων μόρια. Ἀντὰ μόρια αὐτὰ ἐμπαιναν στὴ σειρὰ θὰ κάλυπταν δώδεκα φορὲς τὴν ἀπόστασι ἀπὸ τὴ γῆ ὡς τὸν ἥλιο.

ΨΩΜΙ, ΑΓΑΠΗ ΚΑΙ ΟΥΡΑΝΙΟ

Οἱ πατέρες μας ἔζησαν μ' αὐτὴ τὴν ἰδέαν περὶ ἀτόμων ὡς τὸ 1896, ὅποτε συνέβη ἓνα ἀπὸ τὰ μικρὰ γεγονότα ποὺ προκαλοῦν ἐκρήξεις στὴν ἐπιστήμη. Ἡ περιπέτεια συνέβη σὲ ἓνα μικρὸ σπιτάκι ὅπου ἔχουν τώρα ἐντοίχισι μιὰ ἀνανηστικὴ πλάκα καὶ ἡρώας του ἦταν ἓνας γνωστὸς ἐπιστήμονας, ὁ Ἀνρὺ Μπεκερέλ. Ὁ φυσικὸς αὐτὸς πίστευε πῶς πρέπει νὰ γίνονται πειράματα γιὰ «νὰ βλέπουμε» τί συμβαίνει.

Ὁ Μπεκερέλ ἐξέθετε στὸ ἡλιακὸ φῶς ὅλα τὰ ὀρυκτὰ ποὺ ἔβρισκε στὰ μουσέια καὶ ὕστερα τὰ ἐναπέθετε ἔτσι «φορτισμένα» ἐπάνω σὲ φωτο-

γραφικὲς πλάκες ποὺ κατέγραφαν τὸν φωσφορισμὸ τους. Μιὰ μέρα ὁ καιρὸς ἦταν συννεφιασμένος, χωρὶς καθόλου ἥλιο. Ὡστόσο οἱ καινούριες πλάκες, τυλιγμένες στὸ μαῦρο χαρτί τους, θάμπωσαν. Ὁ Μπεκερέλ κύτταξε νὰ δῇ τί πράγμα ἦταν τοποθετημένο ἐπάνω στὸ κουτί: ἦταν ἓνα δείγμα ὀξειδίου τοῦ οὐρανίου.

Ἡ Ἀκαδημία Ἐπιστημῶν στὴν ὁποία ἀνακοίνωσε ὁ Μπεκερέλ τὴν ἀνακάλυψί του, δειχθεῖς στὴν ἀρχὴ σκεπτικῇ. Ὑστερα κατέφυγαν στὶς ἐνδείξεις: οἱ κρύσταλλοι τοῦ οὐρανίου ἐξέπεμπαν, χωρὶς καμμιὰ πρόκλησι, ἐνέργεια ὑπὸ μορφὴν ραδιενεργό, περίπου ὅπως μιὰ λάμπα ἀκτίνων Χ.

Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ζοῦσε στὸ Παρίσι ἓνα ζευγάρι ποὺ τὸ ὄνομά του θὰ δοξαζόταν μιὰ μέρα. Ἐκείνη λεγόταν Μαρία Σκλοντόφσκα καὶ ἦταν μιὰ τέλεια σοφὴ ἐπιστήμων. Στὸ σπίτι ἀνέτρεφε τὸ κοριτσάκι της καὶ μαγεύερε. Στὸ ἐργαστήριό της εἶχε ἦδη στὸ ἐνεργητικὸ της μιὰ μελέτη γιὰ τὴν μαγνητικότητά των ὑγρῶν χαλύβων. Ἐκεῖνος ἦταν ἓνας γνωστὸς φυσικὸς εἰδικευμένος στὰ ἡλεκτρόμετρα. Τὸ ὄνομά του ἦταν Πιερ Κιουρί.

Μόλις συνήλθε ἀπὸ τὴν γέννησι τοῦ παιδιοῦ της ἡ Μαρία ἐπέστρεψε στὴ δουλειά της. Ὁ ἐπόμενος σταθμὸς τῆς θὰ ἦταν κατὰ λογικὴ σειρὰ ἡ διδακτορικὴ διατριβή, δηλαδὴ μιὰ προσωπικὴ μελέτη. Ἡ Μαρία ξεφυλλίζει τὶς πανεπιστημιακὲς ἐργασίαι καὶ σταματᾷ στὴν ἀνακάλυψι τοῦ Μπεκερέλ. Νὰ τὸ πεδίο ποὺ τῆς χρειάζεται. Μὲ τὴν διείσθησι τοῦ σοφοῦ ἔκινᾷ στὸν τόμὸς αὐτὸ ποὺ ἀργότερα θὰ τὸν ὀνομάσῃ «ραδιενέργεια».

Ὅλος ὁ κόσμος ξέρει τὴ συνέχεια, συγκινητικὴ σὰν παλιὸ παραμῦθι: τὸ φτωχικὸ ἐργαστήριον, χωρὶς εὐκολίες οὔτε ἀνέσεις, σὲ μιὰ γωνία τοῦ ἰσογείου τῆς Σχολῆς «Φυσικῆς», τὴν ἐπίμονη καὶ ἐπιμοχθὴ δουλειὰ τῶν δύο νέων ποὺ χειρίζονται ἑκατοντάδες κιλά ἐνὸς ὀρυκτοῦ ποὺ προέρχεται ἀπὸ τὴν Αὐστρία καὶ ἀπὸ τὸ ὁποῖο ὁ αὐτοκράτωρ Φραγκί-

σκος Ἰωσήφ τοὺς χάρισε ἓνα τόννο.

Ὅσο περισσότερο οἱ δύο σύντροφοι εἰσχωροῦν στὰ μυστικά τοῦ οὐρανίου, τόσο πιο πολὺ ἡ ἀκτινοβολία τοῦ τοῦ φαίνεται ἀνεξήγητη. Καὶ τότε ἐπεμβαίνει ἡ μεγαλοφυᾶ τῆς Μαρίας: γιὰτὶ νὰ μὴν ὑπάρχουν καὶ ἄλλα σώματα ποὺ νὰ ἀκτινοβολοῦν; Ἔτσι γίνεται ἡ ἀνακάλυψι τῆς ραδιενέργειας τοῦ θορίου, ὕστερα τῆς σημαντικῆς ραδιενέργειας τοῦ πολωνίου (ποὺ ὀνομάστηκε ἔτσι πρὸς τιμὴν τῆς πατρίδας τῆς κ. Κιουρί, τῆς Πολωνίας) καὶ τοῦ ραδίου. Τὸ τελευταῖον αὐτὸ ἐκπέμπει μιὰ καταπληκτικὴ ἀκτινοβολία ποὺ καίει τὸν μῆρὸ ἐνὸς ἀπερίσκειπτου ἐπιστήμονα ποὺ δάξει ἓνα ἐλάχιστον κομματάκι στὴν τσέπη του. Ἡ κυρία Κιουρί ἔλεγε: «Θὰ προτιμοῦσα νὰ πλησιάσω μιὰ ὀργισμένη κόμπρα παρὰ ἓνα κιλὸ ραδίου... ἂν ὑπῆρχε.»

ΠΑΡ' ΟΛΙΓΟ

ΑΤΟΜΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ ΤΟ 1940

Ἡ αἴσθησι σ' ὅλο τὸν κόσμον ἦταν τεράστια. Γιὰ πρώτη φορὰ οἱ ἄνθρωποι ἔδελπαν νὰ καταστρέφεται ὕλη καὶ νὰ ἐμφανίζεται καὶ πάλι μὲ μορφὴ ἐνέργειας. Ὁ νεαρὸς τότε Ἀϊνστάιν καθώρισε τὸ ποσόστὸ τῆς μετατροπῆς αὐτῆς ποὺ εἶναι τεράστια. Μήπως ἡ ὕλη παρ' ὅλη τὴν καθουσιαστικὴ συννησμένη ὄψι τῆς οὐδετερότητας εἶναι μυστικὰ ἡλεκτρισμένη;

Στὰ ἐρωτήματα αὐτὰ ἤρθαν νὰ ἀπαντήσουν οἱ μεγαλειώδεις θεωρίες τοῦ Ράδερφορντ καὶ τοῦ Μπόρ, ἡ ἀνακάλυψι τοῦ οὐδετερονίου ἀπὸ τὸν Τσάντγουϊκ (1932). Οἱ ἀνακαλύψεις συνεχίζονται καὶ ἔτσι γεννήθηκε ἡ καταπληκτικὴ γνώσι τοῦ ἡλιακοῦ συστήματος τῶν ἀτόμων. Κάθε ἄτομο περιλαμβάνει ἓνα κεντρικὸ θετικὸ πυρῆνα γύρω στὸν ὁποῖο περιστρέφονται μὲ ἰλιγγιώδη ταχύτητα πλανήτες - ἡλεκτρόνια ἀρνητικά. Οἱ δύο ἡλεκτρικὲς φορτίσεις, θετικὲς καὶ ἀρνητικὲς, εἶναι ἴσες ἐνὸς ἡ ὕλη στὴν συνήθη τῆς κατάστασι εἶναι οὐδέτερη.

Ὁ πυρῆνας δὲν εἶναι συμπαγής. Ἀποτελεῖται ἀπὸ θετικὰ πρωτόνια καὶ ἀπὸ οὐδετερόνια ποὺ εἶναι βέ-

βαια.. ούδέτερα. Και να ποιο είναι το μεγάλο μυστήριο: Τα πρωτόνια αυτά που βρίσκονται τόσο κοντά μεταξύ τους και ηλεκτρισμένα θα έπρεπε να άπωθούν με αφάνταστη δύναμη. Ποιά είναι η δύναμη που τα συγκρατεί ένωμένα; Δεν ξέρουμε. Το μόνο που ξέρουμε είναι να διασπώμε αυτόν τον δεσμό, βομβαρδίζοντας τον πυρήνα με ένα μόριο με μεγάλη ταχύτητα όπως είναι το ούδετερόνιο. Ο πυρήνας διασπάται αναπτύσσοντας ενέργεια σε ραδιενεργό μορφή.

Ο ΑΝΕΜΟΣ ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ

Και που δρισκόμαστε τώρα, το 1956; Δεκάδες ατομικές βόμβες έχουν έκραγη στα βράχια του Μπικίνι και του Ένιβετόκ, στο Λας Βέγκας, στο Μοντεπέλλο, σε εδάφη ρωσικά. Μετά την γνώση της διασπάσεως των συνθέτων πυρήνων (ο πυρήνας του ουρανίου 235 έχει 143 ούδετερόνια και 92 πρωτόνια) ήρθε η ιδέα της συγχωνεύσεως ελαφρών στοιχείων (λithίου, υδρογόνου διπλού ή τριπλού κλπ.): έτσι έγινε η βόμβα υδρογόνου. Τελευταία οι Άμερικανοί κατάρθωσαν να παραγάγουν τα αντι-πρωτόνια, βάσι μιάς «αρνητικής ύλης» και ήδη προβλέπεται η στιγμή όπου θα είμαστε σε θέση να εξοντώσουμε σημαντικές μάζες ύλης με την «τιμή» που είχε όρισει ο Αϊνστάιν, δηλ. με ενέργεια 10.000 φορές μεγαλύτερη από της Χιροσίμα.

Με την τραγική αυτή προοπτική μπορούμε να ξετάσουμε τις υπο-

σχέσεις που μάς δίνονται και να κάνουμε ώριμες διαπιστώσεις. Η ατομική διάσκει της Γενεύς, παρ' όλη την αναπόφευκτη υπερβολική διαφήμησι, έφερε πλησιέστερα τους επιστήμονες αποδεικνύοντας πως δ-λοι τους είχαν φθάσει σχεδόν στο ίδιο σημείο, παρ' όλες τις προφυλάξεις και τις μυστικότητες. Ο πρόεδρος Άϊζενχάουερ πρότεινε να δημιουργηθή ένα είδος Διεθνούς Ατομικού Πρακτορείου. Προσφέρθηκε ακόμη να πουλήση, στα φιλειρηνικά κράτη, ούρανιο σε μορφή που μπορεί να χρησιμοποιηθή στις στήλες και στις γεννήτριες, αλλά είναι άχρηστο για τις βόμβες. Στη Γενεύη η ατμόσφαιρα ήταν καθαρά εμπορική.

Ο Ναυτίλος, το Άμερικανικό ατομικό υποβρύχιο, έκανε τις δοκιμές του, το δεύτερο ατομικό υποβρύχιο, το Ση-Γούλφ, κατασκευάζεται τώρα. Η Άμερική και η Άγγλία έχουν ένα τεράστιο πρόγραμμα κατασκευής ατομικών γεννητριών. Μια ρωσική γεννήτρια λειτουργεί ήδη. Πάνω από σαράντα ατομικές στήλες είναι αναμμένες στις Ηνωμένες Πολιτείες. Έκατοντάδες ισότοπα συσκευασμένα σε κουτιά επενδυμένα με μολύβι αποστέλλονται στα νοσοκομειακά ιδρύματα όλου του κόσμου από τα ατομικά κέντρα. Η ανθρώπινη αλληλεγγύη προχωρεί πιο γρήγορα από το μήσος. Στον τρικυμισμένο μας ούρανο φάνηκε το ούρανιο τόξο του ατόμου.

Όταν βαδίζεις επί κεφαλής των μοντέρνων ιδεών θα σε ανάδειξουν.
Όταν τις ακολουθήσεις θα σε παρασύρουν.
Όταν διευθύνεσαι έναντίον τους θα σε ανατρέψουν.

Ναπολέων

Ένας χειρουργός, ένας αρχιτέκτων κι' ένας πολιτικός συζητούσαν ποιο από τα τρία επαγγέλματα ήταν το αρχαιότερο. Ο χειρουργός είπε:

—'Η Εύα επλάσθη από την πλευρά του 'Αδάμ, κι' αυτό ασφαλώς ήταν μια χειρουργική επέμβασις.

—'Ισως, είπε ο αρχιτέκτων, αλλά πριν συμβή αυτό, έδόθη η διαταγή για την δημιουργία του κόσμου από το χάος, κι' αυτό ήταν έργο ενός αρχιτέκτονος.

—'Αλλά, διέκοψε ο πολιτικός, κάποιος δημιούργησε πρώτος αυτό το χάος...

Π. Π.

Πές μου, Γιαννάκη, τί είναι πιο μακριά μας: 'Η Κίνα ή το φεγγάρι;

—'Η Κίνα!

—Γιατί, παιδί μου;

—Γιατί το φεγγάρι το βλέπουμε πότε-πότε, ενώ την Κίνα...

Constellation

ΦΛΥΑΡΙΕΣ

Κάποτε ζούσε ένας θηριοδασατής, πραγματικά ατρόμητος. Και τα πιο άγρια λεοντάρια τα έκανε ό,τι ήθελε. Είχε όμως μία γυναίκα που δεν της άρεσε καθόλου να άργη τα βράδυα. Και όμως ένα βράδυ έμεινε έξω ως άργα. Όταν είδε την ώρα, τον έπιασε πανικός. Τί να κάνει; Να γυρίσει στο σπίτι του; αδύνατον. Να πάη σε κανένα γνωστό τους; ή γυναίκα του θα τον ανακάλυπτε. Ξαναγύρισε, ο καυμένος, στο τσίρκο και κλείστηκε να κοιμηθή με το πιο μεγάλο του λεοντάρι.

Μόλις έφεξε, η σύζυγος άρχισε το κυνηγητό. Τέλος έφθασε και στο τσίρκο και είδε τον άνδρα της στην κλούβα μαζί με το λεοντάρι. Με άπειρη περιφρόνησι στην έκφρασί της γρύλλισε: Δειλέ!

Constellation

Πολύ ευχαριστημένη φαίνεσαι απόψε. Τί συμβαίνει;

—Ναι! Είχε μια δυνατή προσβολή από την καρδιά του ό άνδρας μου και φεύγουμε για έξω!

Α. Μ.

... Από ένα δέντρο, ένα βράχο, ένα σύννεφο...

Διήγημα

Τού

GARSON MC CULLERS

Εβρεχε εκείνο το πρωινό και ήταν ακόμη πολύ σκοτεινά. Όταν το παιδί έφθασε στο καφενείο είχε σχεδόν τελειώσει τη διανομή των έφημερίδων και μπήκε μέσα για να πιη ένα φλυτζάνι καφέ. Το καφενείο αυτό διανυκτέρευε πάντα και το κρατούσε ο Λέο, ένας πικρόχολος και τσιγκούνης άνθρωπος. Μετά τον βρεγμένο, γυμνό δρόμο ή ατμόσφαιρα του καφενείου ήταν φωτεινή και φιλική. Μπροστά στο μπάρ στέκονταν δύο στρατιώτες, τρεις εργάτες από το γειτονικό βαμβακουργείο και στην πέρα γωνιά ένας άνθρωπος που καθόταν σκυμμένος με το πρόσωπό του θαρρείς χωμένο μέσα στο ποτήρι τη μπίρα του. Το παιδί φορούσε ένα κασκέτο σαν των αεροπόρων. Όταν μπήκε μέσα στο καφενείο ξεκούμπωσε το λουρί που κρατούσε το κασκέτο κάτω από το σαγόνι του και το έσπρωξε λίγο πίσω. Πολλές φορές, την ώρα που έπινε τον καφέ του, οι άλλοι του μιλούσαν φιλικά. Μα εκείνο το πρωί ο Λέο ούτε τον πρόσεξε και οι άλλοι δεν μιλούσαν. Πλήρωσε και προχώρησε να φύγει όταν μια φωνή τον σταμάτησε.

—Νεαρέ, ε νεαρέ!

Στράφηκε και είδε τον άνθρωπο της γωνιάς να του γνέφει. Είχε σηκώσει το κεφάλι του από το ποτήρι της μπίρας και ξαφνικά έμοιαζε

πολύ χαρούμενος. 'Ο άνθρωπος ήταν πολύ χλωμός και μαραμένος, με μεγάλη μύτη και ξεπλυμένα ξανθά μαλλιά.

—Ε, νεαρέ!

Το παιδί τον πλησίασε. Ήταν ένα αγόρι ως δώδεκα χρονών όχι πολύ άνεπτυγμένο για την ηλικία του, με τον ένα ώμο σηκωμένο ψηλότερα από τον άλλο — ήταν το βάρος από τις έφημερίδες που κουβαλούσε. Το πρόσωπό του ήταν αδύνατο, με πανάδες, και τα μάτια του στρογγυλά, παιδιάστικα μάτια.

—Τί είναι, κύριε;

'Ο άνθρωπος έβαλε το ένα χέρι στον ώμο του μικρού και με το άλλο τον έπιασε από το σαγόνι. Το παιδί τραβήχτηκε με άμνηχανία.

—Για στάσου! Τί έπαθες κύριε;

'Η φωνή του παιδιού ήταν λεπτή. Στο καφενείο έγινε ξαφνικά μεγάλη ήσυχια.

'Ο άνθρωπος είπε άργα.

—Σ' αγαπώ, παιδί μου...

Οι θαμώνες του καφενείου γέλασαν. Το παιδί που είχε λίγο τραβηχτή δεν ήξερε τί να κάνει. Κοίταξε πάνω από τον πάγκο τον Λέο και ο Λέο τον κοίταξε χαμογελώντας βαρυσστημένα. Το παιδί δοκίμασε να γελάσει κι' αυτό, μα ο άνθρωπος ήταν σοβαρός και θλιμμένος.

—Δεν ήθελα να σε κοροϊδέψω.

νεαρέ, του είπε. Κάτσε να πιης μια μπίρα μαζί μου. Θέλω κάτι να σου εξηγήσω.

'Ο μικρός έφημεριδοπώλης κοίταξε με την άκρη του ματιού του τους άλλους, να δη τί έπρεπε να κάνει. Μα οι άλλοι είχαν γυρίσει στην μπίρα ή στον καφέ τους και δεν τον πρόσεχαν. Ο Λέο έφερε ένα φλυτζάνι καφέ με γάλα και το έβαλε μπροστά του.

—Δεν μπορώ να του δώσω μπίρα, είναι ανήλικος, εξήγησε.

'Ο μικρός κάθισε σε ένα σκαμνί. 'Ο άνθρωπος τον κοίταξε σοβαρά.

—Είναι πολύ σπουδαίο, είπε και έβαλε το χέρι στην τσέπη του.

—Έβγαλε κάτι που το άπλωσε μέσα στην παλάμη του χεριού του για το δη ο μικρός.

—Κοίταξε προσεχτικά, του είπε.

'Ο μικρός κοίταξε μα δεν είδε τίποτα αξιόλογο για να το κοιτάξει προσεχτικά. 'Ο άνθρωπος κρατούσε στο χέρι του μια φωτογραφία. Έδειχνε το πρόσωπο μιας γυναίκας, μα ήταν θαμπή.

—Βλέπεις; ρώτησε ο άνθρωπος.

'Ο μικρός κούνησε το κεφάλι του και ο άνθρωπος έβγαλε άλλη μια φωτογραφία και του έδειξε. Ήταν μια γυναίκα με μαγιώ σε μια ακρογιαλιά.

—Κοίταξες καλά; ρώτησε σκύβοντας κοντά στο παιδί. Την είχες δη άλλη φορά ποτέ σου;

Το παιδί καθόταν ακίνητο και κοίταζε λίγο στραβά τον άνθρωπο.

—Όχι, δεν ξέρω.

—Πολύ καλά, είπε ο άλλος βάζοντας τις φωτογραφίες στην τσέπη του. Αυτή ήταν η γυναίκα μου.

—Πέθανε; ρώτησε το παιδί.

'Ο άνθρωπος κούνησε άργα το κεφάλι του. 'Η μπίρα του ήταν ακόμη μπροστά του σ' ένα μεγάλο καφέ κύπελλο. Το έπιασε με τα δύο του χέρια και ρούφηξε μερικές γουλίες.

—Κανένα βράδυ θα κοιμηθής με την μύτη σου χωμένη σε κανένα ποτήρι μπίρα και θα πνιγής, είπε ο Λέο. Θα είναι ωραίος θάνατος μα την αλήθεια.

'Ο μικρός προσπάθησε να κάνει

νόημα στον Λέο. Την ώρα που ο άνθρωπος κοίταζε άλλου, ο μικρός έκανε νόημα του Λέο «μεθυσμένος;» Μα ο Λέο σήκωσε τα φρύδια του και γύρισε το κεφάλι στην ψησιέρα του όπου τηγάνιζε κάτι κομμάτια μπέηκον. 'Ο άνθρωπος έσπρωξε το κύπελλο πέρα, ίσως την πλάτη του και διπλώσε τα χέρια του πάνω στον πάγκο. Το πρόσωπό του ήταν θλιμμένο καθώς κοίταζε το παιδί. Πότε πότε τα βλέφαρά του έκλειναν σοβαρά πάνω στα ανοιχτόχρωμα πράσινα μάτια του. Κόντευε να ξημερώσει και ο μικρός σήκωσε το σάκκο του να φύγει.

—Θέλω να σου μιλήσω για την αγάπη, είπε ο άνθρωπος. Για μένα είναι πια μια έπιστήμη.

☆

'Ο μικρός μισοσηκώθηκε από το σκαμνί αλλά ο άνθρωπος σήκωσε το χέρι σαν να τον εμπόδιζε. Είχε κάτι επάνω του που κρατούσε το παιδί έκει και δεν το άφηνε να φύγει.

—Έδώ και δώδεκα χρόνια παντρεύτηκα τη γυναίκα που είδες στη φωτογραφία. Ήταν γυναίκα μου για ένα χρόνο, έννια μήνες, τρεις μέρες και δύο νύχτες. Την αγαπούσα. Ναί... Την αγαπούσα. Νόμιζα πως μ' αγαπούσε και κείνη. 'Ημουν μηχανικός στους σιδηροδρόμους. Της πρόσφερα όλες τις ανέσεις και τις πολυτέλειες. Ποτέ δεν μου πέρασε από το μυαλό ή σκέψη πως δεν ήταν ευχαριστημένη. Ξέρεις όμως τί έγινε;

—'Οσοορχι, είπε ο Λέο.

'Ο άνθρωπος δεν σήκωσε το βλέμμα του από το πρόσωπο του παιδιού.

—Με άφησε. Γύρισα ένα βράδυ στο σπίτι μου και το βρήκα άδειο. Με άφησε.

—Με κάποιον άλλον; ρώτησε το παιδί.

'Ο άνθρωπος ακούμπησε απαλά το χέρι του στον πάγκο.

—Φυσικά, μικρέ μου. Μια γυναίκα δεν το σκάει έτσι μοναχή της.

Το καφενείο ήταν ήσυχο και έξω έπεφτε άπαλη και ατελείωτη η βροχή.

«Ο Λέο γύρισε τὸ μπέηκον στὸ τηγάνι καὶ εἶπε:

— «Ὡστε τὴν κυνηγᾷς ἔντεκα χρόνια τώρα; Εἶσαι θεοπάλαβος δηλαδή!

Γιὰ πρώτη φορά ὁ ἄνθρωπος κοίταξε τὸν Λέο.

— Σὲ παρακαλῶ μὴν εἶσαι ἀγενής. Ἀλλωστε δὲν μιλοῦσα σὲ σένα.

Γύρισε τὸ κεφάλι του πάλι στὸν μικρὸ καὶ τοῦ εἶπε σιγά, μὲ ὕψος ἐμπιστευτικό.

— Ἄς μὴν τοῦ δώσουμε σημασία. Naί;

«Ὁ ἐφημεριδοπώλης κούνησε τὸ κεφάλι του μὲ δυσπιστία.

— Νὰ τί ἔγινε λοιπόν, συνέχισε ὁ ἄνθρωπος. Ἐγὼ εἶμαι ἕνας ἄνθρωπος ποὺ νοιώθει πολλὰ πράματα. Σ' ὅλη μου τὴ ζωὴ, πολλὰ πράματα, τὸ ἕνα ὕστερα ἀπὸ τὸ ἄλλο, μού ἔκαναν ἐντύπωση. Τὸ φεγγάρι. Ἡ γάμπα μιάς δημοφιλῆς κοπέλλας, καὶ ἄλλα. Μὰ ὅταν τὰ χάρηκα ὅλα, εἶχα ἕνα παράξενο αἶσθημα σὰν νὰ ἦταν κάτι χαλαρὸ γύρω μου. Τίποτα δὲν φαίνονταν νὰ μοῦ ταιριάζει. Ἡ μούνα ἕνας ἄνθρωπος ποὺ δὲν εἶχε ἀγαπήσει ποτέ.

Ἀργὰ ἀργὰ ἔκλεισε τὰ μάτια του καὶ ἡ κίνισι αὐτὴ ἔμοιαζε μὲ τὸ κλείσιμο τῆς αὐλαίας ὕστερα ἀπὸ μιὰ σκηνὴ τοῦ ἔργου. Ὅταν μίλησε πάλι ἡ φωνὴ του ἦταν ἔντονη καὶ τὰ λόγια ἐδραίνονταν γρήγορα ἀπὸ τὸ στόμα του. Τὰ μεγάλα του αὐτιά, θαρρεῖς καὶ τρέμανε.

— Τότε γνώρισα αὐτὴ τὴ γυναῖκα. Ἡ μούνα 51 ἐτῶν καὶ ἐκείνη ἔλεγε πάντα πὼς ἦταν τριάντα. Τὴν γνώρισα σὲ ἕνα πρατήριο βενζίνης καὶ παντρευτήκαμε μέσα σὲ τρεῖς μέρες. Καὶ ξέρεις μὲ τί ἔμοιαζε; Δὲν μπορῶ νὰ σοῦ ἐξηγήσω. Ὅλα ὅσα εἶχα νοιώσει ὡς ἐκείνη τὴ στιγμή συγκεντρωθῆκανε γύρω σ' αὐτὴ τὴ γυναῖκα. Τίποτα δὲν ἔμεινε πιά ἄδριο γύρω μου. Ὅλα τὰ γέμισε ἐκείνη.

«Ὁ ἄνθρωπος σταμάτησε ξαφνικά καὶ ἔβλεπε τὴ μεγάλη του μύτη.

— Πὼς τὴν λέγανε; ρώτησε τὸ παιδί.

— Ὡ, εἶπε ὁ ἄλλος. Ἐγὼ τὴν φώναζα Ντοντό· ἀλλὰ αὐτὸ δὲν σημαίνει τίποτα.

— Δοκίμασες νὰ τὴν κάνης νὰ γυρίση πίσω;

«Ὁ ἄνθρωπος ἔδειξε πὼς δὲν ἄκουσε.

— Καταλαβαίνεις λοιπὸν πὼς ἔνοιωσα ὅταν μ' ἄφησε καὶ ἔφυγε.

Ὁ Λέο ἔφταχνε σάντουιτς μὲ τὸ ψημμένο μπέηκον, ἕνας ἀπὸ τοὺς ἐργάτες τοῦ ζήτησε καὶ ἄλλο καφέ καὶ ὁ Λέο τοῦ τὸν σέρβιρε. Δὲν ἔδινε ποτὲ συμπλήρωμα καφέ τζάμπα. Οἱ ἐργάτες αὐτοὶ τρώγανε ἐκεῖ κάθε πρωτὶ, μὰ ὁ Λέο ὅσο καλύτερα γνῶριζε τοὺς πελάτες του τόσο πρὸς πολλὰς τσιγγουνιὲς τοὺς ἔκανε.

— Καὶ δὲν τὴν ξαναβρήκες ποτέ;

Τὸ παιδί δὲν ἤξερε τί νὰ σκεφθῇ γι' αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο καὶ τὸ παιδικό του πρόσωπο ἔδειχνε ἀβεβαιότητα μαζὺ μὲ περιέργεια καὶ ἀμφιβολία. Ἦταν καινούργιος στὴ δουλειά. Τὸ φαίνονταν παράξενο νὰ βρίσκεται ἔξω μέσα στὸ σκοτεινὸ, βροχερὸ πρωῒνο.

— Naί, ἀπάντησε ὁ ἄνθρωπος. Προσπάθησα νὰ τὴν γυρίσω πίσω. Πῆγα ἐδῶ καὶ κεῖ γιὰ νὰ τὴ βρῶ. Πῆγα στὴν Τούλσα ὅπου εἶχε συγγενεῖς. Καὶ στὸ Μομπάιλ. Πῆγα σὲ ὅλες τὶς πόλεις ποὺ μοῦ εἶχε ἀναφέρει στὶς κουβέντες τῆς καὶ ρώτησα ὅλους ὅσους ἤξερα πὼς τὴν γνῶριζαν. Τούλσα, Ἀτλάντα, Σικάγο, Τσίχουο, Μέμφις... Δυὸ χρόνια σχεδὸν γύριζα παντοῦ γιὰ νὰ τὴ βρῶ.

— Μὰ καὶ οἱ δύο τοὺς εἶχαν ἐξαφανιστῇ ἀπὸ τὸ πρόσωπο τῆς γῆς, εἶπε ὁ Λέο.

— Μὴν τὸν ἀκούς, εἶπε ὁ ἄνθρωπος ἐμπιστευτικά. Καὶ ἔχασε τὰ δυὸ αὐτὰ χρόνια. Δὲν ἔχουν σημασία. Σημασία ἔχει πὼς τὸν τρίτο χρόνο ἄρχισε νὰ γίνεται κάτι παράξενο μέσα μου.

— Τί; ρώτησε ὁ μικρός.

«Ὁ ἄνθρωπος ἔσκυψε νὰ πηλὴ λίγη μύρα, μὰ μόνο τὴν μύρισε χωρίς νὰ πηλὴ καθόλου.

— Πρῶτα ἀπ' ὅλα ἡ ἀγάπη εἶναι ἕνα παράξενο πράμα. Στὴν ἀρχὴ σκεπτόμουν μόνον νὰ τὴν φέρω πίσω. Ἦταν μιὰ μανία. Ἀλλὰ ὅσο περνοῦσε ὁ καιρὸς προσπαθοῦσα νὰ τὴν θυμῶ. Καὶ ξέρεις τί ἔγινε;

— Ὁχι, εἶπε τὸ παιδί.

— Ὅταν ξάπλωνα στὸ κρεβάτι καὶ προσπαθοῦσα νὰ τὴν θυμῶ, τὸ μυαλό μου ἄδειαζε. Δὲν μπορούσα νὰ τὴν φέρω στὸ νοῦ μου. Ἐβγαζα τὶς φωτογραφίες τῆς καὶ τὶς κοιτοῦσα. Τίποτα. Μπορεῖς νὰ τὸ φανταστής;

— Ἀκου, Μάκ, φώναξε ὁ Λέο στὸν ἐργάτη. Μπορεῖς νὰ φανταστής τὸ μυαλό αὐτοῦ ἐδῶ ἄδριο; Ὁ ἄνθρωπος κούνησε ἀργὰ τὸ χέρι του. Τὰ πράσινα μάτια του ἦταν καρφωμένα στὸ ἀδύνατο προσώπκι τοῦ ἐφημεριδοπώλη.

— Ξαφνικά ὅμως ἕνας καθρέφτης, ἕνα τραγούδι, μιὰ σκιά τῆς νύχτας μοῦ τὴν θυμίζει. Μὲ παρακολουθεῖς;

— Ἐνας καθρέφτης... εἶπε τὸ παιδί.

— Ὅτιδήποτε. Τριγυνοῦσα παντοῦ καὶ δὲν εἶχα τὴ δύναμι νὰ τὴν θυμῶ. Βρισκόμουνα στὸ ἔλεος ὅλων ὅσων ἔβλεπα καὶ ἄκουα. Καὶ ξαφνικά ἀντὶ ἐγὼ νὰ τὴν παρακολουθῶ καὶ νὰ τὴ γυρεύω ἄρχισε νὰ μὲ κυνηγᾷ ἐκείνη μέσα στὴν ἴδια μου τὴν ψυχὴ. Ἐκείνη νὰ κυνηγᾷ ἔμενα. Γιὰ σκέψου! Καὶ μέσα στὴν ψυχὴ μου!

— Σὲ ποιο μέρος βρισκόσουν τότε; ρώτησε τὸ παιδί.

— Ὡ, ἀναστέναξε ὁ ἄνθρωπος. Ἦμουν σὰν ἄρρωστος. Ὁμολογῶ πὼς ἄρχισα νὰ μεθᾶω καὶ νὰ κάνω ἕνα σωρὸ βρωμιές. Ὅταν θυμᾶμαι ἐκεῖνο τὸν καιρὸ τὸ μυαλό μου στρίβει. Τόσο ἦταν τρομερός...

☆

«Ὁ ἄνθρωπος ἔσκυψε τὸ κεφάλι του καὶ ἀκούμπησε τὸ μέτωπό του στὸν πάγκο. Γιὰ λίγα λεπτὰ ἔμεινε ἔτσι σκυμμένος μὲ τὰ μακρὰ τριχωτὰ χέρια του πλεγμένα σὰν σὲ προσευχὴ. Ἐπιτέλους ἀνασηκώθηκε. Χαμογελοῦσε. Καὶ ξαφνικά τὸ πρόσωπό του φάνηκε φωτεινὸ καὶ γερασμένο.

— Τοῦτο ἔγινε τὸν πέμπτο χρόνο, εἶπε. Καὶ τότε ἄρχισε καὶ ἡ ἐπιστῆμή μου.

Τὸ στόμα τοῦ Λέο μισάνοιξε σὲ ἕνα εἰρωνικὸ χαμόγελο. «Γέρο - Ρωμαιο!» εἶπε.

— Τί ἔγινε; ρώτησε τὸ παιδί.

«Ἡ φωνὴ τοῦ γέρου ἦταν δυνατὴ καὶ καθαρὴ.

— Εἰρήνη, εἶπε.

— Ἐ;

— Εἶναι δύσκολο νὰ σοῦ τὸ ἐξηγήσω αὐτό. Φαντάζομαι πὼς ἡ λογικὴ ἐξήγησι εἶναι πῶς ἐκείνη καὶ γὼ εἴχαμε κυνηγηθῇ τόσο καιρὸ ὥστε τελικὰ μπερδευτήκαμε καὶ ἡσυχάσαμε. Εἰρήνη... Ἐνα ἄμορφο καὶ παράξενο κενό. Ἦταν ἀνοιξὶ στὸ Πόρτλαντ καὶ κάθε ἀπόγεμα ἔβρεχε. Ὅλο τὸ βράδυ ἔμεινα στὸ κρεβάτι μου στὰ σκοτεινά. Καὶ ἔτσι γνώρισα τὴν ἐπιστῆμή μου.

Τὰ τζάμια τοῦ καφενείου ἄρχισαν ν' ἀσπρίζουν. Οἱ δύο στρατιῶτες πλήρωσαν καὶ ἀνοιξαν τὴν πόρτα νὰ φύγουν. Οἱ τρεῖς ἐργάτες συνέχιζαν σιωπηλοὶ τὸ πρωῒνο τους. Τὸ ρολοῖ τοῦ Λέο χτύπησε ρυθμικά στὸν τοῖχο.

— Ἀκουσέ με μὲ προσοχή! Συλλογίστηκε τὴν ἀγάπη καὶ κατάλαβα πὼς κάτι στραβὸ κάναμε. Οἱ ἄνθρωποι ἀγαποῦν γιὰ πρώτη φορά. Καὶ τί ἀγαποῦν;

Τὸ πρῶτο στόμα τοῦ παιδιοῦ ἦταν μισάνοιχτο καὶ δὲν ἀπάντησε.

— Μιὰ γυναῖκα, εἶπε ὁ ἄνθρωπος. Χωρὶς γινῶσι, χωρὶς ἐφόδια, καταπιάνονται μὲ τὴν πρὸ ἐπικίνδυνη καὶ ἱερῇ ἐκδήλωσι ποὺ ἔφερε ὁ Θεὸς στὴ γῆ. Ἀγαποῦν μιὰ γυναῖκα. Ἐτσι δὲν γίνεται νεαρέ;

— Naί, εἶπε τὸ παιδί σιγανά.

— Ἀρχίζουν τὴν ἀγάπην ἀνάπαδα. Ἀρχίζουν ἀπὸ τὴν κορυφὴ. Μπορεῖ νὰ ἀπορῇ λοιπὸν κανεὶς ποὺ γίνονται δυστυχισμένοι; Ξέρεις πὼς θὰ ἔπρεπε νὰ ἀγαποῦν;

☆

«Ὁ γέρος ἄπλωσε τὸ χέρι του καὶ ἔπιασε τὸ παιδί ἀπὸ τὸ γαλὰ τῆς πέτσινης ζακέτας του. Τὸ κούνησε ἐλαφρὰ καὶ τὰ πράσινα μάτια του τὸ κοίταξαν σταθερὰ καὶ σοδάρᾳ.

— Παιδί μου, ξέρεις πὼς θὰ ἔπρεπε νὰ ἀρχίξῃ ἡ ἀγάπη;

Τὸ παιδί καθόταν, μικρούλι, προσεκτικὸ, ἀκίνητο. Ἀργὰ κούνησε τὸ κεφαλάκι του. «Ὁ γέρος ἔσκυψε καὶ ψιθύρισε.

— Ἀπὸ ἕνα δέντρο, ἕνα βράχο, ἕνα σύννεφο.

“Εξω στο δρόμο εξακολουθούσε να βρέχει. Μια μαλακιά, γκριζιά, ήσυχη βροχή. ‘Η σειρήνα του έργοστασίου σφύριξε για τη βάρδια των έξι και οι τρεις εργάτες πλήρωσαν και έφυγαν. Στο καφενείο δεν ήταν άλλος από τον Λέο, τον γέρο και τον μικρό.

—Τέτοιος καιρός ήταν τότε στο Πόρτλαντ, είπε ο γέρος. Τότε που άρχισε η έπιστήμη μου. Σκεφτόμουν και ξεκίνησα πολύ προσεκτικά. “Εβλεπα στο δρόμο κάτι, το συλλογιζόμουν και το αγαπούσα. Μέρα τη μέρα προχωρούσα. Βρήκα ένα χρυσόφαρο, το πήρα σπíti και το αγαπούσα... στο δρόμο από το Πόρτλαντ στο Σάν Ντιέγκο...

—“Ω, φτάνει πιά! φώναξε ξαφνικά ο Λέο.

‘Ο γέρος κρατούσε ακόμη το γιακά του μικρού. “Ετρεμε και το πρόσωπό του ήταν λαμπερό κι’ όλοθερμο.

—“Εξι χρόνια τώρα γυρίζω μόνο μου και φτιάχνω την έπιστήμη μου. Και τώρα, μικρό, είμαι κυρί-αρχος. Μπορώ ν’ αγαπήσω το καθετί. Δεν χρειάζεται ούτε να το σκέπτομαι πιά. Βλέπω ένα δρόμο γεμάτο ανθρώπους και ένα όμορφο φώς λάμπει μέσα μου. Βλέπω ένα πουλί στον ουρανό· ή συναντώ έναν ταξιδιώτη στο δρόμο. “Ολοι ξένοι και όλοι αγαπημένοι. Καταλαβαίνεις τί μπορεί να σημαίνει μια έπιστήμη σαν τη δική μου;

‘Ο μικρός στεκόταν άκίνητος με τα χέρια του σφιγμένα πάνω στον πάγκο. Τέλος ρώτησε:

—Την βρήκες ποτέ την γυναίκα;

—Τί; τί λές μικρέ;

—Θέλω να πω, ρώτησε το παιδί δειλά, αγαπήσατε ξανά καμμία γυναίκα;

‘Ο γέρος άφησε τον γιακά του μικρού. Γύρισε άλλου και για πρώτη φορά το βλέμμα του είχε μια έκφραση άοριστη και θαμπή. Σήκω-

σε το κύπελλο και ήπιε όλη τη μπύρα. “Επειτα είπε:

—“Οχι, νεαρέ. Βλέπεις αυτό εί-αι το τελευταίο σκαλοπάτι της έπιστήμης μου. Προχωρώ προσεχτικά. Και δεν είμαι ακόμη έτοιμος.

—Νάτα μας! είπε ο Λέο.

‘Ο γέρος σηκώθηκε και στάθηκε μπροστά στην άνοιχτη πόρτα. Κοντά στο άμυδρο γκριζό φώς της αύγης φαινόταν σκυφτός και αδύνατος. Μά το χαμόγελό του ήταν φωτεινό.

—Νά θυμάσαι πώς σ’ αγαπώ μικρέ μου, είπε και η πόρτα έκλεισε μαλακά πίσω του.

Το παιδί δεν μίλησε για αρκετή ώρα. “Υστερα κατέβασε το κασκέτο του και κούμπωσε το λουρί. Χωρίς να κοιτάξει τον Λέο, ρώτησε:

—“Ηταν μεθυσμένος;

—“Οχι, είπε ο Λέο κοφτά.

—Τότε μήπως παίρνει ναρκωτικά; ρώτησε η καθαρή παιδική φωνή

—“Οχι.

Το παιδί κοίταξε τον Λέο και το χλωμό του πρόσωπο ήταν ανήσυχο, ή φωνή του πνιγμένη.

—Μήπως ήταν τρελλός; Λες να ήταν τρελλός, ο Λέο, ή όχι;

‘Αλλά ο Λέο δεν άπάντησε. Δεκατέσσερα χρόνια δούλευε το καφενείο του και δεν διαζόταν να μιλήσει για τρέλλα. ‘Υπήρχαν ένα σωρό παράξενοι τύποι στην πόλι και περαστικοί που τους έφερνε ή νύχτα. “Ηξερε τις μανίες τους. Μά δεν ήθελε να ικανοποιήσει την περιέργεια του παιδιού που περίμενε. “Εσφιξε τα χείλη του και δεν άπάντησε.

Το παιδί κούμπωσε το ζακέτο του και γυρίζοντας να φύγει είπε το μόνο πράγμα που του φαινόταν σίγουρο να το πη, την μόνη κουβέντα που δεν ήταν ούτε για να την κοροϊδέσει κανείς ούτε για να την περιφρονήσει.

—“Η αλήθεια είναι πώς γύρισε ένα σωρό μέρη.

Το ‘Ισλάμ στην δόξα του, το Βυζάντιο θεματοφύλαξ της πνευματικής κληρονομίας και έκπολιτιστής, ή Κίνα καλλιτέχνις και λογία της εποχής και ή Εύρώπη έντελώς πρωτόγονη άκομη.

Τί γινόταν στον κόσμο ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΧΙΛΙΑ ΧΡΟΝΙΑ

Του

PHILIPPE WOLFF

(Καθηγητού του Πανεπιστημίου της Τουλούζης)

‘Η έρευνα του παρελθόντος αποτελεί πάντα μια περιπέτεια στο άγνωστο, παρ’ όλο που επικρατεί ή γνώμη πως ή ιστορία επαναλαμβάνεται. ‘Η σημερινή πρόοδος του κόσμου, που μάς ενθαρρύνει να αναζητήσουμε στο παρελθόν μια καθολική άποψη της παγκόσμιας ιστορίας, μεγαλώνει τις χαρές και τις εκπλήξεις αυτής της περιπέτειας. Στις παρακάτω σελίδες θα προσπαθήσουμε να δώσουμε μια εικόνα του κόσμου, γύρω στα χρόνια 955 και 956, που σταθηκαν κι’ αυτά πλούσια σε αξιόλογα γεγονότα. Πριν από χίλια χρόνια ο κόσμος δεν αποτελούσε, βέβαια, μια ενότητα, που να μπορεί να συγκριθ ή με κείνην που προβάλλει από τους αγώνες του 20ού αιώνα. Τό μεγαλύτερο τμήμα του κόσμου τό αποτελούσαν προϊστορικές περιοχές. ‘Ωστόσο, εμφανίζονται μερικές μεγάλες νησίδες πολιτισμού, χωρισμένες μεταξύ τους ή με κάποιο χαλαρό και μακρινό σύνδεσμο.

‘Η Κίνα των πέντε δυναστειών

Οι ‘Ινδίες, λίκνο ενός από τους παλαιότερους πολιτισμούς της γης, περνούν την εποχή εκείνη μια σκοτεινή περίοδο της ιστορίας τους. Συγκεντρωμένες γύρω από τον Γάγγη και τα όροπέδια του Ντεκάν συγκρούονται διάφορες αντίπαλες δυνάμεις. ‘Ο βουδδισμός υποχωρεί μπροστά στην ινδουιστική αντίδραση που τουλάχιστον εμπνέει μια τέ-

χνη πολύ ζωντανή, αφιερωμένη σε δημοφιλείς θεούς, σαν τον Σίβα.

Στην Κίνα, ανάμεσα στην πτώση του Τανγκ (907) και στην άναρρηση του Σόνγκ (960), έχουμε την περίοδο της αναρχίας, που είναι γνωστή με τό όνομα ‘Αναρχία των Πέντε Δυναστειών. Στις Βόρειες και στις Νότιες επαρχίες οι φεουδαρχικές δυνα-

στείες μοιράζονται τη γη και πολεμούν μεταξύ τους με αποτέλεσμα να υποφέρουν πολύ οι χωρικοί που από τον 8ο αιώνα οι μεγάλοι κτηματίες τους είχαν στερήσει τα χωράφια τους. Ποιητές σαν τον Βάνγκ Γιού-Τσένγκ (που πέθανε το 1001) μας δίνουν συγκινητικές περιγραφές της δυστυχίας του φτωχόκοσμου:

Ήρθε η πείνα

Τὰ τρόφιμα λείπουν παντού.

Τὰ τζάκια δὲν βγάζουν καθόλου
καπνό.

Στὸ δρόμο περνᾶ μιὰ συνοδεία ἀ-
πὸ ζητιάνους.

Εἶναι μιὰ οἰκογένεια, ἕνας γέρος
μὲ τὴν ἀρρωστη γρηά του.

Τρία παιδιά καὶ ἕνας ἄντρας ἀκο-
λουθοῦν κλαίγοντας...

Ἐφυγαν πέσει ἀπὸ τὸ Τσάνγκανγκ
διωγμένοι ἀπὸ τὴν πείνα.

Ἡ μητέρα τῶν παιδιῶν πέθανε
καὶ τὴν θάψανε σὲ ξένη γῆ.

Ἀναζητοῦν τώρα νὰ ξαναβροῦν τὸ
περιβόλι πὺν τοὺς ζοῦσε.

Χλωμοί, ἀδυνατισμένοι, χωρὶς δύ-
ναμι καὶ χωρὶς στήριγμα.

Φοβοῦμαι πὺν μιὰ μέρα βροχερὴ
ἢ χιονισμένη τὰ πτώματά τους
θὰ ἀπομείνουν σὲ κάποια κοιλάδα.

Ὡστόσο μερικά σημάδια ανα-
γέλλουν τὴν ἀνθρώπινη πού θὰ
δώσει τόση λάμψη στὴ δυναστεία
τοῦ Σόνγκ. Ἕνας δραστήριος
αὐτοκράτορας προσπαθεῖ νὰ ἀ-
ποκαταστήσει τὴν ἐνότητα τῆς
Κίνας. Πεθαίνει τὸ 959, στὰ 39
του χρόνια, ἀφήνοντας διάδοχο ἕ-

να παιδί. Μὰ ἡ ἀνάγκη τῆς εἰρή-
νης εἶναι τόσο ἐπιτακτική, ὥστε
τὸ 960 ὁ στρατὸς ἀνακηρύσσει
αὐτοκράτορα τὸν σπουδαιότερο
στρατηγὸ του τὸν Τσάο Κουάνγκ-
γίν πού ὑποχρεώνεται μὲ τὴν
ἀπειλὴ τῶν σπαθίων νὰ δεχθῇ τὸ
ὑπατο αὐτὸ ἀξίωμα. Συγχρόνως
ὁμῶς τοὺς παίρνει τὴν ἀκόλουθη
ὑπόσχεσι: «Δὲν θὰ πειράξετε τὴ
ζωὴ τῆς αὐτοκράτειρας καὶ τοῦ
μικροῦ αὐτοκράτορα, τῶν πα-
λῶν κυριῶν μου. Δὲν θὰ κάμετε
κακὸ στοὺς ὑπουργούς, τοὺς πα-
λιούς μου συναδέλφους. Δὲν θὰ
ληλατῆσετε οὔτε τοὺς θησαυ-
ρούς, οὔτε τὰ μαγαζιά, οὔτε τὴν
αὐτοκρατορικὴ περιουσία.» Ἡ
ἐκδήλωσι αὐτὴ τιμᾷ τὸν ἱδρυτὴ
τῆς δυναστείας αὐτῆς τῶν καλλι-
τεχνῶν καὶ τῶν διανοουμένων.

Ὁ κινεζικὸς πολιτισμὸς θρί-
σκεται ἤδη σὲ ὑψηλὸ ἐπίπεδο.
Τότε ἀναπτύσσεται στὶς νοτιοα-
νατολικὲς περιοχὲς ἡ παραγωγή
τῶν εἰδῶν πορσελάνης πού ἀρχί-
ζουν νὰ ἐξάγονται σ' ὅλη τὴν Ἀ-
σία. Ἕνας στοιχειώδης τύπος πι-
εστηροῦ μὲ ξύλινες σκαλισμένες
πλάκες βοηθεῖ τὴν παιδεία. Κυ-
ρίως τότε ἀνοίγει τὰ φτερά τῆς
ἡ θαυμασία σχολὴ τῶν τοπειο-
γράφων, πού τὰ ἔργα τους, φτια-
γμένα μὲ μελάνη, μποροῦν εὐκο-
λα νὰ χαρακτηρισθοῦν ὡς ἐμ-
πρεσσιονιστικά.

Τὸ Ἰσλάμ στὴν πρώτη γραμμὴ

Ὡστόσο τὰ πρωτεία στὸν κό-
σμο τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἀ-
νήκουν στὸν Ἰσλαμικὸ πολιτισμὸ.
Ὅχι πὺν ὁ μουσουλμανικὸς κό-
σμος θρίσκει στὸ ἀπόγειο τῆς
δυνάμεώς του, διαιρεμένος ὅπως
εἶναι ἀνάμεσα σὲ τρεῖς χαλίφες
πού καθέννας τους λέει πὺν εἶναι
ὁ μόνος νόμιμος διάδοχος τοῦ

Προφήτη. Στὴ Βαγδάτη θασι-
λεύει ἕνας σκοτεινὸς ἀπόγονος
τῶν Ἀβθασιδῶν, τῆς δυναστείας
πού ἀνάμ-σα στὰ πιδό δοξασμέ-
να μέλη τῆς περιλαμβάνει τὸν
χαλίφη τῶν Χιλιῶν καὶ μιὰς Νυ-
κτῶν, τὸν Ἀρὸν ἀλ Ρασίντ.

Στὸ Καῖρουάν ἕνας ἀπόγονος
τῆς Φατιμά, κόρης τοῦ Προφή-

τη, κατορθώνει ὕστερα ἀπὸ πα-
ράξενες περιπέτειες νὰ ἀνακηρυ-
χθῇ χαλίφης (909) καὶ νὰ ἱδρύ-
σῃ τὴν δυναστεία τῶν Φατιμιδῶν.
Καταστέλλοντας διάφορες ἐξε-
γέρσεις ἀποθλέπει πρὸς τὴν Ἀ-
νατολή, τὴν Αἴγυπτο καὶ τὴν
Μέκκα. Ἦδη πολλὲς φορές οἱ
Φατιμίδες κάνουν ἐπιδρομὲς στὴν
κοιλιάδα τοῦ Νείλου, ἀλλὰ ὅλες
ἀποτυγχάνουν. Δὲν ἀποθαρρύνον-
ται ὁμῶς. Συσσωρεύουν τὸ χρυ-
σάφι πού φέρνουν ἀπὸ τὸ μακρι-
νὸ Σουδάν τὰ καραβάνια πού
διασχίζουν τὴν Σαχάρα. Δὲν ἀρ-
γεῖ νᾶρθῇ ὁ καιρὸς πού ὁ χρυ-
σὸς αὐτός, ἐπιδέξια μοιρασμένος,
θὰ κάμῃ τὸ ἔργο του καὶ οἱ Φατι-
μίδες θὰ πραγματοποιήσουν τὸν
σκοπὸ τους. Τὸ 973 ἕνας Φατιμί-
δης θὰ ἐγκατασταθῇ στὴν και-
νούρια πρωτεύουσα, τὸ Ἄλ Κα-
χίρα (ἡ νικητρία), τὸ σημερινὸ
Κάιρο.

Ὅταν οἱ Ἀβθασίδες εἶχαν πά-
ρει στὰ χέρια τους τὴν ἐξουσία,
πρὶν ἀπὸ δύο αἰῶνες, εἶχαν φρον-
τίσει νὰ στραγγαλίσουν σ' ἕνα
συμπόσιο συμφιλίωσης τὰ μέλη
τῆς νικημένης δυναστείας τῶν
Ὀμμεϊσδῶν. Ὡστόσο ἕνας εἶχε
γλυτώσει καὶ ἀφοῦ κρύφτηκε ἀπ'
ὅλους πῆγε στὸ Μαγκρέμπ, ἀπὸ
ὅπου καταγόταν ἡ μητέρα του.
Ὑστερα ἐγίνε διοικητὴς τῶν Ἀ-
ράβων τῆς Ἰσπανίας. Ἕνας ἀ-
πόγονός του ἐνθαρρυνόμενος ἀπὸ
τὸ παράδειγμα τοῦ Φατιμίδη πῆ-

ρε τὸν τίτλο τοῦ χαλίφη τὸ 929
καὶ ἀπὸ τότε προσπαθεῖ νὰ κα-
τακτήσῃ τὸ Μαγκρέμπ. Κυριεῖται
τὸ Φέζ καὶ τὸ 955 ὁ ἰσχυρὸς του
στόλος λεηλατεῖ τὶς ἀκτὲς τῆς
Βορείου Ἀφρικῆς. Ἐξυπνος καὶ
δραστήριος εἶναι ἀπὸ τοὺς με-
γαλύτερους ἡγέτας τῆς ἐποχῆς
του.

Ἡ διαίρεσι τοῦ Ἰσλάμ σὲ ἐχ-
θρικές περιοχὲς προαναγγέλλει
τὴν ἀποσύνθεσι τοῦ ἐπομένου αἰ-
ῶνα. Δὲν ἐμποδίζει ὁμῶς τὸν ἱ-
σλαμικὸ πολιτισμὸ νὰ πάρῃ τότε
τὴν μεγαλύτερη του λάμψη. Ἡ
ὕλικὴ εὐημερία τοῦ Ἰσλάμ θρί-
σκεται στὸ ζενίθ της. Τὰ πολύ-
τιμα μέταλλα, ἡ καλὴ ὀργάνω-
σι τῶν συγκοινωνιῶν καὶ τῶν με-
ταφορῶν διευκολύνουν τὶς ἀνταλ-
λαγές. Λαμπρὸ δείγμα τῆς εὐη-
μερίας αὐτῆς εἶναι οἱ μεγάλες,
γεμάτες ζωερὴ κίνησι πόλεις. Ἡ
Βαγδάτη ἔχει ἴσως κάπου ἕνα
ἐκατομμύριο κατοίκους, ἡ Ἀλε-
ξάνδρεια, τὸ Παλέρμιο, τὸ Καί-
ρουάν, ἡ Κορδοῦνη ἔχουν πολλὲς
ἐκατοντάδες χιλιάδες.

Παντοῦ οἱ καλλιτέχνες δουλεύ-
ουν: κεραμική, μπροῦντζοι, γυα-
λικά, μεταξωτά, μουσελίνες
(τῆς Μοσσούλης). Βγαίνουν ἀ-
πὸ τὰ ἐπιδέξια χέρια τους. Τὰ
μεγάλα τζαμιά, τὰ πολυτελῆ πα-
λάτια πού πολλὰ δυστυχῶς χάθη-
καν μαρτυροῦν τὴν εὐρύτητα τοῦ
ὀρίζοντά τους, τὴν ποιότητα τῆς
τεχνικῆς τους.

Τὸ Βυζάντιο, κληρονόμος τῆς Ρώμης

Ἡ πνευματικὴ ζωὴ δὲν εἶναι
καθόλου λιγώτερο ζωερή.
Ἡ Βαγδάτη ἔχει τὸ ἀστεροσκο-
πεῖο της, τὴν βιβλιοθήκη της, τὰ
σχολεῖα της. Ὁ Ἀμπνι ἄρ Ρα-
χμάν III θέλει νὰ κἀνῃ τὴν Κορ-
δοῦ μιά πνευματικὴ πρωτεύου-
σα. Ἀρχίζει μιὰ συλλογὴ βιβλί-

ων πού τὴν ἐποχὴ τοῦ γιοῦ του
φθάνει στὸν σεβαστὸ ἀριθμὸ τῶν
400.000 τόμων. Ἀστρονόμοι, μα-
θηματικοί, γιαιοί, γεωγράφοι
μελετοῦν τὴν κληρονομία τῆς
Ἑλληνικῆς ἐπιστήμης, τὴν πλου-
τίζουν μὲ τὶς παρατηρήσεις τους
καὶ στὶς θάσεις αὐτὲς θὰ ἀναπτύ-

ἡθῆ ἢ σύγχρονή μας ἐπιστήμη.

Τὸ 956 αὐτοκράτορας στὴν Κωνσταντινούπολι εἶναι ὁ Κωνσταντῖνος ὁ 7ος ὁ Πορφυρογέννητος. Τὸ ὄνομά του δείχνει πὼς γεννήθηκε στὴν πορφύρα, δηλαδή πὼς διαδέχθηκε ὁμαλά τὸν πατέρα του καὶ δὲν ἀνέβηκε στὸ θρόνο μὲ ἐπανάστασι ὅπως πολλοὶ αὐτοκράτορες τοῦ Βυζαντίου. Εἶναι ἄνθρωπος μορφωμένος πού ζῇ κλεισμένος στὸ παλάτι του καὶ ἀπολαμβάνει μόνο τὴν συντροφιά τῶν διανοουμένων καὶ τῶν καλλιτεχνῶν. Ἀναδιοργανώνει τὸ Πανεπιστήμιο τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἡ μεγάλη του φιλοδοξία εἶναι νὰ συγκεντρώσῃ σὲ μιά μεγάλη ἐγκυκλοπαίδεια ὅλες τὶς γνώσεις καὶ τὶς παραδόσεις τοῦ Βυζαντίου. Ἐργάζεται καὶ ὁ ἴδιος γι' αὐτὸ γράφοντας ἕνα βιβλίο γιὰ τὸν τρόπο διοικήσεως τῆς Αὐτοκρατορίας καθὼς καὶ ἕνα βιβλίο μὲ τὸν τίτλο «Ἐκθεσις περὶ τῆς Βασιλείου Τάξεως», στὸ ὁποῖο θρῖσκουμε μὲ ἀπίστευτη λεπτομέρεια ὅλη τὴν διαδικασία τῶν τελετῶν τῆς αὐλῆς πού ποικίλλουν ἀνάλογα μὲ τὴν ἱεραρχικὴ θέσι τοῦ τιμωμένου προσώπου.

Τὴν ἐποχὴ αὕτῃ ἀκριβῶς ἡ Βυζαντινὴ Αὐτοκρατορία δίνει

τὴν εἰκόνα μιᾶς ἀναγεννήσεως ἀπὸ τὶς πύδ καταπληκτικὲς πού μᾶς ἔχει προσφέρει ἡ ἱστορία. Στούς προηγούμενους αἰῶνες εἶδε τοὺς Ἀραβες νὰ τῆς παίρνουν τὴν Αἴγυπτο, τὴν Παλαιστίνη, τὴν Συρία, τοὺς Σλάβους καὶ τοὺς Βουλγάρους τὰ Βαλκάνια. Τόσες καταστροφὲς τὴν εἶχαν θυθίσει σὲ θαυμάτια κρίσι. Νὰ ὅμως πού ἔρχεται ἡ ἀντεπίθεσι. Μέσα σὲ λίγα χρόνια ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγαλύτερους στρατηγούς τῆς αὐτοκρατορίας θὰ πάρῃ πίσω ἀπὸ τοὺς Ἀραβες τὴν Κρήτη καὶ θὰ ἀποκαταστήσῃ ἔτσι τὴν ναυτικὴ κυριαρχία τοῦ Βυζαντίου στὴν ἀνατολικὴ Μεσόγειο. Τὸ Βυζάντιο ἀκτινοβολεῖ ἰδιαίτερα στὸν Σλαβικὸ κόσμον πού ἐντυπωσιάζεται ἀπὸ τὴ λάμψι τοῦ πολιτισμοῦ του καὶ ἀπὸ τὴν ὀλόλαμπρη Κωνσταντινούπολι. Τὸ 955 ἡ πριγκίπισσα Ὀλγα, χήρα τοῦ πρίγκιπος Ἰγκὼρ τοῦ Κιέβου, ἐπικρέπεται τὴν Βασιλεύουσα. Εἶναι χριστιανὴ καὶ τὴν συνοδεύει ὁ ἐξομολογητὴς της. Ὁ προσηλυτισμὸς τῶν Ρώσων στὸν χριστιανισμό ἐτοιμάζεται. Τὸ Βυζάντιο ξαναβρίσκει μιά καινούρια μοῖρα στὸν ρόλο τοῦ ἀναμορφωτοῦ τῶν Σλάβων.

Καὶ ἡ Εὐρώπη;

Η Εὐρώπη δὲν ἀποτελεῖ φυσικὰ αὐτὴν τὴν ἐποχὴ τὸ κέντρο τοῦ κόσμου. Ἀν ἤθελε κανεὶς γύρω στὸ 956 νὰ μιλῇσῃ γιὰ τὸ κέντρο τοῦ κόσμου, μόνο τὸ Ἰσλάμ θὰ μπόρουσε νὰ διεκδικῇ αὐτὸ τὸν τίτλο. Καὶ ἀπὸ τὸ Ἰσλάμ θὰ ξεκινήσουμε, ἀκολουθώντας τοὺς Ἀραβες ταξιδιωτὲς γιὰ νὰ πλησιάσουμε τὴν Εὐρωπαϊκὴ ἡπειρο, τὴν μυστηριώδη καὶ πρωτόγονη. Οἱ ταξιδιωτὲς

δὲν τὴν γνωρίζουν ἀκόμη καθόλου καλὰ ἔξω ἀπὸ μερικοὺς πού ἔγραψαν ὁδοιπορικὰ. Ἡ χώρα τῶν Φράγκων, μᾶς λέει ἕνας ἀπ' αὐτοὺς πού ἀναφέρει καὶ τὴν πόλι Βαρίτζα (Παρίσι), δὲν εἶναι εὐφορῇ, τὰ ἀμπέλια καὶ τὰ φρούτα εἶναι σπάνια καὶ μέτρια σὲ ποιότητα. Ἐνας ἄλλος σημειώνει τὴν θρωμιά τῶν κατοίκων. Πλύνονται μόνο μία ἢ δύο φορές τὸ χρόνο καὶ τὰ ρούχα τους δὲν τὰ

πλύνουν ποτέ. Παρατηρεῖ ἀκόμη πὼς οἱ Φράγκοι φτιάχνουν θαυμάσια σπαθιά. Ἄλλοι ταξιδιωτὲς μιλοῦν γιὰ διάφορους θρύλους καὶ παράξενες ἱστορίες.

Ἡ Εὐρώπη τότε ἦταν πολὺ ἀραιὰ κατοικημένη. Μποροῦμε νὰ ὑπολογίσουμε χωρὶς ὑπερβολὴ πὼς στὴν περιοχὴ τῆς σημερινῆς Γαλλίας θὰ ζοῦσαν μόνο 8 — 10 ἑκατομμύρια ἄνθρωποι. Ἡ Ἀγγλία μόλις θὰ εἶχε 1.000 κατοίκους. Τὰ χωριά συνήθως χωρίζονταν μεταξύ τους ἀπὸ τεράστιες ἐκτάσεις μὲ δάση καὶ γαῖες ὅπου κρύβονταν οἱ ἐκτὸς νόμου. Ἡ γεωργία ἦταν τόσο ὑποτυπώδης, ὥστε συχνὰ παρουσιάζονταν λιμοί. Οἱ πόλεις ἦταν σπάνιες καὶ μικρές. Τὸ Παρίσι ἦταν τότε περιορισμένο στὴν Ἰλ-ντε-λά-Σιτέ καὶ μερικὲς Μεσογειακὲς πόλεις σὰν τὴν Ρώμη ἢ τὴν Βενετία παρουσίαζαν κάποια μεγαλύτερη κίνησι.

Ἡ φτωχὴ αὕτῃ ἡπειρος ὑπέφερε ἀπὸ ἐπιδρομὲς καὶ σκληρὰ πολέμους. Ἡ αὐτοκρατορία πού ὁ Καρλομάγνος εἶχε ἔξαπλώσει ἀπὸ τὰ Πυρηναῖα ὡς τὸν Ἑλβὰ καὶ ἀπὸ τὴν Μάγχη ὡς τὴν νότιο Ἰταλία, εἶχε διαλυθῇ ἀπὸ τοὺς διαδόχους του. Ἀπὸ τὸ χάος αὐτὸ εἶχαν ἀρχίσει νὰ προβάλλουν μερικὰ ἀπὸ τὰ σημερινὰ ἔθνη, ἡ Γαλλία, ἡ Γερμανία. Τὸ ἔργο τῶν κυβερνητῶν τους τὸ δυσκόλευσαν οἱ ἐπιδρομὲς. Βέβαια οἱ ἄγριοι Νορμανδοὶ δὲν ἔφταναν πιά κάθε χρόνο ἀπὸ τὶς Σκανδιναβικὲς χώρες τους μὲ τὰ ὄρνια τους πλοῖα. Τοὺς εἶχαν μείνει στὰ χέρια μεγάλες περιοχές: ὅλη ἡ βορειοανατολικὴ Ἀγγλία καὶ στὴ Γαλλία ἡ ἐπαρχία πού κράτησε τὸ ὄνομά τους. Ὡστόσο δὲν μποροῦσαν μὲσα σὲ μιά γενεὰ νὰ μεταμορφωθοῦν σὲ εἰρηνικοὺς γεωργούς καὶ ἔτσι οἱ γείτονες

τους ὑπέφεραν ἀκόμη ἀπὸ τὶς λεηλασίες τους.

Πρὸς τὰ νότια οἱ μουσουλμάνοι πειραταί, οἱ Σαρακηνοί, ἐρείπωναν τὶς μεσογειακὲς ἀκτὲς. Εὐκίνητοι σὰν ἀγριοκάτσικα εἶχαν καταφέρει νὰ εἰσδύσουν ὡς τὶς κοιλάδες τῶν Ἀλπεων, ἀκόμη καὶ ὡς τὴν σημερινὴ Ἑλβετία.

Πιὸ καθολικὴ καὶ πιὸ τρομερὴ ἦταν ἡ μᾶστιξ τῶν Οὐγγρων. Γιὰ πολὺ καιρὸ εἶχαν ζήσει τὴ ζωὴ τῶν νομάδων στὶς στέπες τῆς κεντρικῆς Ἀσίας, περνώντας τὰ κοπάδια τους ἀπὸ βοσκή σὲ βοσκή. Ὑστερα, σπρωγμένοι ἀπὸ ἄλλους νομάδες διασχίσανε ὅλη τὴ Ρωσία καὶ κατασκηνώσανε στὴν πεδιάδα τοῦ μέσου Δούναβι πού τῆς δώσανε καὶ τ' ὄνομάτους. Δὲν ἦταν ὅμως γεωργοί. Γιὰ νὰ ἐξασφαλίσουν τὴ ζωὴ τους καταφεύγανε στὴ λεηλασία τῶν γειτονικῶν περιοχῶν. Προχωροῦσαν ὀλοένα μακρύτερα ἐπάνω στὰ εὐκίνητα μικρὸς ὄρνια τους, ἔφτιαχναν θιαστικά πλοῖα ἀπὸ δέρματα καὶ ξύλα γιὰ νὰ περνοῦν τὰ ποτάμια, ἔπεφταν ξαφνικά πάνω στὰ μοναστήρια καὶ τὰ χωριά πού τὰ καίγανε, σφάζανε τοὺς κατοίκους ἐκτὸς ἀπὸ τὶς νέες γυναῖκες καὶ τοὺς γερούς ἄνδρες πού τοὺς πουλοῦσαν ὕστερα σκλάβους. Κάθε χρόνο περνοῦσαν ἔτσι τὴ Γερμανία καὶ ἔφθαναν ὡς τὴν Γαλλία ἢ τὴν Ἰταλία, πάντα ἀπροσδόκητα.

Μπροστὰ σὲ τόσες συμφορὲς ἡ πιὸ ἐπείγουσα ἀνάγκη τῶν ἀνθρώπων ἦταν νὰ βροῦν ἕναν προστατή. Γιὰ νὰ ἀντιμετωπιστῇ ὁ κίνδυνος τὸ καλύτερο μέσο ἦταν ἀσφαλῶς κάποιο γειτονικὸ φρούριο ὅπου νὰ καταφεύγουν οἱ χωρικοὶ μὲ τὰ τρομαγμένα τους κοπάδια. Ἐτσι παντοῦ κτίστηκαν πύργοι καὶ ὑποτυπώδη φρούρια καὶ οἱ πόλεις συντηροῦσαν ἂν μποροῦσαν τὰ παλιά τους τεῖχη. Οἱ ἄνθρωποι καταφεύγουν στὴν

σκληρή κυριαρχία των φεουδαρχών γιατί δεν έχουν ασφάλεια. Ο φεουδαρχικός κόσμος όργα-

νώνεται. Οι βασιλιάδες, μακρινά και χωρίς δύναμι πρόσωπα, ύπολογίζονται όλο και πιο λίγο.

Ήναζητώντας έναν προστάτη

Στην Γερμανία ώστόσο βασιλεύει από είκοσι χρόνια ένας μεγάλος και ισχυρός άνθρωπος που τό φλογερό του βλέμμα ζωντανεύει τό πρόσωπό του με την κοκκινωπή γενειάδα. Είναι ο "Όθων Α΄. Άκούραστος, αγωνίζεται για νά περιορίση την ύπακοή του λαού στούς ευγενείς του δικού του βασιλείου. Τόν Ιούνιο 955 δέχεται μιá πρεσβεία από την Ούγγαρία που προσφέρει ειρήνη και φιλία. Στην πραγματικότητα ήρθε για νά κατασκοπεύση τις έριδες των Γερμανών και νά έπωφεληθί. Τόν προηγούμενο χρόνο μιá αποστολή στίς όχθες του Ρήνου και του Μοζέλα είχε έπιστρέψει φορτωμένη λάφυρα. Γεμάτοι αυτοπεποίθησι οί Ούγγροι ρίχνονται αυτή τη φορά στην Βαυαρία και πολιορκούν τό "Αουγκσμπουργκ που τά τείχη του ήταν μέτρια. Οί χρονογράφοι της έποχής λένε πως ήταν 100.000. Υπερβολή βέβαια, που δείχνει όμως τόν τρόπο που προξενούσαν οί όρδές αυτές. Η όρμή τους τις πολλαπλασίαζε στά μάτια του κόσμου.

Όστόσο ό έπίσκοπος του "Αουγκσμπουργκ δεν τάχασε. Βάζει νά φράξουν θιαστικά τά ανοίγματα των τειχών. Πάνω στο άλογό του, άοπλος, ένθαρρύνει και μιλά αύστηρά στούς πολεμιστάς του που άντιμετωπίζουν τις έπιθέσεις των έκπλήκτων Ούγγρων. Τότε αναγγέλλεται πως πλησιάζει ό "Όθων.

Μέσα σ' αυτές τις τραγικές συνθήκες ό βασιλιάς δρέπει τούς καρπούς της άκαταπόνητης προσπάθειάς του. Όλα τά μάτια γυρ-

νούν προς αυτόν. Οί διάφοροι δούκες, άκόμη και όσοι άλλοτε άντιδρούσαν στά σχέδιά του, του έφεραν τώρα ένισχύσεις. Η άντίστασι του "Αουγκσμπουργκ έδωσε τόν καιρό νά σχηματισθί αύτός ό στρατός και νά σπεύση νά βοηθήση την πολιορκημένη πόλι. Για νά μήν βρεθούν άνάμεσα σέ δύο πυρά οί Ούγγροι λύουν την πολιορκία. Έχοντας λιγώτερο στρατό από τούς άντιπάλους ό "Όθων θέλει νά τούς αϊφνιδιάση. Χωρίζει τόν στρατό του σέ διάφορα σώματα που κατευθύνονται όλα προς τόν τόπο της μάχης. Η πονηριά του πάει χαμένη γιατί οί Ούγγροι είδοποιούνται. Χτυπούν τό ένα σώμα και τό διαλύουν. Τη στιγμή εκείνη χρειάζεται όλη ή ψυχραιμία, όλη ή αυτοπεποίθησι του "Όθωνος και των συντρόφων του για νά άποκαταστήσουν την συνοχή τους. Όλη την ήμέρα (10 Αυγούστου) ή μάχη συνεχίζεται σκληρή. Τό βράδυ επιτέλους άφού κατέρωθσε νά διασχίση τις Ούγγρικές γραμμές ό "Όθων γιορτάζει τη νίκη του στίς εκκλησίες του "Αουγκσμπουργκ κοντά στόν έπίσκοπο. Την άλλη μέρα συνεχίζεται ή καταδίωξι του έχθρου. Μόνο μερικές ομάδες φθάνουν στην Ούγγαρία για νά δώσουν την εικόνα της ήττας τους.

Τό έτος 955 θεωρείται πολύ σωστά σημαντικό για την ιστορία της Εύρώπης. Η αίματηρή αυτή ήττα προειδοποίησε τούς Ούγγρους πως ή έποχή των εύκολων και καρποφόρων έπιδρο-

μών πέρασε πιά. Η πραγματικότητα αναγκάζει τούς άγριους αυτούς πολεμιστάς νά μάθουν νά καλλιεργούν την εύφορη γή τους. Υστερα από πενήντα σχεδόν χρόνια, ό βασιλιάς τους Στέφανος, που ή Έκκλησία τόν άνεκήρυξε άγιο, τούς προσηλύτισε

στόν Χριστιανισμό. Έν τω μεταξύ και οί Νορμανδοί έχουν ήσυχάσει. Η δυτική και κεντρική Εύρώπη μπαίνει σέ μιá μακρυά περίοδο σχετικής ειρήνης, χωρίς την ταραχή των έπιδρομών, και έτσι μπορεί νά προετοιμασθί ό θαυμάσιος πολιτισμός της.

Τά πρώτα βήματα του ευρωπαϊκού πολιτισμού

Ο πολιτισμός αυτός θρίσκειται άκόμη στά πρώτα του θήματα. Έκτός από μερικά μοναστήρια όπου έχουν μαζευθί τά χειρόγραφα, ή αιαθεία είναι σχεδόν γενική. Άκόμη και ό "Όθων Ιος μόλις ξέρει νά διαβάζη. Η Εύρώπη πρέπει όλα νά τά μάθη και πρώτα απ' όλα από τό "Ισλάμ. Αυτό θά γίνη μέσω των "Ισπανών Χριστιανών που θρίσκονται υπό την κυριαρχία των Άράβων και έχουν πολιτισθί από την έπαφή αυτή. Τό 955 άκριβώς είναι έπίσκοπος που οί "Αραβες τόν λένε Ραμπί Ιμπν Σαϊντ και οί "Ισπανοί Ρεσθεμούντο έρχεται άπεσταλμένος στόν "Όθωνα. Ένας νέος μοναχός, ό Ζεμπέρ, μαθαίνει τόσο πολλά, ώστε το άναθέτουν νά μορφώση τόν έγγονό του "Όθωνα. Αργότερα θά γίνη πάπας. Οί πρώτες αυτές έπαφές πολλαπλασιάζονται και προκαλούν την πρώτη άφύπνισι της έπιστήμης στίς χώρες της Εύρώπης.

Η τέχνη της Δύσεως έξελίσσε-

ται κι' αυτή άργά, άθόρυβα. Λίγα έργα της έποχής αυτής έχουν σωθί ως τά χρόνια μας. Οί πύργοι έχουν χαθί. Τό ίδιο και οί περισσότερες εκκλησίες που ήταν μικρές και βαρείες και άσχημα φωτισμένες. Τούς έπόμενους αιώνες θά άντικατασταθούν από τις ρωμανικές και τις γοτθικές εκκλησίες. Όστόσο μερικά άρχιτεκτονικά ευρήματα και οί πρώτες προσπάθειες των γλυπτών δίνουν κάποιο νόημα στην άχάριστη αυτή έποχή.

Η Εύρώπη δεν έχει άκόμη νά προσφέρει τίποτε σέ πνευματικά ή καλλιτεχνικά έργα, τίποτε που νά μπορή νά συγκριθί με τούς καρπούς των συγχρόνων πολιτισμών της Κίνας, του "Ισλάμ, του Βυζαντίου. Όστόσο τότε άκριβώς—πριν από χίλια χρόνια—άρχίζει νά θρίσκη τούς υλικούς όρους που θά της έπιτρέψουν νά αναπτύξη με τρόπο τόσο θαυμαστό τόν πολιτισμό της που άργότερα θά ξεχυθί σέ όλο τόν κόσμο.

Ενα από τά πιο έννοητικά των δελτίων του καιρού του "Αστεροσκοπείου είναι ότι δεν έχουν πάντα άδικο.

Τερπέλικά τὰ κόκκαλα; Ίσως αυτό νά μπορούσαμε νά τὸ λέμε παλαιότερα

Ο ΣΚΕΛΕΤΟΣ : ΒΑΣΙΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Τού

J. D. RATCLIFF

Ίσως καμμιά φορά νά σκεπτόμαστε ὅτι τὰ κόκκαλά μας εἶναι ἄδρανῇ, νεκρά, ὅτι ἀποτελοῦν ἀπλῶς τὸν χαλύβδινο σκελετὸ τοῦ σώματος. Στὴν πραγματικότητα ὅμως εἶναι ἀπὸ τὰ πιὸ ἐργατικά ὄργανα. Εἶναι πολυάσχολα ἐργοστάσια, πού φτιάχνουν ἐρυθρὰ καὶ λευκὰ αἱμοσφαίρια ὅλο τὸ εἰκοσιτετράωρο. Κάθε λεπτὸ πεθαίνουν κάπου 180 ἑκατομμύρια ἐρυθρὰ αἱμοσφαίρια. Τὰ κόκκαλα πρέπει νά τὰ ἀντικαταστήσουν μὲ γερὰ νεαρὰ αἱμοσφαίρια, γιατί ἄλλιῶς κινδυνεύουμε νά πάθουμε ἀναιμία. Ὁ μυελὸς χρειάζεται ἔξι ὥς ὀκτὼ ἑβδομάδες γιὰ νά ἀντικαταστήσῃ τὰ ἐρυθρὰ αἱμοσφαίρια πού ἔχει χάσει ὁ ἄνθρωπος μὲ τὴν ἀπώλεια ἢ.χ. 300 γραμμαρίων αἵματος.

Τὰ ὀστᾶ ἔχουν καὶ ἄλλες εὐθύνες: παράγουν τὰ λευκὰ αἱμοσφαίρια πού καταπολεμοῦν τίς μολύνσεις καὶ ἐνεργοῦν σάν ἀποθήκες τοῦ σώματος γιὰ ἀποταμίευσι τροφῆς. Τὰ ὀστᾶ παράγουν στὸν μυελὸ λίπη καὶ πρωτεΐνες γιὰ ὥρα ἀνάγκης. Καὶ περιέχουν ὅλο τὸ ζωτικὸ γιὰ τὸ σῶμα ἀσθέσιο καὶ φωσφόρο. Τὸ ἀσθέσιο εἶναι ἀπαραίτητο γιὰ τὴν πήξι τοῦ αἵματος, τὸν παλμὸ τῆς καρδιάς, τίς συσπάσεις τῶν μυῶν καὶ τὴν λειτουργία τοῦ νευρικοῦ συστήματος. Μὲ ἓνα πολύπλοκο αὐτορυθμιζόμενο σύστη-

μα τὸ ἀσθέσιο πού πήραμε ἀπὸ τὸ γάλα πού ἤπιαμε σήμερα ἐναποτίθεται στὰ κόκκαλα καὶ τὸ ἀσθέσιο πού εἶχε ἐναποθετῇ τὴν περασμένη ἑβδομάδα ἀποσύρεται.

Οἱ πρόσφατες μελέτες μὲ ραδιενεργὰ ἰσότοπα ἔρριξαν καινούργιο φῶς σ' αὐτὴ τὴν συνηθισμένη δραστηριότητα τῶν ὀστῶν τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ χάρις σ' αὐτὲς ἐπινοήθηκαν καινούργιοι τρόποι γιὰ νά γίνεται ἡ ἐπιδιόρθωσις τῶν ὀστῶν.

Τὸ ἀνθρώπινο σῶμα ἔχει περίπου 206 ὀστᾶ, ἂν καὶ ὁ ἀριθμὸς ποικίλλει. Ἐνα παιδί ἢ.χ. ἔχει συνήθως 33 σπονδύλους στὴν σπονδυλική του στήλη. Στους ἐνήλικες οἱ κατώτεροι σπόνδυλοι ἐνώνονται γιὰ νά σχηματίσουν τὸ ἱερὸν ὁστοῦν καὶ τὸν κόκκυγα καὶ ἔτσι μένουν 26 σπόνδυλοι. Καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν πλευρῶν ποικίλλει. Κανονικὰ ὑπάρχουν 12 ζεύγη, ἀλλὰ πολλοὶ ἄνθρωποι ἔχουν μόνο 11, ἐνῶ ἄλλοι ἔχουν 13.

Ὁ ἀνθρώπινος σκελετὸς εἶναι ἓνα ἀριστούργημα μηχανικοῦ σχεδίου πού τὸ κάθε του μέρος προορίζεται γιὰ μιὰ ὀρισμένη ἐργασία. Ὁ ἐγκέφαλος προστατεύεται μὲ τὸ κρανίον, πού στὰ πιὸ ἐκτεθειμένα του σημεία (ὀπως στὴν κορυφή) εἶναι σκληρότερο καὶ πυκνότερο. Ὁ νωτιαῖος μυελὸς, ἓνα ἐξαιρετικὰ εὐαίσθη-

το καὶ ζωτικὸ νευρικὸ κέντρο, προστατεύεται ἀπὸ τοὺς σπονδύλους. Ἡ σπονδυλικὴ στήλη ἔχει καὶ εἰδικὰ ὄργανα ἀπορροφητικῶν δυνάμεων, τοὺς ἰνοχονδρῶδεις δίσκους μεταξὺ τῶν σπονδύλων.

Τὰ ὀστᾶ τῆς κνήμης εἶναι κοίλα σύμφωνα μὲ τὴν ἀρχὴ τῆς μηχανικῆς, πού λέει πὼς μιὰ κοίλη στήλη εἶναι ἰσχυρότερη ἀπὸ μιὰ συμπαγῆ τοῦ αὐτοῦ θάρους. Ἄν τὰ μετρήσουμε ἀνάλογα μὲ τὸ θάρος τους, τὰ ὀστᾶ εἶναι ἰσχυρότερα ἀπὸ τὸν χάλυβα. Ἡ κατασκευὴ τῶν ὀστῶν μπορεῖ νά συγκριθῇ μὲ τὸ μπετόν ἀρμέ.

Δύο οὐσίες ἀποτελοῦν τὰ ὀστᾶ: ἡ σπογγώδης καὶ ἡ συμπαγῆς. Κάθε ὁστοῦν, μίᾳ πλευρᾷ π.χ., ἔχει καὶ τὰ δύο εἶδη. Ἡ συμπαγῆς οὐσία σχηματίζει ἓνα σκληρὸ ἐξωτερικὸ στῶμα. Στὸ ἐσωτερικὸ ὑπάρχει ἡ σπογγώδης οὐσία πού περιβάλλει τὸν μυελὸ, τὰ νεῦρα καὶ τὰ αἱμοφόρα ἀγγεῖα.

Τὰ ὀστᾶ ἀναπτύσσονται μὲ τὴν προσθήκην νέας οὐσίας στὴν παλαιά. Ὅταν ἓνα ὁστοῦν σπᾶσῃ, τότε κάθε μιὰ ἀπὸ τίς σπασμένες ἄκρες ἀρχίζει νά μεγαλώνῃ, νά ἀπλώνεται κατὰ κάποιον μαγικό, μυστηριώδη τρόπο, γιὰ νά συναρτήσῃ τὴν ἄλλη. Τὰ συνδετικά κύτταρα στερεοποιοῦνται καὶ τελικὰ μεταβάλλονται σὲ ὀστοῦν.

Ὡς πρὶν ἀπὸ λίγο καιρὸ οἱ θλάβες τῶν ὀστῶν ἦταν πολὺ σοβαρές. Γιὰ τοὺς ἡλικιωμένους οἱ γύψινοι νάρθηκες γίνονταν τὰ φέρετρό τους καὶ οἱ πολλοὶ μῆνες στὸ κρεβάτι ἐπιδροῦσαν θλαθερὰ στὸν χαρακτῆρα τῶν παίδων. Ἀλλὰ ἡ πρόσφατη πρόοδος στὴν ὀρθοπαιδικὴ ἀλλάξε αὐτὴν τὴν εἰκόνα.

Ἐνα ἀπὸ τὰ πρῶτα θήματα στὴν ἐπιδιόρθωσι τῶν ὀστῶν ἦταν ἡ μέθοδος μὲ τίς πλάκες.

Ἰοποθετοῦσαν μιὰ πλάκα κατασκευασμένη ἀπὸ ὀστᾶ βοῶς στὸ σημεῖο τοῦ κατάγματος καὶ τὴν στερέωναν μὲ καρφία φτιαγμένα ἀπὸ τὸ ἴδιο ὕλικό. Μὲ τὸν καιρὸ τὸ σῶμα ἀπορροφοῦσε καὶ τὰ δύο. Ἡ μέθοδος αὕτῃ εἶχε ἓνα μεγάλο μειονέκτημα: τὰ ὀστᾶ τοῦ βοῶς ἦταν χρήσιμα γιὰ μικρὰ κατάγματα, ἀλλὰ δὲν ἦταν ἀρκετὰ δυνατά, ὥστε νά ἐπιτρέπουν σὲ ἓνα ἀσθενῇ μὲ σπασμένη κνήμη νά σηκωθῇ καὶ νά περπατήσῃ.

Γι' αὐτὸ ἔπρεπε νά θρεθοῦν καλύτερα ὕλικά: πολὺ γερὰ, νά μὴ ἀντιδρῶν στὰ ὑγρά τοῦ ὁργανισμοῦ καὶ ἀρκετὰ ἀπαλά, ὥστε νά μπορῇ νά τὰ ἀνεχθῇ τὸ ἀνθρώπινο σῶμα. Μερικὰ εἰδικὰ κράματα μετάλλων, ὅπως π.χ. ὁ ἀνοξείδωτος χάλυβας, ἀποδείχθηκαν ἀρκετὰ ἱκανοποιητικά. Εἶναι τόσο στερεὰ, ὥστε ἐπιτρέπουν τὴν χρησιμοποίησι τοῦ σπασμένου μέλους σχεδὸν ἀμέσως καὶ πολλὲς φορές μποροῦν νά μείνουν μέσα στὸ σῶμα.

Στὸν δεύτερο παγκόσμιον πόλεμο πραγματοποιήθηκε στὴ Γερμανία ἓνα σπουδαίότατο ἐπίτευγμα. Πρόκειται γιὰ τὸν ἐσω-τερικὸ νάρθηκα πού ἀρχίζει νά τὸν ἐφαρμόζῃ ὁ δρ Γκέρχαρντ Κιοῦντσερ. Ἡ ἐφαρμογὴ του σὲ περιπτώσεις κατάγματος τοῦ μηροῦ ἀγγίζει τὰ ὅρια τοῦ θαύματος. Συνήθως τὸ κατάγμα τοῦ μηροῦ ἐσήμαινε ἔξι μῆνες στὸ κρεβάτι μὲ γύψο καὶ θάρος. Πολλὲς φορές οἱ κλειδώσεις σκληραῖναν καὶ οἱ μῦς ἀδυνατίζαν τόσο, ὥστε ὁ ἀσθενὴς πάθαινε μόνιμη ἀναπηρία. Μὲ τὸ καινούργιο σύστημα ἀνοίγεται τὸ ἐπάνω ἄκρο τοῦ μηριαίου ὀστοῦ καὶ διασπείνεται ὁ χώρος τοῦ μυελοῦ. Ὑστερα εἰσάγεται μιὰ μετάλλινη ράβδος, ὅμοια ἀκριβῶς μὲ τὸ ὁστοῦν σὲ πῆκος, πάχος καὶ κάμψι. Μὲ τὴν σφήνα

αυτή στη θέση της, οι ασθενείς μπορούν να σηκωθούν και να περπατήσουν μέσα σε λίγες εβδομάδες. Μετά την αρχική επιτυχία στον μηρό, η μέθοδος αυτή δοκιμάστηκε και στα κατώτερα όστα της κνήμης και του βραχίονα, ακόμη και στα όστα των χεριών και των δακτύλων και επέτυχε.

Ένας άλλος θρίαμβος της επιστήμης είναι η επιδιόρθωση των οστών της λεκάνης. Πριν από δέκα χρόνια ένα κάταγμα της λεκάνης ήταν θανατική καταδίκη για ένα ηλικιωμένο. Ο περιορισμός στο κρεβάτι επί μήνες και η χρόνια επιβράδυνση στην ανανέωση των οστών άφινε τα παλαιότερα όστα να γίνουν λεπτά και εύθραυστα και άνοιγε το δρόμο για την πνευμονία και άλλες σοβαρές αρρώστιες.

Τα πρώτα θήματα για τη λύση του προβλήματος τα έκανε ο δρ Σμιθ Πέτερσεν, του Χάρβαρντ. Σε πολλές περιπτώσεις κατάγματος της λεκάνης το σπάσιμο βρίσκεται στο λαγύο του μηριαίου οστού, δηλαδή σπάζει η στρογγυλή κεφαλή του οστού στο σημείο που ένώνεται με τη λεκάνη. Ο δρ Σμιθ Πέτερσεν επιβίωσε ένα μακρύ καρφί από ανοξείδωτο χάλυβα, με το οποίο στερέωνε το σπασμένο κόκκαλο. Με τη μέθοδο αυτή εκατοντάδες άνθρωποι μπορούσαν να περπατούν — με μπάστούνι ή πατερίτσες — μέσα σε λίγες εβδομάδες.

Αργότερα ο δρ Σμιθ Πέτερσεν επιβίωσε ένα είδος κύπελλο από ανοξείδωτο χάλυβα ή κάποιο άλλο κράμα, που το προσήρμοζε στην κεφαλή του μηριαίου οστού όταν πάθαινε κάποια βλάβη. Αργότερα δυο Γάλλοι, ο Ζάν και ο Σάρλ Ζυντέ, σκέφθηκαν να αντικαταστήσουν τη σπασμένη κεφαλή του μηριαίου ο-

στού με πλαστική ύλη. Το κομμάτι αυτό το στερέωναν στη θέση του με ένα είδος μίσχου και το σφήνωναν μέσα στο μηριαίο οστό. Οι αδελφοί Ζυντέ αναφέρουν πως τα 80% των ασθενών τους θεραπεύονται τόσο καλά, ώστε γυρίζουν πάλι στην εργασία τους.

★

Ένα άλλο καταπληκτικό θήμα της επιστήμης είναι ο έλεγχος της αναπτύξεως των οστών. Συχνά σε ώριμες αρρώστιες — ιδιαίτερα στην πολιομυελίτιδα — η ανάπτυξη των οστών στο ένα πόδι του παιδιού καθυστερεί. Οι χειρουργοί έχουν επινοήσει αρκετές επιχειρήσεις για να επιμηκύνουν τις κνήμες που έχουν βραχυυνή ως 2½ πόντους. Αλλά η μέθοδος αυτή είναι δύσκολη, κουραστική και όχι πάντα επιτυχής. Γι' αυτό οι χειρουργοί ζήτησαν να θρούν ένα τρόπο για να σταματά η ανάπτυξη της άλλης κνήμης. Ένας γιατρός χάλασε ένα τμήμα της περιοχής που αναπτύσσεται και εισηγάγε ένα ξένο οστό για να καθυστερήσει την ανάπτυξη. Ένας άλλος χρησιμοποίησε μια συρματίνη θηλειά. Άλλος πάλι εισηγάγε γάντζους από ανοξείδωτο χάλυβα μέσα στην «γραμμή ανάπτυξεως» του οστού. Οι γάντζοι παρεμποδίζουν την ανάπτυξη, αλλά αργότερα μπορούν να αφαιρεθούν και η υγιής κνήμη να συνεχίσει την ανάπτυξη της.

★

Τα όστα αρχίζουν να παίζουν ζωτικό ρόλο σε πολλές περιπτώσεις ζωής και θανάτου. Συχνά συμβαίνει η ζωή ενός ανθρώπου να εξαρτάται από την παροχή αίματος ή άλλου υγρού. Πολλές φορές για τις μεταγγίσεις αυτές δεν είναι δυνατό να χρησιμοποιηθούν φλέβες. Στα άσθε-

νικά νεογέννητα παιδιά οι φλέβες είναι πολύ λεπτές για να τις θρή κανείς. Σε προχωρημένα εγκαύματα μπορεί να καταστραφούν. Σε ισχυρό κλονισμό οι φλέβες παραλύουν. Στις περιπτώσεις αυτές ο μόνος τρόπος για να σωθεί μια ζωή μπορεί να είναι η μεταγγίση του αναγκαίου υγρού στο δίκτυο των αιμοφόρων αγγείων δια του μυελού των οστών. Άλλοτε υπήρχε ένα ανυπερβλητό σχεδόν εμπόδιο για αυτή τη μέθοδο: οι θελόνες της μεταγγίσεως που εισχωρούσαν στο κόκκαλο προκαλούσαν συχνά αποστήματα ή εφραζαν με θρόμβια οστά.

Τώρα μια θαυμάσιμη πρωτότυπη θελόνια, έφευρεσι του δρος Χένρυ Τέρκελ, από το Νητρώιτ, λύνει το πρόβλημα. Μέσα σε ένα κοίλο στέλεχος θελόνας υπάρχει μια μικρότερη περιστροφική θελόνια με κοφτερά δόντια. Όταν πιεστεί επάνω σε ένα οστό, ως πούμε του στέρνου, κόβει ένα μικρό δίσκο. Τότε η μεγαλύτερη θελόνια γλιστρά μέσα από την τρύπα και η μετάγ-

γισι αρχίζει. Ολόκληρη η διαδικασία δεν χρειάζεται παραπάνω από δυο λεπτά. Στο Νητρώιτ έγιναν 125 μεταγγίσεις αυτού του είδους με επιτυχία. Στην Δανία έγιναν 1.000 και μόνο πέντε παρουσίασαν επιπλοκές.

★

Η θελίωση της τεχνικής υπερπηδά πολλές παραμορφώσεις των οστών, μερικές χωρίς χειρουργική επέμβαση. Η κύρτωση της σπονδυλικής στήλης, η εγκεφαλική παράλυσι, οι παθήσεις του μυελού, οι όγκοι των οστών, αυτά και άλλα ὀρθοπεδικά προβλήματα πλησιάζουν προς τη λύση τους καθώς η έρευνα αποκαλύπτει τα μυστικά των οστών.

Τα όστα, που τα θεωρούσαμε άλλοτε στεγνά και νεκρά, χημικά μόνο για τον αντόμο, αποκαλύπτουν τώρα τα μυστικά της ζωής τους. Οι γιατροί που ασχολούνται με τα θέματα αυτά λένε πως τα σημερινά ευρήματα δεν είναι τίποτε μπροστά στα επιτεύγματα που θα ακολουθήσουν.

Πόσος καιρός σας χρειάζεται, κύριε Φώρ, ρώτησε ένας δημοσιογράφος τον Γάλλο πολιτικό, για να γράψετε ένα λόγο;

—Εξαρτάται πόσο μεγάλος θα πρέπει να είναι ο λόγος αυτός.

—Ναί, φυσικά! Όσο μεγαλύτερος ο λόγος, τόσο περισσότερο χρόνο θα χρειάζεστε.

—Καθόλου, αγαπητέ μου, διαμαρτυρήθηκε ο Έντγκαρ Φώρ. Για ένα λόγο διαρκείας δέκα λεπτών χρειάζομαι μια εβδομάδα για ένα λόγο μισής ώρας δύο ημέρες· αν όμως έχω το ελεύθερο να μιλήσω όσο θέλω τότε μπορώ να αρχίσω τελείως απροετοίμαστος.

Π ὥς σὲ λένε; ρωτᾷ ἓνας περαστικός τὸν Νέγρο ὁδηγὸ τοῦ ταξί.
—'Αβραὰμ Λίνκολν, κύριε.
—Πολὺ διαδεδομένο ὄνομα σ' αὐτὸ τὸ μέρος, εἶπε ὁ ξένος.
—Μὰ βέβαια, κύριε ἀφοῦ ἔχω ἀπὸ τὸν Πρῶτο Παγκόσμιο Πόλεμο
ποὺ δευλεύω ἐδῶ.

☆

Up.

Ε να Νέγρο τὸν πᾶνε στὸ δικαστήριό μὲ τὴν κατηγορία πὼς χτύπησε
ἓνα λευκό.

—Γιατί τὸν χτύπησες; τὸν ρωτᾷ ὁ δικαστής.
—Γιατὶ μὲ φώναξε «βρωμοαράπη».
—Μὰ ἀράπης δὲν εἶσαι;
—Ναί, εἶμαι. Ἀλλὰ, κύριε δικαστή, ἂν ἐσένα σὲ φώναζε κάποιος ἔτσι
δὲν θὰ τὸν χτυποῦσες, κι' ἐσύ;
—Μὰ δὲν εἶμαι. — Εἶμαι; τί λές;
—Ὅχι, δὲν εἶσαι. Ἀλλὰ ἂν σ' ἔλεγε βρωμοδικαστή; Τί θάκανες; δὲν
θὰ τὸν βάραγες;

Pourquoi Pas?

ΗΖΩΗ ΚΑΙ ΟΙ ΝΕΙΡΟΙ

Ε νας Νέγρος εἶχε κληθῇ μάρτυς στὸ δικαστήριό γιὰ μιὰ κλοπή.
—'Απὸ πότε γνωρίζεις τὸν κατηγορούμενο; ρωτᾷ ὁ εἰσαγγελεύς.
—Οὐ, δέκα χρόνια τώρα.
—Καί; νομίζεις πὼς εἶναι κλέφτης;
—Χμ..., κύριε δικαστή. Δὲν μπορῶ νὰ τὸν πῶ κλέφτη, ἀλλὰ ἂν ἦμουνα
κοτόπουλο, σίγουρα θὰ εἶχα γίνεи ψητός.

☆

Up.

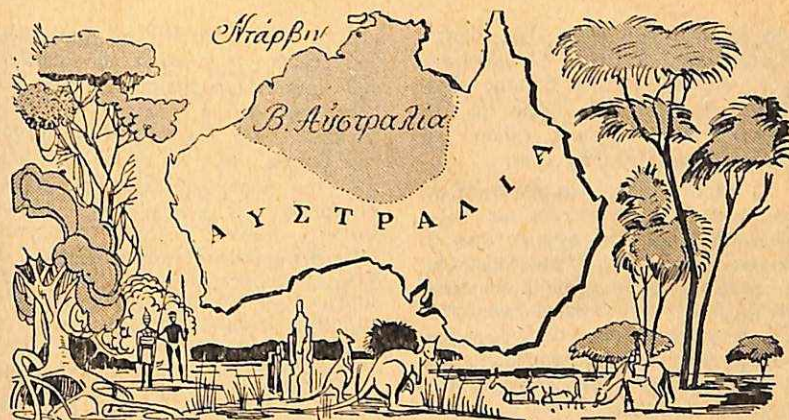
Ε ξακολουθεῖτε νὰ μαλλώνετε μὲ τὸν ἄνδρα σου Λίξη; ρωτᾷ ἡ κυρία
μιὰ Νέγριτ ποὺ εἶχε νὰ τὴν δῇ μερικὰ χρόνια.

—Μπά, κυρία, καθόλου πιά.
—Πὼς ἔγινε αὐτὸ τὸ θαῦμα;
—Νὰ σὰς πῶ, κυρία, πέθανε.

☆

Constellation

Α κουε πάντα τὴν πρώτη συμβουλή τῆς γυναίκας. Ποτὲ τὴν δεύτερη.
Νέγρικη Παροιμία

ΕΝΑΣ ΠΑΡΘΕΝΟΣ ΤΟΠΟΣ : Ἡ Ἀπέραντη Βόρειος Αὐστραλία

Τοῦ

JAMES MICHENER

Κ ἄθε ἀμερικανὸς ποὺ νοσταλγεῖ
τὶς ἄγριες δυτικές περιοχές, τὸ
γνωστὸ Wild West, πρέπει νὰ πάη
στὴν Αὐστραλία. Ἐκεῖ στὸ ἀπέραν-
το βόρειο τμήμα τῆς νέας αὐτῆς ἡ-
πείρου βρίσκεται μιὰ ἀπὸ τὶς κα-
ταπληκτικώτερες καὶ πιὸ ἐνδιαφέ-
ρουσες περιοχές τῆς γῆς. Στὴ σα-
βάννα, τὴν αὐστραλιανὴ ἔρημο, τὸ
μάτι σου βλέπει ἀνεμπόδιστα σὲ
ἀπόστασι 40 μιλίων. Δέντρα εἶναι
σπαρμένα ἐδῶ κι' ἐκεῖ καὶ ἡ καφε-
τιά γῆ τῆς σκεπάζεται ἀπὸ πλού-
σιο χορτάρι. Ὁ τόπος εἶναι γεμά-
τος καγκουρά. Ἐκατομμύρια που-
λιά πετοῦν στὸν οὐρανὸ καὶ κατὰ
μῆκος τῶν κυματιστῶν κοιλάδων κι-
νοῦνται χιλιάδες ζῶα.

Πρὸς τὸ κέντρο τῆς πλούσιας καὶ
θελκτικῆς αὐτῆς γῆς βρίσκεται τὸ
Βικτώρια Ρίβερ Ντάουνς, ἓνα κτή-
μα μὲ βορειδῆ, ποὺ ἀπὸ χρόνια ἐ-
ξάπτει τὴν φαντασία τοῦ κόσμου.

*Τίποτε σὶνὸν κόσμο δὲν μοιάζει
μὲ τὴν Βόρειο Αὐστραλία καὶ
τὰ ἀπέραντα κτήματά της ποὺ
χρειάζεσαι μῆνες νὰ τὰ γνωρίσης*

Κάποτε ἦταν μεγαλύτερο ἀπὸ τὴν
Πολιτεία Μαίριλαντ. Σήμερα ἀκόμη
ἔχει περίπου τέσσερα ἑκατομμύρια
στρέμματα, καὶ δὲν ὑπάρχει ἄνθρω-
πος ποὺ νὰ ἔχη δεῖ ὅλα τοῦ τὰ βο-
σκοτόπια.

Στὸ Βικτώρια Ρίβερ Ντάουνς
μπορεῖ κανεὶς νὰ ζήσει μιὰ πρωτό-
γονη ἀκρίτικὴ ζωή, ποὺ σήμερα δὲν
βρίσκεται πιὰ πουθενά, παρὰ σὲ ὠ-
ρισμένα μόνον μέρη τῆς Ἀργεντινῆς.
Τὰ ἄγρια ἄλογα εἶναι ἀφθονα καὶ
περιμένουν τὸ χερί ποὺ θὰ τὰ δα-
μάσῃ. Γιὰ νὰ συγκεντρώσῃ κανεὶς
τὰ βοοειδῆ καὶ νὰ ἐπιθεωρήσῃ τὸ
ἀπέραντο ἀγρόκτημα πρέπει νὰ γυ-

ρίξη περισσότερο από μήνα. "Ενας ειδικός είπε: «Σ' αυτά τα μέρη γενικά 40 στρέμματα βοσκής αναλογούν σε κάθε ζώο, άρα το Βικτώρια Ρίβερ Ντάουνς πρέπει να έχει περίπου 100.000 ζώα.

Το κύριο αγρόκτημα αποτελείται από μία ομάδα οπιτιών με σιδερένιες σκεπές, που σχηματίζουν ένα χωριό, με το σιδηρογείο του, το σαγματοποιείο του, το αρτοποιείο του, τον ραδιοφωνικό του σταθμό, το γκαράζ, το αεροδρόμιο και ένα κατάστημα με εμπορεύματα που ή αξία τους υπερβαίνει το ένα εκατομμύριο δολάρια.

Από το αγρόκτημα ξεκινούν χωματόδρομοι που οδηγούν σε απομακρυσμένα δευτερεύοντα κτήματα, όπου ένας μόνον λευκός και ξηρή ιθαγενής φροντίζουν μια έκταση από ένα εκατομμύριο στρέμματα και 25.000 ζώα. Λέγεται ότι «20 λευκοί και 12 άνεμόμυλοι διευθύνουν το απέραντο αυτό κτήμα», γιατί μολονότι το κτήμα έχει για άρδευσις δύο ποτάμια αποκλειστικώς δικά του, χρειάζονται συγχρόνως και άνεμόμυλοι για να άντλουν νερό από μεγάλο βάθος ώστε να διατηρούνται τα ζώα στη ζωή κατά την εποχή της ξηρασίας.

Επικεφαλής είναι ο ξυπνος γκριζομάλλης Τζών Κουέρκ. Αυτός λένε είναι ο άνθρωπος που γνωρίζει καλύτερα από τόν καθένα την Αυστραλία και καθετί σχετικόν με τα ζώα που πρέπει το κτήμα. Όταν έρθη η εποχή του σφαγείου, ο Κουέρκ σχηματίζει ομάδες από 1200 ζώα και τα οδηγεί σιγά προς τόν προορισμό τους, από δρόμο που μερικές φορές χρειάζονται 120 ημέρες για να καλυφθούν 800 περίπου μίλια. Όταν τα ζώα φθάσουν έχουν βέβαια γίνει πετοί και κόκκαλο, λίγες όμως εβδομάδες αρκούν στίς πλούσιες ανατολικές βοσκές για να συνέλθουν. Τελευταίως ο Κουέρκ έστειλε 1350 ζώα και δεν έχασε ούτε ένα στο ταξίδι που κράτησε 112 ημέρες. Τόσο καλό είναι το προσωπικό που τα συνοδεύει στην επικίνδυνη αυτή διαδρομή.

Στο Βικτώρια Ρίβερ υπάρχουν δυο λευκές: η γυναίκα του διευθυντού του ταχυδρομείου με τις δύο κόρες της, και η γυναίκα του Τζών Κουέρκ, μια ζωντανή παλαιμάχος τολή βορρά. Η τελευταία φροντίζει για την κοινωνική ζωή του αγροκτήματος, και όλα γίνονται όπως πρέπει: πάρτυ, τσάγια, γιορτές, κινηματογραφικές παραστάσεις, αθλητικές συναντήσεις—στίς οποίες διακρίνονται οι ιθαγενείς—και λειτουργίες όποτε περάσει από κεί παππας.

Η τροφή είναι κάτι καταπληκτικό. Τέσσερις φορές την εβδομάδα σφάζεται ένα μοσχάρι, και πολλές οικογένειες τρώνε σε κάθε φαγητό τους—ακόμη και στο πρωινό—φιλέ μινιόν.

Η περιοχή αυτή είναι απομακρυσμένη. Ο αστυνομός την επισκέπτεται μια φορά το χρόνο για να δώσει άδειες γάμου, κατοχής όπλων, διατηρήσεως σκύλων, άδειες οδηγήσεως, αυτοκινήτου κλπ. "Αν πεθάνη κανείς, ο θάνατός του αναγγέλλεται από το ραδιόφωνο, και γίνεται ή ταφή του. Ένα χρόνο αργότερα ο αστυνομός κάνει έλεγχο για να δει αν ο θάνατός του παρουσίαζε τίποτε το ύποπτο. Οι γείτονες απέχουν αρκετά ο ένας από τόν άλλον, περίπου 200 μίλια, και όποιος δουλεύει εκεί γνωρίζει όλους όσους βρίσκονται σε ακτίνα 300 μιλίων. Αυτό σημαίνει ότι γνωρίζει όλους τούς ανθρώπους που ζουν σε μια περιοχή από 300.000 τετραγωνικά μίλια!

Όστόσο ή υπαίθρος κατοικείται από πλήθος παράξενα ζώα. Πάντοτε, το πρωί, στη στροφή του δρόμου, βλέπει κανείς ομάδες καγκουρώ να τόν κοιτάζουν καθισμένες κάτω από τη σκιά ενός καουτσουκόδενδρου, με τα μπροστινά κοντά τους ποδαράκια μαζεμένα κάτω από τόν πηγούνι τους. Υστερα εξαφανίζονται με γιγαντιαία πηδήματα, κρατώντας ισορροπία με τις βαριές τους ουρές, καθώς περνούν επάνω από τα πεσμένα δένδρα.

Κατά μήκος τών ποταμών, κροκόδειλοι τεραστίων διαστάσεων περριμένουν να αρπάξουν κανένα ζώο

παραμονεύοντας μέσα στίς υδάτινες κρύπτες τους. Οι άνδρες ενός γειτονικού αγροκτήματος είδαν μια φορά ένα άρσενικό κροκόδειλο να όρμα μέσα από τόν νερό και να ξεσχίξη ένα άλογο. Πολλοί κτηνοτρόφοι έχουν χάσει τη ζωή τους απ' αυτούς τούς επιδρομείς.

Δύο έντελως άπιθνα ζώα έχουν γίνει πραγματικές μαστίγες. Ένα πρωί καθώς έβγαينا με τ' άλογό μου από τόν αγρόκτημα είδα ένα μεγάλο κοπάδι από τα ωραιότερα ζώα που είχα δει ως τότε στην Αυστραλία: άνοιχτά καφέ και γκριζα γαϊδουράκια. Ο Τζών Κουέρκ όμως που ήταν μαζί μου δεν τα βρήκε καθόλου χαριτωμένα. «Μερικοί από τούς πρώτους άποίκους άφησαν έλεύθερα λίγα γαϊδουράκια», είπε με δυσφορία «και ίδου τόν αποτέλεσμα».

Τα μικρά γρήγορα ζώα, που κάποτε τα χρησιμοποιούσαν για μεταφορές αλλά που τώρα είναι σε έντελως άγρια κατάσταση, κάνουν επιδρομές στους σταθμούς, και τρώνε τις βοσκές πριν προλάβουν να τις αγγίξουν τα ζώα για τα όποια προορίζονται.

Η δεύτερη πληγή που μαστίζει τόν βόρειο διαμέρισμα της Αυστραλίας, είναι τόσο άπιθνη, που έμεινα κατάπληκτος. Μια μέρα είδα ένα φράκτη από συρματόπλεγμα, τελείως ίσοπεδωμένο, σαν κάποιο τεράστιο πέλμα να τόν είχε πατήσει. Ο κτηνοτρόφος τόν εξέτασε προσεκτικά και βλαστήμησε. «Καμήλες!» Πριν από πολλά χρόνια μερικοί άποικοι είχαν αφήσει ελεύθερες μερικές καμήλες που χρησιμοποιούσαν σε καραβάνια για να περνούν τις αυστραλιανές έρήμους.

Τα κακά με τις καμήλες είναι, μου είπε ο κτηνοτρόφος, ότι όταν βλέπουν φράκτη απλάς άκουμπούν άπάνω του επί 15 περίπου λεπτά ώσπου να τόν ρίξουν. Δεν έχομε βρεί τίποτε που να μπορή να σταμάτησε τις καμήλες.

Όστόσο ή μόνιμη πληγή του βορρά είναι τόν λευκό μερμήγκι, ένας τερμίτης που αποκτά τεράστιες διαστάσεις. Φτιάχνει πελώριους σωρούς

από βαθύ κόκκινο χώμα, οικοδομήματα με πύργους, που μοιάζουν με έρειπώμενα κάστρα. Περιεργάσθηκα πολλούς απ' αυτούς τούς πύργους που τόν ύψος τους έφθανε τα 4 μέτρα, και είδα φωτογραφίες άλλων άκόμη μεγαλύτερων.

Οι «χλωμοί» κάτοικοι αυτών τών σωρών μπορούν να φάνε ένα σπίτι μέσα σε τρεις εβδομάδες, και ένα πιάνο σε πέντε ημέρες. Είδα μια βιβλιοθήκη που τόν έσωτερικό όλων τών βιβλίων της τόν είχαν φάει έντελως. Τα έντομα αυτά έχουν φάει άκόμη και τόν μολύβδινο προστατευτικό περίβλημα από μπαταρίες αυτοκινήτων.

Τα λευκά μερμήγκια έμποδίζουν τόν άποικο σε κάθε του δήμα. Η γυναίκα του θέλει να βάλη ένα τραπεζί στην βεράντα: τα μερμήγκια όμως θά τόν φάνε. Μια βεράντα κάτω από τα δένδρα θά ήταν κάτι πολύ ωραίο: θά την κατελάμβαναν όμως οι τερμίτες. Γι' αυτό τόν λόγο τα σπίτια είναι όλα ντυμένα με σίδερο. Μόνον για ένα πράγμα είναι καλά τα μερμήγκια: για τόν τέννις. Πάρτε ένα φορητό γεμάτο μερμηγκοφωλές. Λυώστε τόν χώμα και αναμίξτε τόν με νερό. Κάνει ένα εξαίρετικό γήπεδο για τέννις. Σε κάθε κτήμα βρίσκεις δοηθούς κτηνοτρόφων που στην πόλι θά μπορούσαν να είναι πρωταθλητάι τού τέννις.

Οι ιθαγενείς: Προτού περάση μισή ώρα από τη στιγμή που φθάνει κανείς σε ένα αγρόκτημα, άμέσως καταλαβαίνει ότι ή βόρεια Αυστραλία δεν μπορεί να υπάρξη χωρίς τούς ιθαγενείς που βοηθούν τούς κτηνοτρόφους. Αυτοί οι έβένινοι ιππείς φροντίζουν τα ζώα, μαντρώνουν τις βοσκές και δίνουν τα χέρια που συντελούν στη διατήρηση της ζωής. Ο μαύρος κτηνοτρόφος είναι υπέροχος ιππέυς, και συχνά ή γυναίκα του είναι καλύτερη απ' αυτόν. Τρέχουν στίς πιο απομακρυσμένες γωνίες τού κτήματος και ή προσήλωσις τους στη δουλειά είναι μεγάλη.

Ο ιθαγενής είναι ένα από τα πιο πρωτόγονα ανθρώπινα πλάσματα

που υπάρχουν σήμερα. Στην άγρια π.χ. και μεγαλοπρεπή Γή του Άρνεμ υπάρχουν φυλές που ζούν όπως θα ζούσαν οι πρόγονοί μας πριν από 50.000 χρόνια. Όρισμένες ομάδες γνωρίζουν μόνο το άκόντιο και το μπουμερανγκ, με τα άποια οι άνδρες τους κυνηγούν καγκουρού ή σαύρες, ενώ οι γυναίκες χρησιμοποιούν απλώς ραβδιά με τα όποια σκαλίζουν και βρίσκουν σκουλήκια και ρίζες για να πλουτίζουν το διατολόγιό τους.

Στον σκληρό αγώνα για την τροφή φαίνεται ότι οφείλεται ένα καταπληκτικό κοινωνικό έθιμο, που το διαπιστώσα ο ίδιος. Ήταν μία φλογερή ημέρα και γυρίζαμε βιαστικά στο σπίτι με ένα φορτηγό, όταν ένας ωραίος ίθαγενής ως 40 χρόνων μάς έκανε νόημα να σταθούμε και μάς ρώτησε αν μπορούσαμε να τον πάρουμε αυτόν και την γυναίκα του ως το κατάστημα του άγροκτήματος. Του είπαμε ναι, και τότε είδαμε να παρουσιάζει ένα όμορφο μαυρομάτικο κοριτσάκι, καμμία δεκαριά χρόνων.

«Η γυναίκα μου» είπε περήφανα όπως σήκωσε το κοριτσάκι για να το ανεβάσει στο φορτηγό. Του την είχαν δώσει όταν ήταν πέντε χρόνων, και τώρα αυτός της μάθαινε τα πράγματα που θεωρούσε ότι κάνουν μία σύζυγο πολύ επιθυμητή, ώσπερ όταν θα έφθανε στα 14 της χρόνια να μπορεί να την χρησιμοποιήσει. Ακολουθούσε τον κανόνα που λέει ότι «ο γέρος παντρεύεται νιά και ο νέος γριά». Με ένα τέτοιο σύστημα δεν μπορούν ποτέ να υπάρχουν πολλά παιδιά για τάισμα!

Οί Άποικοι: Οί άποικοι του βορρά ήταν άνθρωποι γεροί. Ένας ώδηγησε το κοπάδι του 4.000 μίλια μακριά και χρειάστηκε τρία χρόνια για να πραγματοποιήσει αυτό το κατόρθωμα. Πολλοί έκαμαν πεζή χιλιάδες μίλια, βρήκαν τη γή που ήθελαν, και ύστερα πέθαναν χτυπημένοι από τα άκόντια των ίθαγενών.

Οί πραγματικοί όμως ήρωες του βορρά στάθηκαν οι γυναίκες. Βλέποντας καθένα από τα άγροκτήμα-

τα, είσαι βέβαιος ότι κάποια γυναίκα αφιέρωσε τη ζωή της και το θάρρος της για την επιτυχία του.

Σ' ένα από τα μικρότερα κτήματα (που είχε έκτασι μόνο ένα εκατομμύριο στρέμματα!) μία γυναίκα μαζί με τον άνδρα της και 18 ίθαγενείς φρόντιζε 22.000 ζώα. Ήταν η μόνη λευκή γυναίκα μέσα στο κτήμα, και οι κοντινότεροί της γείτονες ζούσαν 65 μίλια μακριά. Στα νότια δεν υπήρχε κτήμα παρά μόνο χίλια μίλια μακριά, και για να πάει κανείς ως εκεί, έπρεπε να διασχίσει μια φοβερή έρημο. Μέσα σε δύο χρόνια ή κ. Πέντεργκαστ φιλοξένησε τρεις επισκέπτες: δυο φορές τον άστυνόμο και μία φορά τον περιδεύοντα ιερέα. Δυο φορές το χρόνο είχε την ευκαιρία να πηγαίνει στο κατάστημα — δηλαδή να στέλνει παραγγελίες. Και όταν έφθανε ή έποχή των βροχών, καθλωνόνταν στο μοναχικό της κτήμα χωρίς έλπιδα να το κουνήσει από κεί για πέντε μήνες.

Όταν θυμάται τα άπίστευτα εκείνα χρόνια ή ήρωίδα αυτή, Βάιολετ Πέντεργκαστ, λέει: «Τα μόνα πράγματα που μάς κρατούν είναι ο ιπτάμενος γιατρός και ή ώρα του γκαλά».

Το ιπτάμενο ιατρείο είναι βέβαια ένα από τα σπουδαιότερα πράγματα στην Αυστραλία. Κάθε μέρα την αυγή ο βοηθός του γιατρού καλείται στο ραδιόφωνο και κρατά σημειώσεις για τις περιπτώσεις που φθάνουν ραδιοφωνικώς από εκατοντάδες μίλια μακριά. «Αν μία περίπτωση είναι τρομερά σοβαρή, ο γιατρός ανεβαίνει στο αεροπλάνο του και πηγαίνει ο ίδιος. Οί περισσότερες όμως περιπτώσεις ρυθμίζονται με το ραδιόφωνο. Στις όκτω το πρωί ο γιατρός μελετά τις εκθέσεις και στις έννεα πηγαίνει στο ραδιόφωνο για να δώσει τις οδηγίες του. Ήμουν ένα πρωί με την κ. Πέντεργκαστ, όταν ο γιατρός μιλούσε με τους άρρώστους του.

Κάθε γυναίκα γραμμένη στον ιατρικό κατάλογο έχει δίπλα στο ραδιόφωνό της ένα πίνακα του ανθρώπινου σώματος, και ένα ντουλάπι με φάρμακα που καθένα έχει και

την étiketτα του. Ο γιατρός συζητεί υπομονητικά με κάθε άρρωστη γυναίκα: Πρέπει να μου καθορίσετε ακριβέστερα αυτό που μου λέτε. Κοιτάξτε τον πίνακα και πείτε μου ακριβώς που πονάτε. Χρησιμοποιήστε τους άριθμούς. Τώρα πείτε μου αν ο πόνος ανεβαίνει από το στήθος προς το λαιμό ή πηγαίνει κάτω προς το στομάχι; Καλά. Δεν υπάρχει λόγος να άνησυχήτε».

Τρεις φορές, με την βοήθεια αυτής της καθυσυχαστικής φωνής από το ραδιόφωνο, ή κ. Πέντεργκαστ έφερε στον κόσμο τρία μωρά. Τα δικά της όμως δίδυμα γεννήθηκαν νεκρά.

Η ώρα του γκαλά άνωμάσθηκε έτσι από ένα ωραίο γκρί και ρόζ παπαγάλο που του άρέσει να φλυαρή. Είναι μία ειδική έκπομπή που γίνεται κάθε πρωί και άπόγευμα για τις γυναίκες των άποικισμένων κτημάτων. Αυτή την ώρα οι μοναχικές κυρίες μπορούν να μιλήσουν για ό,τι τους περνά άπ' το κεφάλι. Στην πραγματικότητα αυτή την ώρα δείχνουν την μοναξιά και τους φόβους τους.

Την ώρα αυτή ανταλλάσσονται συνταγές, διαβάζονται γράμματα σε παλιές φίλες που δεν έχουν ποτέ συναντηθή, περιγράφονται όρεκτικά μεζεδάκια. Άφου όλα τα τηλεγράφημα μεταδίδονται από το ραδιόφωνο προτού άρχισή ή ώρα του γκαλά, ή ζωή του βορρά γίνεται γνωστή σε όλους μέσα σε λίγα λεπτά.

Η συνάντησις του Χώλλς Κρήκ: Η ζωή στο κτήμα μπορεί να είναι άποτραβηγμένη και μοναχική όλο το χρόνο. Κάθε χειμώνα όμως άποκτά ξαφνικά μεγαλοπρέπεια όταν τον Αύγουστο γίνονται στα χωριά και στις πόλεις οι ιππικοί άγώνες. Τα μάτια της κ. Πέντεργκαστ λάμπουν χαρούμενα όταν θυμάται το ταξίδι της με το άλογο από το έρημο Στέρτ Κρήκ στο Χώλλς Κρήκ.

«Θα ήταν 300 λευκοί στην πόλι και 800 ίθαγενείς, όλοι τους από εκατοντάδες μίλια μακριά.

«Φυσικά κανένα χωριό δεν μπορεί να στεγάσει τόσο κόσμο, γι' αυτό κάθε κτήμα πτιάχνει χορταίνεις καλύτερες κοντά στο ίπποδρόμιό του. Παίρνομε μαζί μας μικρές σόμπες και ψυγεία, και μερικές από τις ωραιότερες νύκτες της ζωής μου ήταν εκείνες που πέρασα κάτω από τα άστρα μέσα στις χαρταρένιες καλύτες μας. Κάθε βράδυ είχαμε χορό, με καινούργια φορέματα και όρχήστρα. Τα λίγα, άκόμη άνυπαντρα κορίτσια, ήταν πολύ όμορφα, αλλά οι νεοφερμένοι ήταν πολύ ντροπαλοί και δεν τους μιλούσαν.

«Φέρναμε τα πιο γρήγορα άλογά μας στους άγώνες, και τα στοιχήματα έφθαναν από χιλιάδες μίλια μακριά. Γιατί όλοι μας στοιχηματιζομε σαν τρελλοί, και οι ίθαγενείς χειρότερα άπ' όλους. Ίπποδρομίες κάθε μέρα, άγωνίσματα για τους ίθαγενείς, και το άφθονώτερο φαγητό που έχει δει ποτέ του άνθρωπος. Ήταν μία άγρια, ύπεροχη έποχή».

Δεν είναι περίεργο ότι ένας άνδρας που ζούσε σε κτήμα είπε: «Μερικές φορές όταν πηγαίνω στην πόλι βλέπω τους ανθρώπους και σκέπτομαι: κακομοίροι, ποτέ τους δεν ήρθαν στους άγώνες του Χώλλς Κρήκ».

Τά π ρ ό β α τ α : Το Στράδνταρ είναι ένα μεγάλο άγροκτήμα με έκταση 130.000 στρέμματα και με 30.000 από τα καλύτερα πρόβατα Μερινός της Αυστραλίας, εκείνα τα καταπληκτικά ίσπανικά πρόβατα που τα μετέφεραν από την Ευρώπη.

Η ζωή του Στράδνταρ άνταμείβει: καλά ήμερομίσθια, καλή δουλειά και καλή τροφή. Η κ. Άρτσερ, που την θυμούνται με άγάπη πολλοί Άμερικανοί άεροπόροι που ξεκουράστηκαν στο κτήμα της μετά την μάχη της Θάλασσας των Κοραλίων, λέει ότι καμμία οικογένεια πιά δεν πρέπει να φοβάται τους άποικισμένους αυτούς σταθμούς. «Εγώ σπούδασα τρία παιδιά εδώ. Μία φορά την έβδομάδα ο ιπτάμενος δάσκαλος από το Μπρίσμπαϊν μου έστειλε τα μαθήματα. Το πρωί έκανα μάθημα και έστειλα ταχυ-

δρομικῶς τὰ γραπτά πίσω στο δασκαλό. Καμιά μητέρα απ' αυτές που ζούν σε απομακρυσμένα αγροκτήματα δεν μπορεί να επαινέσει όσο πρέπει τους ιπτάμενους αυτούς δασκάλους. Πιστεύω ότι οι περισσότεροι είναι άνθρωποι που αγαπούν τα παιδιά, αλλά που δεν μπορούν να επιβληθούν σε τάξεις με πολλούς μαθητές, γι' αυτό διοχετεύουν την αγάπη τους στα γράμματά τους προς παιδιά που δεν έχουν ποτέ τους δει.

«Μιά από τις ευτυχέστερες ημέρες της οικογένειας που ζή σε ένα τέτοιο κτήμα, είναι όταν έρθει πραγματικά η ημέρα που μπορούν πια να πάνε τα παιδιά της στο Μπρίσμπαϊν να συναντήσουν το δασκαλό. Τα παιδιά μου δεν έπηγαν ποτέ σχολείο, παρά μόνο με το ταχυδρομείο, ωστόσο τα κατάφεραν καλά στο Πανεπιστήμιο».

Η ζωή στο κτήμα φθάνει στο ύψος της την άνοιξη, όταν έρχονται τα συνεργεία για το κόψιμο των προβάτων. Ο άνεμοδαρμένος γερομαγειρός εγκαθίσταται στο μαγειρείο του και αρχίζει να παράγει τόσα μπιφτέκια, κοτολέτες αρνίσιας, πίττες και γλυκά που θα έθεταν εκτός μάχης και τον μεγαλύτερο φαγά. Η δουλειά όμως στα ύποστεγα ζεσταίνει τόσο πολύ και ο ρυθμός της είναι τόσο ταχύς, ώστε οι άνδρες τρώνε σαν λύκοι έπιτά φορές την ημέρα: Τό σοσί τους στίς έξη το πρωί, το πρωινό τους στίς έπτά. Στις 9.30 σοσί με σάντουιτς, στίς 12 μεσημεριανό, στίς 3.30 σοσί με γλυκά, στίς 6 γερό δείπνο, και στίς 9 σάντουιτς, κρύο κρέας, γλυκά και σοσί.

Η συγκίνησης αρχίζει με την καταιγίδα, γιατί οι παραπλανημένοι κεραυνοί πέφτοντας στην απότιστη γή, ανάβουν το ξερό χορτάρι, που σύντομα γίνεται μιά λυσσασμένη φλόγα. Τότε όλοι οι άνδρες του κτήματος μπαίνουν σε φορτηγά, και τρέχουν να καταπολεμήσουν τις φωτιές.

Στην αρχή νόμιζα ότι τις ιστορίες για τους κεραυνούς που ανάβουν πυρκαγιές μου τις έλεγαν για

να με διασκεδάσουν. Μιά ημέρα όμως ύστερα από το μεσημέρι σάρωσε το κτήμα μιά άγρια καταιγίδα που άφησε πίσω της τρείς φωτιές. Οι δυο σβήστηκαν άμέσως από την βροχή, η τρίτη όμως ξεχύθηκε άγρια σε εκατό στρέμματα, απειλώντας να παγιδεύσει ένα μεγάλο κοπάδι πρόβατα.

Ο κτηνοτρόφος για να προστατεύει τα πρόβατά του πρέπει να καταπολεμά τις φωτιές, να διώχνει τα κουνέλια και τα καγκουρώ που μονοπωλούν για τον έαυτό τους την καλύτερη τροφή, και να σκοτώνει τα άγρια σκυλιά (ντίνγκος). «Το Μερνίνο αξίζει όλο αυτό τον κόπο», λέει περήφανα ο Άρτσερ. Και πραγματικά, γιατί απ' αυτό το σπουδαίο ζώο πολλοί άνθρωποι στην Αυστραλία έχουν γίνει πλούσιοι.

Το άερονό: Σήμερα το άεροπλάνο άνασυγκροτεί τον βορρά. Κτήματα που δεν επικοινωνούν άλλοιώς με κανένα σημείο έχουν τώρα άερολιμένες όπου τα άεροπλάνα μεταφέρουν ταχυδρομείο, φάρμακα και... γείτονες. Έτσι ένα μεγάλο τμήμα της Αυστραλίας έχει μεταπηδήσει από το πρωτόγονο ταξίδι με το άλογο στο σύγχρονο άεροπλάνο. Πριν από μερικά χρόνια π.χ., το κτήμα Όρντ Ρίβερ ήταν χαμένο στίς παρυφές της έρήμου. Σήμερα τρείς διαφορετικές εταιρείες στέλνουν 14 άεροπλάνα τον μήνα στην έξωπορτα του Μπίλλ Χάμελλ.

Καταπληκτικό παράδειγμα του τί μπορεί να κάνει ένα άεροπλάνο άποτελεί το Γκλένροϋ, ένα άλλοτε άπροσπέλαστο κτήμα δυτικά του ποταμού Όρντ. Έκει κτίστηκε ένα σφαγείο μέσα στο άεροδρόμιο, ώστε τα ζώα να σφάζονται, να ψώνονται, να φορτώνονται στα άεροπλάνα που περιμένουν και να μεταφέρονται κατευθείαν στο λιμάνι απ' όπου σκάφη τα πηγαίνουν γρήγορα στην Άγγλία.

Με τον τρόπο αυτό δεν υπάρχει ανάγκη να μεταφέρονται τα ζώα όλο αυτό το δρόμο πεζή και να άδυνατίζουν.

Άκόμη όμως και με το άεροπλάνο ο βορράς της Αυστραλίας έξα-

κολουθεί να είναι μιά έρημη περιοχή: δεν υπάρχουν άρκετες γυναίκες. Το ρεύμα των μεταναστών από την Εύρώπη μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο μεγάλωσε αυτή την δυσκολία. Οι μετανάστες εργάζονται παντού και τους δέχονται με προθυμία ως «νέους Αυστραλούς». Στο Βικτώρια Ρίβερς ο σιδηρουργός και εκείνος που φτιάχνει τους φράκτες είναι Ιταλοί. Σε άλλα κτήματα Γερμανοί και Όλλανδοί βοηθούν στίς δουλειές. Δυσκολεύομαι να έπαναλάβω αυτό που εκατοντάδες νέοι μου έπαιναν για τη ζωή τους: «Δουλεύουμε και άποταμιεύουμε. Γιατί; Δεν βλέπουμε ποτέ γυναίκα». Αν υπάρχουν στον κόσμο περιοχές που οι γυναίκες δεν μπορούν να βρουν συζύγους, ως πώς γρήγορα στην τροπική Αυστραλία.

Το Ντάρβιν, 900 μίλλια από τον Ισημερινό, θεωρείται συνήθως η πρωτεύουσα της περιοχής, γιατί στο λιμάνι του μπορούν να ξεφορτώσουν μεγάλα σκάφη, και έπίσης γιατί το άεροδρόμιο του είναι ένα από τα πιο πολυσύχναστα του Ειρηνικού, φέρνοντας σε έπαφή την Αυστραλία με τις μεγαλύτερες πόλεις του κόσμου. Σήμερα το Ντάρβιν δονείται, γιατί στο Ράμ Τζάνγκλ, στο νότο, δρέθηκαν μεγάλα κοιτάσματα ούρανίου, και στο γειτονικό Χάμπντ Ντου καλλιεργείται ρύζι για να άποδειχθεί ότι οι Αυστραλιανοί τροπικοί, αν καλλιεργηθούν όπως πρέπει, μπορούν να βοηθήσουν στην διατροφή της Άσίας.

Με λίγα λόγια, η άπέραντη αυτή περιοχή είναι μιά άξέχαστη χώρα πλούτου και φιλοξενίας.

Ένας δημοσιογράφος πήρε μιά μέρα το θάρρος να υποβάλει μερικές έρωτήσεις στον Άλέξανδρο Δουμά, σχετικά με το γενεαλογικό του δένδρο.
—Είστε μιγάς; κύριε Δουμά; άρχισε.
—Μάλιστα.
—Και ο πατέρας σας;
—Ο πατέρας μου ήταν κι' αυτός μιγάς.
—Και ο παπούς σας;
—Νέγρος, άπάντησε ο Δουμάς.
—Και θα μπορούσα κύριε Δουμά να ήξερα τί ήταν ο προπάππος σας;
—Πίθηκος κύριε! φώναξε νευριασμένος πια ο Δουμάς. Μάλιστα, πίθηκος! Το δικό μου βλέπετε το δένδρο άρχίζει εκεί όπου το δικό σας τελειώνει!

Pourquois Pas?

Εμείς αγωνιζόμαστε για τη δόξα, έλεγε ένας Πρώσος σ' ένα Γάλλο, ενώ εσείς οι Γάλλοι σκοτώνετε για το χρήμα.
—Τί τα θέλεις... είπε ο Γάλλος. Καθένας άγωνίζεται γι' αυτό που του λείπει!

Ποιὸς δὰ βρῆ ἰὰ σερισσόλερα;

Ὅπως βλέπετε παρακάτω, πρέπει νὰ συμπληρωθοῦν οἱ ἀστερίσκοι τῶν ἑξὶ λέξεων μὲ γράμματα, ἔτσι ὥστε νὰ σχηματισθοῦν ἑξὶ ἄρτιες λέξεις.

Οἱ πιθανότητες σχηματισμοῦ εἶναι, σὲ κάθε σχεδὸν λέξι, πολλές. Ἐκεῖνο ποὺ ἐπιδιώκει ἡ ἀσκήσις αὐτή, ποὺ εἶναι συνάμα μιὰ διδακτικὴ διασκέδασι καὶ γιὰ πολλὰ άτομα, εἶναι ὁ σχηματισμὸς λέξεων ποὺ δίνουν ὅσο τὸ δυνατόν περισσότερους βαθμούς.

Βάσι γιὰ τὴ βαθμολογία θὰ χρησιμοποιήσετε τὸ ἀλφάβητό μας, ὅπως τὸ βλέπετε παρακάτω. Σὲ κάθε γράμμα ἀντιστοιχοῦν ὅσοι βαθμοὶ ἀναφέρονται στὸν πίνακα.

Βαθμολογοῦνται φυσικὰ μόνο τὰ γράμματα ποὺ λείπουν ἀπὸ τὶς λέξεις. Ἐπιτρέπεται ἡ χρησιμοποίησις μόνον ἀρτίων λέξεων, οὐσιαστικῶν, κυρίων ὀνομάτων, γεωγραφικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν ὀρων κλπ. Ἐπιτρέπονται ἐπίσης πασίγνωστες λέξεις ξενικῶν ὀρων.

Μετοχές, ρήματα, ἐπιρρήματα, ἀντωνυμίες, πληθυντικοί, γενικές, δοτικές κλπ. δὲν ἐπιτρέπονται.

Ἐὰν τώρα βρῆτε γιὰ σύνολο παραπάνω ἀπὸ 225 βαθμούς, θὰ ἔχετε ἐπιτύχει μιὰ πολὺ καλὴ βαθμολογία.

Στὴ σελίδα τῶν λύσεων μας θὰ βρῆτε ἓνα παράδειγμα, μὲ μιὰ ἐπίσης ἀξιόλογη βαθμολογία, τὴν ὁποία...εὐχόμεθα νὰ ἔχετε ὑπερβῇ.

A B Γ Δ Ε Ζ Η Θ Ι Κ Λ Μ

1 7 6 5 2 10 8 10 7 2 6 4

N Ξ Ο Π Ρ Σ Τ Υ Φ Χ Ψ Ω

8 9 4 3 9 3 5 8 8 9 10 10

Βαθμολογία:

1)	M	*	*	*	*	*	Σ	I	Σ	=	
2)	E	*	*	*	*	E	*	H	Σ	=	
3)	*	*	*	*	*	E	I	O	N	=	
4)	*	*	Y	K	*	*	*	O	Σ	=	
5)	Π	*	O	*	*	*	Σ	*	Σ	=	
6)	*	E	*	*	*	*	Σ	I	Σ	=	

Σύνολον βαθμολογίας

I X.

(Λύσις στὴ σελίδα 111)

Σ Α Φ Φ Α

Τὴν ὥρα τοῦ φαγητοῦ ἔγινε στὸ τραπέζι μιὰ κουβέντα ποὺ ἔκα-
νε τὸν Ζὰν - Κλώντ σκεπτικό.

—Πῶς πάει ὁ μικρὸς τῆς θυρω-
ροῦ; ρώτησε ὁ μπαμπάς.

—Καθόλου καλὰ, ἀπάντησε ἡ μα-
μὰ ἀνήσυχη. Οἱ γιατροὶ λένε πῶς
δὲν θὰ βγάλῃ τὴ νύχτα. Οἱ καὶ μέ-
νοι οἱ ἄνθρωποι!

«...δὲν θὰ βγάλῃ τὴ νύχτα». Γιὰ
τὰ ἑπτὰ χρόνια τοῦ Ζὰν - Κλώντ
ἡ ἔκφρασι ἦταν πολὺ νεφελώδης.

—Εἶναι πολὺ ἄρρωστος ὁ Φραν-
σουά; ρώτησε κοιτάζοντας τὴ μη-
τέρα του.

Ὁ Φρανσουά ἦταν ὁ σύντροφος
τῶν παιχνιδιῶν του, ὁ μεγάλος του
φίλος. Τοῦ ἐπέτρεπαν νὰ παίξῃ μα-
ζί του βόλους στὴν ἡλιόλουστη αὐ-
λή. Μαζί του πήγαινε καὶ στὴν πλα-
τεῖα ὅπου τοὺς πρόσεχε ἡ μαμὰ.

Ὁ Φρανσουά, περήφανος ποὺ ἦταν
ἓνα χρόνο μεγαλύτερος, νοουθετοῦσε
συνεχῶς τὸν μικρότερο, γιὰ ὅλα.
Αὐτὸς ἦταν τὸ μαντεῖο τοῦ Ζὰν -
Κλώντ.

Τὴν θαυμάσια αὐτὴ παιδικὴ φι-
λία ποὺ τοὺς ἔνωσε ἡ μαμὰ τὴν δε-
χόταν γιατί ὁ Φρανσουά ἦταν κα-
λοαναθρεμμένος. Στὸ θέμα τῆς κα-
λῆς ἀνατροφῆς ἡ μαμὰ δὲν ἀστει-
ευόταν καθόλου.

Καὶ νὰ ποὺ ἐδῶ καὶ δέκα μέ-
ρες ὁ Φρανσουά δὲν ἔρχοταν πιά
γιὰ βόλους στὴν αὐλὴ οὔτε γιὰ κυ-
νηγὸ στὴν πλατεῖα. Ἦταν ξα-
πλωμένος στὸ πίσω δωμάτιο καὶ ὁ-
λοι μιλοῦσαν γιὰ τὸν πυρετό του
κουτώντας τὸ κεφάλι σοβαρά.

Ἡ μαμὰ τοῦ Κλώντ ἐξακολου-
θοῦσε νὰ εἶναι σκυθρωπὴ τὴν ὥρα
ποὺ τὸν ἔβαζε στὸ κρεβάτι. Θὰ

συλλογιζόταν ἀσφαλῶς τὸν μικρὸ ἐ-
τοιμοθάνατο ποὺ «δὲν θὰ ἔβγαζε τὴ
νύχτα».

—Πές μου, μαμὰ. Νὰ κάνω τὴν
προσευχὴ μου γιὰ τὸν Φρανσουά ἀ-
πόψε;

—Ναί, χρυσό μου.

Ὁ Ζὰν - Κλώντ θὰ ἤθελε νὰ συγ-
κεντρωθῇ ἀλλὰ μουρμουρίζει τὰ λό-
για ποὺ ξέρεي ἀπ' ἔξω, κάπως ἀφη-
ρημένος. Πρέπει νὰ μάθῃ.

—Μαμὰ, ἂν ὁ Φρανσουά δὲν βγά-
λῃ τὴ νύχτα... τί θὰ κάνῃ;

—Θὰ πάῃ στὸν οὐρανό, χρυσό
μου.

Ἡ φωνὴ τῆς μαμᾶς τρέμει ὅπως
ὅταν θέλῃ κανεὶς νὰ κλάψῃ.

—Καὶ δὲν θὰ τὸν ξαναδῶ;

—Ὁχι πιά τώρα.

Ἡ σοβαρὴ μορφή τῆς μαμᾶς σκύ-
βει πάνω στὸ ρόδινο μάγουλο. «Κα-
ληνύχτα παιδί μου, κοιμήσου... θὰ
ἀφήσω τὴν πόρτα ἀνοιχτή».

Ἡ μαμὰ ἔχει ὅπωςδὴποτε δά-
κρυα στὰ μάτια. Τὸν ἀγαπᾷ πολὺ
τὸν Φρανσουά ἀφοῦ τὸν βάζει πάντα
καὶ τρῶει ἀπογευματινὸ μαζί μου.

Τὰ μητρικὰ δῆματα ἀπομακρύ-
νονται ἡσυχᾶ, ἀπαλά. Ἀλλὰ ὁ ὕ-
πνος δὲν θέλει νάρθῃ στὰ μάτια
τοῦ Ζὰν - Κλώντ. Στὰ σκοτεινὰ τὰ
πράγματα λίγο - λίγο διακρίνονται.

Τὰ μάτια του συνηθισαν τώρα στὸ
σκοτάδι καὶ βλέπει στὴν πολυθρό-
να τὴν σιλουέττα τοῦ ἀγαπημένου
του φίλου: μιὰ βελουδένια κίτρινη
ἀρκουδίτσα, κακομεταχειρισμένη ἀ-
πὸ τὰ σκληρὰ χρόνια τῆς ὑπηρε-
σίας: μὲ ἓνα πόδι λειψὸ καὶ ἓνα ἀ-
φτὶ κομμένο. Καὶ ὅμως παρ' ὅλα
τὰ χάλια τῆς τὸ πιὸ ἀγαπητό, τὸ
πιὸ εὐνοούμενο παιχνίδι...

Καί νά πού ξαφνικά, στη συνείδηση του παιδιού ξυπνά μιὰ τύφι.

Τὴν παραμονὴ τῆς ἀρρώστειας του ὁ Φρανσουὰ καὶ αὐτὸς εἶχαν τσακωθῇ γι' αὐτὸ τὸ ἄθωο ἀρκουδάκι.

Τὸ ἀρκουδάκι τὸ λέγανε Ζαφφά. Ἦταν ἓνα μωρουδίστικο ὄνομα χωρὶς νόημα. Ὁ Ζάν - Κλώντ λοιπὸν εἶχε ἀρνηθῇ νὰ δώσῃ τὸν Ζαφφά στὸν Φρανσουά.

— Ὁχι, δὲν μπορῶ νὰ σοῦ τὸν δώσω. Κοιμάται μαζί μου.

Ὁ Ζάν - Κλώντ ἦταν γενναῖο-δωρὸς γιὰ τὰ αὐτοκινητάκια, τὰ διβλία, τοὺς κύβους. Ἀλλὰ γιὰ τὸν Ζαφφά ἦταν ἀνένδοτος.

Ἡ πιστὴ μνήμη τοῦ παιδιοῦ ἔφερνε πάλι στὸ νοῦ τοῦ τὰ λόγια πού εἶχε ἀνταλλάξει μὲ τὸν φίλο του. Ἀσφαλῶς ὁ Φρανσουὰ θὰ λυπήθηκε ἀπὸ τὴν ἀρνησί του. Τὸ μικρὸ στήθος ἔβγαλε ἓνα β�θὺ ἀναστεναγμό. Πῶς νὰ κοιμηθῇ ἡσυχά ὅταν πρόκειται νὰ χωριστῇ τὸν Φρανσουά μὲ μιὰ τέτοια παρεξήγηση;

Ἡ τύχη τοῦ συντρόφου του τυραννᾷ τὸ μυαλουδάκι πού δουλεύει.

«Θὰ πάῃ στὸν οὐρανό».

Οἱ ιδέες τοῦ Ζάν - Κλώντ γιὰ τὸν οὐρανὸ ἦταν πολὺ ἀκριβεῖς. Εἶχε πάρει πληροφορίες. Ἕνας τόπος χαράς ὅπου οἱ ἄγγελοι παίζουν μουσικὴ καὶ ὅλοι εἶναι εὐτυχισμένοι.

Πολὺ εὐτυχισμένοι. Δηλαδὴ θὰ μποροῦν νὰ τρῶνε ὥραϊα πράγματα χωρὶς νὰ παθαῖν τὸ στομάχι τους, νὰ παίζουν χωρὶς νὰ λερώνωνται καὶ χωρὶς νὰ τρῶνε κατσάδες. Τὸ βλέμμα τοῦ παπποῦ μὲ τὰ ἄσπρα γένεια πού βασιλεύει ἐκεῖ ψηλὰ δείχνει τόση καλωσύνη καὶ ἐπιείκεια!

Ὁ Ζάν - Κλώντ ἤξερε πολὺ καλά τί σημαίνει «ἀπεραντὴ καλωσύνη». Πολὺ καλά; Δηλαδὴ σχεδόν. Κάτι σὰν τὴ μαμὰ ὅταν δὲν εἶναι θυμωμένη παρ' ὅλο πού ἐκείνη τὴν ὥρα γίνεται πολλὴ φασαρία στὸ σπίτι.

Ὡστε ὁ Φρανσουὰ θὰ εἶναι πολὺ εὐτυχισμένος στὸν οὐρανό. Ἀλλὰ θὰ τοῦ λείπουν πολλὰ, οἱ γονεῖς του, τὰ παιχνίδια του, ὁ Ζάν-Κλώντ, ὁ Ζαφφά.

Στὴ σκέψι αὐτὴ τὸ παιδί νοιώθει ἓνα βάρος στὴν καρδιά του.

«Ὁχι, δὲν θέλω νὰ σ' ἀφήσω νὰ φύγῃς ἔτσι στὸν οὐρανό».

Ἐκεῖνος θὰ ἤθελε ἀσφαλῶς νὰ πάρῃ μαζί του τὸν Ζαφφά ἔτσι καὶ ἂν ὁ μπαμπάς του καὶ ἡ μαμὰ του δὲν ἦταν μαζί του.

Νὰ ζητήσῃ τὴν ἀδεια νὰ κατέβῃ τώρα νὰ δώσῃ τὸν Ζαφφά στὸν ἀρρωστο; ἀποκλείεται. Ἡ μαμὰ καὶ ὁ μπαμπάς κοιμούνται, τὸ ξέρεи.

Τὰ λεπτὰ περνοῦν, ἀργά, γεμάτα διαβολικὰ σχέδια, σοφὴ καὶ πονηρὴ στρατηγικὴ.

Δὲν ἔπρεπε νὰ τὸν ἀφήσῃ «νὰ βγάλῃ τὴ νύχτα» χωρὶς νὰ κάνῃ κάτι.

Ὁ Ζάν - Κλώντ δὲν κρατιέται πιὰ καὶ σηκώνεται. Θὰ προσέξῃ ἀφάνταστα. Τὸ σχέδιό του εἶναι μακιαβελλικό!

Νὰ βγῇ ἀπὸ τὰ σεντόνια καὶ νὰ γλυστρήσῃ στὸ χαλὶ εἶναι παιχνίδι. Βρίσκει τίς παντοφλες του, τίς βάζει, παίρνει τὸν Ζαφφά στὸ χέρι. Ἡ καυμένη ἢ ἀρκουδίτσα θὰ φοβᾶται τρομερά.

Τὰ βήματα τρίζουν λίγο στὸ παρκέ. Ὅλα ὁμῶς φαίνονται νὰ εἶναι τυλιγμένα σὲ σαμβάκι, μέσα στὸ γκριζογάλαζο φῶς τῆς νύχτας.

Στὸ χῶλ, ἡ δουλειὰ εἶναι πιὸ εὐκολή. Ὡστόσο πρέπει ν' ἀνέβῃ ψηλαφητὰ σὲ μιὰ καρέκλα γιὰ νὰ τραβήξῃ τὸν ἐπάνω σύρτη τῆς πόρτας. Ὁ Ζάν - Κλώντ ξέρεи καλὰ ὅλα τὰ τερτίπια.

Ὁ σύρτης εἶναι καλὰ λαδωμένος, τρίζει ἐλάχιστα. Καὶ ἀπὸ τὸ μέσα δωμάτιο δὲν ἔνοιωσαν τίποτα.

Τώρα ἡ κλειδαρία. Αὐτὴ εἶναι πιὸ σκληρὴ καὶ χρειάζονται καὶ τὰ δύο χέρια. Ὁ Ζαφφά περιμένει στὴν καρέκλα.

Ἐπιτέλους ἡ καταραμένη κλειδαρία ἀνοίγει καὶ ἀφήνει νὰ φανῇ τὸ σκοτάδι τῆς σκάλας. Ὁ Ζάν-Κλώντ κάνει ἓνα βῆμα πίσω. Θὰ ὑποχωρήσῃ ἄραγε;

Ὅταν εἴσαι πραγματικὸς ἄνδρας καὶ αὐτὸ πού σὲ κινεῖ εἶναι κάτι πολὺ δυνατό, ὑπερνικᾶς τὸν φόβο σου ἔστω καὶ στὰ τόσο λίγα χρόνια τοῦ Κλώντ.

Ὁ Ζάν - Κλώντ σφίγγει ἐπάνω του τὸν Ζαφφά γιὰ νὰ πάρῃ κουράγιο καὶ προχωρεῖ.

Ν' ἀνάψῃ τὸ φῶς; Θὰ ἦταν ἀπερίσκεψια. Ἡ πόρτα θὰ μείνῃ καλύτερα ἀνοιχτή, γιὰ πολλοὺς λόγους καὶ γιὰ ἀσφάλεια. Εὐτυχῶς κάτω, μέσα ἀπὸ τὰ τζάμια τοῦ θυρωρείου, φαίνεται λίγο φῶς. Ἐκεῖ ξαγρυπνοῦν.

Γαντζωμένους γερά στὰ κάγκελα κατεβαίνει τὴ σκάλα χωρὶς θόρυβο.

Ἡ καρδιά του χτυπᾷ πολὺ δυνατὰ καὶ εἶναι λαχανιασμένος. Ὡστόσο θὰ πῆγαινε, ἂν ἔπρεπε, καὶ στὴν ἄκρη τοῦ κόσμου, γιὰ νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν ἐπὶ τὴν ἀποστολή. Ἀλλ' ὥστε δὲν ἔχει νὰ κάνῃ παρὰ λίγα βήματα.

Πλησιάζει στὴν πόρτα τοῦ θυρωρείου μὰ κανεὶς δὲν τὸν βλέπει. Ἡ θυρωρὸς κλαίει κοντὰ στὸ κρεβάτι ὅπου κείτεται ὁ Φρανσουὰ καὶ ἀναπνέει βαρεῖα.

Ὁ Ζάν - Κλώντ γυρίζει τὸ πόμολο, μπαίνει χωρὶς δυσκολία.

— Ποιὸς εἶναι; ρωτᾷ πίσω ἀπὸ μιὰ κουρτίνα ὁ μπαμπάς τοῦ ἀρρώστου.

— Θὰ εἶναι ὁ γιατρός. Πῆγαινε νὰ δῇς, λέει ἡ θυρωρὸς.

— Τί κάνεις ἐδῶ; ρωτᾷ ἐκπληκτὸς ὁ θυρωρὸς βλέποντας μπροστὰ του τὸν Ζάν - Κλώντ μὲ μιὰ ρυτίδα σοβαρότητας στὸ μέτωπό του.

— Τρελλάθηκες; θὰ κρυσθῇ.

— Ποιὸς εἶναι; ρωτᾷ ἡ γυναῖκα του.

— Δὲν εἶναι ὁ γιατρός. Εἶναι ὁ Ζάν - Κλώντ.

— Μάλιστα, λέει ὁ Ζάν - Κλώντ εὐγενικά, ἦρθα νὰ τοῦ φέρω τὸν Ζαφφά.

Ἐκεῖνὴν κατάλαβε ἀμέσως ἡ καυμένη. Οἱ λυγμοὶ τῆς τῆς ἐμποδίζουν νὰ μιλήσῃ. Δὲν θὰ διώξῃ τὸν ἀπερίσκεπτο, οὔτε θὰ τὸν μαλώσῃ. Ρίχνει στοὺς ὤμους τοῦ παιδιοῦ μιὰ ζακέτα πού βρῆκε κοντὰ τῆς καὶ τὸ ἀφήνει νὰ πλησιάσῃ τὸν ἀρρωστο πού ἀναπνέει δύσκολα.

Γεμάτο σιγουριά τὸ παιδικὸ χέρι ἀπλώνει στὸ κρεβάτι τὸ μῆλον τῆς ἐριδος.

— Νά, πάρτο μαζί σου, στὸ χάριζω.

Δὲν εἶναι ἀπλῶς ἓνα δάνειο, εἶναι μιὰ πραγματικὴ θυσία. Ἀλλὰ οἱ λέξεις «πάρτο μαζί σου» ἔκαναν ἐντύπωση στὴ μητέρα. Τὰ κλάμματά της δυναμώνουν καὶ ταράζουν τὴν ἡσυχία τῆς νύχτας.

Ὁ Φρανσουὰ δὲν κουνιέται. Ὁ Ζάν - Κλώντ βάζει τὸν σακάτη Ζαφφά δίπλα στὸ μαξιλάρι. Εἶναι ἐξουθενωμένος γιὰ τὸ δῶρο δὲν συγκίνησε καθόλου τὸν ἀρρωστο.

— Κοιμάται μήπως;

Τὰ μεγάλα του γαλανὰ μάτια ἀνοίγουν μὲ ἀπορία. Ἡ μητέρα κρῦβει τὸ κεφάλι στὰ χέρια τῆς.

— Πρέπει νὰ ξυπνήσῃ γιὰ νὰ μάθῃ πῶς τοῦ χάρισα τὸν Ζαφφά.

Ἡ θυρωρὸς σηκώνει τὸ κεφάλι. Naί, μποροῦνε νὰ τὸν ξυπνήσουν ἀν θέλουν προτοῦ τὸν πάρῃ ὁ τελευταῖος ὕπνος.

Ὁ Ζάν - Κλώντ πιάνει τὸ λεπτὸ χέρι πού μένει ἀκίνητο πάνω στὸ σεντόνι, τὸ χέρι πού θὰ πεθάνῃ ἐκτὸς ἀν γίνῃ θαύμα» εἶχε πει ὁ γιατρός.

— Ἀκουσέ με Φρανσουὰ, Φρανσουὰ. Νὰ ὁ Ζαφφά. Στὸν χαρίζω, νὰ νὰ παίξῃς μαζί του ἐκεῖ πάνω.

Τὸ στόμα του εἶναι κοντὰ στὸ αὐτὶ τοῦ ἄλλου, ἡ φωνὴ εἶναι ζεστή, πειστικὴ. Τὸ χέρι σφίγγει δυνατὰ τὰ ἄψυχα δάχτυλα.

— Φρανσουὰ, νά, σοῦ χαρίζω τὸν Ζαφφά. Δὲν θὰ μαλλώσουμε πιὰ. Θὰ κοιμάται μαζί σου. Φρανσουὰ, εἶναι ὁ Ζαφφά. Κοίτα.

Ὁ πατέρας χύνει κι' αὐτὸς τὰ δάκρυά του. Παρακολουθεῖ ὥστόσο τὸ πρόσωπο τοῦ γιοῦ του. Καὶ τρίβει τὰ μάτια του. Μήπως ὀνειρεύεται; Καὶ ὅμως τὰ βλέφαρα ἐπαίξαν.

— Κοίταξέ τὸν Ζαφφά, εἶναι δικός σου. Μίλα!

Τὰ ἀπλανῆ μάτια παίρνουν ἐκφράσι. Τὸ κεφάλι γυρίζει. Ὁ Ζάν - Κλώντ βάζει τὸν Ζαφφά σχεδὸν ἐπάνω στὸ πρόσωπο τοῦ ἀρρώστου.

— Ὁ Ζαφφά...

Ὁ Φρανσουὰ χαμογελά. Naί, χαμογελά πραγματικά. Βγήκε ἀπὸ τὸν λήθαργό του, σάθηκε.

Χρειάζετο ἓνα θαύμα. Ἡ προσευχὴ τοῦ Ζάν - Κλώντ εἶχε εἰσακουσθῇ.

Μάθετε να τρέφετε το δέρμα σας
όπως μαθαίνετε να τρέφετε το σώμα σας

Περιβόότερο νερό για το δέρμα σας

Του

JEAN GRANDPIERRE

Ηταν μία φορά μία ήθοποιος πλούσια σε χαρίσματα όμορφιάς και τέχνης. Κανένας όμως δεν μπορούσε να καταλάβει γιατί είχε ένα σύμπλεγμα κατωτερότητας: κάτω από το μακιγιάζ της κρυβόταν ένα δέρμα ευαίσθητο και έκτεθειμένο στους κινδύνους της ξανθής όμορφιάς της.

Στην περίπτωση αυτή της Μαρτίν Καρόλ, μπορούμε να πούμε πως η σύγχρονη επιστήμη της καλλονής την βοήθησε να διατηρήσει το δέρμα των είκοσι της χρόνων. Το δέρμα της θρήκε την ισορροπία του και βελτιώθηκε. Και έτσι η Μαρτίν Καρόλ μπορούσε έξω από το στούντιο να απαλλαγεί από το μακιγιάζ.

Ποιά γυναίκα δεν θα ήθελε να διατηρήσει το πρόσωπο των νεανικών της χρόνων; Αυτό μπορεί να γίνει σήμερα χωρίς πολλά έξοδα με την προϋπόθεση ότι θα εφαρμόζεται μία σωστή περιποίηση του δέρματος από τα νεανικά χρόνια.

Από όλα τα όργανα του σώματος το πιο ευαίσθητο είναι το δέρμα. Είναι όμως και το πιο αυτόνομο, το πιο εύκολο για τοπι-

κές θεραπείες. Έχετε πολύ μεγαλύτερες πιθανότητες να διατηρήσετε το νεανικό σας δέρμα παρά την νεανική σας καρδιά.

Τα προϊόντα των περιποιήσεων αυτών εισχωρούν άραγε πραγματικά πέρα από την επιδερμίδα; συλλογίζονται οι δερματολόγοι. Οι κατάσκοποι αυτοί του ανθρώπινου σώματος που λέγονται ραδιενεργά ισότοπα μας βεβαιώνουν γι' αυτό. Όπως μπορούμε να θρέψουμε τα φυτά όχι μόνο από τις ρίζες, αλλά και από τα φύλλα τους, έτσι μπορούμε να δώσουμε θρεπτικά στοιχεία στα κύτταρα του δέρματος με την θρέψη του σώματος και του δέρματος.

Το σπουδαιότερο εμπόδιο στην πρόοδο της επιστήμης των καλλυντικών, λένε οι ειδικοί, δεν είναι η ποιότητα των προϊόντων, αλλά η άπιστευτη άγνοια των γυναικών στον τομέα της περιποίησης του δέρματος. Θα έπρεπε να καθιερωθούν ειδικές σειρές μαθημάτων για να τις διδάξουν πως να φροντίζουν το δέρμα τους.

ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΛΑΘΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΔΕΡΜΑΤΟΣ;

Μία πρόσφατη έρευνα στη Γαλλία απέδειξε πως το 40% των γυναικών που ερωτήθηκαν ωμολόγησαν πως δεν καθάριζαν το δέρμα τους από το μακιγιάζ. Το 30% χρησιμοποιούσαν σαπούνι και νερό που έρεθίζει το δέρμα και μόνο 30% ακολουθούσαν την σωστή λύση, το καθάρισμα του δέρματος.

Δεν υπάρχει μία γυναίκα στις 10 που να ξέρει όλες τις ανάγκες του δέρματος. Δεν υπάρχει μία γυναίκα στις 100 που να ξέρει τι ταιριάζει στο δικό της δέρμα.

Αν πιστέψουμε τους μεγαλύτερους ειδικούς της καλλονής, από την εποχή της εφηβικής ηλικίας το «φυσιολογικό» δέρμα είναι μύθος. Κάθε δέρμα έχει τις αδυναμίες του που εξαρτώνται από την γενική κατάσταση του οργανισμού, από τον ρυθμό της ζωής σας ως γυναίκας, ακόμη και από την διάθεση της στιγμής.

Ός πριν από λίγο καιρό οι Γαλλίδες από νόμιζαν πως έχουν όλες ξερό δέρμα, χρησιμοποιούσαν σχεδόν μόνο κρέμες με βάση ουσίες λιπαρές που δεν αποτελούν παρά το 2% της συνθέσεως του δέρματός τους. Έπειτα άγνωστοι μια από τις τελευταίες ανακαλύψεις της αισθητικής: την διπλή λιπαρή ρύθμιση του δέρματος με αδένες στεατογόνους στην επιφάνεια ή με στρώματα στο βάθος του δέρματος. Βλέπουμε π.χ. λιπαρό δέρμα που αφήνει ελαϊώδη ίχνη επάνω σε ένα μεταξωτό χαρτί να ετοιμάζεται να γίνει ξηρό ή ένα άλλο δέρμα που θεωρείται ξηρό να υποφέρει αντιθέτως από λιπαρές κατακρατήσεις.

Πριν από λίγα χρόνια έκαναν την εμφάνισή τους οι θρεπτικές κρέμες και μερικές γυναίκες τις

χρησιμοποιούσαν σωστά. Ωστόσο πώς θέλετε να αντιδράσετε έναντι της χαλαρώσεως των ιστών και των μυών που στηρίζουν το δέρμα σας αν τους τρέφετε μόνο με λιπαρές ουσίες;

Το νερό, πηγή κάθε ζωής, μένει έντελως παραγνωρισμένο. Μερικές κρέμες κατασκευασμένες με βάση ζωικά και φυτικά λίπη εισάγουν λίγο νερό κάτω από την επιδερμίδα. Τα όρυκτα έλαια δεν έχουν καμιά διεισδυτική δύναμη. Και μόνον τελευταία έγιναν συνθέσεις με αληθινές κρέμες «υντρανάντ», κρέμες δηλαδή που δίνουν στο δέρμα τις ουσίες του νερού.

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΑΦΥΔΑΤΩΜΕΝΑ ΔΕΡΜΑΤΑ;

Το γεγονός ότι ακούγονται όλο και πιο πολύ περιπτώσεις αφυδατωμένων δερμάτων δεν είναι ζήτημα μόδας. Η έλαττωσι της παρουσίας νερού στο δέρμα σας είναι ένα σίγουρο σημάδι πως τα γεράματα άρχισαν. Αν θελήσετε να σχίσετε ένα σφουγγάρι στεγνό και ύστερα κάνετε την ίδια δοκιμή αφού το θρέξετε θα καταλάβετε την καινούρια ευκινησία που παίρνει το δέρμα όταν δεχθεί το νερό.

Η τεχνική των καλλυντικών άρχισε να κατανοεί τα ευεργετικά αποτελέσματα του νερού έπειδή με την παράτασι της διαρκείας της ζωής των ανθρώπων στην εποχή μας, οι ρυτίδες της αφυδάτωσης αποτελούν την υπ' αριθ. 1 φροντίδα πολλών γυναικών. Αλλά και με τις δίαιτες για να χάσουν βάρος και με την συχνή έκθεση στον αέρα, τον ήλιο, τη θάλασσα, τα χιόνια, οι γυναίκες πολλαπλασιάζουν τις ατίτες αφυδάτωσης του δέρματός τους, κάτι που δεν το ήξερε η προηγούμενη γενιά.

Και όμως για τις περισσότε-

ρες γυναίκες ξηρό δέρμα σημαίνει δέρμα που το λείπουν λιπαρές ουσίες ενώ η λέξι «ξηρό» είναι το αντίθετο του «υγρό» και όχι του «λιπαρό».

«Αλλωστε βρίσκουμε δέρματα με μεγάλη περιεκτικότητα νερού που τους λείπουν οι λιπαρές ουσίες, ενώ πάλι δέρματα γεμάτα λίπος είναι αφυδατωμένα.

Η συνηθισμένη ταξινόμηση των δερμάτων σε δέρματα φυσιολογικά, λιπαρά ή ξηρά δεν εκφράζει πιά την πραγματική φύσι κάθε δέρματος και συνεπώς δεν επιτρέπει σοβαρές φροντίδες.

Μιά αδύνατη κοπέλλα με λιπαρό δέρμα πρέπει να την ταξινομήσουμε στα ξηρά δέρματα επειδή είναι αδύνατη ή στα λιπαρά εξαιτίας της υπερλειτουργίας των στεατογόνων αδένων της; Μπορούμε να της αφαιρέσουμε τις λιπαρές ουσίες από το διαιτολόγιό της αφού είναι αδύνατη; Η αλήθεια είναι πως σε τέτοια περίπτωση το δέρμα έχει ανάγκη από κρέμες θρεπτικές εξωτερικές για να επανεύρη μια ισορροπία που ασφαλώς την έχει διαταράξει ή ήθη.

Και η νέα γυναίκα που έχει θγάλει μόνη της το συμπέρασμα πως έχει ξηρό δέρμα με την θαμπή και τραχειά επιδερμίδα; «Όσο και αν βάζει άφθονες λιπαρές κρέμες βλέπει να πληθαίνουν τα μαύρα στίγματα. Και τελικά σε ένα Ίνστιτούτο Καλλονής της είπαν πως αντίθετα με ό,τι νόμιζε το δέρμα της είχε πολύ λίπος που έκανε να ασφυκτιούν οι πόροι. Γι' αυτό της έκαναν θεραπεία εναντίον της «κατακρατήσεως λίπους» και ύστερα ένα «πλήινγκ», δηλαδή ένα είδος τεχνητής «απολεπίσεως» του δέρματος.

Υπάρχουν και περιπτώσεις γυναικών που στα 55 τους χρόνια

ενώ είχαν ως τότε ωραίο δέρμα το βλέπουν ξαφνικά να χαλάει αδικαιολόγητα. Πρόκειται συνήθως για δέρματα που ενώ είχαν κανονική περιεκτικότητα νερού ξαφνικά αρχίζουν να αφυδατώνονται. Οι λιπαρές κρέμες δεν τους κάνουν τίποτε, οι θρεπτικές τ' αφέλουν κάπως, αλλά εκείνο που χρειάζεται κυρίως είναι μια καλή κρέμα που θα αποκαταστήσει την υγρασία τους.

ΠΩΣ ΘΑ ΜΑΘΟΥΜΕ ΤΙ ΔΕΡΜΑ ΕΧΟΜΕ

Στα μοντέρνα Ίνστιτούτα καλλονής γίνονται βιοχημικά τεστ που επιτρέπουν την εξακρίβωση της συστάσεως του δέρματος και επομένως και τον καθορισμό των αναγκών του. Ωστόσο το Ίνστιτούτο είναι δαπανηρό, και δεν ήρθε ακόμη ο καιρός που κάθε γυναίκα μπορεί άνετα να παίρνη τη συμβουλή του μιά φορά το χρόνο. Πάντως από τις παρατηρήσεις των αισθητικών έχει διαμορφωθεί ο ακόλουθος κατάλογος των διαφόρων τύπων δέρματος, από το οποίο με λίγη προσοχή μπορεί να έπωφεληθή κάθε γυναίκα.

Το δέρμα με μεγάλη έκκριση σμήγματος προϋποθέτει παρουσία λίπους στα βαθύτερα στρώματά του. Έχει όψι γυαλιστερή, άφη λεία, πόρους ανοικτούς.

Το δέρμα με κατάρκτησι λίπους, δηλ. που δεν εκκρίνει το περίσσειμα λίπους του, έχει γυαλιστερή όψι, άφη μάλλον τραχειά, πόρους γεμάτους και μαύρα στίγματα. Δεν δέχεται λιπαρές κρέμες, και θέλει καθάρισμα καλό και λοιπόν μη λιπαρή.

Το δέρμα που τροφοδοτείται κανονικά είναι διάφανο και τεντωμένο,

λείο στην άφη, χωρίς ρυτίδες. Τα τσιμπήματα και οι πιέσεις δεν προκαλούν ρυτιδώματα.

Το αφυδατωμένο δέρμα είναι χαλαρό και θαμπό, τραχύ στην άφη, κάνει ρυτίδες εκφράσεως και στο τσίμπημα ρυτιδώνεται.

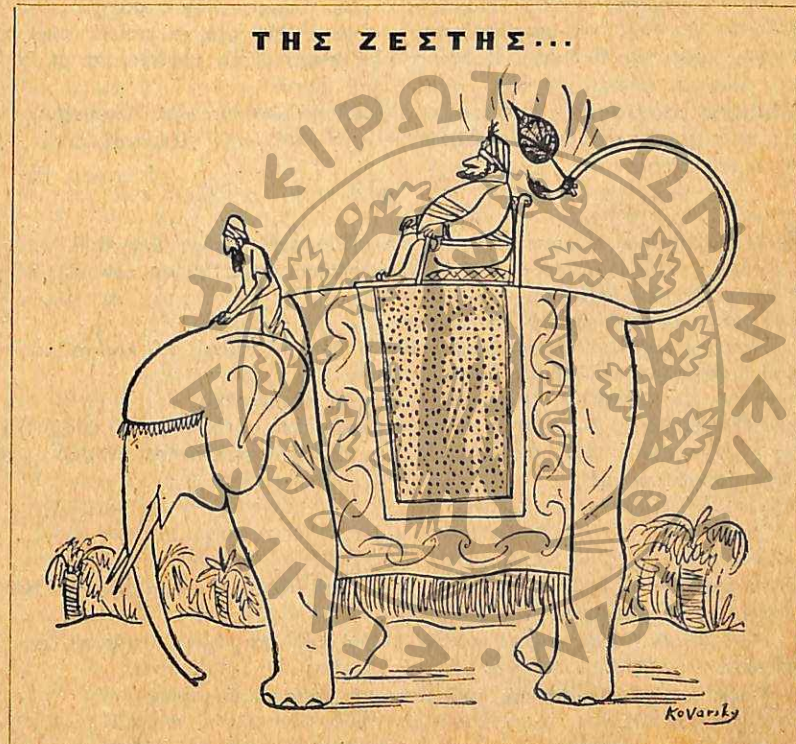
Το διαποτισμένο με πολύ νερό δέρμα (περίπτωσι σπάνια που θέλει ιατρική συμβουλή) είναι διάφανο, λείο και τεντωμένο. Η πίεσι με το δάχτυλο αφήνει σημάδι.

«Όταν λοιπόν ταξινομήσετε το δέρμα σας δεν χρειάζεται παρά να διαλέξετε μιά από τις άφθονες καλές λιπαρές ή θρεπτικές κρέμες που υπάρχουν και από τις καινούριες κρέμες «όντρα-τάντ» που κυκλοφορούν συμπληρωμένες με μεταλλικά άλατα.

Με την σημερινή ανάπτυξη της αισθητικής και των καλλυντικών δεν υπάρχει πιά θέμα ποιότητας των καλλυντικών, αλλά θέμα προσαρμογής τους στις ανάγκες κάθε δέρματος.

ΤΗΣ ΖΕΣΤΗΣ...

ΓΙΑ ΝΑ ΠΕΡΝΑ Η ΩΡΑ

Ξέρεις Μαρία πώς δεν είμαι ποτέ αυστηρή μαζί σου, αλλά τὰ γέλοια που κάνατε με την φίλη σου που είχε έρθει χθές τὸ απόγευμα ἀκούγονταν σὲ ὅλο τὸ σπίτι!

—Έχετε δίκιο, κυρία. Ἀλλά, ξέρετε, τῆς ἔλεγα πὼς φτιάξατε προχθὲς ἐκεῖνο τὸ γλυκό!

Up.

Δὺ ἁγγλίδες γεροντοκόρες ταξιδεύοντας στὶς Ἑνωμένες Πολιτεῖες, σταματοῦν μπρὸς στὸ ἀγαλμα τοῦ στρατηγοῦ Σέρμαν. Ὁ στρατηγὸς παριστάνεται ἑφιππος καὶ μπροστὰ του στέκει ὄρθια, μιὰ γυναικεία φτερωτὴ μορφή, προφανῶς ἡ Νίκη. Οἱ δύο ἁγγλίδες κυττάζουν τὸ ἀγαλμα με ὕφος λίαν περιφρονητικό.

—Πραγματικά καὶ ἐδῶ ἀναγνωρίζει κανεὶς τὴν εὐγένεια τῶν Ἀμερικανῶν!... λέει ἡ μιὰ. Δὲν μπορούσαν νὰ δώσουν μιὰ θέσι στὴν γυναῖκα!...

Pourquois Pas?

Εἷς ταξιδιώτης περαστικὸς ἀπὸ τὴν Νορμανδία πήρε ἕνα ταξὶ νὰ δῇ τὸ μέρος. Καθὼς τὸ αὐτοκίνητο προχωροῦσε, παρατήρησε τὸν ὁδηγὸ νὰ ρίχνη κάθε τόσο στὸ δρόμο μιὰ σκόνη.

—Τί εἶναι αὐτὴ ἡ σκόνη; τὸν ρώτησε.

—Τὴν ἔχω ἀπὸ τὸν παπού μου, εἶπε ὁ ὁδηγός. Εἶναι μιὰ σκόνη μαγικὴ που δίδωνει μακριὰ τὰ λιοντάρια.

—Μά... Δὲν ὑπάρχουν πιὰ λιοντάρια στὴν Νορμανδία.

—Δόξα τῷ Θεῷ. Νὰ ξέρατε πὼς με εὐχαριστεῖ αὐτὸ που μοῦ λέτε. Πότε πότε σκεπτόμουν πὼς ὁ παππούς μου ἄδικα πίστευε πὼς ἡ σκόνη του ἦταν θαυματουργή!

Constellation

Εἷς ἀνδρόγυνο ξεκίνησε γιὰ τὸ ταξίδι με τέσσερες πελώριες βαλίτσες, παρὰ τὶς διαμαρτυρίες τοῦ συζύγου.

—Μακάρι νὰ εἶχαμε πάρει καὶ τὸ πιάνο μαζί μας, εἶπε ὁ κύριος ὅταν ἔφθασαν στὸ σταθμό.

—Πάψε τὰ ἄνοστα ἀστεῖα, τοῦ εἶπε ἡ γυναῖκα του ψυχρά.

—Δὲν εἶναι ἀστεῖα. Ἄφησα τὰ εἰσιτήρια ἐπάνω στὸ πιάνο!

Constellation

Ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῆς Λουκρητίας Βοργία
τὸ ἔγκλημα εἶχε νὰ ἀποδώσῃ τόσο πολὺ

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΠΟΥ ΠΛΟΥΤΙΣΕ ΑΠ' ΤΟ ΕΓΚΛΗΜΑ

Τοῦ

EDOUARD DILLON

Ἡ ἡλικιωμένη κυρία με τὰ ἄσπρα μαλλιά που παίζει στὸ πιάνο ἔργα τοῦ Σοπέν, δακτυλογραφεῖ τὶς σημειώσεις τοῦ ἀνδρός της, καθηγητοῦ τῆς ἀρχαιολογίας, καὶ καθαρίζει τὰ «πραγματάκια» που βρίσκει ἐκεῖνος στὶς ἀνασκαφές του εἶναι ἡ Ἀγκάθα Κρίστι, πασίγνωστη συγγραφεὺς ἀστυνομικῶν μυθιστορημάτων που ἔκανε ὀλόκληρη περυσία με τὴν «εἰδικότητά» της στὰ ἥσυχα, ἀστικά, οἰκογενειακά ἔγκληματα.

Ὅταν ὅλα λεχθοῦν, τίποτε δὲν ἀξίζει τόσο ὅσο λίγο ἀρσενικὸ μέσα σ' ἕνα φλυτζάνι τσαγι. Ἐνα καλὸ ἔγκλημα, ἀλλὰ χωρὶς πολλὰ αἵματα, χωρὶς πολὺ θόρυβο καὶ ἡ τύχη εἶναι ἑτοιμὴ νὰ χαμογελάσῃ στὸν δράστη!

Τὰ 116 ἑκατομμύρια φράγκα που εἰσέπραξε γιὰ τὰ κινηματογραφικὰ δικαιώματα τοῦ μυθιστορηματός «Μάρτυς ὑπὸ κατηγορίαν» προσεῖλκυσαν τὴν προσοχὴ τοῦ κοινοῦ στὴν τεράστια περυσία που δημιούργησε ἡ Ἀγκάθα Κρίστι στὰ σαράντα χρόνια που ζῇ μέσα στὸ ἔγκλημα.

Ὅταν ἡ ταινία «Μάρτυς ὑπὸ κατηγορίαν» παίχτηκε στὸ Λονδίνο, οἱ διαφημίσεις ἔγραφαν: «Ἐνα ἀστυνομικὸ ἔργο ὅπου δὲν ἀκούγεται οὔτε μιὰ πιστολιά». Καὶ τὸ ἔργο κράτησε δέκα πέντε

μῆνες. Ὑπολογίζοντας τὸ Παρίσι καὶ τὴν Νέα Ὑόρκη, ὅπου τὸ ἔργο παίζεται ἀκόμη, τὸ ἔργο ἔπιασε πάνω ἀπὸ ἕνα ἑκατομμύριο φράγκα.

Ἡ Ἀγκάθα Κρίστι, ἡ γυναῖκα που κέρδισε ἀπὸ τὸ ἔγκλημα τόσα ὅσα εἶχε νὰ κερδίσῃ ἄνθρωπος, ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῆς Λουκρητίας Βοργία, εἶναι σήμερα μιὰ ἡλικιωμένη κυρία με ἄσπρα μαλλιά, πρόσχαρη, ἐπιβλητικὴ, γελαστή, που τῆς ἀρέσει νὰ παίζει πιάνο. Ἐχει εἰδικευθῇ, λέει, στὰ ἔγκληματα που ἔχουν χαρακτηριστὰ ἥσυχος, οἰκογενειακά.

Ἀκόμη καὶ οἱ ἔγκληματιές της ἀνῆλκουν στὴν καλὴ κοινωνία. Πολὺ συχνὰ εἶναι ἄνθρωποι χαριτωμένοι, λογικοί, ἥσυχος. Ἡ ἠθικὴ τους εἶναι ἠθικὴ τῆς ἀστικῆς τάξεως. Ὁ περίφημος ντετέκτιβ Ἡρακλῆς Πουαρὸ κάνει νὰ θριαμβεύῃ ἡ δικαιοσύνη, τιμωρεῖ τοὺς κακοὺς ἐνῶ οἱ καλοὶ παντρεύονται.

Πέρυσι ἡ Ἀγκάθα Κρίστι παρουσίασε στὸ Λονδίνο τρία θεατρικὰ ἔργα συγχρόνως. Ὡστόσο τὸ θέατρο δὲν παρουσιάζει παρὰ μιὰ ἀπλὴ ψυχαγωγία γιὰ τὴ γόνη πέννα τῆς Ἀγκάθα Κρίστι. Τὰ ἀστυνομικά της μυθιστορήματα πουλιρῶνται σὲ ὅλα τὰ βιβλιοπωλεῖα καὶ τοὺς σιδηροδρομικοὺς σταθμοὺς τοῦ κόσμου.

Για να έχετε όλη τη συλλογή πρέπει να συγκεντρώσετε 56. Μόνο στις αγγλικές εκδόσεις έχουν τυπωθεί κάπου 15 εκατομμύρια αντίτυπα.

Η Αγκάθα Κρίστι κάνει συλλογή παλαιών επίπλων και έχει στο σπίτι της ωραία έργα ανατολικής τέχνης. Της αρέσει πολύ να φτιάχνει όμελέττες και να στολίζει τα θάλα της με λουλούδια. Ύστερα με ένα αναστεναγμό, ή γλυκεια αυτή γιαγιά, στρέφει την σκέψη της στο έγκλημα.

Όταν αρχίζει να δειροπολή θρίσκει πάντα έναν καινούριο τρόπο για να δολοφονήσει άπαλά και να κρύψει τα ίχνη του δολοφόνου. Ένα καλό βιβλίο της Κρίστι που το διαβάσει κανείς στο ταξίδι ή το θράδυ κοντά στη φωτιά δεν συγκινεί έναν καρδιακό περισσότερο από ό,τι ένα σταυρόλεξο.

Η γυναίκα που επινόησε έναν τόσο επωφελητικό τύπο βιβλίου, η Αγκάθα Μίλλερ, γεννήθηκε στο Τορκάι από πατέρα Αμερικανό και μητέρα Αγγλίδα. Η χρονολογία της γεννήσεώς της είναι ένα από τα μυστήριά της που οι αναγνώστες της δεν κατορθώνουν να διαλευκάνουν. Το 1914 παντρεύτηκε έναν αξιωματικό, τον Άρτσιμάλντ Κρίστι, που το όνομά του το κράτησε για την φιλολογία, αν και έχουν πάρει διαζύγιο έδω και σαράντα χρόνια.

Όταν έγραψε το πρώτο της αστυνομικό μυθιστόρημα «Η μυστηριώδης υπόθεση Στάιλς» ήταν νοσοκόμος στον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο. Στο βιβλίο αυτό έκανε και την πρώτη του εμφάνιση ο Ήρακλης Πουαρώ, πάντα Βέλγος, πάντα ματαιόδορος και πάντα φαλακρός.

Το άριστούργημά της «Το έγκλημα του Ρότζερ Άκρόντ»

γράφτηκε το 1926. Η έκπληξη του πρώτου κεφαλαίου είναι χαρακτηριστική της «Κρίστι». Θηταυροί όλόκληροι από γυναικείες πονηριές χρησιμοποιήθηκαν για να κρυφτεί ο ένοχος κάτω από μια τόσο άθωα και τόσο απροσδόκητη μεταμφίεση. Από το βιβλίο αυτό πουλήθηκαν μισό εκατομμύριο αντίτυπα. Από το τελευταίο της βιβλίο «Ντίκερυ, Ντίκερυ Ντόκ» πουλήθηκαν ήδη πενήντα χιλιάδες αντίτυπα.

Το 1930 συνάντησε στο Ιράκ τον δεύτερο άνδρα της, τον καθηγητή Μάξ Μαλλόουαν, διευθυντή της Αγγλικής Αρχαιολογικής Σχολής της Βαγδάτης. Κάθε χρόνο περνά μαζί του τέσσερις μήνες στη Μέση Ανατολή χτυπώντας στην μηχανή της τις σημειώσεις του και καθαρίζοντας τα εύρηματά του. Την εποχή αυτή κάνει μαζί του ανασκαφές στα έρειπια μιας άσσυριακής πόλεως 2.700 ετών.

Ο γάμος αυτός της επιτρέπει να ζήσει κοντά με το πραγματικό της όνομα. Έξω από τους αρχαιολογικούς κύκλους ο καθηγητής δεν είναι γνωστός παρά από το άσπτελο αυτό της γυναίκας του: «Τι ευτυχία να είμαι παντρεμένη με ένα αρχαιολόγο! όσο περισσότερο γερνάω τόσο πιο ενδιαφέρουσα με βρίσκει!»

Με το ψευδώνυμο Μαίρη Ουέσταμακτ γράφει από χρόνια τώρα μυθιστορήματα αισθηματικά. Μερικά απ' αυτά έχουν μεταφραστεί γαλλικά, σουηδικά, γερμανικά. Αλλά βέβαια η κυκλοφορία τους δεν απλώνεται πολύ.

Ωστόσο, ένα μυστήριο που θα το λέγαμε «το μυστήριο των Χριστουγέννων», ή Αγκάθα Κρίστι δεν το έγραψε, αλλά το έζησε. Τα Χριστούγεννα του 1926 βρέθηκε στο Σάρρεϋ εγκαταλελειμμένο το αυτοκίνητό της. Η πα-

σιγνωστή ήδη συγγραφέας είχε εξαφανιστεί. Όλοι οι έρασιτέχνες ντετέκτιβ της χώρας προσφέρθηκαν να βοηθήσουν την Σκώτλαντ Γουάρντ στις έρευνές της. Ύστερα από δύο εβδομάδες η Αγκάθα Κρίστι εμφανίστηκε

στο Γουόρκεσάιρ. Έλεγε πως ονομάζεται Νήλ.

Οι γιατροί διαπίστωσαν πως είχε χάσει την μνήμη της. Αλλά το μυστήριο αυτό ο Ήρακλης Πουαρώ δεν το διαλεύκανε ποτέ έντελως.

Τι ακριβώς έννοειτε όταν λέτε

Για κάθε μιά από τις παρακάτω λέξεις διαλέξτε ανάμεσα στους 3 όρισμούς εκείνον που νομίζετε ότι αποδίδει την ακριβή σημασία της.

1) ΑΛΓΕΙΝΟΣ. Α: Λυπηρός. Β: Πονετικός. Γ: Πειρατής.

2) ΑΠΕΜΠΟΛΩ. Α: Ξεπουλώ. Β: Προδίδω. Γ: Πουλώ με δόσεις.

3) ΑΥΤΟΦΩΡΟ. Α: Είδος δικαστηρίου. Β: Αστυνομία. Γ: Παράβασι.

4) ΔΟΛΙΧΟΔΡΟΜΙΑ. Α: Σκυταλοδρομία. Β: Πολεμικό τρέξιμο. Γ: Μεγάλο τρέξιμο.

5) ΕΡΕΙΔΟΜΑΙ. Α: Προστατεύομαι. Β: Στηρίζομαι. Γ: Γερνώ.

6) ΜΑΚΡΟΣΚΕΛΗΣ. Α: Ψηλός. Β: Λιγνός. Γ: Μεγάλος.

7) ΠΑΤΕΝΤΑ. Α: Δίπλωμα. Β: Περικεφαλαία. Γ: Βλακεία.

8) ΠΡΟΖΑ. Α: Κωμωδία. Β: Πεζός λόγος. Γ: Δράμα.

9) ΠΡΟΛΗΨΙ. Α: Διορισμός. Β: Παράλογη ιδέα. Γ: Φόβος.

10) ΣΠΑΣΜΩΔΙΚΟΣ. Α: Απαράσκευος. Β: Επιληπτικός. Γ: Πυρετικός.

11) ΤΑΛΑΝΙΖΩ. Α: Ταλαντεύω. Β: Ευλογοκώ. Γ: Οικτιρώ.

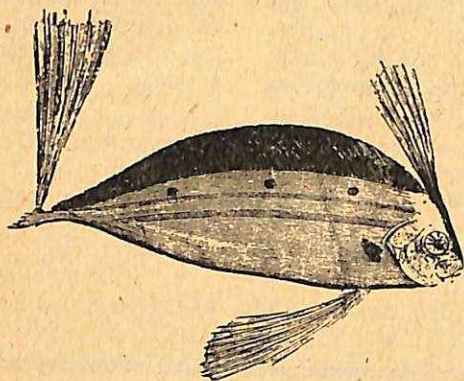
12) ΥΠΟΣΤΑΣΙ. Α: Πρόχειρη στάσι. Β: Υπαρξί. Γ: Χαμηλή πίεσι.

13) ΦΡΥΑΤΤΩ. Α: Ανάβω φρύγανα. Β: Κάνω φρυγανιές. Γ: Θυμώνω.

14) ΧΛΙΔΗ. Α: Πολυτέλεια. Β: Σπατάλη. Γ: Διασκέδασι.

(Απαντήσεις στη σελίδα 111)

Τὸ «βουβὸς σὰν ψάρι» δὲν ἰσχύει πλέον στὸν αἰῶνα τοῦ ἀτόμου

ΥΠΟΒΡΥΧΙΕΣ ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ

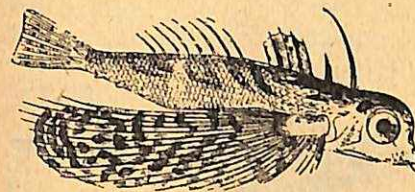
Τοῦ
LUC HAINOT

Ημουνά πολὺ μικρὸς ὅταν πρωτογνώρισα αὐτὸ τὸ συναίσθημα, ἀλλὰ θυμοῦμαι πολὺ καλὰ τὴν ζωερὴ ἐντύπωσι πού μου προξένησε. Τὸ λαμπερὸ αὐτὸ ὄν πού γλυστοροῦσε μέσα στὰ ἀσημένια του λέπια μὲ γέμισε ἐκπληξί καὶ θαυμασμό ἀπερίγραπτο. Προσπάθησα νὰ τὸ πιάσω, ἀλλὰ ἦταν τόσο δύσκολο ὅσο τὸ νὰ κρατήσω τὸ νερὸ πού ἔφευγε ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ μικρά μου δάχτυλα. Μοῦ φαινόταν ὅμοιο μὲ τὸ στοιχεῖο μέσα στὸ ὁποῖο κολυμποῦσε. Εἶχα τὴν συγκεχυμένη ἰδέα πὼς δὲν ἦταν τίποτ' ἄλλο παρὰ νερό, νερὸ ζωντανό, κινούμενο.»

Τὰ λόγια αὐτὰ πού γράφτηκαν πρὶν ἀπὸ ἑκατὸ χρόνια ἀπὸ τὸν Μισελέ δείχνουν μὲ ποῖο τρόπο

ἓνα παιδί μπορεῖ νὰ ἔρθῃ σὲ ἐπαφή γιὰ πρώτη φορὰ μὲ τὰ λαμπερὰ θαύματα τῆς θάλασσας. «Οἱ σαρδέλλες εἶναι γαλάζιες σὰν τὸ νερό, μοῦ ἔλεγε κάποτε ἓνας γέρος ψαράς. "Ὅταν πέφτῃ ἐπάνω τους ὁ ἥλιος δὲν μπορεῖς νὰ τὶς διακρίνῃς.»

"Ἄν ὁ κόσμος τῶν ψαριῶν μποροῦσε νὰ ἀποκαλυφθῇ ὁλόκληρος στὰ μάτια τοῦ παιδιοῦ πού σήμερα μπορεῖ νὰ τὸν ἐξερευνήσῃ εὐκόλα μὲ τὰ ὑποβρύχια γυαλιά θὰ τὸν εὗρισκε γνῶριμο, γιατί εἶναι σὰν παραμῦθι, σὰν ἓνα τσίρκο, ἓνα καρναβάλι πού ὅλο ἓνα ἀλλάζει. Ὑπάρχουν καμπούρηδες παλιάτσοι, ἀρλεκίνοι καὶ ἓνας σκοτεινὸς μάγος πού ἀπλώνει τὸν μαῦρο του μανδῦα στὴ σκιά μιᾶς νεραϊδένιας σκηνογραφίας.

φίας. Τὸ ψάρι πού μοιάζει μὲ γάτα κουνᾷ τὸ λοφίό τοῦ κράνους του, ἓνα ἄλλο κουνιέται σὰν αὐτόματο φτιαγμένο ἀπὸ μεταλλικές πλάκες καὶ τὸ ψάρι - κλάουν μοιάζει σὰν νὰ ἔχη κυλιστῇ στὸ ἀλεύρι καὶ ὕστερα σὰν νὰ τὸ ἔχουν πιτσιλίσει μὲ μαρμελάδα φράουλα.

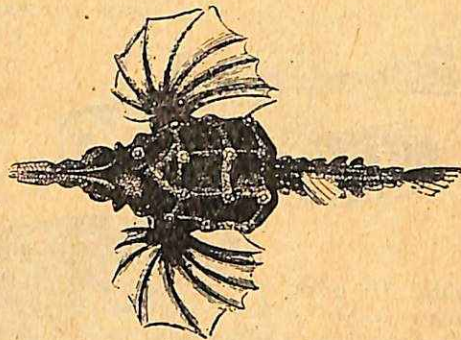
Στὴ διαφάνεια τῶν νερῶν πού γειτονεύουν μὲ τοὺς ὑφάλους τῶν τροπικῶν περιοχῶν, μιὰ διαφάνεια πού ὀφείλεται στὴν ἀκίνησία καὶ στὴν περιεκτικότητά τους σὲ ἀσθένσιο, στριφογυρίζουν τὰ ψάρια - χαμαιλέοντες. "Ὅχι μόνο ἔχουν χρώματα πού θὰ τὰ ζήλευε κάθε σχεδιάστρια μόδας, ἀλλὰ τὰ ἀλλάζουν καὶ ὅποτε θέλουν. Μέσα σὲ λίγα λεπτά μερικὰ εἶδη ψαριῶν διασκεδάζουν δοκιμάζοντας ξεῖ καὶ ἐπὶ διαφορετικές φορεσιές. Τὸ κουνελόψαρο, πού τὸ λένε ἔτσι γιατί μυρκαρίζει τὴν τροφή του, μπορεῖ νὰ γίνῃ σκοῦρο πράσινο, ρόδινο ἀνοιχτὸ ἢ βαθυκόκκινο. Τὸ «ρεμόρα» πού κολλᾷ σὰν βεντούζα στὶς χελώνες ἢ στοὺς καρχαρίες γίνεταί πράσινο, ἀχνόλευκο ἢ γκριζό. Τὸ ψάρι - κοράλι, ἄσπρο, ρόδινο, ζωηρὸ κόκκινο καὶ μαυρειδερό, παίρνει τὶς τέσσερις αὐτὲς ἐμφάνσεις, τὰ τέσσερα «αἵματα» ὅπως λένε οἱ ἄλλοι τῶν κοραλιῶν, τοῦ κόσμου ὅπου ζῇ. Φαίνεται ὅμως νὰ νοιώθῃ μιὰ πονηρὴ χαρὰ πού δὲν παίρνει ποτὲ τὸ χρῶμα τοῦ ὑφάλου τῶν κοραλιῶν πού θρίσκειται κοντά του. Νὰ ἓνα πού μοιάζει

μὲ κίτρινη τούρτα μὲ γαλάζια κρέμα. Ἐξαφανίζεται πῶς ἀπὸ ἓνα θράχο καὶ γίνεταί ἄσπρο μὲ ρόδινες ραβδώσεις. Καينوῦρια ἐξαφάνισι καὶ καινούρια μεταμφίεσι γὰ τὴ σκηνή: τὸ φόρεμά του εἶναι αὐτὴ τὴ φορὰ ἓνα μεγάλο πράσινο φύλλο μὲ ἄσπρες θοῦλες καὶ μὲ ὁδὸ ἀνταύγειες. Πὼς λειτουργεῖ ὁ μηχανισμὸς αὐτῶν τῶν μεταμορφώσεων; Ὁ καθηγητὴς Μπερτὲν χρησιμοποιεῖ γιὰ τὴν ἐρμηνεία τοῦ φαινομένου αὐτοῦ μιὰ γραφικὴ παρομοίωσι. Θυμίζει τὸν Φρεγκολί, τὸν ἡθοποιὸ τῶν μεταμορφώσεων, πού ἔπαιζε μόνος ἐξήντα ρόλους μέσα σὲ μιὰ βραδυὰ παίρνοντας μαζί του στὶς περιόδους του σ' ὅλο τὸν κόσμο ἀποσκευὲς πού ζύγιζαν τριάντα χιλιάδες κιλά! Παρ' ὅλη τὴν καταπληκτικὴ του δεξιότητά του δὲν μποροῦσε νὰ μὴν ἐξαφανιστῇ γιὰ λίγα δευτερόλεπτα στὰ παρασκήνια ἀνάμεσα σὲ κάθε του κατόρθωμα. Τὰ ψάρια μας δὲν ἔχουν στὴ διάθεσί τους τὰ 800 κοστούμια τοῦ Φρεγκολί, ἀλλὰ ἔχουν ὅλο τους τὸ ὑλικὸ κάτω ἀπὸ τὸ δέρμα τους. Ἡ γκαρδαρόμπα τους ἀποτελεῖται ἀπὸ ἀμέτρητα μικροσκοπικὰ «χρωματοφόρα» κύτταρα. Ἀνάλογα μὲ τὴν διαστολὴ ἢ τὴν συστολὴ τῶν κυττάρων αὐτῶν τὰ χρώματα φαίνονται ἢ χάνονται. Ἄν τὰ κίτρινα καὶ τὰ κόκκινα κύτταρα διασταλοῦν στὸ μεγαλύτερο σημεῖο, τὸ ψάρι γίνεταί πορτοκαλλί. Ἄν ἀναμειχθοῦν τὰ κίτρινα καὶ τὰ μαύρα, ἐνῶ τὰ κόκκινα χαθοῦν, τὸ ψάρι γίνεταί καφέ. Ξέρουμε πὼς ὁ χαμαιλέον καὶ τὰ ἄλλα ἔρπετά πού μεταβάλλονται ἔχουν ὁπτικὸ σύστημα μεταμορφώσεως, δηλαδὴ τὸ ζῶο πρέπει νὰ δῇ ἓνα χρῶμα γιὰ νὰ τὸ μιμηθῇ. Ὅταν εἶναι τυφλό, τὸ χρῶμα του μένει

ουδέτερο. "Ενας ιχθυολόγος δοκίμασε νά θάλη μπροστά σέ ένα τέτοιο ψάρι δύο κομμάτια υφασμα ραμμένα μαζί, τὸ ένα μαύρο τὸ ἄλλο ἄσπρο. "Αναλόγως μετ' τὴ θέσι πού ἔπαιρνε τὸ ψάρι, ἐπικρατοῦσε στὸ χρῶμα του τὸ ἄσπρο ἢ τὸ μαύρο.

"Εκτὸς ἀπὸ τοὺς φοβητοϊαίρηδες πού μεταμφιέζονται γιὰ νὰ ἀποφύγουν τὸν κίνδυνο, ὑπάρχουν στὸν κόσμον τῶν ψαριῶν καὶ οἱ τολμηροὶ πού προκαλοῦν τὸν ἐχθρὸ ἐπιδεικνύοντας τὰ πλούσια χρώματά τους. Τὸ ψάρι - λεοντάρι τοῦ νοτίου Εἰρηνικοῦ, ρόδινο καὶ γαλαζοπράσινο, ἀνοίγει τὰ πτερύγια του σὰν διαβολικά κέρατα καὶ μιὰ οὐρά ἀπὸ φτερὰ κατακόκκινα. Κάτι ἄλλα ψάρια πού ἔχουν τὸ παρατσούκλι «μονομάχοι» ἔχουν λιγώτερο ἄγρια ὄψη. "Ο γαμήλιος χορός τους εἶναι σὰν μοντέρνο μπαλέτο. Τὰ πτερύγια τους εἶναι σὰν φωτισμένα μετ' φθόριο. "Ανοίγουν καὶ σχηματίζουν ἕνα εἶδος μαλακὸ καὶ διάφανο λίκνο γύρω ἀπὸ τὸ θηλυκὸ πού γεννᾷ τὰ αὐγά του. "Οπὼς γίνεται σὲ πολλὰ ψάρια τὸ ἀρσενικὸ παίρνει προσεκτικὰ τὰ δέματα μετ' τὰ αὐγά, πού ὄχι μόνον τὰ γονιμοποιεῖ ἀλλὰ καὶ τοὺς θρίσκει καὶ μιὰ φωλιά προφυλαγμένη πού τὴν φυλάει καθ' ὅλη τὴν ἐπώασι. Παρατηρήσεις πού ἔγιναν στὸ ἐνυδρεῖο τοῦ Πλὺμουθ ἔδειξαν πὼς τὰ θηλυκὰ δὲν δείχνουν καμμιὰ ἰδιαίτερη προτίμησι γιὰ τὰ ἀρσενικά μετ' τὰ φανταχτερὰ κοστούμια. Ζευγαρώνονται μετ' ὅποιονδήποτε χωρὶς διάκρισι ἐμφανίσεως. Κρίμα πού τόσο ταλέντο πηγαίνει χαμένο!

Μετ' διάφορες σεξουαλικὰς παρατηρήσεις προσπάθησαν οἱ εἰδικοί νὰ ἐξηγήσουν τὶς φωτεινές

ἐκπομπές ὠρισμένων ψαριῶν. "Εφθασαν μάλιστα νὰ μιλήσουν καὶ γιὰ «ραδιοφωνικὰς ἐπικοινωνίες» ὁνάμεσα σὲ ἀρσενικά καὶ θηλυκά.

Τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1803 ὁ μεγάλος φυσιοδίφης καὶ φιλόσοφος Χοῦμπολτ θρискόταν σὲ μιὰ φρεγάτα πού διέπλεε τὸν Ἀτλαντικόν. «Κατὰ τὶς ἑπτὰ τὸ θράδυ, διηγεῖται, ὅλον τὸ πλήρωμα τοῦ πλοίου τρόμαξε ἀπὸ ἕνα παράξενο θόρυβο πού ἔμοιαζε μετ' θόρυβο ταμπούρων. Στὴν ἀρχὴ νόμιζαν πὼς ἦταν ὁ ἀέρας. "Υστερὰ ἀκούστηκαν μέσα στὸ πλοῖο. Φοβήθηκαν τότε μήπως ἔγινε καμμιὰ ραγμὴ καὶ τὸ σκάφος ἔβαζε νερά. "Ο θόρυβος ξαπλώθηκε σὲ ὅλον τὸ πλοῖο καὶ κατὰ τὶς 9 σταμάτησε».

"Ο κόσμος τῶν ψαριῶν δὲν θὰ ἦταν ὀλοκληρωμένος χωρὶς μουσική. Τὸ παράξενο κονσέρτο πού ἄκουσε ὁ Χοῦμπολτ τὸ προκαλοῦσαν ἀσφαλῶς τὰ «ψάρια πού τραγουδοῦν».

Οἱ φιλόμουσοι θὰ ἐνδιαφεροῦν ἀσφαλῶς νὰ μάθουν πὼς τὰ φεγγαρόψαρα χτυποῦν τὰ δόντια τους καὶ ἄλλα ψάρια κάνουν θόρυβο μετ' τὰ πτερύγιά τους. "Αν μπορούσαμε νὰ συγκεντρώσουμε ὅλα τὰ ψάρια πού τραγουδοῦν καὶ θορυβοῦν θὰ εἴχαμε τοὺς ἡχους πού κάνει μιὰ ὀρχήστρα ἀπὸ βιολοντσέλα, κοντραμπάσα

καὶ ὄργανο. Μερικοὶ ἦχοι θὰ ἦταν πιὸ καθαροὶ σὰν τοῦ ἄκκορν-τεόν. Τὸ σύνολο θὰ ἔμοιαζε μετ' κινέζικη μουσική ἢ μετ' μουσική τῆς Ἰάβας.

Τὸ 1942, στὸ Τσέσαπκ, στὶς ἀνατολικὰς ἀκτὲς τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν, ἐγκατέστησαν ἕνα δίκτυο ὑδροφῶνων γιὰ τὴν ἀνίχνευσι τῶν ὑποβρυχίων θορύβων. Τὴν ἄνοιξι τοῦ 1943 ἀνάμεσα στοὺς γνωστοὺς θορύβους τῶν πλοίων πού κυκλοφοροῦν στὸ λιμάνι ἐξέσπασε ἕνας τρομερὸς θόρυβος. Τὸ Ναυαρχεῖο πού εἰδοποιήθηκε ἀμέσως σκέφθηκε μήπως πλησιάζουν ἐχθρικά σκάφη ἀγνώστου τύπου: ἦταν μικροσκοπικὰ ὑποβρύχια, θατραχάνθρωποι ἢ ραδιοελεγχόμενες торпильες; Τελικὰ οἱ βιολόγοι πού ἔχουν εἰδικευθῇ στὰ θαλάσσια ζῶα ἀπέδειξαν ὅτι ἐπρόκειτο ἀπλῶς περὶ... ψαριῶν. "Απὸ τότε οἱ Ἠνωμένες Πολιτεῖες ἀποφάσισαν νὰ μελετήσουν μεθοδικὰ τὴν ἀπροσδόκητη αὐτὴ μουσική. "Επειδὴ ἡ μουσική τῶν ψαριῶν φθάνει στὸ μᾶξιμουμ τῆς ἐντάσεως τῆς μεταξὺ Μαΐου καὶ Ἰουλίου οἱ ἰχθυολόγοι σκέφθηκαν

μήπως προκαλεῖται ἀπὸ σεξουαλικὰ αἰτία. "Ο θυμὸς ἐπίσης προκαλεῖ ἦχους σὲ ὠρισμένα ψάρια. Οἱ ἰχθυολόγοι πάντως ἀπομόνωσαν τὰ εἶδη πού παράγουν ἦχους πού τοὺς ἠχογράφησαν σὲ δίσκους καὶ τοὺς ἀνέλυσαν σὲ ὅλες τοὺς τὶς λεπτομέρειες. Δὲν ἀποκλείεται τὸ μελωδικὸ τραγούδι τῶν σειρήνων τῆς ἀρχαῖότητος νὰ προερχόταν ἀπὸ μουσικὰ ψάρια.

"Ο Δρ. Χᾶνς Χᾶς ὄχι μόνον ἠχογράφησε τὴν παράξενη αὐτὴ μουσική στὴν Ἐρυθρὰ Θάλασσα ἀλλὰ εἶχε τὴν ἰδέαν νὰ παίξῃ δίσκους γιὰ λογαριασμὸ τῶν ψαριῶν, δηλαδὴ νὰ μεταδώσῃ μέσα στὸ νερὸ μουσική καὶ ἄλλους ἦχους. Καὶ παρατήρησε πὼς οἱ ἠχογραφημένοι θόρυβοι αὐτοκινήτων καὶ κλάξον σκόρπιζαν τὰ ψάρια μακριὰ, ἐνῶ τὸ βιεννέζικο ἐᾶς τὰ τραβοῦσε κοντὰ κατὰ μικρὰς παρτές πού χόρευαν λιχνιστικά. "Ωστε ἔχουμε ψάρια θαρύτονους μὰ καὶ φιλόμουςους μετ' γοῦστο... Καὶ ἔτσι, μετ' τὸ τραγούδι συμπληρώνεται ὁ κύκλος τῆς μαγείας τοῦ ὑποβρυχίου κόσμου.

Όταν γιὰ πρώτη φορὰ δγῆκε στὸ θέατρο ἡ Ντανιέλ Ντελὸρμ εἶχε ἕνα μικρὸ ρόλο: ἔπρεπε νὰ πῇ σὲ μιὰ φίλη τῆς πού τῆς μιλοῦσε γιὰ τὸν ἀγαπημένο της:

—"Εχει μαύρα μάτια; Εἶναι ψηλός;

"Όταν ὁμως ἦρθε ἡ ὥρα τῆς νὰ μιλήσῃ, τόσο ἦταν ἡ συγκίνησί της, ὥστε εἶπε:

—"Εχει ψηλὰ μαλλιά; Εἶναι μαύρος;

Πώς βτέκεθτε;

Πώς τρώτε;

Πώς μιλάτε;

Πώς κοιμάστε;

Πώς αναπνέετε;

Πώς κάθεστε;

Είναι ξεη άπλᾶ πράγματα πού ἔλοι κάνομε κάθε μέρα κι' ὅμως μόνον ἐλάχιστοι ξέρουν νά τά κάνουν ὅπως πρέπει. Αὐτά τᾶ ξεη πράγματα εἶναι: ἡ στάσις, τὸ κάθισμα, ἡ ἀναπνοή, ἡ ὁμιλία, τὸ φαγητό καὶ ὁ ὕπνος. "Ενας εἶναι ὁ σωστός τρόπος γιὰ νά γίνωνται αὐτά τᾶ πράγματα. Οἱ ἄλλοι τρόποι προκαλοῖν συχνά ἀσθένειες.

1. Ἡ στάσις: Πότε στεκόμαστε πραγματικά ὀρθοί; Σύνήθως σκύβομε, ζαρώνομε, στεκόμαστε σάμπως ἡ ραχοκοκκαλιά μας νά εἶναι καμωμένη ἀπό λάστιχο.

Πρέπει νά στεκόμαστε ῖσια. Τὸ σαγόνι μέσα, τὸ μέτωπο ἔξω. Τὸ στομάχι μέσα, τὸ στήθος ἔξω. Αὐτὸς εἶναι ὁ σωστός τρόπος.

2. Τὸ κάθισμα: Γιατί τόσοι ἄνθρωποι ἔχουν στρογγυλοῦς ὤμους στὰ σαράντα τους; Γιατί ἔχουν στενὸ θώρακα; Σύνήθως

γιὰτι δὲν ξέρουν νά κάθονται. Κάθονται ἔξω-ἔξω στήν καρέκλα τους κι' ὕστερα σκύβουν γιὰ νά ἐργαστοῦν. Σκύβουν, κουλουριάζονται. Καὶ μπορεῖ νά τὸ κάνουν αὐτὸ ὀκτώ ὥρες κάθε ἡμέρα, στή δουλειά καὶ στὸ φαγητό τους.

Πρέπει νά καθόμαστε ἀκονμπώντιας σιῇ ράχη τῆς καρέκλας καὶ ὕστερα νά σκύβομε μπροστά, ἀλλὰ μὲ ῖσια πλάτη, δίχως καμπύλη. Αὕτῃ ἡ στάσις διατηρεῖ τὸ σῶμα εὐθυγενές.

3. Ἡ ἀναπνοή: Μποροῦμε νά ζοῦμε ἐβδομάδες ὁλόκληρες χωρὶς φαγητό ἀλλὰ δὲν μποροῦμε νά ζήσωμε οὔτε δέκα λεπτά χωρὶς ἄερα. Ὁ ἄερας γιὰ τὸν ἄνθρωπο εἶναι ὅ,τι ἡ θειζίνα γιὰ τὸ αὐτοκίνητο.

Κάνομε δύο λάθη. Παίρνομε μικρές, σύντομές εἰσπνοές καὶ εἰσπνέομε μολυσμένο ἄερα. Δὲν ναιμίζομε τοὺς πνεύμονες καί, ἐπομένως, τὸ αἷμα μας δὲν κα-

θαρίζεται. Καὶ δὲν ἔχομε συναίθησι τῆς σημασίας πού ἔχει ὁ ἔξαφρισμός.

Πρέπει νά κάνομε μεγάλες εἰσπνοές καθαροῦ ἀέρα. Αὐτὸ πρέπει νά γίνεται συχνά, ἂν δὲν ἐργαζόμαστε σιὸ ὑπαιθρο. Ὁ παληός, μουχλιασμένος ἄερας εἶναι ἐπικίνδυνος, ἐνῶ ὁ καθαρός ἄερας εἶναι τὸ καύσιμο πού ἐπιτρέπει σιὸ σῶμα νά ἐργάζεται ἀποδοτικά.

4. Ἡ ὁμιλία: "Ολοι νομίζομε ὅτι ξέρομε πῶς νά μιλάμε ἀλλὰ εἶναι ἀλήθεια αὐτό; Πόσοι ἄνθρωποι δὲν μιλοῦν μὲ σκληρές φωνές πού θγαίνουν ἀπὸ τὸν λάρυγγα; Πόσοι ἄνθρωποι δὲν εἶναι πάντα βραχνοί; Δὲν ἔχουν μάθει νά ἔχουν σωστή φωνή.

Πρέπει νά σχηματίζομε τὴ φωνή σιὸν οὐρανίσκο καὶ ὄχι κάτω σιὸν λάρυγγα. "Οποῖος τὸ κάνει αὐτὸ θὰ ἔχη εὐχάριστη φωνή καὶ δὲν θὰ βραχνιάξῃ ποτέ. Ἡ καλύτερη ἄσκησης γιὰ τὴ φωνή εἶναι νά μισοτραγουδοῦμε μὲ κλεισιὸ στόμα.

5. Τὸ φαγητό: Κανένας ἄνθρωπος δὲν πρέπει νά τρώῃ σάν σκύλος. Δὲν πρέπει

δηλαδή νά τρώῃ γρήγορα καὶ νά καταπίνῃ τὸ φαγητό του ἀμάσητο. Αὐτὸ εἶναι πού προκαλεῖ τίς περισσότερες ἀσθένειες τοῦ στομάχου.

Πρέπει νά μασῶμε τὸ φαγητὸ ὥσπου νά γίνεται... σούπα. Ἡ πέψις ἀρχίζει μέσα σιὸ στόμα. Τὸ φαγητὸ πρέπει ν' ἀνακατεύεται μὲ τὸ σάλιο. Τὸ στομάχι δὲν ἔχει δόντια.

6. Ὁ ὕπνος: Πόσοι ἄνθρωποι δὲν εἶναι σάν ἄρρωστοι γιὰτι ἔχουν ταραγμένο ὕπνο ἢ ὑποφέρουν ἀπὸ ἀϋπνία; Πόσες νευρικές κρίσεις δὲν προκαλοῦνται ἀπὸ ἔλλειψι καλοῦ ὕπνου.

Πρέπει νά σταματοῦμε τὴν ἐργασία καὶ τὴν ἐγνοια μία ὥρα πρὶν πέσωμε σιὸ κρεβάτι. Πρέπει νά ξεοδεύομε μία ὥρα δηλαδή σὲ εὐχάριστη, φιλική συζήτησι καὶ διασκέδασι. "Υστερα, ὅταν ξαπλώνομε, πρέπει νά χαλαρώνομε ὅλους τοὺς μῦς τοῦ σώματος. Δὲν μπορεῖ κανεὶς νά κοιμηθῇ καλὰ μὲ σφιγμένες τίς γροθιές του! Νά συλλογιζόσαστε τὸν ἄνθρωπο πού ἀγαπᾷτε πὺ πολλὰ καὶ γρήγορα θὰ εἰσαστε σιῇ χώρα τῶν ὀνείρων!

"Ενθα οὐκ ἔστι πόνος...

Ὁ Γιατρός: Πῶς εἶσαι σήμερα;

Ὁ ἄρρωστος: Καλύτερα, γιατρέ μου, καλύτερα... μόνον ἡ ἀναπνοή μου μὲ ἐνοχλεῖ ἀκόμη.

Ὁ γιατρός: Καλὰ, καλὰ. Θὰ φροντίσουμε νά δοῦμε μήπως μπορέσουμε νά τὴν σταματήσουμε κι' αὕτην.

ΤΟ ΔΑΚΤΥΛΙΔΙ

Του

GORDON NICOLL

7ον

Ἡ δραματική καὶ συναρπαστική περιπέτεια
ἐνὸς ἀθώου κοριττοῦ ποὺ πέφτει στὰ δίκτυα
μιάς σπείρας λαθρεμπόρων ναρκωτικῶν.

Τὸ φαντάσθηκα. Ἐν τάξει, μὴ
φύγετε ἀπ' τὸ σπῆτι σας. Ἐρ-
χομαι.

Ὁ Ἀρθουρ Κρουκ ἔκλεισε τὸ
τηλέφωνο.

«Αὐτοκίνητο τῆς ἀστυνομίας!»
σκεπτόταν. «Ἀπὸ πότε ἡ ἀστυνο-
μία στέλνει αὐτοκίνητο γιὰ νὰ
καλέσῃ ἕναν ἄνθρωπο νὰ κάνῃ
μιά κατάθεσι;»

Ξαναπῆρε τὸ ἀκουστικὸ κι' ἔ-
κανε ἕνα τηλεφώνημα σ' ἕνα φί-
λο του στὴν διεύθυνσι τῆς ἀστυ-
νομίας. Δὲν τοῦ χρειάστηκε πολ-
λὴ ὥρα γιὰ νὰ ἐξακριβώσῃ πῶς
κανένα τμήμα δὲν εἶχε στείλῃ
αὐτοκίνητο στὴ διεύθυνσι τοῦ Ρί-
τσαρντ Φάϋφ.

Φόρεσε βιαστικὰ τὸ παλτό του,
βγήκε στὸ δρόμο καὶ τράβηξε
μὲ τ' ἀμάξι του γιὰ τὸ σπῆτι τοῦ
Ρίτσαρντ.

Ἡ κ. Λόυντ τὰ ἔχασε μόλις τοῦ
ἄνοιξε τὴν πόρτα καὶ τὸν εἶδε
μπροστά της. Δὲν τὸ φανταζό-
τανε ποτέ πῶς ἕνας «δικηγόρος»,
ἕνας κύριος ποὺ ὑποτίθεται πῶς
εἶναι πολὺ καθῶς πρέπει, μπο-
ροῦσε νὰ εἶναι τόσο κακοντυμέ-
νος. Κάτι ἄρχισε νὰ τραυλίζῃ,
ἀλλὰ ὁ Κρουκ τὴν διέκοψε.

—Μήπως μπορεῖτε νὰ μοῦ πε-

ριγράψετε αὐτὸν τὸν ἀστινομι-
κό; ρώτησε.

—Μά... τί νὰ σᾶς πῶ; Ἦταν
ἕνας ἄνθρωπος σὰν ὅλο τὸν κό-
σμο, εἶπε ἡ κ. Λόυντ σαστισμένη.
Ἄχ, Θεέ μου, τί κρίμα νὰ μὴν
κάνῃ ὁ κ. Φάϋφ τὸ σκίτσο τοῦ
ἀστυνομικοῦ, ἀντὶ νὰ σχεδιάσῃ τὸ
ἀμάξι!

—Πῶς; Τί εἶπατε; ρώτησε ὁ
Κρουκ μὲ ἐνδιαφέρον. Ὁ κ. Φά-
ϋφ ἔκανε τὸ σκίτσο τοῦ ἀμα-
ξιοῦ;

—Ὦ, ναί. Τ' ἀμάξι μὲ τὸν σω-
φὲρ στὸ βολάν.

Ὁ Ἀρθουρ Κρουκ ἀνέθηκε
δύο - δύο τὰ σκαλιά, ὠρμησε στὸ
δωμάτιο τοῦ Ρίτσαρντ κι' ἐξέτα-
σε προσεκτικὰ τὸ χαρτί μὲ τὰ
σχεδιάκια.

Σκέφτηκε λιγάκι, πῆρε ἕναν
ἀριθμὸ στὸ τηλέφωνο κι' ἄρχι-
σε νὰ μιλάῃ πολὺ γρήγορα. Ἡ
κ. Λόυντ στεκότανε καὶ τὸν κοί-
ταξε χωρὶς νὰ καταλαβαίνει λέ-
ξι. Ὅταν τελείωσε τὴ συνομιλία
του, ὁ Κρουκ στράφηκε καὶ τὴν
κοίταξε χαμογελώντας:

—Θὰ σᾶς πείραζε νὰ περιμέ-
νω ἐδῶ λιγάκι; ρώτησε. Περιμέ-
νω νάρθῃ ἕνα αὐτοκίνητο καὶ
τούτῃ τὴ φορὰ θὰ εἶναι πραγμα-
τικὰ ἕνα ἀμάξι τῆς ἀστυνομίας.

Ὁ Ρίτσαρντ, μισοζαλισμένος
ἀκόμη, προσπαθοῦσε μὲ κόπο νὰ
σηκωθῇ στὰ πόδια του ὅταν ἄ-
κουσε μέσα ἀπ' τὸ σκοτάδι μιὰ
ψιθυριστὴ φωνὴ ποὺ δὲν περίμε-
νε νὰ τὴν ἀκούσῃ ποτέ πιά.

—Ρίτσαρντ, ἀγάπη μου, γιατί
ἦρθες; Δὲν τὸ κατάλαβες ἀπ'
τὰ λόγια μου στὸ τηλέφωνο πῶς
κινδυνεύεις; Γιατί, ἄχ γιατί ἦρθες;
—Τζίλλυ!

Ἡ καρδιά τοῦ Ρίτσαρντ ἔπαυ-
σε σχεδὸν νὰ κτυπᾷ ἀπ' τὴ συγ-
κίνησι.

—Τζίλλυ! Ποῦ εἶσαι; Περίμενε
μιά στιγμὴ... ἔχω ἐπάνω μου ἕνα
φακό.

Ἄναψε τὸ φακό του καὶ μιὰ
φωτεινὴ δέσμη γλίστρησε πάνω
στοὺς τοίχους τῆς κοινῆς φυλα-
κῆς τους, τῆς φυλακῆς ποὺ ἦταν
προωρισμένη νὰ γίνῃ ὁ τάφος
τους.

—Εἶμαι καλά... Μονάχα δὲ
μπορῶ νὰ κουνηθῶ.

Τότε μόνον ὁ Ρίτσαρντ εἶδε
τὴν ἀγαπημένη του. Εἶδε τὰ
σκοινιά ποὺ τὴν κρατοῦσαν δε-
μένη ἀπ' τὰ χέρια καὶ τὰ πόδια
καὶ σύρθηκε κοντά της.

—Τί σοῦ κάνανε, Τζίλλιαν; Ἄχ,
Θεέ μου! Περίμενε λιγάκι καὶ
θὰ δῆς. Θὰ τοὺς δώσω ἐγὼ ἕνα
καλὸ μάθημα.

Παρ' ὅλη τὴν ἀγωνία της, ἡ
Τζίλλιαν χαμογέλασε ἀκούγον-
τας αὐτὰ τὰ λόγια. Τὸν καύμε-
νο τὸν Ρίτσαρντ! Τί καλὸς καὶ
γενναῖος ποὺ ἦταν! Κι' αὐτὸς
ἀκόμη ὁ θάνατος δὲν τῆς φαινό-
τανε τόσο τρομερὸς τώρα ποὺ
εἶχε τὸν ἀγαπημένο της κοντά
της. Γιατί ἦταν βεβαία πῶς ὁ θά-
νατος ἦταν ὁ ἀόρατος σύντρο-
φός τους ἐκεῖ μέσα. Ὁ Ρίτσαρντ
ἦταν τώρα γονατιστὸς μπροστά
της καὶ προσπαθοῦσε νὰ λύσῃ τὰ
σκοινιά. Μόνον ὅμως ὅταν θυμή-
θηκε τὸ σουγιά ποὺ εἶχε στὴν
τσέπη του μπόρεσε νὰ τὴν ἀπε-
λευθερώσῃ. Περιέργο - σκέφτη-

κε— νὰ μὴν τοῦ πάρουν τὸ σου-
γιά. Αὐτὸ ἔδειχνε πῶς ἦταν ἀ-
τολύτως βέβαιος...

—Τί εἶναι αὐτὸς ὁ θόρυβος;
ρώτησε τεντώνοντας τ' αὐτί.

Βήματα ποὺ ἀπομακρύνονταν
ἀκούστηκαν ἀπὸ τὸ διάδρομο.

—Γλεντήστε, περιστερὰ κίκα μου!
φώναξε μιὰ φωνὴ εἰρωνικά. Μὴν
χάνετε τὸν καιρὸ σας. Οἱ ὄρες
σας εἶναι μετρημένες.

Ὁ Ρίτσαρντ ἔρριξε τὸ φῶς
τοῦ φακοῦ του στοὺς τοίχους τῆς
φυλακῆς τους. Ἦταν ἕνα μικρὸ
καμαράκι ποὺ προωριζόταν ἀσφα-
λῶς κάποτε γιὰ ἀποθήκη, χωρὶς
κανένα παράθυρο γιὰ νὰ φωτί-
ζεται ἢ νὰ παίρνῃ ἀέρα. Μὲ με-
γάλο κόπο, γιατί ἀκόμη δὲ μπο-
ροῦσε καλὰ - καλὰ νὰ σταθῇ
στὰ πόδια του, ἔπεσε μ' ὅλη του
τὴ δύναμη πάνω στὴν πόρτα
προσπαθώντας νὰ τὴ σπάσῃ. Ἡ
φωνή, πιὸ ἀδύνατη τώρα, σὰ νὰ
ἐρχόταν ἀπὸ μακριὰ, τὸν ἀνάγ-
κασε νὰ σταματήσῃ.

—Χάμενος κόπος, σὲ βεβαίω.
Δὲν κάθεται καλύτερα ἡσυχά,
λέω ἐγώ; Ὅσο πιὸ γρήγορα
κοιμηθῇτε τὰ δύο σας, τρυγονά-
κια μου, τόσο τὸ καλύτερο γιὰ
σᾶς. Κι' ἐγὼ σᾶς δίνω τὸ λόγο
μου πῶς θὰ κοιμηθῇτε πολὺ ὁ-
μορφα.

—Τί λὲς νάχουν σκοπὸ νὰ μᾶς
κάνουν; ψιθύρισε ἡ Τζίλλιαν. Νὰ
μᾶς ἀφήσουν νὰ πεθάνωμε... ἀπ'
τὴν πείνα;

—Ἀπ' τὴν πείνα; Δὲ νομίζω.
Αὐτὴ ἡ σοφία δὲν ἀερίζεται ἀ-
πὸ πούθεν καὶ τώρα ποὺ ἔκλει-
σαν τὴν πόρτα... Νὰ δῆς ποὺ θά-
χουν κλείσει τὴ χαραμάδα μὲ
κανένα κουρέλι... Μάλιστα, ἀκρι-
βῶς αὐτὸ ποὺ φαντάσθηκα. Θὰ
πεθάνωμε ἀπὸ ἀσφυξία σὲ λίγες
ὥρες, ἀν δὲν προλάβωμε νὰ θγοῦ-
με ἀπ' ἐδῶ μέσα.

—Σὲ πόσες ὥρες;

—Αὐτὸ δὲν μπορῶ νὰ τὸ ξέ-

ρω. Δεν αποκλείεται νάχουν και τίποτε άλλο στο νοῦ τους.

Καί, φυσικά είχαν κάτι άλλο στο νοῦ τους.

Ο Ρίτσαρντ ήταν εκείνος πού πρόσεξε πρώτος μιὰ ἀλλαγὴ στὴν ἀτμόσφαιρα. Σήκωσε τὸ κεφάλι του, ὠσφράνθηκε τὸν ἀέρα καὶ εἶπε ἤρεμα.

—Αὐτὸ ἦταν... Ἀπὸ κάπου μπαίνει φωταέριο.

Ἄναψε ξανά τὸ φακό καὶ φώτισε προσεκτικὰ ὅλες τὶς γωνίες.

—Νὰ ἐκεῖ ψηλά, εἶπε. Βλέπεις ἐκεῖνο τὸ σωλῆνα; Σίγουρα κάπου ἔχουν ἀνοίξει μιὰ τρύπα καὶ τὸ γκάζι μπαίνει ἀπ' ἐκεῖ. Πρέπει κάτι νὰ κάνωμε.

—Τί θές νὰ πῆς; Νὰ κλείσωμε τὴν τρύπα;

—Τζίλλυ, δὲ μπορούμε νὰ καθήσωμε μὲ τὰ χέρια σταυρωμένα καὶ νὰ περιμένωμε νὰ πεθάνωμε. Πῶς αἰσθάνεσαι, ἀγάπη μου; Νομίζεις πῶς θὰ τὰ καταφέρῃς νὰ σταθῇς στοὺς ὤμους μου ἂν σὲ σηκώσω ἐγὼ ψηλά; Ἀντέχεις νὰ κάνῃς κουράγιο λίγο ἀκόμη; Τὸ ζήτημα εἶναι νὰ φτάσωμε ὡς ἐκεῖ ἑπάνω γιὰ νὰ κλείσωμε αὐτὸ τὸ σωλῆνα. Εἶναι ἡ μόνη μας ἐλπίδα. Τζίλλυ, μωρό μου, τί λές; Θὰ κάνῃς μιὰ προσπάθεια;

Ο Ρίτσαρντ κοίταξε τὴν Τζίλλυαν ἱκετευτικά. Καταλάβαινε πῶς τῆς ζητοῦσε νὰ κάνῃ κάτι ὑπεράνθρωπο. Ἦταν τόσο ἀδύνατη ἡ καὶ μὲν! Τὰ χέρια καὶ τὰ πόδια τῆς ἦταν μελανιασμένα ἀπ' τὸ σφίξιμο τοῦ σκοινιοῦ. Ἡ παραμικρὴ κίνησι τὴν ἔκανε νὰ πονῇ ἀφάνταστα.

Ο Ρίτσαρντ σκεπτόταν μὲ τί λόγια θὰ μπορούσε νὰ τῆς δώσῃ κουράγιο, ἀλλὰ ἐκείνη τὸν πρόλαβε λέγοντας:

—Ναί, Ρίτσαρντ. Θὰ κάνω ὅ,τι μοῦ πῆς.

—Ἀγάπη μου, θὰ εἶσαι ἡ ἰδια-

νικώτερη σύζυγος πού ὑπάρχει στὸν κόσμο. Κι' ἐγὼ θὰ εἶμαι ὁ εὐτυχὴς θνητὸς πού θὰ σ' ἔχη γυναῖκα του. Γιατί, δὲν ἔφτασε ἀκόμη ἡ ὥρα μας νὰ πεθάνωμε. Πιστεύω στὰ θαύματα...

Ναί, πίστευε πῶς θὰ γινόταν κάποιο θαῦμα, ἀλλὰ τὸ θαῦμα αὐτὸ τὸ περίμενε ἀπ' τὸν Κρούκ. Καὶ πῶς μπορούσε νὰ εἶναι θεβαιοὺς πῶς ἡ σπιτονοικοκυρά του τὸν εἶχε εἰδοποιήσει; Δὲν εἶχε ὅρη καμιά εὐκαιρία γιὰ νὰ τῆς δώσῃ νὰ καταλάβῃ πῶς ἔπρεπε νὰ κάνῃ τὸ τηλεφώνημα. Γιατί, ναί, εἶχε καταλάβει πῶς πῆγαινε ἴσια νὰ πέσῃ σὲ μιὰ παγίδα, πρὶν φύγῃ ἀκόμη ἀπ' τὸ σπῆτι του, πολὺ πρὶν δῇ τὸ δακτυλίδι στὸ δάκτυλο τοῦ ψευτοαστυνομικοῦ. Δὲ θὰ δίσταζε ὅμως νὰ τὸ ξανακάνῃ, ἀκόμη κι' ἂν ἤξερε πῶς θάδιδε ἴσια πρὸς τὸν θάνατο. Δὲν ὑπῆρχε ἄλλος τρόπος νὰ δῇ τὴν Τζίλλυαν...

Ἔσκυψε, γιὰ νὰ βοηθήσῃ τὴν Τζίλλυαν ν' ἀνεβῇ στοὺς ὤμους του. Τὸ πρᾶγμα δὲν ἦταν διόλου εὐκόλο. Ἄν ἡ Τζίλλυαν ἔχανε τὴν ἰσορροπία τῆς μέσ' στὸ σκοτάδι, κανεὶς δὲν μπορούσε νὰ προβλέψῃ τὶς συνέπειες.

—Βάλε τὰ πόδια σου στὰ χέρια μου. Ἔτσι, μπράβο. Εἶσαι ἐλαφριά σὰν πουλάκι. Τώρα, τὸ ἕνα πόδι στὸν ὦμο μου... Στήριξο στὸν τοῖχο...

Δὲ θὰ τὸ πίστευε κανεὶς πῶς ἡ Τζίλλυαν θὰ εἶχε τὴ δύναμη νὰ σκαρφάλλῃ στὸν ὦμο τοῦ Ρίτσαρντ κι' ὅμως τὸ κατῴρθωσε. Μισοζαλισμένη ἀπ' τὸ γκάζι, τὸ σκοτάδι καὶ τὸν μολυσμένο ἀέρα, πῆρε τὸ μαντῆλι πού τῆς ἔδωσε ὁ Ρίτσαρντ — ἕνα δεῦτερο μαντῆλι ἦταν δεμένο γύρω ἀπὸ τὸ στόμα τῆς — καὶ, καθὼς ἐκεῖνος τὴν κρατοῦσε σφικτὰ μὲ τὸ ἕνα χέρι ἀπ' τὸν ἀστράγαλο καὶ τῆς ἔφεγγε μὲ τ' ἄλλο κρατώντας τὸν φακό, κατάφερε νὰ

ὅρη τὸ σημεῖο τοῦ σωλῆνα ἀπ' ὅπου γινόταν ἡ διαρροή.

—Σκύψε τὸ κεφάλι σου, ἀγάπη μου. Ἔτσι μπράβο. Κοίταξε τώρα νὰ χάσῃς τὸ μαντῆλι ὅσο μπορείς πιὸ θαθεῖα μέσ' στὸ σωλῆνα.

Τὶ θὰ γίνῃ τώρα; ἀναρωτιόταν ζαλισμένη ἡ Τζίλλυαν. Ἀλλὰ ὁ Ρίτσαρντ ἦταν ἐκεῖ. Κι' ἀφοῦ ὁ Ρίτσαρντ ἦταν στὸ πλευρὸ τῆς, ὅλα θὰ πῆγαιναν καλὰ.

Ξάφνου, κατάλαβε πῶς ἔχανε τὶς αἰσθήσεις τῆς.

—Ρίτσαρντ, κράτησέ με... θά..

—Μὴ φοβάσαι, μωρό μου, σὲ κρατῶ, εἶπε ὁ Ρίτσαρντ.

Ἔχωσε βιαστικὰ τὸν φακό στὴν τσέπη του. Τὴν ἔπιασε ἀπ' τὰ δύο πόδια.

—Σκύψε, χρυσό μου... δόσε μου τὰ χέρια σου.

Μὲ μεγάλη προσοχή κατῴρθωσε νὰ τὴν κατεβάσῃ καὶ τὴν ἔσφιξε στὴν ἀγκαλιά του.

—Ἀδίκος κόπος, ψθύρισε ἡ Τζίλλυαν. Μὲ τὸ γκάζι, ὅλα θὰ τελείωναν τουλάχιστον πιὸ γρήγορα.

—Ἐλα νὰ ξαπλώσῃς κοντὰ στὴν πόρτα. Λίγος ἀέρας μπορεῖ νὰ μπαῖνι κάτω ἀπ' τὴν ψάθα.

Ἡ Τζίλλυαν ἔγειρε τὸ κεφάλι στὸ στήθος του. Ἔτρεμε ὀλόκληρη. Ὁ Ρίτσαρντ τὴν ἔσφιγγε στὰ χέρια του καὶ τῆς χαίδευε τὰ μαλλιά. Δὲ μιλοῦσε. Δὲ ἔπρεπε νὰ σπαταλοῦν τὸν λίγο ἀέρα πού ὑπῆρχε ἀκόμα στὴ φυλακή τους. Μονάχα κάπου — κάπου, ψιθύριζε:

—Πιστεύω στὰ θαύματα...

Μὲ τὴ διαφορά πῶς τὸ θαῦμα ἔπρεπε νὰ γίνῃ γρήγορα, ἂν ἦταν νὰ τοὺς σώσῃ.

Ὁ Φρέντ κι' ὁ σύντροφός του ἦταν στὸ γκαράζ καὶ χρωμάτιζαν μὲ μεγάλη ἐπιμέλεια τὸ μαῦρο αὐτοκίνητο δίνοντάς του ἕνα ὠραῖο ἀνοικτοπράσινο χρῶμα, ὅ-

ταν ἡ κ. Χάρτον, πού καθόταν μπροστὰ στὸ παράθυρο τῆς τραπεζαρίας, εἶδε τὸ πρῶτο ἀπ' τὰ αὐτοκίνητα τῆς ἀστυνομίας νὰ στρίβῃ τὴ γωνία τοῦ δρόμου καὶ νὰ μπαῖνι στὴν αὐλή.

—Φίλιπ! φώναξε.

Ὁ Πάγκ μῆκε στὸ δωμάτιο καὶ εἶδε κι' αὐτὸς τὸ αὐτοκίνητο.

—Κοίταξε νὰ τοὺς χασομερήσῃς, Λένα, εἶπε βιαστικὰ καὶ χωρὶς νὰ χάσῃ στιγμὴ ἔτρεξε ἴσια στὸ γκαράζ.

—Γρήγορα! Κρυφτήτε! Ἡ ἀστυνομία!

Στὴν ἀρχή, ὁ Φρέντ κι' ὁ σύντροφός του δὲν τὸν πίστεψαν.

—Ἄσε τ' ἀστεῖα τώρα.

—Ρίξε μιὰ ματιά ἀπ' τὸ παράθυρο καὶ μοῦ λές ἂν εἶναι ὦρα γι' ἀστεῖα. Κλειδῶστε τὴν πόρτα καί..

Ὁ Πάγκ δὲν τελείωσε τὴ φράση του. Ἐπρεπε νὰ τρέξῃ στὸ σπῆτι.

Ἡ Λένα εἶχε μείνει ἀτάραχη. Ἦταν ἡ πιὸ ψυχραμένη ἀπ' ὅλους.

—Φίλιπ, εἶπε, οἱ κύριοι ρωτοῦν ἂν ἔχωμε ἐδῶ κάποιον κ. Φάφφ. Τοῦς εἶπα πῶς δὲν μένει ἐδῶ...

—Κάνετε λάθος στὴ διεύθυνσι, εἶπε ὁ Πάγκ μ' ἕνα εὐγενικὸ χαμόγελο.

—Καὶ ρωτοῦν γιὰ κάποια δευτερεύουσα... Πῶς εἶπατε τ' ὄνομά της; Χίντ;

—Ρωτήστε στὸ τελευταῖο σπῆτι πρὶν στρίψετε τὴ γωνία, εἶπε ὁ Πάγκ. Μοῦ φαίνεται πῶς τὸ χωρὶς ἀκούσει αὐτὸ τ' ὄνομα...

—Ἔχετε ἕνα αὐτοκίνητο μάργας «Πάνθηρ», ἀριθμὸς AB 190, συνέχισε ὁ ἀστυνομικὸς μιλώντας στὴ Λένα.

—Ναί, ἀλλὰ τὸ χωρὶς στείλει γιὰ ἐπισκευή.

—Τί εἶδους ἐπισκευή; Μήπως αὐτὸ ἀλλάζετε τὸ χρῶμα; ρώτησε ὁ Κρούκ πού παρουσιάστηκε ξαφνικὰ ἐκείνη τὴ στιγμὴ κρα-

τώντας απ' τὸ ἓνα χέρι τὴν κ. Λόυντ.

Στράφηκε πρὸς τὸν Πάγκ.

—Τί εἶναι αὐτὸ πάνω στὸ σακκάκι σας; Πράσινη μπουιά; Εἴσατε ἀπρόσεκτος, πολὺ ἀπρόσεκτος, φίλε μου.

Πέρασε μπροστὰ ἀπ' τὸν Πάγκ πάλι ἔκανε μιὰ ἀπότομη κίνησι γιὰ νὰ τὸν σταματήσει. Ὁ Κρούκ τοῦ ἔδωσε μιὰ γροθιά σκληρῇ σὰν τὸν θράχο τοῦ Γιβραλτάρ κι' ὁ Πάγκ σωριάστηκε χάμω. Ὁ Κρούκ ἄρχισε ν' ἀνεβαίνει δύο - δύο τὰ σκαλιά, σέρνοντας τὴν ἐμβρόντητη κ. Λόυντ πίσω του.

—Κάπου ἐδῶ πρέπει νὰ τοὺς ἔχουν κλείσει, ἔλεγε ὁ Κρούκ. Ἐπάνω, κάτω ἢ... ὄχι, κυρά μου, δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι σὲ μιὰ κάμαρα μ' ἀνοικτὴ πόρτα. "Α, τί σὰς ἔλεγα;

Λαχανιάζοντας, εἶχε φτάσει στὴν τελευταία σκάλα.

—Τὴν βλέπετε ἐκεῖνη τὴν πόρτα μὲ τὴν ψάθα μπροστὰ; Αὐτὴν πρέπει ν' ἀνοίξουμε.

"Εσκυψε τὸ πελῶριο κεφάλι του πάνω ἀπ' τὸ κεφαλόσκαλο.

—"Ε, σεῖς, τί καθόσαστε ἐκεῖ κάτω; Τί νομίζετε πῶς εἴσατε; Οἱ Τέσσαρες Μεγάλοι; Στεῖλτε ἐπάνω μερικοὺς λεβέντες νὰ σπάσουν μιὰ πόρτα. Καλύτερα φέρτε ἓνα τσεκούρι... Ἡ πεντάμορφη ποὺ μᾶς ἀνοίξε τὴν πόρτα θὰ σὰς πῇ ποῦ θὰ τὸ βρῆτε... Καὶ ἀκοῦστε —πρόσθεσε— μὴν

τύχη καὶ σὰς ξεφύγη κανένας ἀπ' τὴ χαριτωμένη αὐτὴ συντροφιά, γιατί θὰ τὴν ἔχετε ἀσχημα.

—Ὁμολογῶ πῶς στὴν ἀρχὴ τὰ χρειάσθηκα, παραδέχτηκε ὁ Κρούκ λίγο ἀργότερα μιλώνοντας στὸν Ρίτσαρντ καὶ τὴν Τζιλλιαν. Ἀλλὰ μόλις εἶδα τὸν ἀριθμὸ ποὺ ὁ κ. Φάυφ εἶχε τὴν ἐξυπνάδα νὰ γράψῃ κάτω ἀπ' τὸ σχέδιο ποὺ εἶχε σκιστάρει, ὅλα πῆγαν μιὰ χαρά. Ἡ ἀστυνομία δὲν ἔβαλε πολλὴν ὥρα γιὰ νὰ βρῇ ποιὸς ἦταν ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀμαξιοῦ. Εἶχανε, βλέπετε, φροντίσει ν' ἀλλάξουνε τὸ χρώμα, ἀλλὰ ἀδιφορήσανε γιὰ τὸν ἀριθμὸ. Ποιὸς προσέχει τώρα τὸν ἀριθμὸ ἑνὸς ἀστυνομικοῦ ἀμαξιοῦ; "Ετσι θὰ σκέφθηκαν κι' αὐτὸ τοὺς ἔφαγε. Τί νὰ τοὺς κάνω; Αὐτὰ παθαίνει κανεὶς ὅταν ὑποτιμᾷ τὴν εὐφυΐα τῶν ἄλλων.

Σηκώθηκε καὶ ἄπλωσε τὸ πελῶριο χέρι του στὴν Τζιλλιαν.

—Σὰς βλέπω ἀκόμη λιγάκι ζαλισμένη, εἶπε. Ξέρετε τί σὰς συμβουλευῶ νὰ κάνετε; Νὰ πᾶτε σ' ἓνα γιατρό. Καὶ ὁ γιατρός ἀπ' ἐδῶ —ἔδωσε στὸν Ρίτσαρντ ἓνα φιλικὸ κτύπημα ποὺ λίγο ἀκόμη καὶ θὰ τοῦ ἔσπαζε τὸ πλευρό— εἶναι ἀκριβῶς τὸ κατάλληλο πρόσωπο.

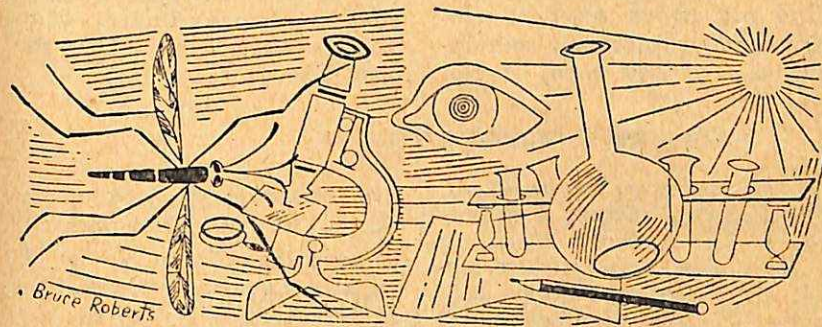
Καί, σφυρίζοντας χαρούμενα, ὁ "Αρθουρ Κρούκ, ἀνέβηκε στὸ σαραβαλιασμένο ἀμάξι του.

ΤΕΛΟΣ

Ὁ λα μπορεῖτε νὰ τὰ κάμετε μὲ τὴν ὑπομονή. Καὶ νερὸ μὲ τὸ κόσκινο μπορεῖτε νὰ μεταφέρετε ἂν περιμένετε νὰ παγώσῃ.

N. Y. Daily Mirror

Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Πρωτότυπη αρχιτεκτονική

Ὁ ἀμερικανικὸς στρατὸς υἱοθέτησε μιὰ πολὺ παράξενη μέθοδο γιὰ νὰ στηρίξῃ τὸ θάρος ἑνὸς κτιρίου. Ἡ μέθοδος αὐτὴ ἀποκλείει τὰ θεμέλια ἀπὸ τειχίσματα, κολῶνες, στύλους μὲ μπετόν ἢ μέταλλο κλπ. Ἀντίθετα, γιὰ νὰ θεμελιώσουν τὶς προσωρινὰς κτιριακὰς ἐγκαταστάσεις στὴν Ἀρκτικὴ περιοχὴ, οἱ ἀμερικανοὶ ἀρχιτέκτονες υἱοθέτησαν τὶς κολῶνες μὲ ἀέρα. Ὁ ἀέρας περιέχεται μέσα σὲ σωλῆνες ἀπὸ

καουτσούκ ἐνισχυμένο μὲ νάυλον. Μ' ὅλο ποὺ οἱ κολῶνες ἔχουν διάμετρο 5 ἑκατ. μποροῦν νὰ στηρίξουν θάρος ἑνὸς τόννου.

Στρατιωτικὰ καταφύγια μὲ ἔξι δωμάτια ὑποστηριγμένα μὲ εἰκοσιτέσσαρες κολῶνες τέτοιου τύπου, ποὺ δὲν ζυγίζουν πάνω ἀπὸ τρεῖς τόννους, ἀντέχουν σὲ ἀνέμους 120 χλμ. τὴν ὥρα καὶ σηκώνουν χιόνι θάρους 25 τόννων!

Ἐναντίον τοῦ θορύβου

Ἡ χρησιμοποίησι βαφῶν ποὺ προστάτευαν τὰ υποβρύχια καὶ δὲν ἐπέτρεπαν στὰ ὑπερηχητικὰ νὰ τὰ ἀνακαλύπτουν θρῖσκεται σήμερα σὲ γενικὴ χρῆσι. Ὁταν κατασκευάζουν αὐτοκίνητα, βάζουν τόσο στὸ σκελετὸ ὅσο καὶ στὸ μηχανισμό τοῦ αὐτοκινήτου

ἓνα στρώμα ἀπὸ τέτοια βαφή, πάχους ἑνὸς χιλιοστομέτρου. Ἡ βαφή γίνεται μὲ «ὀπτανόλ», πλαστικὸ προϊόν μὲ βάσι τὸ χλώριο ποὺ δὲν ἀφήνει τὶς μεταλλικὲς πλάκες νὰ δογούνται. Ἐτσι περιορίζεται ἀπολύτως ὁ θόρυβος.

Ὁ συσκευαστὴς μορίων

Γιὰ ν' ἀποφύγῃ τὴ φθορὰ τῶν λεπτῶν οὐσιῶν ἀπὸ τὸν ἀέρα, τὴ θερμότητα ἢ τὸ φῶς, ἔ-

νας σοφός, ὁ δόκτωρ Σλένγκ, σκέφθηκε νὰ τὶς περιτυλίγῃ μὲ μὲρος πρὸς μὲρος. Ἀποκρυσταλλώνει

μέσα στην ουσία που θέλει να προστατεύσει ένα προϊόν διαλυτό στο νερό, που εισχωρεί ανάμεσα στα μόρια, όπως οι προεξοχές των χαρτονένιων κουτιών, που περιέχουν τα αυγά. Ακόμη

καλύτερη εικόνα δίνει η κηρήθρα της κυψέλης με τις θήκες της για το μέλι. Πολλές μεγάλες γαλλικές φαρμακευτικές εταιρείες μελετούν τη μέθοδο του δρος Σλένγκ.

Ο θρύλος και η ιατρική

Από την εποχή του μεσαίωνα. μαγικές ιδιότητες αποδίδονταν σ' ένα φυτό της Κίνας, το «Τζιν - σέγκ», τον μανδραγόρα της Ανατολής, που το θεωρούσαν «έλιξήριο της αθανασίας». Οι σύγχρονοι όμως έρευνες απέδειξαν ότι το «τζιν - σέγκ»

είναι πολύτιμη πηγή αντιβιοτικών και αλκαλοειδών φαρμάκων. Το φυτό ξεριζώνεται και οι ρίζες του εξάγονται στην Αγγλία και στην Ε.Σ.Σ.Δ. για την κατασκευή φαρμάκων που θεραπεύουν την υπέρταση.

Θά καπνίζουμε βερούκκα!

Στην Βραζιλία έγινε μία καινούργια ανακάλυψη. Από το δέντρο *Crotalaria juncea* θγάζουν ένα λεπτό χαρτί ιδεώδες για το τύλιγμα των τσιγάρων. Η καύση του, λένε, δεν δημιουργεί

καρκινογόνους ουσίες, όπως ισχυρίζονται ωρισμένοι ότι κάνει το πατροπαράδοτο τσιγαρόχαρτο. Έτσι, ένα έργοστάσιο του Σάο - Πάολο άρχισε την παραγωγή του νέου σιγαροχάρτου.

Σκί με μοτέρ

Οι υπάλληλοι της υπηρεσίας Δασών και Ποταμών των Ηνωμένων Πολιτειών θα γίνουν μηχανοκίνητοι. Τα σκί τους θα είναι έφωδιασμένα με ένα μοτέράκι των 2 κιλοβάτ. Με την βοήθεια αυτού του μοτέρ, ο σκιέρ

θα μπορεί να άνεβαίνει έναν ανήφορο με κλίση 35°, με ταχύτητα 10 χιλιομέτρων την ώρα. Τα καύσιμα που καταναλώνει ή μερησίως το μοτέρ δεν υπερβαίνουν τις 4 - 5 λίτρες.

Πωλούνται μικρόβια

Έλετε να αγοράσετε μικρόβια; Οι μικροοργανισμοί αυτοί είναι θαυμάσιοι εργάτες. Οι απαιτήσεις τους είναι πολύ περιωρισμένες και οι υπηρεσίες τους τεράστιες. Ο πλήρης κατάλογος περιλαμβάνει 300 εργάτες — μικρόβια που ξέρουν τα μυστικά της παραγωγής γλυκερίνης, α-

ζετόνης, βιταμίνης Β 12, πλήθους αντιβιοτικών και γενικά 39 ούσιων εξαιρετικά σημαντικών για τη βιομηχανία. Το σπουδαιότερο είναι ότι τα μικρόβια αυτά χρησιμοποιούν ως πρώτη ύλη τα απορρίμματα της κατεργασίας του σακχάρου και της σαπωνοποιίας. Εφευρέτης της μεθόδου είναι ο χημικός Μπλούμφελντ.

ΤΑ ΕΙΔΕΥΟΝΤΑΣ

Σ. ΛΟΒΕΡΔΟΥ

I

Η Αγία Πόλις

Το 1902 εκυκλοφόρησε από το βιβλιοπωλείο της «Εστίας» το πρώτο ελληνικό ταξιδιωτικό βιβλίο για την Παλαιστίνη, ή «Αγία Πόλις» του Σ. Λοβερδού. Το βιβλίο αυτό, εξαντλημένο και δυσεύρετο πιά, είναι ένα γλαφυρότατο ταξιδιωτικό χρονικό της Παλαιστίνης που διαβάζεται με κόμμη με πολύ ενδιαφέρον και που αποκαλύπτει τον τελευταίο αυτόν καιρό, όπου δραματικά γεγονότα ταράζουν την ιερή περιοχή, μια ξεχωριστή επικαιρότητα... Από την «Ιερά Πόλη» παρουσιάζουμε στην ταξιδιωτική μας ανθολογία μερικές σελίδες.

ναι μέχρι της άκτης εκεί κάτω ή δόξα της Παλαιστίνης.

Άλλ' είναι όπως δήποτε ή άκρα της Αγίας Γης και δεν λείπει ή συγκίνηση κατά την αποβίβασιν εις το θέαμα της μελαγχολικής πόλεως, ή οποία φαίνεται λαξευμένη εις τον λευκόν θράχον με όρμους θολοσκεπείς χωρίς ήλιον και χωρίς άτμοσφαίραν.

Η ανάβασις εκείθεν εις την Ιερουσαλήμ δεν γίνεται πλέον έδοιπορικώς, ούτε με τας καμήλους. Η πνοή του αιώνος εισέδυσε μέχρι της Αγίας Γης, έμαρναν την βιβλικήν ποιήσιν και έσβυσε την απλότητα και την χάριν των αφηγήσεων της Παλαιάς Διαθήκης. Ο σιδηρόδρομος σχίζει την πεδιάδα του Σάρωνος, διέρχεται από την Αρμιαθαίαν, από την Λύδδαν, από τα τοπία τα οποία διατηρούν την ανάμνησιν των έρώτων του Σαμφών και της Δαλιδάς, των συμφορών των Φιλιστών, των ήρωισμών των Μακαβαίων, του θρήνου της απαρηγορήτου Ραχήλ και σταματά, για να μιάνη μόνο τα τείχη της Ιερουσαλήμ, τέσσαρα χιλιόμετρα μακράν της Αγίας Πόλεως.

Το πανόραμα της λιθίνης πόλεως με παχείς τοίχους, σπινθια συνηγμένα, με μικρά παράθυρα, πυκνής και συνεσφυγμένης επί του ύψωματος, εις τον έναγκαλισμόν άκτης χαμηλής, άμμόδους και φαιάς, απλοῦται ως ή πρώτη έντύπωσις της Αγίας Γης. Καμμιά παράδοσις δεν περιέβαλε διά ποιήσεως την Ιόπην. Τίποτα δεν έχει να επιδείξη τό έπίνειον της Αγίας Πόλεως. Ωχρά και θνήσκουσα φθά-

Περνοῦν ὥς ὄραμα οἱ λόφοι καὶ αἱ πεδιάδες τῆς Ἰουδαίας. Φαίνεται ὅτι παρασύρεται εἰς δίνην ἀκράτητον ἡ πεδιάς τοῦ Σάρωνος, ἡ ἀπέραντος καὶ ὁμαλὴ ὥς θάλασσα, ὑγραίνουσα τὰ ἄκρα τοῦ ὀρίζοντος ὑπὸ τὰ στρώματα τῆς ὁμίχλης. Τὰ δένδρα πηδοῦν εἰς τρελλὸν χορὸν καὶ μόλις ἔρχεται τὸ ἄρωμα τῶν κήπων τῆς λεμονέας, οἱ ὁποῖοι ἀπλώνουν ἓνα παράδεισον χλοεροῦ πρασίνου εἰς τὴν γωνίαν ἐκείνην τῆς αὐχμηρᾶς Παλαιστίνης.

Τίποτε δὲν παραλλάσσει ἐκεῖ ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴν φύσιν τὴν ἡμέραν ἐκείνην τὴν ἡλιαυγῇ. Πράσινοι ἀγροί, αἱμασιαὶ ἀπὸ φραγκοσυκᾶς καὶ ἀθανάτους, φυλλώματα βαθύχρωμα καὶ μελαγχολικὰ ἐλαῶν, ἀγριολούλουδα κεντητὰ εἰς τὸ πράσινον τῆς χλόης. Μόνον οἱ φοίνικες ὑψοῦμενοι ὠραῖοι καὶ μεγαλοπρεπεῖς καὶ Φελλάχοι ὁδεύοντες θραδύτατα

ἐπάνω εἰς καμήλους δίδουν τὴν ἐντύπωσιν βιβλικῆς σκηνῆς μέσα εἰς τὴν θάλλουσαν καὶ χαρώπην φύσιν.

Μακρὰν διακρίνεται ἡ Ρέμλη ἢ πιστευομένη ὥς ἡ παλαιὰ Ἀριμαθαία, ἡ πατρὶς τοῦ εὐσχήμονος Ἰωσήφ. Ὁ μιναρὲς τοῦ λευκοῦ τζαμίου (τζαμί ἔλ - Ἀμπζάδ) δεσπόζει τῆς πόλεως, ἡ ὁποία, λευκὴ εἰς τὴν ἀνταύγειαν ἀμμόδους ἐδάφους καὶ εἰς τὸ μέσον δάσους ἐλαιῶν, ἀπλουμένη εἰς δύο ὑψώματα, ὁμοιάζει ὑπὸ τὴν ἱριδόχρωσιν τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου, καὶ τεραστίαν πεταλοῦσαν, καρφωμένην ἐκεῖ διὰ παντὸς μετὰ τὸν αἰχμηρὸν μιναρὲν τοῦ λευκοῦ τζαμίου.

Ὁ σιδηρόδρομος ἀρχίζει ἐκεῖθεν ν' ἀνέρχεται τὰ ὄρη τῆς Ἰουδαίας. Τὸ ἔδαφος εἶναι πλεόν πετρώδες καὶ αὐχμηρὸν καὶ σθηνεται ἐκεῖ ὁ τόνος τῆς φαιδρότητος καὶ τῆς χαρᾶς τῆς ἀνθισμένης πλάσεως.

II

Εἰς τὴν Πόλιν

Ἡ πόλις διατηρεῖ ἐσωτερικὸν χαρακτήρα χωριστὸν διαιρουμένη εἰς συνοικίας, ἀπλουμένη εἰς τέσσαρα ὑψώματα. Εἰς τὸ ὄρος Σιών, τὴν ἀκρόπολιν τῆς Ἰερουσαλήμ ἐπὶ τῆς ὁποίας ἀπετέθη πρῶτον ἡ Κιβωτὸς τῆς Διαθήκης, ἡγείροντο δὲ ἄλλοτε τὰ ἀνάκτορα τοῦ Δαυὶδ. Εἰς τὸν λόφον Ἀκρα, τὴν «κάτω πόλιν» κατὰ τὸν Ἰωσήπον. Εἰς τὸν λόφον Μορία ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐγείρεται μεγαλοπρεπὲς τὸ τέμενος Ὁμάρ, ἐκεῖ ὅπου ἄλλοτε ἠπλωνε τὸ θάμβος τοῦ ὁ ναὸς τοῦ Σο-

λομώντος. Εἰς τὸν λόφον Βεζεθὰ, τὴν νεωτέραν συνοικίαν τῆς πόλεως, περιληφθεῖσαν βραδύτερον ἐντὸς τῶν τεχνῶν. Αἱ μεγάλαι συνοικίαι εἶναι τέσσαρες. Ἡ χριστιανικὴ βορειοδυτικῶς ἐπὶ τοῦ λόφου Βεζεθὰ μετὰ τὴν πύλην τοῦ Δαυὶδ ἢ τῆς Ἰόης, ἡ μωαμεθανικὴ βορειοανατολικῶς ἐπὶ τοῦ λόφου Ἀκρα, μετὰ τὴν πύλην τοῦ Ἡρώδου καὶ τοῦ Στεφάνου, ἡ ἀρμενικὴ νοτιοδυτικῶς ἐπὶ τοῦ ὄρους Σιών, μετὰ τὴν πύλην τῆς Σιών καὶ ἡ ἐβραϊκὴ νοτιοανατολικῶς κάτωθεν τοῦ λόφου Μο-

ρία. Δὲν ὑπάρχουν καθ' ὅλην τὴν πόλιν οἰκοδομαὶ μεμονωμέναι, ἀλλὰ μία μακρὰ σειρὰ λιθίνων οἰκημάτων με ὁδούς, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν πνιγρὰς θολοσκεπεῖς στοάς. Ἀπὸ τὰς πύλας τοῦ τείχους ἔχουν ἀφετηρίαν αἱ ὀλίγοι ὑπαίθριοι ὁδοί, αἱ μεγάλαι ἀφετηρίαι εἰς τὰς ὁποίας συμπύρονται ὅλαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς τὰς ἡμέρας τοῦ Πάσχα εἰς τὰς ὁποίας γίνεται ἐπαφὴ τῶν κατοίκων ὄλων τῶν Ἡπειρῶν, χωρὶς ἐπικοινωνίαν ὅμως, χωρὶς συνένωσιν εἰς τὸ ὀνειρευτικὸν κήρυγμα τῆς παγκοσμίου ἀγάπης καὶ εἰρήνης, ἐπισκεπτῶν φανατικῶν ἢ εὐλαδῶν ἢ περιέργων, τοὺς ὁποίους τίποτε δὲν συνήνωσε καὶ εἶναι πάλιν ἔτοιμοι οἱ ὠκεανοὶ νὰ τοὺς ἀποχωρίσουν διὰ παντός...

Διὰ δαιδάλου δρομίσκων θολωτῶν, σκοτεινῶν, ἀνωμάτων, λιθοστρώτων διηυθύνθημεν πρὸς τὸν ἱερὸν ναὸν τῆς Ἀναστάσεως, εἰς προσκύνημα τοῦ τόπου τῶν Παθῶν. Εἰς τὴν Ἰερουσαλήμ, ὅπως καὶ τὴν Ἰόπην, εἶχομεν τὴν ἐντύπωσιν ὑπογείου λαξευτῆς ἐντὸς λευκοῦ θράχους πόλεως. Τὸ ξύλον δὲν ἐχρησιμοποιήθη καὶ ὁ λίθος, ὁ ἀφθονὸς εἰς τὰ ὄρη τῆς Ἰουδαίας, ἀνεπλήρωσεν ὅλας τὰς ἀνάγκας τῆς οἰκοδομικῆς. Τὰ σπίτια εἶναι συνηγμένα καὶ αὐτὸς ὁ τεράστιος ναὸς τῆς Ἀναστάσεως δὲν ἀποτελεῖ ἐνιαῖον καὶ μεμονωμένον κτίριον ἀλλ' εἶναι ἐντειχισμένος εἰς ἀσφυκτικὴν γειτνίασιν οἰκῶν, τζαμιῶν καὶ μονῶν. Πρὸ τοῦ ἱεροῦ ναοῦ ὑπάρχει αὐλή, εἰς τὴν ὁποίαν κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν Παθῶν πωλητὰ ἱεροσολυμητικῶν ἐνθυμίων καὶ Ρῶσοι προσκυνηταὶ σφύρονται καὶ διαγκωνίζονται ἀσφυκτικῶς. Οἱ καθάσθηδες τοῦ Πατριαρχείου καὶ τῶν προξενείων, κρατοῦντες μεγάλας σιδηρᾶς ράβδους καὶ κτυπῶντες αὐ-

τὰς εἰς τὸ πλακόστρωτον ἔδαφος, ἀνοίγουν δίοδον διὰ μέσου τοῦ σιδηροῦ τῶν προσκυνητῶν.

Εἴμεθα ὑπὸ τοὺς θόλους τοῦ κολοσσαίου ναοῦ. Οἱ τοῖχοι εἶναι μαυρισμένοι ἀπὸ τὸν χρόνον καὶ τὴν ὑγρασίαν καὶ τὸν καπνὸν τοῦ λιθανωτοῦ καὶ τῶν κηρίων. Ἀπειρία κανδηλῶν ρίπτει φῶς χρωματιστὸν εἰς τοὺς νάρθηκας καὶ τοὺς διαδρόμους τοῦ ναοῦ. Ἡ κίνησις καὶ ὁ θόρυβος εἶναι ἀπερίγραπτος. Διήλθομεν ἀπὸ τὰς ομάδας τῶν Ρώσων προσκυνητῶν γονυπετῶν με φυσιογνωμίας ἐμφοδούς καὶ ἐπτοημένας καὶ ἀντικρύσαμεν τὸν ἱερὸν Κουβούκλιον, τὴν ἱεράν καὶ ἀκίνητον κιβωτὸν κάτω τοῦ μεγάλου θόλου τοῦ ναοῦ τὴν περικλείουσιν τὸν τάφον τοῦ Ἰησοῦ. Δὲν ἐχρειάζετο κανὴν ἡ πίστις διὰ νὰ καταπέση κανεὶς πρὸ τοῦ λευκοῦ μαρμάρου, διὰ νὰ κολλήσῃ εἰς τὴν ψυχράν ἐπαφὴν τὰ χεῖλη τοῦ καὶ διὰ νὰ ράνῃ με δάκρυα τὸν χώρον ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐπὶ αἰῶνας γενεαὶ γενεῶν διήλθον ἔρπουσαι καὶ συντετριμμέναι με δάκρυα, τὰ ὁποῖα ἤμπορουσαν νὰ πληρώσουν ὅλας τὰς ἀρχαίας δακρυδόχους ἢ νὰ σχηματίσουν μίαν νέαν μικρὰν ἀλλ' ἀστείρευτον νεκρὰν θάλασσαν ὑφάλμυρον καὶ πικράν...

Ἡρεκεῖ ἡ συναίσθησις τοῦ μαρτυρίου τοῦ ὑπερανθρώπου, ἡ ποιησις μετὰ τὴν ὁποίαν ἐκάλλυνε τὴν ζωὴν τὸ δίδαγμα τοῦ, ἡ λατρεία τὴν ὁποίαν γενεαὶ ἀσπαύρουσαι ἐξακολουθοῦν νὰ τοῦ ἀποτίουν ἑνθερμον καὶ μυχίαν διὰ τοῦ φόρου τοῦ ἀσπασμοῦ καὶ τῶν δακρύων.

Μὲ συναίσθησιν μηδαμινότητος καὶ συντριβῆς ἐπανεῖδομεν τὸ φῶς τῆς ἡμέρας, τὸ ὁποῖον γλυκὺ καὶ ἄτονον κατήρχετο ἀπὸ τὰς θυρίδας τοῦ θόλου.

Ἡ συγκίνησις παρήλθε ταχέ-

ως και έσθέσθη, όπως όλα τὰ ισχυρά και θαθέα συναισθήματα της έσωτέρας ζωής, εις τὸ μέσον κινήσεως και τύρβης κοσμικῆς. Νιζάμηδες και καθάσμηδες διέσχιζον τὰ πλήθη, πωληταὶ ὕδατος συνέκρουον τὰς λαγήνους μετὰ τὰ ποτήρια, πωληταὶ κηρίων παρουσίαζον τὸ ἐμπόρευσμα των και ἄλλοι πολυάσχολοι ἐσπευδον δεξιὰ και ἀριστερά. Ἀπὸ τὸ θάθος τοῦ Καθολικοῦ ἠκούετο ἡ μονότονος, ἐκνευριστική, ἔρρινος ψαλμωδία. Τίποτε ἀπὸ τὴν σιγὴν, τὴν κατάνυξιν και τὴν ἄρμον'αν, τὴν ὁποίαν ὤνειρεύθη. Ἀνῆλθον παλαιὰν λιθίνην κλίμακα ὀπισθεν τοῦ Καθο-

λικοῦ, πλαγίως τοῦ πρὸ τῆς ἐισόδου τοῦ ναοῦ λίθου τῆς Ἀποκαθηλώσεως και εὑρέθην εις χώρον περικλειστον και χαμηλόν, ἀπαστράπτοντα ἀπὸ ἀργυροτεύκτους κανδήλας και εἰκόνας και ἀπὸ πλήμυραν φωτός. Εἰς τὸν θολίσκον ἦσαν ζωγραφισμένοι κακότεχνοι εἰκόνες τοῦ Πάθους και πρὸ τῶν ἀργυροχρύσων εἰκόνων ὁ Ἑσταυρωμένος, ἔχων δεξιὰ τὴν μητέρα και ἀριστερὰ τὸν μαθητὴν. Ἦτο ὁ τόπος τῆς Σταυρώσεως, ὁ Γολγοθᾶς, τὸ τέλος τῆς ὁδοῦ τοῦ Μαρτυρίου και ἡ ἀρχὴ τοῦ νέου δρόμου, τοῦ ἡρέμου και κυανοῦ, τῆς ἀπελευθερώσεως...

Ὁρισμοί...

Διασημότης: Ὁ ἄνθρωπος ποὺ ἀφοῦ ἀγωνισθῇ γιὰ νὰ γίνῃ γνωστός, φοράει μαῦρα γυαλιὰ γιὰ νὰ μὴν τὸν ἀναγνωρίζουν.

«Happy Variety»

☆

Πνεῦμα: Αὐτὸ ποὺ ὁ ἄνδρας ζητᾷ νὰ ἀνακαλύψῃ σὲ μία γυναῖκα ὅταν ἔχῃ ἀνακαλύψει ὅλα τὰ ἄλλα.

Fran Kiernan

☆

Διακοσμητής: Ὁ ἄνθρωπος ποὺ κάνει στὸ σπίτι σας αὐτὰ ποὺ οὔτε κἀν θὰ διεννοεῖτο νὰ κάμῃ στὸ δικό του.

Herbshiner

☆

Ωριμὴ ἡλικία: Ἡ ἡλικία κατὰ τὴν ὁποία μιὰ γυναῖκα φαίνεται τὸ ἴδιον νέα ὅπως και πρὶν μετὰ τὴν διαφορά ὅτι τώρα καταβάλλει πολὺ περισσότερη προσπάθεια.

Hal Chadwick

Ἡ ὁθὸν διηγείται

Ο Μισέλ Σιμόν διηγείται τὴν ἐξῆς ἱστορία: Σ' ἓνα χορὸ μεταμφιεσμένων μιὰ νόστιμη μικρὴ φλέρταρε ἀγρίως μετὰ τὸν καβαλλιέρο της. Μετὰ τὰ πρῶτα φιλιὰ, ἡ δεσποινὶς εἶπε:

—Καὶ τώρα, ἀγάπη μου, δγάλε τὴν μάσκα σου νὰ δῶ τὸ πρόσωπό σου.

—Δὲν φορῶ μάσκα... ἀπάντησε ἐκεῖνος. Καὶ ἡ μικρὴ, ὅπου φύγη-φύγη...
Constellation

☆

Μιὰ Γαλλιδούλα στάρλετ διηγόταν σ' ἓνα παλιὸ της φίλο πὼς ἐπρόκειτο νὰ παντρευτῇ ἓνα Ἀμερικανὸ γιὸ πολυεκατομμυριούχου.

—Πρέπει νὰ εἶσαι πολὺ προσεχτική, τῆς εἶπε ἐκεῖνος. Εἶναι πολὺ μετρημένος ἄνθρωπος.

—Προσεχτική; ἀνοησίες! Εἶμαι τόσο βεβαία γι' αὐτόν...

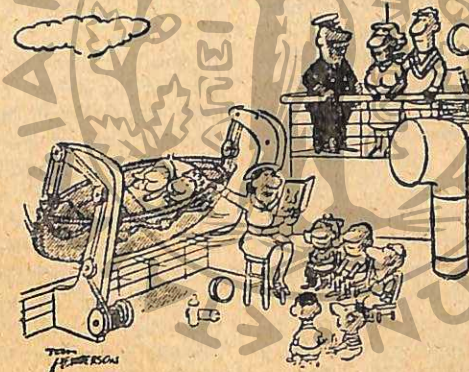
—Πὼς μπορείς νὰ εἶσαι ποτὲ βεβαία γιὰ τὰ αἰσθήματα ἐνὸς ἀνδρός;

—Μὰ τί λές; αὐτὸς εἶναι τρελλὸς γιὰ μένα!

—Πρόσεχε χρυσή μου. Ἀκόμη και οἱ τρελλοὶ ἔχουν τὰ φωτεινά τους διαλείμματα!

Pourquoi Pas?

Νὰ μένουν ἥσυχοι

—Μὰ βέβαια, πάντα ἔχομε μιὰ εἰδικὴ νηπιαγωγὸ ποὺ προσέχει τὰ μωρά.

Στην Ίστορία, στους Θρύλους, στην Ποίσι

Λίγοι είναι εκείνοι που δεν φορούν κάποιο δαχτυλίδι στο χέρι τους. Ωστόσο, πόσο γνωρίζουν πώς επικράτησε ή συνήθεια να περνούν στα δάχτυλά τους αυτόν το χρυσό ή άσημένιο κύκλο και ποιά περίπου είναι η ιστορία του; Άς προσπαθήσουμε, λοιπόν, απλά και σύντομα, να μάθουμε κάθε τι που έχει σχέση με αυτό, ρίχνοντας γρήγορες ματιές στο...χρυσό και...φθηνό παρελθόν του...

Πολλές γνώμες υπάρχουν σχετικά με την πρώτη εμφάνιση των δαχτυλιδιών. Βέβαιον όμως είναι ότι πρέπει να την αναζητήσουμε στην περίοδο των μυθικών χρόνων. Κι' ακόμη, πώς ή συνήθεια αυτή ήρθε από την Άσία στην Ελλάδα, απ' όπου και απλώθηκε με τον καιρό σ' όλοκληρη την Ευρώπη. Χαρακτηριστικό πάντως είναι ότι η Άγία Γραφή αναφέρει αρκετές περιπτώσεις, στις οποίες κάποιο δαχτυλίδι έπαιξε σημαντικό ρόλο στη ζωή διαφόρων προσώπων. Ο Φαραώ, αϊφνης, όταν κατέστησε τον Ίωσηφ απόλυτο κύριο της πλούσιας χώρας του, μαζί με τις θερμές ευχές του του έδωσε και το ακριβό δαχτυλίδι του, σύμβολο τιμής κι' ανωτερότητας. Έπίσης η βασίλισσα Ίεζάβελ της Σαμαρείας χρησιμοποιώντας κρυφά το δαχτυλίδι του άνδρός της, που ή

βούλα του ήταν και σφραγίδα του κράτους, υπέγραψε τη θανατική του καταδίκη.

Πολλοί ήταν οι λόγοι που έκαναν τους ανθρώπους να έπινόησουν τα δαχτυλίδια. Έτσι, σε κάθε τόπο δόθηκε και διαφορετική εξήγηση της χρησιμοποίησής τους. Άλλοι λοιπόν τα θεώρησαν μόνο σαν ένα είδος στολισμού, όπως και σήμερα, αφού μάλιστα τα κοσμούσαν, είτε σιδερένια, είτε άσημένια, είτε χρυσά ήταν, και με ακριβές χρωματιστές πέτρες. Άλλοι πάλι χάραζαν πάνω τους διάφορα ψηφία ή μικρές παραστάσεις και τα χρησιμοποιούσαν για σφραγίδες. Στην Αίγυπτο και στην αρχαία Ελλάδα πιστευαν ακόμη ότι ήταν χαρακτηριστικά σημάδια κοινωνικής ανωτερότητας, σύμβολα ακατάλυτου δεσμού εκείνων που τα φορούσαν με τις μεγάλες ιδέες. Κι' έτσι, σαν συμβολικοί άφθαρτοι κρίκοι θεοπίστηκε να φέρωνται στα δάχτυλα των ανδρών και των γυναικών που έωναν με ιερό δεσμό τις ζωές τους. Πολλοί ωστόσο ισχυρίζονται ότι τα δαχτυλίδια των άρραβόνων ή οι σμερινές θέρες, αν προτιμάτε, προέρχονται από τη θάρσαρη αρχαία συνήθεια και υποδηλώνουν την άλυσις της γυναικείας δουλείας, ενώ άλλοι πιστεύουν ότι το δαχτυλίδι των άρραβόνων θυμίζει

κατά κάποιο τρόπο το τίμημα που πλήρωναν άλλοτε οι άνδρες για την έξαγορά της συντρόφου των, αφού μάλιστα και σήμερα ακόμη σε πολλούς απολίτιστους λαούς τα χρησιμοποιούμενα νομίσματα έχουν σχήμα κρίκων ή δαχτυλιδιών...

Μελετώντας την ιστορία βλέπουμε ότι τα δαχτυλίδια πήραν θέσι και στη Χριστιανική Έκκλησία και θεωρήθηκαν σύμβολα της θρησκείας του Ίησού.

Οι πρώτοι Χριστιανοί χάραζαν πάνω σ' αυτά ένα ψάρι που εικόνιζε κρυπτογραφικά τη θαύτηρη πίστι τους, αφού ή λέξις ΙΧΘΥΣ περιέχει τα αρχικά γράμματα του όνόματος του Θεανθρώπου: Ίησους Χριστός Θεού Υίου Σωτήρ.

Απ' αυτό επικράτησε σιγά-σιγά στην Καθολική Έκκλησία ή αρχή να φορούν οι επίσκοποι δαχτυλίδια με χαραγμένο ψάρι επάνω κι' ένα άμέθυστο. Το δαχτυλίδι μάλιστα του Πάπα που λέγεται «δακτύλιος του αλιώς», δείχνει τον «αλιό άνθρωπων», τον άπόστολο Πέτρο, να ψαρεύει και με αυτό ο Ποντίφηξ σφραγίζει και σήμερα ακόμη τα έγγραφα του.

Άλλά μιά και ο λόγος για τη Χριστιανική Έκκλησία, δε θα πρέπει να ξεχάσουμε πώς, σύμφωνα με την παράδοσι, δαχτυλίδι έπέρασε ο Ίησους στο χέρι της Άγίας Αικατερίνης για να συμβολίση την πνευματική Του ένωση με την αγία αυτή γυναίκα. Τη σκηνή αυτή την αναπαράστησαν σε θαυμάσιους πίνακες τους οι μεγαλύτεροι ζωγράφοι του Μεσαίωνα. Στις εικόνες αυτές βλέπει κανείς το δαχτυλίδι να γλυστράει από τα σεπτά χεράκια του Ίησού Νηπιού μέσα στη λεπτή παλάμη της ώρας της Άγίας, που είναι γονατισμένη μπροστά Του, σαν ένα ακριβό έπαθλο της ά-

γότητάς Της κι' ένα έχέγγυο της ευνοίας των ουρανών γι' αυτήν.

Άκόμη δεν έχει καθορισθή με ακρίβεια σε ποιά εποχή τα δαχτυλίδια πρωτάρχισαν να χρησιμοποιούνται για άρραβώνες.

Το Μεσαίωνα πάντως χαράζονταν στις θέρες διάφορες σύντομες θιθλικές ή ευαγγελικές φράσεις. Κι' ακόμη περισσότερο, εκείνοι που παντρεύονταν από έρωτα σκάλιζαν στον άρραβώνα της καλής των, συγκεκομμένα και με μικροσκοπικά γράμματα, λόγια γεμάτα λατρεία γι' αυτήν και όρκους έρωτικής πίστης.

Ο άρραβώνας όμως μεταξύ ανδρών και γυναικών δεν ήταν ο μόνος που γινόταν το Μεσαίωνα. Καθώς μαθαίνουμε, ξεφυλλίζοντας την ιστορία της Βενετίας, δαχτυλίδια χρησιμοποιούσαν τότε οι κάτοικοι της και για να συμβολίσουν το δεσμό τους με ένα στοιχείο της φύσεως, τη θάλασσα. Κάθε χρόνο, την ημέρα της Αναλήψεως, γινόταν μιά από τις πιο περίεργες και μεγαλοπρεπείς γιορτές. Ο δόγης της Βενετίας, όρθιος στο πλοίο του και περιστοιχισμένος απ' όλους τους ευγενείς της Γαληνοτάτης Δημοκρατίας, «άρραβωνιάζονταν» την Άδριατική θάλασσα ρίχνοντας σ' αυτήν το θαρύτιμο δαχτυλίδι του, ενώ ο λαός παρακολουθούσε την τελετή.

Τη γιορτή αυτή την είχε καθιερώσει ή παντοδύναμη Ένετική Δημοκρατία για να συμβολίση την κυριαρχία της στη θάλασσα.

Άλλά τον Μεσαίωνα χρησιμοποιούσαν τα δαχτυλίδια και για άλλους σκοπούς. Τα μεταχειρίζονταν οι διάφοροι μάγοι και οι μαγιστρες που έκαναν χρυσές δουλειές με την άφέλεια και την

εὐπιστία τοῦ κοσμάκη, τὰ συνιστοῦσαν οἱ διάφοροι τσαρλατάνοι πού πίστευαν πῶς ἀπὸ τὸ παράμεσο δάχτυλο τοῦ ἀριστεροῦ χεριοῦ ξεκινάει μιὰ φλέβα πού φτάνει ὡς τὴν καρδιά καὶ πῶς γι' αὐτὸ ἓνα δαχτυλίδι σ' αὐτὸ τὸ δάχτυλο μποροῦσε νὰ προλάθῃ πολλές ἀρρώστειες. "Αλλωστε, τὸ ἴδιο, καθὼς ἀναφέρει ὁ Πλίνιος, πίστευαν καὶ οἱ σύγχρονοί του.

Ἐπάνω σὲ θρύλους καὶ σὲ παραδόσεις γιὰ δαχτυλίδια ἔχει δημιουργηθῇ μιὰ ὁλόκληρη λογοτεχνία. Μελετώντας τὴ δημοτικὴ ποίησι πολλῶν λαῶν βλέπουμε συχνὰ τὰ δαχτυλίδια νὰ παίζουν σημαντικώτατο ρόλο, ὅπως στὰ περίφημα Νιμπελοῦγκεν πού θεωροῦνται τὸ πρῶτο λογοτεχνικὸ μνημεῖο τῶν γερμανικῶν γραμμάτων.

Ἀπὸ τίς δημιουργίες τῆς δικῆς μας λαϊκῆς φαντασίας καὶ μόνο θὰ μπορούσαμε ν' ἀνθολογήσουμε πολλὰ ἔξοχα ποιητικὰ δείγματα γραμμένα γιὰ κάποιο δαχτυλίδι, ὅπως τὰ ὠραιότατα δημοτικὰ τραγούδια «Τὸ γιοφύρι τῆς Ἀρτας» καὶ «Γιὰ ἓνα ζευγάρι ρόδα...» ἢ τὸ θρύλο τοῦ «Δαχτυλιδιοῦ τῆς μάνας».

Πολλοὶ ὥστόσο εἶναι οἱ ποιητὲς πού ἐμπνεύσθηκαν ἀπὸ θρύλους δαχτυλιδιῶν κι' ἔγραψαν ἔξοχους στίχους. Πρῶτος ἔρχεται στὴ μνήμη μας ὁ Οὐλάν, ὁ περίφημος Γερμανὸς λυρικός, μὲ μιὰ μουσικώτατη μπαλλάντα του πού ἔχει τὸν τίτλο: «Ἡ κόρη τοῦ χρυσοῦ». Στὸ ποίημα αὐτὸ ἓνας χρυσοκός, περιστοιχισμένος ἀπὸ ὠραῖα στολίδια πού ἀνάμεσά τους τὸ ὠραιότερο εἶναι —καθὼς λέει ὁ στίχος— ἡ κόρη

του Νέλλα, βλέπει μιὰ μέρα νὰ μπαίνει στὸ μαγαζί του ἓνα ἀρχοντόπουλο. Ὁ νέος παραγγέλλει ἀμέσως ἓνα δαχτυλίδι γιὰ τὴν νιά πού ἀγαπάει. Περνοῦν λίγες ἡμέρες καὶ τὸ στολίδι ἐτοιμάζεται, λαμπρὸ καὶ περίτεχνο. Μόλις τὸ βλέπει ἡ Νέλλα μελαγχολεῖ καὶ φιλώντας το κρυφὰ λέει: «Ἄχ, ποιά κόρη θὰ κἀν ἐὐτυχισμένη ὁ ὠραίος ἱππότης φορώντας τῆς αὐτὸ τὸ δαχτυλίδι...» Μοῖρα καλὴ ὅμως τὴν παραστέκει. Κι' ὅταν ἔρχεται ὁ ἐυγενικός νέος, περνάει τὸ δαχτυλίδι στὸ χέρι τῆς Νέλλας γιὰ νὰ τὸ δοκιμάσῃ τάχα. Βλέποντας ὅμως πόσο τῆς πηγαίνει, τῆς τὸ ἀφίνει στὸ δάχτυλο καὶ συνάμα παραγγέλλει στὸ χρυσοκὸ κι' ἓνα διαμαντένιο στέμμα γιὰ νὰ τὸ φορέσῃ ἡ κόρη του τὴν ἡμέρα τῶν γάμων τους ἀφοῦ ζητάει νὰ τὴν παντρευτῇ.

Ἄς θυμηθοῦμε ὅμως κάτι κι' ἀπὸ τὴ δική μας ποίησι: ἓνα μεγάλο ποίημα τοῦ Πολέμη πού μοιάζει μὲ δημοτικὸ τραγούδι. Σ' αὐτὸ κάποια πιστὴ κόρη χρόνια προσμένει ἀπὸ τὰ ξένα τὸν καλὸ της σφίγγοντας τὸν ἀρραβῶνα του στὸ κρινοδάχτυλό της, ὥσπου ἔρχεται κάποιος καὶ τῆς ζητάει νὰ τὸν ἀγοράσῃ. Αὐτὴ ὅμως ἀρνιέται, ὅσα κι' ἂν τῆς δίνη, γιατί τὸ δαχτυλίδι πού φορεῖ εἶν' ἡ ἴδια ἡ ἀγάπη τοῦ καλοῦ της. Βλέποντας ὁ ξένος τὴν τόση πίστι της, τῆς φανερώνεται ποῖός εἶναι, τὴ φιλά κι' ἐὐτυχισμένος συμπεραίνει:

«Εἶν' ἡ τιμὴ στὸ δάχτυλο
κι' ὄχι στὸ δαχτυλίδι!..»

Καὶ κάτι ἀκόμη ἀπὸ τὸ νεοελληνικὸ ποιητικὸ λόγο. Ὁλόκληρο ἓνα ὠραῖο ποίημα τοῦ Μιλτιάδη Μαλακάση:

Τὸ πῆρε ἀπὸ τὸ χέρι τῆς μιὰ μέρα
Καὶ τῶβαλε στὸ κρινοδάχτυλό της.
—Γιὰ κῦτταξε, μοῦ πάει, καλὴ μητέρα;

Κι' ἀπάνω στὸ χιονάτο μάγουλό της
Ζωγράφισε τὰ κρύφια ὄνειρά της.
Ροδάτη ἢ παρθενιά σὰν αἰμοστάτης.

—Μὴ διάξεσαι, ψυχούλα μου, ἀπὸ τώρα
Καὶ σὺ θὰ τὸ φορέσῃς μιὰν ἡμέρα
Κι' εὐλογημένη ἂς εἶναι ἐκείνη ἡ ὥρα.

Ὅμως στὸ λέω μὲ πόνο, σὰ μητέρα,
Ὅσο λαμπρὸ σοῦ φαίνεται, δὲν εἶναι
Τὸ δαχτυλίδι αὐτό, χρυσέ μου κρίνε.

Μ' ἓνα δαχτυλίδι ἔχουν δεθῇ ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα τὰ ὀνόματα πολλῶν μεγάλων ἀνθρώπων. Θὰ θυμηθοῦμε λοιπὸν ἓναν ἀπὸ αὐτούς. Τὸν τύραννο τῆς Σάμου Πολυκράτη. Ὁ ἀρχαῖος αὐτὸς ἄρχοντας δὲν εἶχε γνωρίσει ποτέ του καμμιά λύπη. Ἡ τύχη τὸν ἐγέμιζε ἀγαθά. Ἐπειδὴ ὅμως τότε θεωροῦσαν τὴν τύχη θεὰ ζηλιάρα πού ἡ εὐδαιμονία τῶν ἀνθρώπων τὴν ἐξώργιζε, ὁ Πολυκράτης γιὰ νὰ τὴν ἐξευμενίσῃ ἀποφάσισε νὰ θυσιάσῃ κάτι πολὺ ἀγαπητὸ του: τὸ θαρύτιμο δαχτυλίδι του πού ἦταν στολισμένο μ' ἓνα μεγάλο σμαράγδι καὶ σκαλισμένο ἀπὸ τὸ Θεόδω-

ρο τὸ Σάμιο. Τὸ ἔρριξε λοιπὸν στὴ θάλασσα, ἐλπίζοντας ὅτι ἔτσι θ' ἀποκαθιστοῦσε μὲ τὴν θλίψη πού θὰ ἐνοιωθε γιὰ τὴ στερήσι τοῦ δαχτυλιδιοῦ του τὴν ἰσορροπία πού πρέπει νὰ θασιλεύῃ ἀνάμεσα στὶς εὐτυχίες καὶ στὶς δυστυχίες τῶν ἀνθρώπων. Φαίνεται ὅμως πῶς οἱ θεοὶ ἀρνήθηκαν τὴ θυσία του. Καὶ μιὰ μέρα, καθὼς ὁ Πολυκράτης ἔτρωγε ἓνα ψάρι, ἔρῃκε μέσα σ' αὐτὸ τὸ δαχτυλίδι πού εἶχε ρίξει στὴ θάλασσα. Ἐτσι κατάλαβε πῶς ἡ τύχη δὲν ἐξευμενίζεται ἀπὸ ὕλικές θυσίες καὶ πῶς ἴσως γεννιῶνται οἱ ἄνθρωποι γιὰ δυστυχίες ἢ εὐτυχίες...

Ἡ θεία φιλοξενοῦσε γιὰ λίγες ἡμέρες τὸν ἀνηψιὸν τῆς πού ἦταν πέντε χρόνων καὶ σωστὸ θηρίο. Ἐνα βράδυ βγαίνοντας ἀπὸ τὸ δωμάτιο ὅπου κοιμόταν ὁ μικρός, τὸν ἄκουσε νὰ λὴ στὴν προσευχή του:

—Θεέ μου σὲ παρακαλῶ ἢ κάνε με ἓνα φρόνιμο παιδάκι ἢ δώσε στὴ θεία μου πιὸ γερὰ νεῦρα.

☆

Ἡ μέθη δὲν δημιουργεῖ ἐλαττώματα· ἀπλῶς τὰ ἀποκαλύπτει.

L. Neish

Μίλων

ΣΚΑΚΙ

ΕΝΑΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΑΣ ΣΚΑΚΙΣΤΑΣ!

Οι παρακάτω δέκα ασκήσεις της σελίδος αυτής αποτελούν δια κάθε σκακιστήν μαν αυτόδοκιμασάν της ικανότητός του εις τὸ παζιμοί!

Διὰ τὴν λύσιν τῶν 10 αὐτῶν, ἐξαιρετικοῦ ἐνδιαφέροντος, ἀσκήσεων ἀπὸ παρτίδης, σὰς δίδεται χρόνος σκέψεως 30 λεπτῶν τῆς ὥρας.

Κάτω ἀπὸ κάθε ἀσκήσιν προβλέπεται κενὸς χώρος, μετὸν ἀναγκαῖον ἀριθμὸν κινήσεων, δὲ τὴν λύσιν τῶν.

Ἐὰν λύσετε τώρα καὶ τὶς 10 αὐτὰς ἀσκήσεις σωστά, σὺ καθοριζόμενον χρονικὸ διάστημα, μπορεῖτε νὰ θεωρήσετε τὸν ἑαυτὸ σας ὡς διεθινῇ μάτρ.

Ἐὰν λύσετε τὶς ἐννέα, εἰσθε ἀσφαλῶς «Γκράν Μαίτρ».

Ἐὰν λύσετε τὶς ὀκτώ, εἰσθε παίκτης δυνάμενος νὰ μετὰσχῃ εὐχερῶς διεθινῶν ἀγωνισμάτων.

Ἐὰν λύσετε τὶς ἐπτά σωστά, εἰσθε παίκτης πρώτης κλάσεως.

Ἀσκήσις ἀρ. 1.

Λευκὰ (12): Ργ1. Βθ4. Πδ1. η1. Αδ3. ε5. Σα2. θ2. γ2. ζ2. η5. Θ2.

Μαῦρα (12): Ρη8. Βε7. Πα8. δ8. Αγ6. Ιδ7. Σα7. γ4. ε6. ζ7. η7. Θ6.

Παίζουν τὰ Λευκὰ καὶ κερδίζουν.

ΛΥΣΙΣ

1.	1.
2.	2.
3.	3.
4.	4.
5.	

Ἀσκήσις ἀρ. 2.

Λευκὰ (11): ΡΘ1. Βγ2. Πζ1. Ιδ4. Θ3. Σα2. θ2. ε5. ζ4. η2. Θ2.

Μαῦρα (10): ΡΘ8. ΒΘ5. Πζ8. Αδ7. Ιε4. Σα6. γ4. ζ5. η7. Θ6.

Παίζουν τὰ Μαῦρα καὶ κερδίζουν.

ΛΥΣΙΣ

1.	1.
2.	2.
3.	3.

Ἀσκήσις ἀρ. 3.

Λευκὰ (6): ΡΘ2. Βζ2. Πα8. Θ8. Σα2. η3.

Μαῦρα (6): Ρδ5. Βε4. Πα1. Αδ1. Σα5. δ7.

Παίζουν τὰ Μαῦρα καὶ κερδίζουν.

ΛΥΣΙΣ

1.	1.
2.	2.
3.	3.

Ἀσκήσις ἀρ. 4.

Λευκὰ (8): Ρα1. Βδ5. Πδ1. Αθ2. Σα2. θ4. ε5. Θ6.

Μαῦρα (8): ΡΘ7. Βε4. Πγ2. Αζ5. Σα7. θ6. ζ7. η6.

Παίζουν τὰ Μαῦρα καὶ κερδίζουν.

ΛΥΣΙΣ

1.	1.
2.	2.

Ἀσκήσις ἀρ. 5.

Λευκὰ (12): Ρη1. Βγ2. Πζ1. Θ3. Αδ2. ε4. Ιδ4. Σα2. γ3. ζ2. η2. Θ2.

Μαῦρα (12): ΡΘ8. Βα6. Πε5. ζ8. Αα3. η8. Ιδ6. Σα7. γ4. ζ6. η7. Θ6.

Παίζουν τὰ Λευκὰ καὶ κερδίζουν.

ΛΥΣΙΣ

1.	1.
2.	2.
3.	

Ἀσκήσις ἀρ. 6.

Λευκὰ (9): Ρη1. ΒΘ2. Πα8. ζ1. Αγ5. Σθ4. θ6. η2. Θ3.

Μαῦρα (10): Ργ8. Βη6. Πδ2. ε5. Ιδ8. Σθ7. γ6. ζ6. η7. Θ7.

Παίζουν τὰ Λευκὰ καὶ κερδίζουν.

ΛΥΣΙΣ

1.	1.
2.	2.
3.	

Ἀσκήσις ἀρ. 7.

Λευκὰ (9): ΡΘ1. Βα4. Πδ1. Αδ7. Ιε4. Σα3. ζ3. η2. Θ2.

Μαῦρα (9): Ρη8. Βε5. Πδ3. Αδ7. Ιδ4. Σα7. ζ7. η7. Θ5.

Παίζουν τὰ Μαῦρα καὶ κερδίζουν.

ΛΥΣΙΣ

1.	1.
2.	2.
3.	3.

Ἀσκήσις ἀρ. 8.

Λευκὰ (13): Ρη1. Βη4. Πε5. ζ1. Αθ2. δ3. Σα2. θ3. γ2. δ2. ζ4. Θ2. Θ6.

Μαῦρα (13): Ρη8. Βγ6. Πα8. ζ8. Αγ8. ζ6. Ιθ5. Σα7. δ7. γ5. ε6. ζ7. η6. Παίζουν τὰ Λευκὰ καὶ κερδίζουν.

ΛΥΣΙΣ

1.	1.
2.	2.
3.	

Ἀσκήσις ἀρ. 9.

Λευκὰ (12): ΡΘ1. Βζ2. Πε4. η3. Ιθ5. Σθ2. θ3. γ2. δ3. ζ5. η2. Θ3.

Μαῦρα (12): ΡΘ8. Βδ7. Πε7. ε8. Ιε5. Σα7. θ6. γ5. γ6. ζ6. η7. Θ7.

Παίζουν τὰ Λευκὰ καὶ κερδίζουν.

ΛΥΣΙΣ

1.	1.
2.	2.
3.	3.
4.	4.
5.	5.
6.	6.
7.	

Ἀσκήσις ἀρ. 10.

Λευκὰ (8): Ρη1. Βδ4. Πε5. ζ1. Σγ5. δ5. η2. Θ5.

Μαῦρα (9): Ρζ8. ΒΘ6. Πα8. δ7. Σα7. γ7. ζ7. η7. Θ7.

Τὰ Λευκὰ ἐπαιξαν ἐδῶ 1) γ5—γ6.

Τὰ Μαῦρα ἀπήντησαν 1)...ΒΘ6Χγ6.

Πῶς κερδίζουν τώρα τὰ Λευκὰ;

ΛΥΣΙΣ

1.	1.
2.	2.
3.	3.
4.	

I. X.

(Λύσεις στὴ σελίδα 111)

Γιὰ ὅσους δὲν ἔχουν συμπληρώσει τὴν σειρά

Πωλοῦνται:

ΠΑΛΑΙΟΙ ΔΕΜΕΝΟΙ ΤΟΜΟΙ ΤΗΣ

«ΕΚΛΟΓΗΣ»

ΔΡΑΧΜΕΣ 30 ὁ ΤΟΜΟΣ

Τὸ ἡρωϊκὸ κατόρθωμα ἑνὸς ἑλληνικοῦ πλοίου

ΠΟΛΕΜΩΝΤΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΓΡΙΑ ΘΑΛΑΣΣΑ

Στις 24 Ὀκτωβρίου, ὁ Καπετάνιος Χρήστος Παπαλιόλιος, ἕνας θαλασσόλυκος ἐξήντα ἐνὸς χρόνων, μὲ σαράντα τέσσερα χρόνια πάλῃ μὲ τὸ ὑγρὸ στοιχεῖο, ξεκίνησε ἀπὸ τὸ λιμάνι Νιϊγκάτα τῆς Ἰαπωνίας, μὲ τὴ «Μακεδονία», ἑλληνικὸ φορτηγὸ 7044 τόννων. Τραβοῦσε μέσ' ἀπὸ τὸν Εἰρηνικὸ ὠκεανὸ γιὰ τὴ Βικτώρια τῆς Βρετανικῆς Κολομβίας, ὅπου θὰ φόρτωνε ξυλεια. Σαράντα ὀκτὼ ἡμέρες ἀργότερα, ὅμως, ἡ «Μακεδονία» βρέθηκε στὸ Μπούαρντ Ντράϊ Ντόκ τοῦ Βορείου Βανκούβερ, ἔπειτα ἀπὸ τὴν ἐπικὴ πάλῃ τῆς μὲ τὴ θάλασσα καὶ τὴν ἐπικὴ ρυμούγκησί της ἀπὸ ἕνα ναυαγισσώτικὸ.

Ἡ ἱστορία ἄρχισε ἔξι μέρες ὕστερα ἀπὸ τὸν ἀπόπλου τῆς «Μακεδονίας» ἀπὸ τὴ Νιϊγκάτα, ὅταν μιὰ ἀσχημὴ φουρτοῦνα ἀπέιλησε τὸ φορτηγό. Τὸ ἄλλο πρωῒ, ἡ «Μακεδονία» βρισκόταν στὸ ἔλεος τῶν κυμάτων, γιὰτὶ ἔμεινε χωρὶς πηδάλιο. Στὴν Ἰαπωνία δὲν βρισκόταν ρυμουλκὸ ἀρκετὰ δυνατὸ πού νὰ μπορῇ νὰ σώσῃ τὴ «Μακεδονία». Τὸ φορτηγὸ ἄρχισε τότε ν' ἀνταλλάσσει σήματα μὲ τὸν τόπο τοῦ προορισμοῦ του, τὴν Βικτώρια.

Ἐπειτα ἀπὸ παράκλησι τοῦ πράκτορα τῆς «Μακεδονίας», ἀνέλαβε ἡ Ἑταιρία «The Island Tug and Barge» νὰ σώσῃ τὸ ἑλληνικὸ ἐμπορικόν. Ἐστειλε νὰ τὸ ρυμουλκήσῃ τὸ «Σόντμπερυ», μιὰ κορβέτα μὲ τὰ κατάλληλα ἐφόδια, μὲ κυβερνήτη τὸν Καπετάνιο Χάρλεϋ Μπλάγκμπορν, καὶ πλήρωμα ἀπὸ δεκαεννέα ἄνδρες. Ἡ κορβέτα ξεκίνησε γιὰ τὸν Δυτικὸν Εἰρηνικόν.

Στὸ μεταξύ, ὁ ἀτρόμητος Καπετάν Παπαλιόλιος δὲν ἔμεινε ἀργός.

Μαζὶ μὲ τοὺς τριαντατρεῖς ἄνδρες πού εἶχε πλήρωμα πολέμησε δίχως χρονотριβὴ τὴ λύσσα τοῦ ὠκεανοῦ καὶ τὴν ἔλλειψι τιμονιοῦ. Ἐφτιαξε δυὸ βρώμικα κι' ἄχαρα πανιά ἀπὸ κατραμωμένα καραβόπανα. Καὶ ὠσότου τὴν ἀνακαλύψῃ τὸ «Σόντμπερυ», ἡ «Μακεδονία» ἔκανε μὲ τὰ πανιά 308 μίλλια ταξίδι, δώδεκα μέρες ὕστερα ἀπὸ τὸ σπᾶσιμο τοῦ τιμονιοῦ της.

Τὸ ρυμουλκὸ καὶ τὸ ἐμπορικὸ καράβι δάλανε πλώρη γιὰ τὸ Βανκούβερ. Ἀλλὰ ἡ ρότα τους δὲν ἦταν εὐκόλη. Βρέθηκαν στὴν ἀνάγκη νὰ παλαίψουν μὲ ὀκτὼ τουλάχιστον δυνατὲς φουρτοῦνες, μὲ ἀνέμους ἄγριους πού φυσοῦσαν μὲ 90 μίλλια τὴν ὥρα καὶ μὲ κύματα πού εἶχαν ὕψος 70 πόδια. Τὸ πλήρωμα τοῦ «Σόντμπερυ» ἐργαζότανε συχνὰ ἴσαμε τὴ μέση στὸ νερό.

Τὸ σκοινὶ τῆς ρυμουλκήσεως, μακρὸ κάπου δυὸ χιλιάδες πόδια (600 μέτρα), ἔσπασε ξαφνικὰ μέσα στὸ πηχτὸ σκοτάδι. Ἡ «Μακεδονία» στροβιλίστηκε σὰν τρελλή, κόντεψε νὰ πέσῃ πάνω στὸ «Σόντμπερυ» καὶ γλύσθηκε μακριὰ μέσα στὴ νύχτα. Πέρασαν εἴκοσι ὥρες ὥσπου νὰ τὴν ἀνακαλύψῃ τὸ ρυμουλκὸ κι' ἄλλες πέντε ὥσπου νὰ ξαναδεθῇ τὸ καλώδιο ἀνάμεσα στὰ δύο πλοία.

Κι' ἔτσι, ἀφοῦ διέσχισε 3.200 μίλλια στὸν ὠκεανόν, τὸ «Σόντμπερυ» ἔφερε τὴν «Μακεδονία» στὸ λιμάνι τοῦ Βανκούβερ, περνώντας τὴν κάτω ἀπὸ τὴ Γέφυρα τῆς Πύλης τοῦ Λέοντος. Οἱ κάτοικοι τοῦ Βανκούβερ πλημμύρισαν τὶς γέφυρες καὶ τὸν κυματοθραύστη γιὰ νὰ χειροκροτήσουν τὰ δυὸ πλοία, ἐνῶ ἀνέμιζαν οἱ σημαῖες καὶ φώναζαν οἱ σειρήνες.

Γράμματα

τῶν ἀναγνώστων μας

ΟΙ ΔΥΣΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ ΥΠΟΓΡΑΦΕΣ

Ἔνας ἀναγνώστης μᾶς παραπονεῖται πὼς τοῦ ἔπεσε ἀπὸ τὸ περιοδικὸ ἕνα μέρος τῆς Ἀνθολογίας Διηγημάτων. Σ' αὐτὸ τοῦ ἀπαντοῦμε πὼς ἦταν ζήτημα 6 βλαιοδεσίας, πού στὸ ἔξης δὲν προκαλεῖ τέτοιες ἀνωμαλίες. Μᾶς γράφει ἐπίσης ὅτι περιμένει ἀπάντησι. Ἀλλὰ σὲ ποιόν νὰ ἀπαντήσουμε; Τὸ γράμμα τελειώνει μὲ τζιρίτσα πού εἶναι τελειῶς ἀδύνατον νὰ δασαστῇ. Ἐτσι ἀνανεώνουμε μία θερμὴ μᾶς παράκλησι: Καθαρὲς καὶ εὐανάγνωστες ὑπογραφές.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Βιλελμίνη Γκίνη: «Ὅλα τὰ περὶ βραδείων Νομπέλ θὰ τὰ βρῆτε στὴν Μ' κρῇ Ἐγκυκλοπαιδεία τῆς Ἐκλογῆς, στὴ σελ. 125. (Ἐκδ. α').»

Σταύρο Παρζάλη: «Ἡ Ἐκλογὴ δέχεται συνεργασίες τῶν ἀναγνώστων, χωρὶς ὅμως νὰ μπορῇ πάντα νὰ τὶς δημοσιεύῃ. Στὴν οἰκεία στήλῃ, πάντως, δὲν λησμονεῖ νὰ τοὺς εὐχαριστῇ γιὰ τὴν καλωσύνη τους νὰ τὴν θυμούνται. Τὸ βιβλίον τοῦ ποιητοῦ Τσίνα δὲν ἔβριμε πόσο κοστίζει, νομίζουμε, πάντως, ὅτι τὸ 6 βλαιοπωλεῖον Κολλάρου θὰ μπορῇ νὰ σᾶς δώσῃ ὅλες τὶς σχετικὲς πληροφορίες.

Εὐαγγελία Μισσηλίδου: Σᾶς ἔχομε ἀπαντήσει σὲ προηγούμενο τεῦχος τῆς Ἐκλογῆς (Μάιος 1956).

Ἀθανάσιον Εὐαγγελίου: Λυπούμεθα πού σᾶς λυπήσαμε καὶ ἐλπίζουμε νὰ σᾶς ἀποζημιώσουμε γι' αὐτό.

Εὐχαριστοῦμε γιὰ τὴν συνεργασία τους καὶ τὰ καλά τους λόγια τοὺς ἀναγνώστες μας: Ε. Ζαχαρίας, Στ. Παρζάλη, Δανάη Ἡλιοπούλου, Δ. Μοσάτο, Παν. Ἀντίπα.

ΖΗΤΩ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

... στὴν ἑλληνικὴ, ἀγγλικὴ ἢ γαλλικὴ γιὰ θέματα σχετικὰ μὲ τὴν κοινωνικὴ ζωὴ, τὸ θέατρο, τὸν κινηματογράφον καὶ τὰ ταξίδια.

Στρατιώτης Ἀντωνόπουλος Φώτιος Ἰλῆ Διόσεως Κ.Ε.Τ. — Β.Σ.Τ. 902

... μὲ νέους καὶ νέες.
Ἀνθ)χαγὸς Κωνσταντῖνος Καλίτσης Στρατιώτης Παναγιώτης Δημητρίου Στρατιώτης Χρήστος Διαμάντης 489 Τ.Δ. — Β.Σ.Τ. 901

Ἰπ)στῆς Β. μηχανικὸς Ἰωάννης Γκούζης
ΚΕ)ΚΑΝ Β.Σ.Τ. 902 — ΓΕΝ

... μὲ νέους καὶ νέες ἀπὸ τὸν Βόλον καὶ τὴν Ἀθήνα.

Λάκης Τσιτράς
Εὐνόδουση Βόλου

... μὲ φίλες καὶ φίλους τῆς Ἐκλογῆς πού ἀγαποῦν τὴν ποίησι καὶ ἀσχολοῦνται μ' αὐτήν.

Ἄλκης Ροδόπουλος
Ε.Σ.Ε.)392 Σ.Α.
Σ.Τ.Γ. 913 γ

... εἶμαι 19 ἐτῶν καὶ θέλω νὰ ἀλλογραφῶμαι μὲ Γαλλίδες, Ἰσπανίδες καὶ Αἰγύπτειες στὴν Γαλλικὴ ἢ Ἀγγλικὴ γλῶσσα.

Γεωργία Σταυροπούλου
Τελεσίλλης 22
Ἀθήναι 5

... μὲ νέες καὶ νέους ἀπὸ ὅλο τὸν κόσμον.

Ἐλευθέριος Ζαχαρίας
Πολύγυρος Χαλκιδικῆς
Ἑλλάς

... μὲ νέους καὶ νέες τῆς Ἑλλάδος γιὰ ἀνταλλαγὴ σκέψεων.

Ἀπόστολος Τσουκαλάς
Ὁδὸς 40, ἀρίθμ. 3
Βόλος

... μὲ νέους καὶ νέες Ἑλληνο-Ἀμερικανούς στὴν Ἀγγλικὴ γλῶσσα.
Ἀλέξανδρος Γεωργίου
Ταχ. θυρίς 651
Ἀθήναι

...για λογοτεχνία, ποίησι, ζωγραφική.

Marios Simatos
c/o P. O. BOX 806
Khartoum. — Sudan

...μέ νέους και νέες από όλο τον κόσμο με σκοπό την ανταλλαγή καρτ-ποστάλ.

Λοχίας Μυλωνάς "Αγγελος"
"Υπαξιωματικός Καρυσάκης Λάκης"
"Υπαξιωματικός Κουμμεντάκης Τάκης"
KEN KORINΘΟΥ

12ος Λόχος
ΣΤΓ 909

I am interested in Greek people very much; in their culture and customs. My hobbies are philately (Stamp-collecting) Numismatics (collection of coins) Autographs, Photography and Phillumeny (collection of match-box labels) and travelling. I would request the intending writers to post me Registered (συστημένα) letters always because all others are misplaced.

Mr. Mazharul Hag Siddiqi
Office of C.A.A.F.
P. O. C. M. A.
Lahore/Cant.
Pakistan

Κινέζικα Τραγούδια

ΑΠΟ ΤΟΝ 15ον π. Χ. ΑΙΩΝΑ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΟΝ

Μετάφρασις: ΑΜΑΛΙΑΣ ΖΑΧΑΡΙΑΔΟΥ

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΟΛΑ ΤΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ

ΛΥΣΕΙΣ

«ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ» από σελίδα 9

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ:

1) ΝΤΑΝΙΕΛ ΖΕΛΕΝ. 2) ΧΑΝΙΑ.— ΠΥΛΗ. 3) ΜΑΥΡΟΜΑΤΙΚΑ. 4) ΟΚΡ.— ΣΑΒΑΝΑΙ. 5) ΜΑΑΣ.—ΣΕΒΑΣ. 6) ΗΛ.—ΟΛΜΕ ('Ορυ. Λειτ. Μέσης Έκπ.). — ΙΗ' (18). 7) ΧΕΡΡ.—ΕΥΠΟΤΟΝ. 8) ΑΣΙΤΟΝ.—ΑΝΤΡΑ. 9) ΝΤΟ.—ΚΟΡΝ. 10) ΙΟΥΛΟΣ.—ΤΑΣΙΣ. 11) ΟΝ.—ΡΙΣ.—ΤΟ. 12) ΟΔΟΣΤΡΩΤΗΡΕΣ.

ΚΑΘΕΤΩΣ:

1) ΝΟΜΟΜΗΧΑΝΙΚΟ. 2) ΑΚΑΛΕΣΤΟ. 3) ΑΧΥΡΑ.—ΡΙΟΥ. 4) ΡΑΝ.—ΣΟΡΤ.—ΛΟΣ. 5) ΙΝΟΣ.—Ο «ΚΟΝΤ». 6) ΕΙΜΑΡΜΕΝΟΣ. 7) ΒΑΛΛ.—ΕΥ.—ΡΩ. 8) ΤΑΣ.—ΠΑΝΤΙΤ. 9) ΕΠΙΝΕΙΟΝ.—ΑΣΗ. 10) ΛΥΒΑΒΗΤΤΟΣ. 11) ΦΛΑΙΑ.—ΙΤΕ. 12) ΝΗ.—ΣΙΝΑΣ(Σ)ΟΣ.

«ΣΚΑΚΙ» από σελίδα 106

*Αρ. 1. 1) Β04Χ06, η7Χ06 2) η5Χ06+, Ρη8—ζ8 3) Πη1—η8+, Ρζ8Χη8 4) 06—07+, Ρη8—ζ8 5) 07—08Β+ και μάτ.

*Αρ. 2. 1)...Β05Χ03 2) η2Χ03, Ιε4—ζ2+ 3) Ρ01—η1, Ιζ2Χ03+ μάτ.

*Αρ. 3. 1)...Βε4—01+ 2) Ρ02Χ01, Α01—ζ3+ 3) Ρ01—02, Πα1—01+ μάτ.

*Αρ. 4. 1)...Πγ2—γ1+ 2) Α02Χγ1 (*Εάν 2) Ρ01Χγ1, τότε Βε4Χ55) 2)...Βε4—01+ μάτ.

*Αρ. 5. 1) Α52Χ06, η7Χ06 2) Π03Χ06+, Ρ08—η7 3) Αε4—07! και τὰ Λευκά κερδίζουν.

*Αρ. 6. 1) Πα8Χ08+, Ργ8Χ08 2) Β02Χε5+, ζ6Χε5 3) Πζ1—ζ8+ μάτ εις την επομένην.

*Αρ. 7. 1)...Α07Χε4 2) ζ3Χε4, Ι54Χζ3 3) η2Χζ3, Π03—02 και τὰ Μαύρα κερδίζουν.

*Αρ. 8. 1) Βη4Χ05, η6Χ05 2) Πε5—η5+, Αζ6Χη5 3) 06—07+ μάτ.

*Αρ. 9. 1) Πη3Χη7, Πε7Χη7 2) Ι05Χζ6, Β07—ε7 3) Ιζ6Χε8, Βε7Χε8 4) Βζ2—ζ4, Πη7—ε7 5) ζ5—ζ6, Ιε5—η6 6) Πε4Χε7, Ιη6Χε7 7) ζ6—ζ7 και τὰ Λευκά κερδίζουν.

*Αρ. 10. 1) Πε5—ε7, ζ7—ζ6 3) Πε7Χη7, Π57—06 4) Πη7—η8+ και τὰ Λευκά κερδίζουν.

«ΠΟΙΟΣ ΘΑ ΒΡΗ ΤΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ» από σελίδα 72

1) ΜΥΚΗΤΩΣΙΣ = 33. 2) ΕΘΝΩΦΕΛΗΣ = 42. 3) ΘΥΡΩΡΕΙΟΝ = 46. 4) ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ = 26. 5) ΠΡΟΗΓΗΣΙΣ = 38. 6) ΓΕΦΥΡΩΣΙΣ = 41. ΣΥΝΟΛΟΝ = 226!

«ΤΙ ΕΝΝΟΕΙΤΕ ΟΤΑΝ ΛΕΤΕ» από σελίδα 83

1) ΛΑΓΕΙΝΟΣ: Α. 'Εκεῖνος πού προκαλεῖ ἄλγος (=πόνος) κυριολογικά καὶ μεταφορικά, ὀδυνηρός, λυπηρός. Αἰθρηριωδίσαι τῶν "Αγγλῶν ἐν Κύπρῳ προεκάλεσαν ἀλγυεινὴν ἐν τὐπῳσιν.

2) ΑΠΕΜΠΟΛΩ: Β. Πουλῶ κάτι πού μοῦ ἐμπιστεύθηκαν, καὶ μεταφ., προδίδω κάποιο μυστικό, με ὀλέθριες συνέπειες: 'Απεμπόλησε τὰ συμπερόντα τοῦ "Εθνους.

3) ΑΥΤΟΦΩΡΟ: Α. Οὐδ. τοῦ ἐπιθ. αὐτόφωρος (ἀπὸ τὸ αὐτὸς καὶ φῶρῶ = ἀνακαλύπτω, καὶ σημαίνει ἐκεῖνον πού ἐφώρᾳθη κατὰ τὴ στιγμὴ τῆς ἐκτελέσεως ἐνὸς ἀδικήματος, μὲς παρὰσάσεως) ἔχει πάρει σήμερα τὴ σημασία τοῦ ἐδικοῦ δικαστηρίου πού δικάζει τὰ αὐτόφωρα ἀδικήματα: Τὸν ἐπίασαν ἐπ' αὐτοφῶρῳ καὶ τὸν πηγαν στο αὐτόφωρο.

4) ΔΟΛΙΧΟΔΡΟΜΙΑ: Γ. Νεώτερη λέξι, ἀπὸ τῆς παλαιᾶς δολιχος (=μεγάλη ἀπόστασις δρόμου, ἀποτελούμενη ἀπὸ 12 δισύλων — τὸν καθένα 192 μέτρα με ἐπιστροφή — ἡ 24 στάδια, πού ἔτρεχαν οἱ ἀρχαῖοι ἀθληταί, ἀνάλογη με τὸν σημερινὸ δρόμο ἀποχῆς 5.000 μέτρων). Τὸ ἄμεκ' ἔλα τῶν δρομέων ἔδωσε τὴν εἰκόνα τῆς ἀναβλητικῆς ὑπεφυγῆς: Αὐτὰ ἐπρεπε νὰ γίνωνται εὐθὺς καὶ καθάρᾳ, ὅχι με δολιχοδρομίες.

5) ΕΡΕΙΔΟΜΑΙ: Β. Στιρίζομαι, θασιζομαι, κυριολ. καὶ μεταφ.: 'Ερείδομαι ἐπὶ τοῦ λόγου τῆς τιμῆς σας. 'Η ὑπόληψις τοῦ Ο.Η.Ε. ἐρείδεται ἐπὶ τῆς οἰκουμένης ἐπιδοκιμασίᾳς.

6) ΜΑΚΡΟΣΚΕΛΗΣ: Γ. Ἀρχικά, μακροπόδης. Προκειμένου γὰρ λόγῳ γραπτῷ ἢ προφορικῷ, ἐκεῖνος ποῦ ἀποτελεῖται ἀπὸ μεγάλες περιόδους, καὶ συιεκδοχικά, μακρός. Μ α κ ρ ο σ κ ε λ ῆ ς ἐ ξ ι σ τ ὀ ρ ῆ σ ι ς — ἐ π ι σ τ ο λ ῆ.

7) ΠΑΤΕΝΤΑ: Α. Ἰταλικὴ λέξι ποῦ σημαίνει δ π λ ω μ α εὐρεσιτεχνίας. Μεταφορ., θ λ ά κ α ς μ έ π α τ έ ν τ α, ἀναμφισβήτητος, κατὰ γενικὴν ἀναγνώρισιν.

8) ΠΡΟΖΑ: Β. Τὸ γραμμένον σὲ πεζὸ λόγῳ ἔργο. Θ έ α τ ρ ο π ρ ό ζ α ς, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς ἔμμετρος ἐπιθεωρήσεις κλπ. (ἢ γαλλικὴ λέξι prose).

9) ΠΡΟΛΗΨΙ: Β. Γνώμη ἢ ἀντίληψι ποῦ παραδεχόμεσθε ἀβασάνιστα: κοινωνικὰς προλήψεις. Εἰδικώτερα, παράλογη κατὰ παράδοσι ἰδέα γιὰ τὸ αἴσιο ἢ ἀπάσιο ὠρισμένων γεγονότων ἢ πράξεων: ἢ π ρ ό λ η ψ ι τ ο ὁ ά ρ ι θ μ ο ὁ 13.

10) ΣΠΑΣΜΩΔΙΚΟΣ: Α. Ἀρχικά, ἐκεῖνος ποῦ γίνεται μὲ σπασμούς ἢ παρακολουθεῖται ἢ χαρακτηρίζεται ἀπ' αὐ-

τούς: Σ π α σ μ ω δ ι κ ό ς ὁ ἡ χ α ς. Ἔπειτα, ὁ δ' αἰος, αἰφνίδιος, ἀπαράσκευος. Σ π α σ μ ω δ ι κ έ ς ἐ ν έ ρ γ ε ι ε ς — π ρ ο σ π ά θ ε ι ε ς (χωρὶς πρόγραμμα ὠρισμένο, τυχαῖες).

11) ΤΑΛΑΝΙΖΩ: Γ. Ἀποκαλῶ κάποιον τ ά λ α ν α (=δυστυχισμένο). ο'κτίρω, ἐλεεινολογῶ — ἀντίθετο τοῦ μακαρίζω.

12) ΥΠΟΣΤΑΣΙ: Β. (Ἀπὸ τὸ ρ. ὀφίσταμαι), ἢ ὑπαρξι: Θ έ τ ε ι ἐ ν κ ι ν δ ύ ν ω αὐ τ ῆ ν τ α ὕ τ η ν τ ῆ ν ὀ π ό σ τ α σ ι ν τ ο ὁ Ἔ θ ν ο υ ς. Ἔπειτα, βάσι, θεμέλιο, ἀλήθεια: Α ἰ ἐ ν α ν τ ί ο ν τ ο υ κ α τ η γ ο ρ ί α ι σ τ ε ρ ο ὡ ν τ α ι ὀ π ο σ τ ά σ ε ω ς.

13) ΦΡΥΑΤΤΩ: Γ. Ἀρχικά, γιὰ ἄλογα, φριμάζω. Γιὰ ἀνθρώπους, καταλαμβάνομαι ἀπὸ μανιακὴ ὀργή: Ἐ φ ρ ύ α ξ ε ἄ π ό τ ό κ α κ ό τ ο υ.

14) ΧΛΙΔΗ: Α. Ἀπὸ τὸ χ λ ι ω, χ λ ι α ρ ό ς, σημαίνει τὴν ἡδονικὴν ἐστιασίαν τῆς τρυφηλῆς ζωῆς μαζί μὲ πολυτέλεια. Ζ ἡ ἐ ν χ λ ι δ ῆ.

ΚΥΡΙΕΣ μου, ἐντατικὴ παρακολούθησις τῆς μόδας στὴν ἐσωτερικὴ διακόσμησι τοῦ σπιτιοῦ μᾶς ἔκανε νὰ μποροῦμε νὰ σᾶς βοηθήσωμε ἀποτελεσματικὰ καὶ ἐφέτος μὲ τὰ ὠραῖα ὑφάσματα ἐπιπλώσεως ποῦ παρελάβαμε ἤδη γιὰ τὴν χειμερινὴν σαίζον. ΡΥΘΜΟΣ, Βουλῆς 22.